Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység (302)

A vadgazdálkodási tájegység tervének elkészítéséhez felhasznált vadgazdálkodási alapadatok, az azokat bemutató grafikonok és térképek, valamint azok szöveges értékelése egységes szerkezetben.

Vadgazdálkodási tájegységi terv tartalomjegyzék

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

- A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása
- A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői
- A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

- A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- Az őz állománya, hasznosítása és minősége
- A muflon állománya, hasznosítása és minősége
- A vaddisznó állománya és hasznosítása
- A mezei nyúl állománya és hasznosítása
- A fácán állománya és hasznosítása
- A hasznos apróvad hasznosítása
- Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

3.1. Nagyvadgazdálkodás

- A gímszarvas gazdálkodás alapvonalai
- A dámszarvas gazdálkodás alapvonalai
- Az őzgazdálkodás alapvonalai

- A muflongazdálkodás alapvonalai
- A vaddisznó gazdálkodás alapvonalai

3.2. Apróvadgazdálkodás

- A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai
- A fácángazdálkodás alapvonalai
- A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
- A ragadozó-gazdálkodás alapvonalai

4. Mellékletek

- A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe
- A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke
- A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján
- A különleges rendeltetésű vadászterületek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között
- A vadaskertek vadgazdálkodási tájegységek közötti megoszlása
- A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei
- Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

	VGTE kódszáma:	**302**
	VGTE neve:	**Észak-bács-kiskuni**

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása

Az Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység Bács-Kiskun megyében helyezkedik el. Területének kb. 96%-a vadgazdálkodásra alkalmas. A vadgazdálkodási tájegység területének mintegy kétharmadát (66.9%) borítják szántók és gyepterületek, az erdő aránya 17.6%. Hagyományosan alföldi, mezőgazdasági területeken, kifejezetten apróvadas és őzes tájnak volt tekinthető. A telepített erdőségek az elmúlt mintegy fél évszázadban egyre nagyobb betelepedésre alkalmas területet jelentenek a gímszarvas és a vaddisznó számára.

A vadgazdálkodási tájegység megyék közötti megoszlása:

- Bács-Kiskun: **288,216 ha** (100.0%)

A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői

A művelési ágak megoszlása a Corine Landcover adatbázis alapján (ha)

erdő	szántó	rét	szőlő	nádas	tó	alkalmatlan	összesen
50,674	137,191	55,657	20,311	9,995	3,879	10,509	288,216
17.6%	47.6%	19.3%	7.0%	3.5%	1.3%	3.6%	100.0%

A mezőgazdasági területek jellemzője jelenleg is az intenzív, nagy táblákon folyó növénytermesztés. Fontos élőhelyi tényező a rét-legelő gazdálkodás és a legeltető állattartás. A fő termesztett növények az őszi gabonák, búza, kukorica, napraforgó és repce. A modern gépesítés és vegyszerhasználat következtében a mezei nyúl és a fácán számára álló feltételek folyamatosan romlottak, ami a termesztéstechnológia miatt bekövetkező térbeli és a biológiai diverzitás csökkenésével magyarázható.

Az évtizedek során a nagyvadas és vegyes-vadas jelleg kialakulása és a közepes méretű ragadozók elszaporodása következtében az apróvad folyamatosan vesztett jelentőségéből.

A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegységben található telepített erdőtömbök fontos élőhelyei a nagyvadfajoknak. A >15% erdősültség annak a küszöbnek tekinthető, ami felett a gímszarvas és a vaddisznó állománya is rohamos növekedésnek indulhat. Az erdőkből kilépő nagyvad hatása jelentős lehet a környező mezőgazdasági területekre és az ebből eredő mezőgazdasági károk tartós konfliktusok forrásai.

A vadgazdálkodási tájegységben elhelyezkedő erdőterület nagyságát és fafajok szerinti megoszlását a csatolt táblázat sorolja fel és a térkép szemlélteti.

A vadgazdálkodási tájegységben térített mezőgazdasági és erdei kár alakulása a megelőző időszakban (1998-2014)

- A térített mezőgazdasági vadkár nagysága a vadgazdálkodási tájegységben nem jelentős. Az 1998-2014 közötti időszakban a folyóértéken tekintett károk időközi ingadozásokkal növekedtek, 0.5-1.5 millió Ft-ról 3-4.5 millió Ft-ra.
- A térített erdei károk nagysága elhanyagolható, de növekvő trendet mutat.

A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység Nemzeti Park Igazgatóságok (NPI) közötti megoszlása:

- Duna-Dráva NPI: **41 ha** (0.0%)
- Duna-Ipoly NPI: **11 ha** (0.0%)
- Kiskunsági NPI: **288,129 ha** (100.0%)

A vadgazdálkodási tájegység nemzeti parki igazgatóságok közötti megoszlását és a vadgazdálkodási tájegységben található Natura 2000 területeket a csatolt táblázatok sorolják fel és térképek mutatják.

A vadgazdálkodási tájegységben található Ramsari vizes élőhelyek területe és a tájegység részesedése az adott élőhelyből:

- Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület: **7,499 ha** (56.9%)
- Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület: **7,394 ha** (100.0%)
- Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület: **3,059 ha** (100.0%)

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

302 - Észak-Bács-Kiskuni tájegység

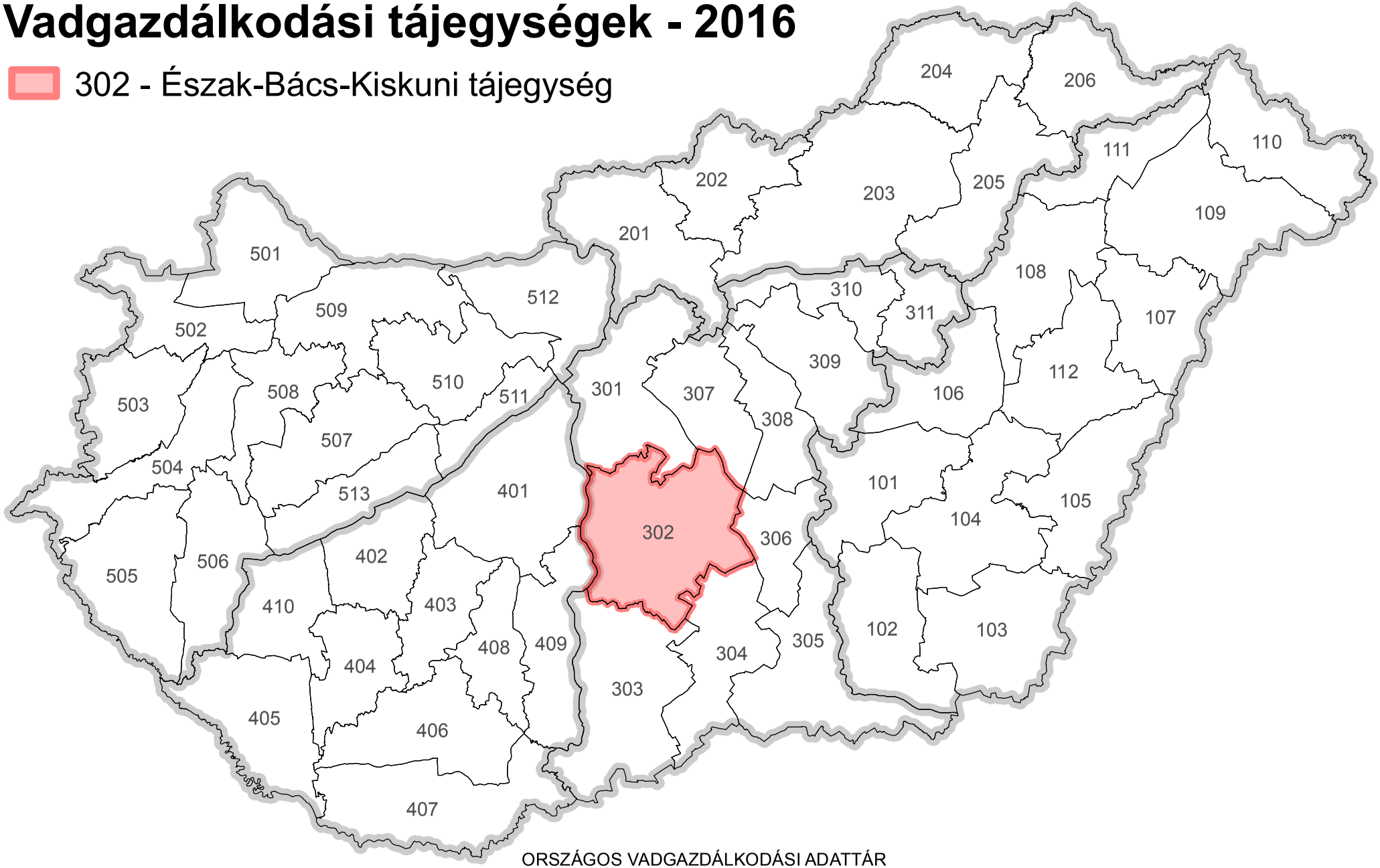

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.05.12.

A 302. számú vadgazdálkodási tájegység felszínborítása

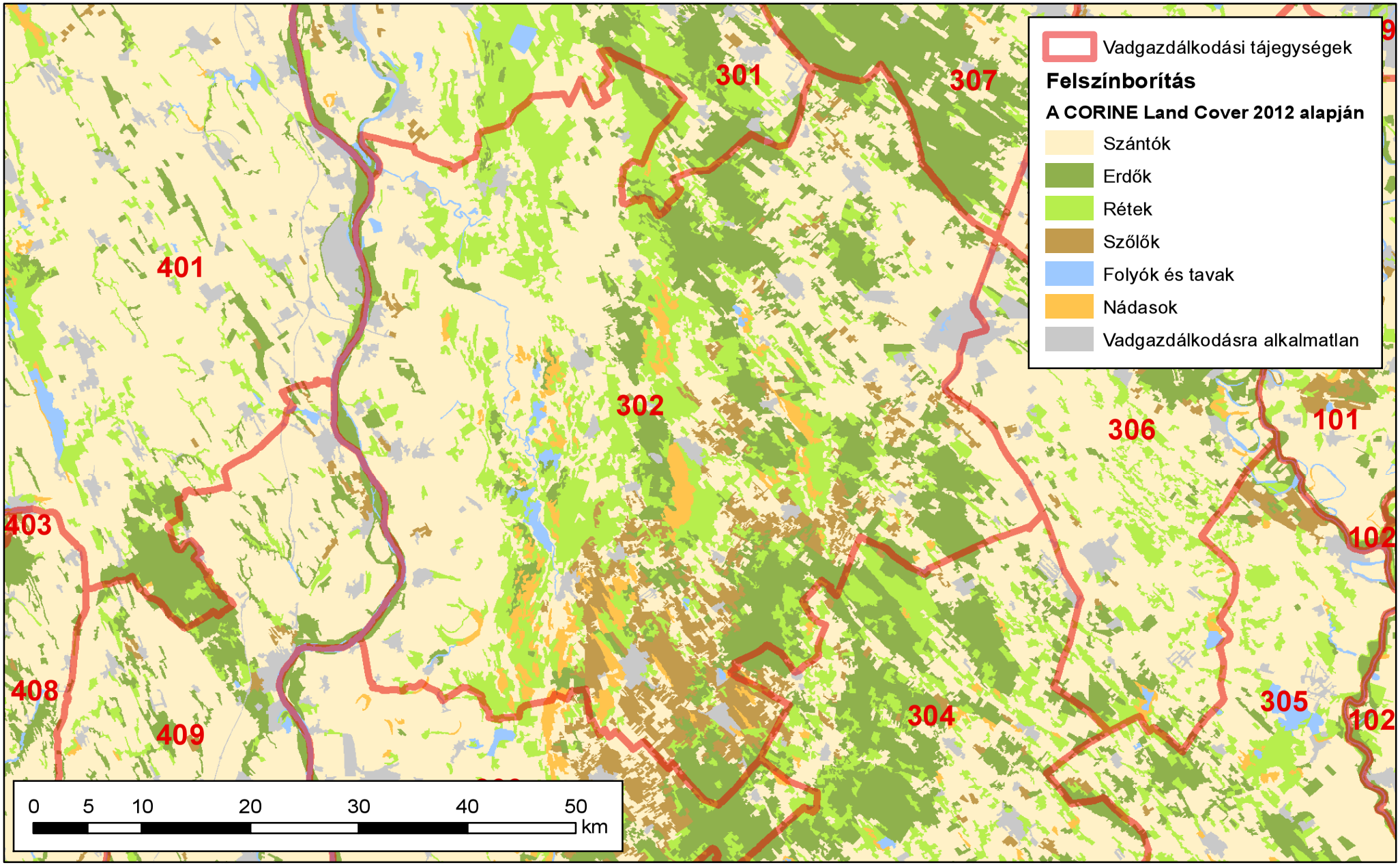

Készült: 2016.06.09.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Az erdő- és vadgazdálkodás összehangolásának alapelvei

V. 6. Fenntartható vadgazdálkodás[1]

Az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás harmonizálásának problémái évszázados múltra tekintenek vissza. A problémák zömét a magas vadlétszámból következő vadkár és annak kezelése okozza. Alapvető célja a két rokon ágazatnak a gazdaságos működés. Ehhez elengedhetetlen a fenntartható erdő- és vadgazdálkodás harmonizációja, melyet komoly szakmai viták öveznek, azonban a tudatos, olykor kapcsolt gazdálkodási modell körültekintő, átgondolt munkával kidolgozható. Az elmúlt 60 év európai és a magyar statisztikai adatait vizsgálva kapcsolatot lehet felfedezni az erdőterület és a nagyvadállomány növekedése között. A nagyvadállomány 1960 óta, - mintegy évtizedes késéssel - erőteljes növekedéssel reagált itthon és külföldön egyaránt az erdőterület folyamatos növekedésére. Természetesen a nagyvadlétszám növekedésében más tényezők is közrejátszanak, mint a mezőgazdasági élőhely szerkezeti átalakulása.
A vad az erdei életközösség elvitathatatlan része. Az erdei életközösség védelme érdekében ugyanakkor az élőhely tűréshatárán túli vadsűrűséget szabályozni szükséges.. Az élőhely forráskészletét meghaladó sűrűségű nagyvadállomány káros hatása elleni fellépés elsősorban a vadászati szakterület feladata, amit a vadászati igazgatásnak, a gazdasági szereplőknek és a vadászati érdekképviseletnek közösen kell megalapozni.

V. 6.1. Általános célok

1. A nagyvadlétszám nemkívánatos további növekedésének megállítása, illetve a létszám csökkentése valamennyi nagyvadfajunk esetében elérendő cél, a vadállomány genetikai változatosságának és élőhelyének megóvása mellett. A hazai nagyvadállomány csökkentése a nőivarú egyedek fokozott állományhasznosítása útján vezethet a megoldáshoz, azaz a környezetével egyensúlyi helyzetben lévő nagyvad egyedsűrűség eléréséhez. Ebben a feladatban az ország erdőterületének felén, mintegy 1 millió hektár erdőterületen gazdálkodó állami erdőgazdasági társaságok lehetnek a kezdeményezők, ahol a szakmai hozzáértés és szakszemélyzet rendelkezésre áll.

2. Az erdőművelési és vadkár megelőzési gyakorlat (pl. az erdőfelújítást védő kerítések alkalmazása és időben történő lebontása) felülvizsgálata szükséges.

V. 6.2. Stratégiai célok

Az állománykezelési probléma fokozottan jelentkezik. Stratégiai célként fogalmazható meg a hazai nagyvadállomány hasznosításnak további fokozása.
A nagyvad állomány európai szinten tapasztalható dinamikus szaporodása Magyaror-

1 FM EVF 2016. **Nemzeti erdőstratégia 2016-2030**. Földművelésügyi Minisztérium, Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály, Budapest (36-38. oldal)

szágon is jelentős problémákat okoz. Ennek megoldásához egy olyan mechanizmusra lenne szükség, amely a vadállomány erdőkre és más természeti területekre gyakorolt hatását előre meghatározott keretek között lenne képes tartani. A nagyvad állomány létszámának csökkentése rövidtávon növelheti a vadgazdálkodási ágazat bevételeit és hozzáadott értékét, emellett pedig rövid és hosszú távon is növelné az erdőgazdálkodás hozzáadott érétkét a vadkárok és a vadkár elleni védekezésre fordított költségek csökkenésén keresztül.

V. 6.3. Javaslatok a stratégiai célok megvalósításához

a) Az új vadgazdálkodási törvény más aspektusba helyezi a vadkár kezelését, éppen ezért megjelennek a jogszabályban olyan új elemek, amelyek rögzítik a vadkár problémák kezelését a megelőzéstől a kifizetésig. A törvény hatályba léptetését követően ki kell dolgozni a vadkár kezelésének és becslésének protokollját, mely egységes szemszögből közelíti meg a kérdést. Figyelembe véve a folyamatos erdőborítottsági gyakorlatot és a 2050-ig terjedő erdőtelepítési programot is, teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy a nagyvad további térhódítása várható, mivel újabb források (élőhely, táplálék) jelennek meg számára még az alacsonyabb erdősültségűalföldi megyékben is. Ez újabb konfliktushelyzetet teremthet az erdei vadkárok területén, mivel bizonyos vadfajok (pl. szarvas) plasztikusan alkalmazkodik a környezete táplálékkínálatához.

b) Az állományhasznosítási terveknél a pontos módszertan az európai összehasonlításban is alapos Erdővédelmi Mérő- és Megfigyelő Rendszeren belül kaphatna helyet az átfogó, mintapontokon alapuló erdővédelmi hálózathoz kapcsolódva, melynél az évente végzett felvételekkel értékelik az erdő állapotát, illetve annak változását, felhívva a figyelmet az esetlegesen kedvezőtlen tendenciákra.

c) Az állományhasznosítás jelen mértékét feltétlen növelni kell, annak érdekében, hogy a későbbi konfliktusok kezelhetővé váljanak. Ha szükséges hatósági eszközökkel kell a nagyobb állományhasznosítást a vadászatra jogosultaktól kikényszeríteni és annak megvalósulását ellenőrizni. Ennek megoldására tesz az utóbbi tíz évben kísérletet a nagyvad lelövési kvóták megyei vadászati hatósági megállapítása, amelynek eredményeképpen az országos nagyvadállomány hasznosítás 15 év alatt megduplázódott, 150 ezerről 300 ezer fölé emelkedett.

d) Ösztönözni kell a hazai vadhúsfogyasztást és támogatni kell a belföldi vadhús értékesítést. A megnövelt vadhús kereslet pozitív ösztönző hatással lehet a vadgazdákra állományaik hasznosítása terén. A folyamatos vadhús kereslet a lőtt-vad kínálat növelését ösztönzi.

e) Elő kell segíteni a hazai vadállomány genetikai állományának és élőhelyének megóvását.

302 vadgazdálkodási tájegység fafaj és korosztály szerinti viszonyai

Fafaj neve	Korsztályok															Összes
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	140-	
Kocsányos tölgy	34.8	52.2	72.6	23.6	96.5	84.6	113.7	93.4	33.3	46.3	58.4	23.4	12.7	1.3	1.4	**748.1**
Molyhos tölgy	0.2															**0.2**
Csertölgy	1.3	10.0	1.0	0.3	11.4	0.2	0.7	4.3	2.4							**31.6**
Gyertyán						0.1										**0.1**
Akác	3331.6	7798.4	3496.6	1843.6	663.5	421.0	107.1	17.6	1.6	2.0						**17,682.9**
Hegyi juhar	3.8	12.5	2.1	4.5	3.3	2.3	0.3									**28.9**
Korai juhar	0.4	6.0	2.6	0.6	0.8	2.2	1.4	0.1								**14.0**
Mezei juhar	6.5	1.5	3.3	2.3	10.2	0.9	4.3		0.8	4.2						**33.9**
Zöld juhar	2.4	22.1	30.6	37.1	11.8	13.3	2.3	4.6								**124.2**
Ezüst juhar		1.6		1.0												**2.5**
Tatár (feketegyűrű) juhar	3.4	0.2														**3.7**
Mezei szil	10.4	3.6	7.8	9.5	11.1	22.9	1.6	8.8		3.1						**78.7**
Vénic szil	0.8	1.8	0.1	3.3	6.6	2.6	0.4	1.7	0.6							**17.7**
Turkesztáni szil	17.9	163.7	39.8	0.3												**221.8**
Magas kőris	13.0	24.7	2.9	2.5	6.7	25.4	14.2	22.0	2.6							**113.9**
Magyar kőris	30.6	14.2	13.3	2.1	5.7	25.1	58.8	55.4	14.7							**219.8**
Amerikai (vörös) kőris		8.8	9.1	18.0	10.9	20.1	2.7	19.5								**89.1**
Virágos kőris				0.6	1.0	0.1										**1.6**
Fekete dió	7.8	18.5	2.9	0.5	1.1		0.3									**31.1**
Közönséges dió	1.1	2.8	3.5	0.6		1.9										**9.9**
Sajmeggy		0.7	2.9	1.5	0.1											**5.2**
Zselnicemeggy	0.3	3.2		0.5												**3.9**
Kései meggy	3.2	31.5	20.3	2.1		0.1										**57.3**
Vadalma		0.7														**0.7**
Vadkörte	1.1	4.7		0.3	2.6			0.7								**9.5**
Fehér eperfa		0.9	0.3		0.1	0.6										**1.9**
Háziberkenye		0.3														**0.3**
Juharlevelű platán			0.6	0.8	2.1	0.8										**4.4**
Nyugati ostorfa	6.2	13.4	11.0	2.5	4.5	1.6	0.9	1.1	0.4							**41.4**
Lepényfa	1.2	1.8	3.3	1.0	1.3	1.1	0.2									**9.9**
Japán akác	0.2		1.1		0.1	1.3	6.6									**9.3**
Ezüstfa	1.4	16.3	40.9	8.8	22.2	23.6	2.8									**116.0**
Fel nem sorolt egyéb kemény lombos fafaj	11.4	15.5	12.6	8.5	1.0	5.6										**54.6**
Korai nyár	3.5	6.5	30.4	20.0	42.3	38.2	8.5	2.2								**151.4**
Kései nyár		3.4	0.2													**3.6**
Óriás nyár	2.6	21.2	95.5	99.3	57.6	37.9	1.8									**315.9**
Olasz nyár	218.3	484.8	217.2	47.4	22.8	1.7										**992.1**
Holland nyár	0.2															**0.2**
I-137 nyár	2.6															**2.6**
Koltay (H-528-8) nyár	25.6	26.3														**51.9**
Blanc du Poitou nyár	0.7	3.6	1.5			0.4										**6.1**
BL nyár	0.6	8.5	2.2													**11.3**
Pannónia (H-490/3) nyár	223.8	715.9	223.9	0.2												**1,163.7**
OP-229 nyár (Agathe-F)	54.1	209.0	100.8	5.3												**369.2**
I-45/51 nyár		18.3														**18.3**
I-154 nyár		6.0														**6.0**
I-273 nyár		31.8														**31.8**
H-328 nyár		14.7	2.2													**16.9**
S-611-c nyár		0.5														**0.5**
Kopecky (H-490/4) nyár	4.7	7.9	15.4	4.4												**32.3**
I 58/57 nyár			11.0	15.2		0.5										**26.7**
Fehér nyár	63.6	26.6			8.1	3.2										**101.5**
Szürke nyár	2725.2	2893.8	2072.8	1060.4	545.6	443.8	85.6	38.1	11.5	7.4	0.3					**9,884.5**
Rezgő nyár	0.8	0.6		0.3	2.5	1.9	3.5	0.7								**10.2**
Fekete nyár	58.4	43.9	49.2	40.0	32.6	40.5	17.8	8.1	0.6	0.2						**291.3**
Tiszaháti nyár			0.3													**0.3**
Jegenyenyár		0.1	0.6	2.4	3.2	1.1	0.4									**7.8**
Egyéb nemes nyár	27.4	516.7	100.3	12.1	3.2	1.1	1.8		1.2							**663.7**
Bédai egyenes fűz		5.9	0.7	1.6												**8.2**
Fehér fűz	0.8	8.2	61.8	48.5	23.0	49.8	6.9	8.9								**207.9**
Szomorú fűz				0.4												**0.4**
Egyéb fűzek		7.0														**7.0**
Mézgás éger	0.6	11.6	1.6		2.1	1.2	0.3	7.5								**24.8**
Kislevelű hárs	0.7	6.1			1.6											**8.4**
Nagylevelű hárs				0.0	1.8	0.2	0.1									**2.1**
Ezüsthárs	0.4				1.7	0.4										**2.5**
Közönséges nyír	0.0	3.8	3.2	8.6	8.6	7.3	0.2	0.2		1.3						**33.1**
Bálványfa	13.0	27.3	23.4	6.0	4.6	3.9	1.2									**79.3**
Fel nem sorolt egyéb lágy lombos fafaj	1.7	0.5	4.1	0.9			0.0									**7.2**
Erdeifenyő	49.0	81.3	250.7	1566.3	496.8	123.4	20.5	18.6	3.5	4.5						**2,614.7**
Feketefenyő	656.9	837.2	2512.4	1996.1	1399.1	341.3	32.7	27.3	38.9	13.6	3.2					**7,858.7**
Káli feketefenyő	0.3															**0.3**
Lucfenyő		0.5	2.1													**2.6**
Dunántúl-1vörösfenyő	0.5															**0.5**
Közönséges boróka	0.3	13.4	44.7	194.3	396.3	311.4	78.1	11.8								**1,050.3**
Egyéb fenyő	0.6		2.1	0.1												**2.8**
Összesen	**7,627.8**	**14,274.0**	**9,611.0**	**7,106.1**	**3,927.6**	**2,066.4**	**577.5**	**352.5**	**112.2**	**82.6**	**61.9**	**23.4**	**12.7**	**1.3**	**1.4**	**45,838.3**

A vadgazdálkodásra alkalmas terület, a térített mezőgazdasági és erdei vadkárok vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **302**

Év	Vadgazdálkodásra alkalmas terület	Alkalmas terület aránya	Térített mezőgazdasági kár	Térített erdei kár
	km2	%	E Ft	E Ft
1998	2 737	96,7%	1 484	0
1999	2 737	96,7%	653	45
2000	2 737	96,7%	2 058	0
2001	2 737	96,7%	1 822	0
2002	2 738	96,7%	2 436	0
2003	2 738	96,7%	2 614	0
2004	2 738	96,7%	2 536	0
2005	2 746	96,7%	588	1 565
2006	2 746	96,7%	1 149	0
2007	2 719	96,7%	1 499	124
2008	2 719	96,7%	5 534	0
2009	2 719	96,7%	1 897	0
2010	2 719	96,7%	1 958	0
2011	2 719	96,7%	2 105	340
2012	2 718	96,6%	4 651	600
2013	2 718	96,6%	4 325	0
2014	2 718	96,6%	2 723	1 515
Változás	-0,7%	-0,1%	83,5%	-
Minimum	2 718	96,6%	588	0
Maximum	2 746	96,7%	5 534	1 565

Térített mezőgazdasági és erdei károk változásai

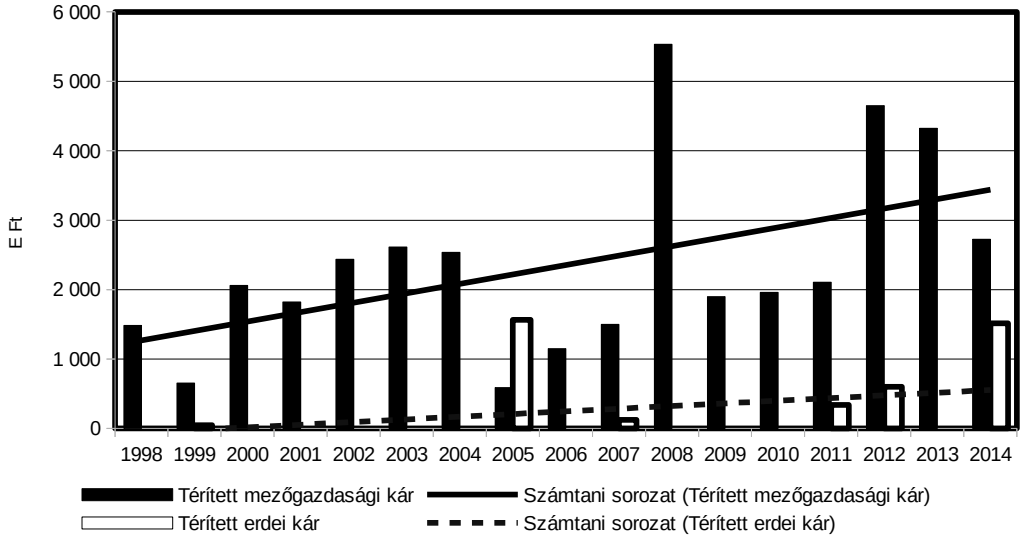

Az agrárminiszterr

11/2018. (VII.3.) AM rendelete

a Duna-Tisza közi Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

5. melléklet a 11/2018. (VII.3.) AM rendelethez

A védett természeti területek természet-, és tájvédelmi előírásai

A védett természeti területek természet- és tájvédelmi előírásait a természetvédelmi kezelési tervek tartalmazzák. Az alábbi természet- és tájvédelmi előírásokat kell figyelembe venni, amennyiben a vadgazdálkodási tájegységben található védett természeti terület vonatkozásában nincsen kihirdetett kezelési terv, vagy annak vadgazdálkodásra vonatkozó előírásai nem rendelkeznek eltérően.

1. Vadászati és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést is) nem járhat a védett természeti értékek és területek jelentős zavarásával, veszélyeztetésével, vagy károsításával.

2. Fokozottan védett madárfaj szaporodó, költő, táplálkozó, telelő területén vadgazdálkodási tevékenység csak úgy folytatható, hogy az ne zavarja jelentős mértékben annak élettevékenységét.

Nagyvad

3. A nagyvadállomány csökkentése során kiemelt figyelmet kell fordítani a nőivarú nagyvad egyedek, különösen a muflon és dámszarvas, valamint a vaddisznó állomány fokozott hasznosítására.

4. A nagyvadfajok takarmányozása, etetése – a vaddisznó intenzív vadászatát biztosító szórók üzemeltetésének kivételével – a vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést el nem érő védett természeti területeken tilos. A vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést elérő védett természeti területeken takarmányozás csak abban az esetben végezhető, ha a vadlétszám az élőhelyet még nem veszélyeztető legmagasabb vadlétszám alá csökken

Vadgazdálkodási tevékenység

5. A vadászati, vadgazdálkodási tevékenység során különös figyelmet kell fordítani a gyepek megóvására, a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.

6. A vadászat, vadgazdálkodás során keletkező hulladékokat a vadászatra jogosultnak a vadászterületről haladéktalanul el kell távolítani.

7. Januári és februári hajtó és terelő vadászatok helyét és időpontját a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.
8. Hattyúnyakkal való csapdázási tevékenység csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetve kezdhető meg.

Vadgazdálkodási létesítmények, vadföld

9. Fokozottan védett természeti területen kizárólag hordozható les, szóró, épített vadbefogó, vadmentő domb létesíthető. Erdőrezervátum magterületén semmilyen vadgazdálkodási létesítmény nem létesíthető, kivéve hordozható (mobil) magaslesek, amik csak augusztus 15. – február 28. között használhatók.

10. A természet védelméről szóló törvényben meghatározott lápok és források, mint minden esetben országosan védett természeti területek vonatkozásában az alábbi előírás érvényesítendő: a lápok területén és a források 100 méteres környezetében szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.

11. Állandó gyepterületeken (művelési ágtól függetlenül) vadászati, vadgazdálkodási létesítmények közül dagonya, vaditató, apróvad tenyésztésére szolgáló létesítmény nem létesíthető. Állandó gyepterületen takarmány nem tárolható.

12. Szórón kombájntiszta szemes takarmány, csöves kukorica, valamint répafélék és almatörköly használhatók.

13. Vad etetést, takarmányozást csak mesterségesen létesített vadetetőből lehet végezni. Lédús és erjesztett takarmányt csak tálcáról lehet etetni.

14. A szórók környezetében az esetlegesen megjelenő gyomnövényeket (parlagfű, stb.) rendszeres kaszálással, vagy nyűvéssel még magérlelés előtt el kell távolítani.

15. Sózók csak tuskósózó, sózóláda, oszlopsózó vagy sózóvályú formájában üzemeltethetők. A talajra sót szétszórni tilos.

16. A használaton kívüli, leromlott állapotú vadgazdálkodási-vadászati létesítmények elbontásáról és elszállításáról a vadászatra jogosult köteles folyamatosan gondoskodni a vegetációs időn kívül.

17. A téli etetési időszak után a nagyvadetetők környékén szétszórt szénát össze kell gyűjteni, illetve év közben legalább egy alkalommal az etetőhely körül felverődő gyomokat magérlelés előtt le kell kaszálni.

18. Fokozottan védett területen új vadföld nem létesíthető.

19. Művelt vadföldeken csak gabonafélék, legelő fűkeverékek, és pillangósok termeszthetők. A művelt vadföldeken a művelés során fokozott figyelmet kell fordítani a gyom- és inváziós növények terjedésének megelőzésére.

Zárttéri vadtartás, kibocsátás, telepítés

20. Kizárólag őshonos fajok repatriációs célú kibocsátása lehetséges. Egyéb vadfajok, illetve nagyvadtartásból származó vad szabad vadászterületre történő kibocsátása tilos. Idegenhonos fajok betelepítése tilos. A spontán betelepülő idegenhonos fajok (mosómedve, nyestkutya) állományának felszámolására kell törekedni.

Apróvad

21. Azonos területrészen évente legfeljebb két alkalommal kerülhet sor apróvad hajtóvadászatra.

Vízivad vadászat

22. Tómederben lőállás nem létesíthető.

23. Vizes élőhelyeken a vadászható ragadozó fajok gyérítése március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történjen.

Túzokvédelem

24. Túzok dürgő- és költőhelyen vadgazdálkodási- és vadászati tevékenység (beleértve az őzbak vadászatát és a megelőző felméréseket is) csak a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett módon történhet március 15. és július 1. között.

25. Túzok dürgő- és költőhelyen szükséges a vadászható ragadozó fajok állományának visszaszorítása..

26. Túzok dürgő- és költőhelyen a vadászható ragadozó fajok gyérítésére vonatkozó előírások:
    - A gyérítés március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történhet.
    - A gyérítést nyílt területen (pl. gyepeken, szántókon, stb.) április 15-ig kell elvégezni, ezt követően vonalas létesítmények (utak, csatornák, stb.) mentén, nádasok, erdők, facsoportok, stb. környezetében, a nyílt területrészek kíméletével történhet.

27. Túzok dürgő- és költőhelyen a vaddisznó tartós megtelepedését meg kell akadályozni.

28. Túzokok tartózkodási helyén végzett éjszakai vadállomány-becslést és reflektoros vadászatot a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

29. Téli időszakban vadászati- és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést, társas vadászatokat, stb.) a túzokok tartózkodási helyeinek figyelembe vételével történhet különös tekintettel a ködös időszakokban.

30. Túzokok tartózkodási helyét érintő társas vadászatok helyszíneit az idény megkezdése előtt a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

31. Túzok telelőhelyeken tarvad vadászat a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon történhet. Az adott évi telelőhelyek pontosítását minden évben a tájegységi fővadász bevonásával egyeztetni kell a természetvédelmi kezelővel, melyet jegyzőkönyvben rögzítenek legkésőbb december 1-ig.

6. melléklet a 11/2018. (VII.3.) AM rendelethez

Hosszú távú természetvédelmi célok

1. A természetvédelem hosszú távú, a vadgazdálkodást is érintő célja az ország teljes területén a biológiai sokféleség, valamint a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzése, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítása, az élőhely vesztésből, az élőhelyek minőségének romlásából, illetve a fajok túlhasznosításából származó veszélyek csökkentése. Ennek érdekében a vadállomány igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

2. A vadgazdálkodás, vadászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, ami a vadfajok biológiai sokféleségre alapozott fenntartását jelenti. Az őshonos vadfajok vadászata csak olyan mértékű lehet, amely a faj természetes állományának sokféleségét, fennmaradását nem veszélyezteti.

3. A védett természeti, illetve a Natura 2000 területek általános és egységes természetvédelmi célkitűzése az azokon található védett, fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve amennyiben a természeti értéket az extenzív területhasználat tartja fenn, az azt fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

4. Kiemelt természetvédelmi cél azon vadászható fajok állományszabályozása, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerekre, a védett, illetve veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre túlzott terhelést jelentenek.

5. A vadászattal összefüggő jogellenes természetkárosító cselekmények megelőzése, felszámolása. A védett és fokozottan védett fajok egyedei elejtésének megakadályozása.

6. A vadgazdálkodás során fokozott figyelmet kell fordítani a nagyvad populációsűrűségének szabályozására. Akkora létszámú nagyvad fenntartása a cél, amely:
   6.1. nem veszélyezteti a taposásra, bolygatásra érzékeny természetes és természetszerű élőhelyeket, különös tekintettel a forrásokra, patakvölgyekre, lápokra, magassásosokra, mocsárrétekre, zsombékosokra, erdőssztyeprétekre, a domb- és hegyvidéki sziklagyepekre, valamint karsztbokorerdőkre,

6.2. lehetővé teszi a védett és fokozottan védett, illetve veszélyeztetett fajok hosszú távú fennmaradását,
6.3. nem veszélyezteti élőhelyének természetes folyamatait és biológiai sokféleségét,
6.4. mellett az erdőgazdálkodás során a folyamatos erdőborítást megteremtő gazdálkodási módszerek - a termőhelyi lehetőségek figyelembe vételével - hatékonyan alkalmazhatóak

7. Olyan nagyvadgazdálkodást kell folytatni, amely elsősorban az őshonos, magas genetikai értékű állományok (gímszarvas, őz) minőségi és nem mennyiségi megőrzését tűzi ki célul.

8. Nagyvad-gazdálkodási célú berendezés csak a nagyvadállomány sűrűsége megfelelő szinten tartásának elérése érdekében létesüljön, minimalizálva a zavarást, a berendezés környezetének degradálódását és a tájesztétikai problémákat.

9. Törekedni kell az ólomsörét használatának teljes körű kiváltása más, nem környezetszennyező technológiákkal.

10. Törekedni kell a nagyvad intenzív takarmányozásának megszüntetésére. Hosszú távon jelentősen csökkenteni kell a kijuttatott takarmány mennyiségét. Az ökológiai vadeltartó képességnél magasabb nagyvadlétszám intenzív takarmányozással való mesterséges fenntartását mindenhol meg kell szüntetni.

11. Javítani kell az őshonos, veszélyeztetett apróvadfajok, így különösen a mezei nyúl és a fogoly életfeltételein. A vadgazdálkodás során előtérbe kell helyezni az e fajoknak kedvező élőhely-fejlesztéseket és az e fajok számára kedvező vadföldgazdálkodást. Mindenképpen kerülni kell a túlhasznosítást. A szárnyasvadfajok esetében is a védelmet döntően a természetes állomány védelmével, és nem pedig tenyésztett madarak kibocsátásával kell biztosítani. Szárnyasvad kibocsátás esetén biztosítani kell, hogy a tenyésztett madarak ne jelentsenek állategészségügyi kockázatot a vadon élő állomány számára, illetve a kibocsátás technológiája ne okozza a ragadozók adott területen való túlzott csoportosulását.

12. A vízivad hasznosítása olyan mértékű legyen, amely minimalizálja a védett és fokozottan védett fajok egyedeinek akár szándékos, akár véletlenül történő elejtését, illetve kellő nyugalmat biztosít mind a vadászható, mind a védett, fokozottan védett vízimadárfajok állományainak. A vadászat szabályozásának biztosítania kell a kései, elnyúló költési időszakkal rendelkező fajok költésének biztonságát, a vízivad költése és vonulása szempontjából fontos vizes élőhelyek nyugalmát (különös tekintettel a globálisan veszélyeztetett fajok előfordulási helyeire), valamint a zord időjárású téli időszakban szükséges zavartalanságot. El kell érni, hogy valamennyi vizes élőhelyen már rövid távon is megszűnjön az ólomsörét használata.

13. Hazánkban az elmúlt évszázadokban már meghonosodott, azonban nem őshonos vadfajok állományait csak olyan területeken indokolt fenntartani, ahol azok nem jelentenek veszélyt a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzésére, a veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre. Azon vadászható nem őshonos fajok állományait, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán túlzott terhelést jelentenek az adott természetes és természetszerű élőhelyekre, ki kell szorítani ezekről az területekről. Különösen igaz ez az olyan sérülékeny élőhelyekre, mint a domb- és hegyvidéki sziklagyepek, ahol el kell érni a muflonállomány

nagymértékű csökkenését, illetve teljes kiszorítását. Az elmúlt években újonnan megtelepedett fajok, így különösen a nyestkutya és a mosómedve esetében törekedni kell az állományok teljes felszámolására. Vadászati célból új faj szaporodásra képes vadon élő állományának kialakítása nem engedhető meg, az újonnan megjelenő inváziós fajok egyedeit, amennyiben azok eltávolítása vadászati eszközzel oldható meg, el kell távolítani.

14. A ragadozógazdálkodást úgy kell folytatni, hogy az segítse a biológiai sokféleség megőrzését, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek zavartalanságát, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítását, így különösen:

    14.1. A földön fészkelő védett, fokozottan védett madárfajok, valamint a fogoly és a hazánkban költő erdei szalonkák és vízivad védelme érdekében szükséges egyes túlszaporodott, generalista ragadozófajok fokozott gyérítése, állományának tartósan alacsony szintes tartása. E munka során különös figyelmet kell országos szinten fordítani a vaddisznó, a róka és a dolmányos varjú állományának visszaszorítására.
    14.2. Egyes fokozottan védett madárfajok, így különösen a túzok, a haris, a császármadár, a nádasokban költő íbisz- és gémfélék, valamint a partimadarak, sirályok, csérek, szerkők fészkelésére szolgáló területeken indokolt a vadászható ragadozófajok, különösen az emlősök állományának a legalacsonyabb szinten történő tartása.
    14.3. Egyes fokozottan védett hüllő- és kétéltűfajok élőhelyein, így különösen a rákosi vipera élőhelyein a vaddisznóállományt fel kell számolni.
    14.4. A vadászható varjúfélék gyérítése során figyelemmel kell lenni arra, hogy kellő mennyiségű fészkelőhely legyen a varjúfélék fészkeit használó fajoknak (pl. erdei fülesbagoly, kabasólyom, vércsék).
    14.5. A ragadozók gyérítése során, különösen csapdák használatakor, az állatvédelmi szempontokat a lehetőségek szerint figyelembe kell venni.

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Nemzeti Park Igazgatóságok működési területei

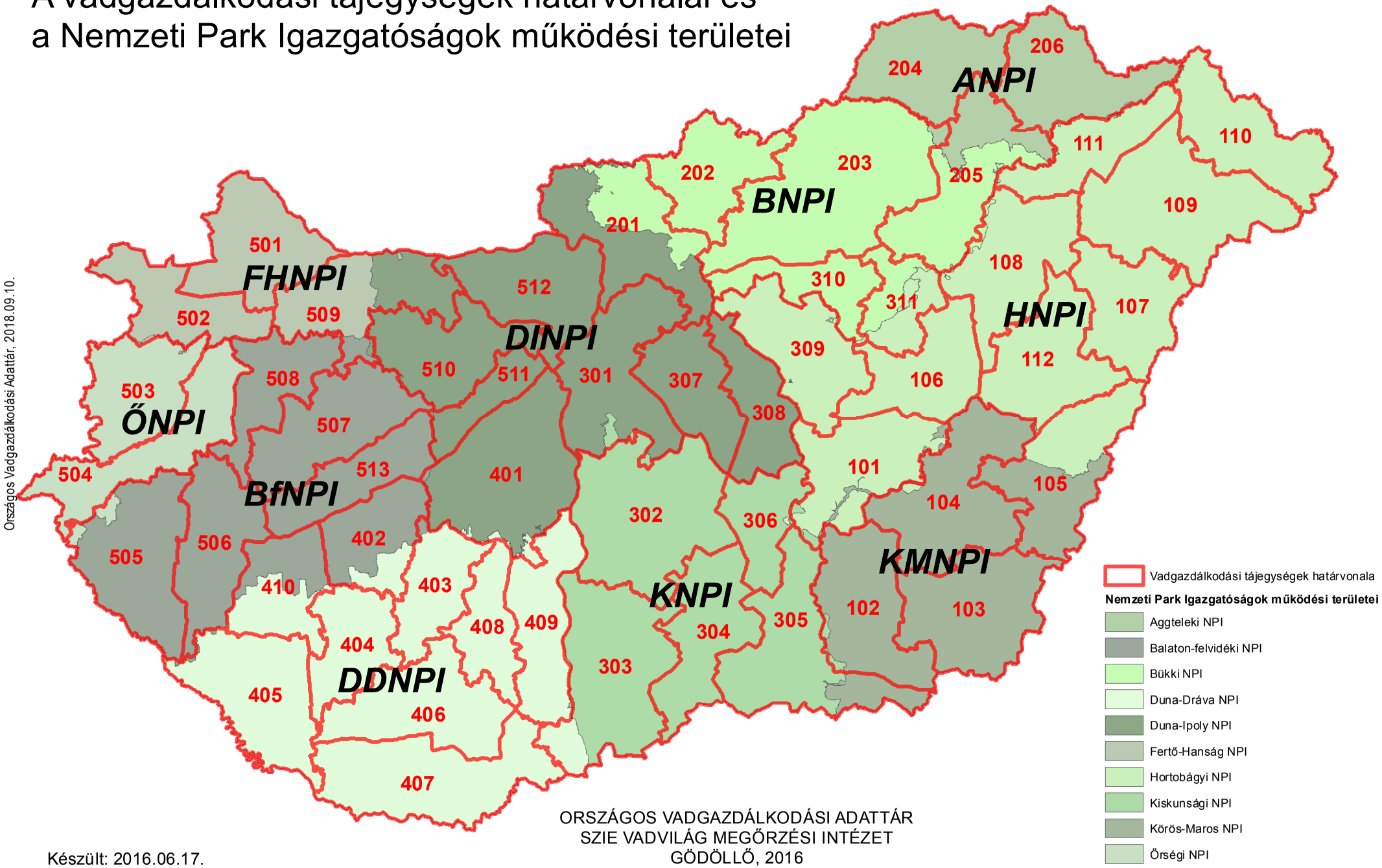

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, tájegységek szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Bükki NPI	5,213.6
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Aggteleki NPI	285.6
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Aggteleki NPI	840.3
111	Bükki NPI	148.8
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
112	Körös-Maros NPI	378.1
201	Bükki NPI	84,697.5
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Aggteleki NPI	5,869.6
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Aggteleki NPI	177,320.8
204	Bükki NPI	5.6
205	Aggteleki NPI	70,898.0
205	Bükki NPI	137,924.2
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Aggteleki NPI	178,382.0
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Duna-Dráva NPI	41.0
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Hortobágyi NPI	5.9
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
308	Kiskunsági NPI	7.0
309	Bükki NPI	657.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
309	Hortobágyi NPI	177,151.0

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
310	Bükki NPI	97,139.9
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Bükki NPI	42,076.9
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
401	Kiskunsági NPI	82.5
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
409	Duna-Ipoly NPI	7.9
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
505	Őrségi NPI	10,992.5
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
506	Duna-Dráva NPI	355.0
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
508	Őrségi NPI	396.8
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
513	Duna-Ipoly NPI	11.4

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, igazgatóságok szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
110	Aggteleki NPI	285.6
111	Aggteleki NPI	840.3
203	Aggteleki NPI	5,869.6
204	Aggteleki NPI	177,320.8
205	Aggteleki NPI	70,898.0
206	Aggteleki NPI	178,382.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
108	Bükki NPI	5,213.6
111	Bükki NPI	148.8
201	Bükki NPI	84,697.5
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Bükki NPI	5.6
205	Bükki NPI	137,924.2
309	Bükki NPI	657.9
310	Bükki NPI	97,139.9
311	Bükki NPI	42,076.9
302	Duna-Dráva NPI	41.0
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
506	Duna-Dráva NPI	355.0
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
409	Duna-Ipoly NPI	7.9

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Duna-Ipoly NPI	11.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
305	Hortobágyi NPI	5.9
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
309	Hortobágyi NPI	177,151.0
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
308	Kiskunsági NPI	7.0
401	Kiskunsági NPI	82.5
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
112	Körös-Maros NPI	378.1
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Őrségi NPI	10,992.5
508	Őrségi NPI	396.8

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Ramsari Egyezményhez tartozó területek

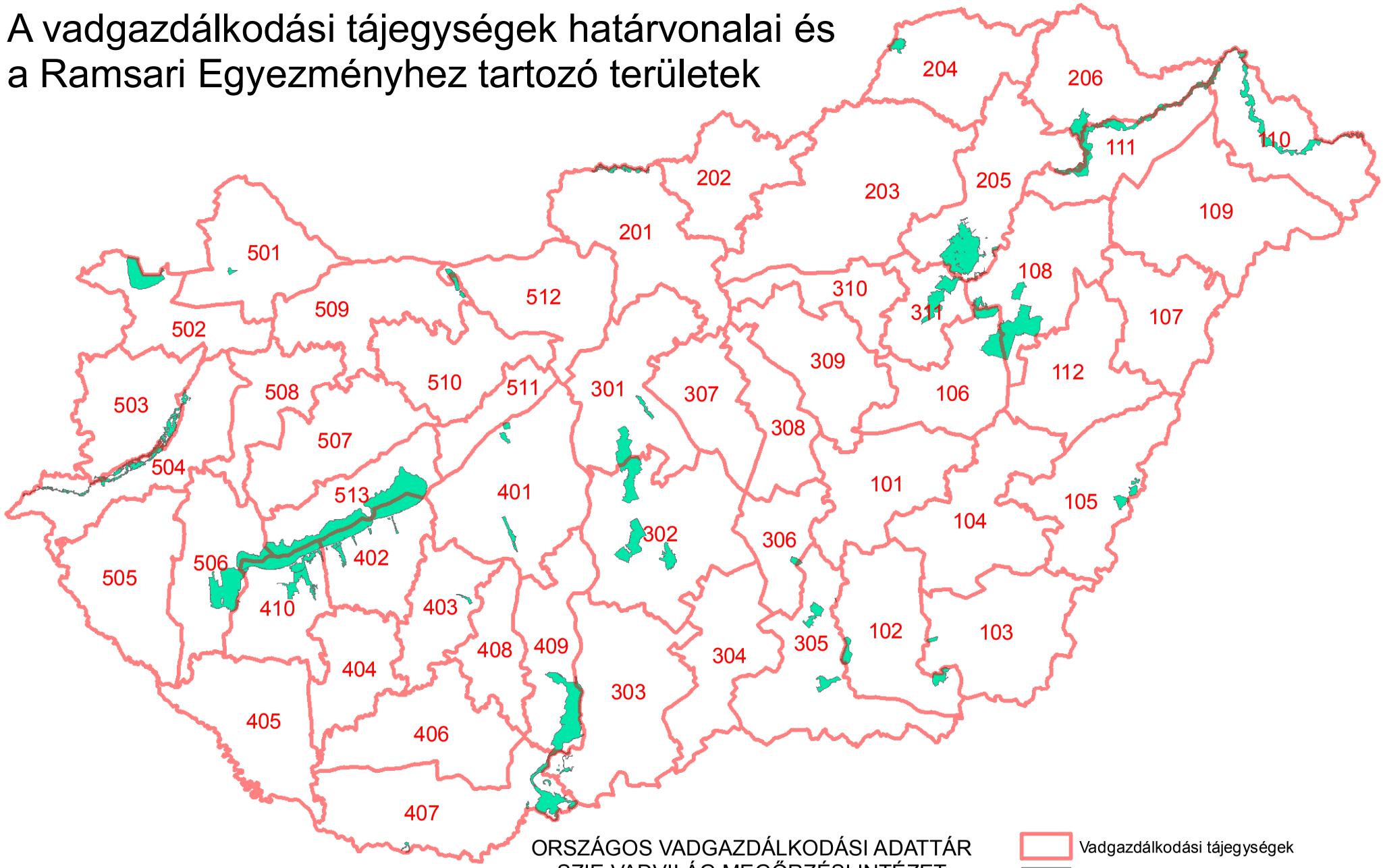

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, tájegységek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, ramsari területek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7

Natura 2000 területek a 302. számú tájegységben

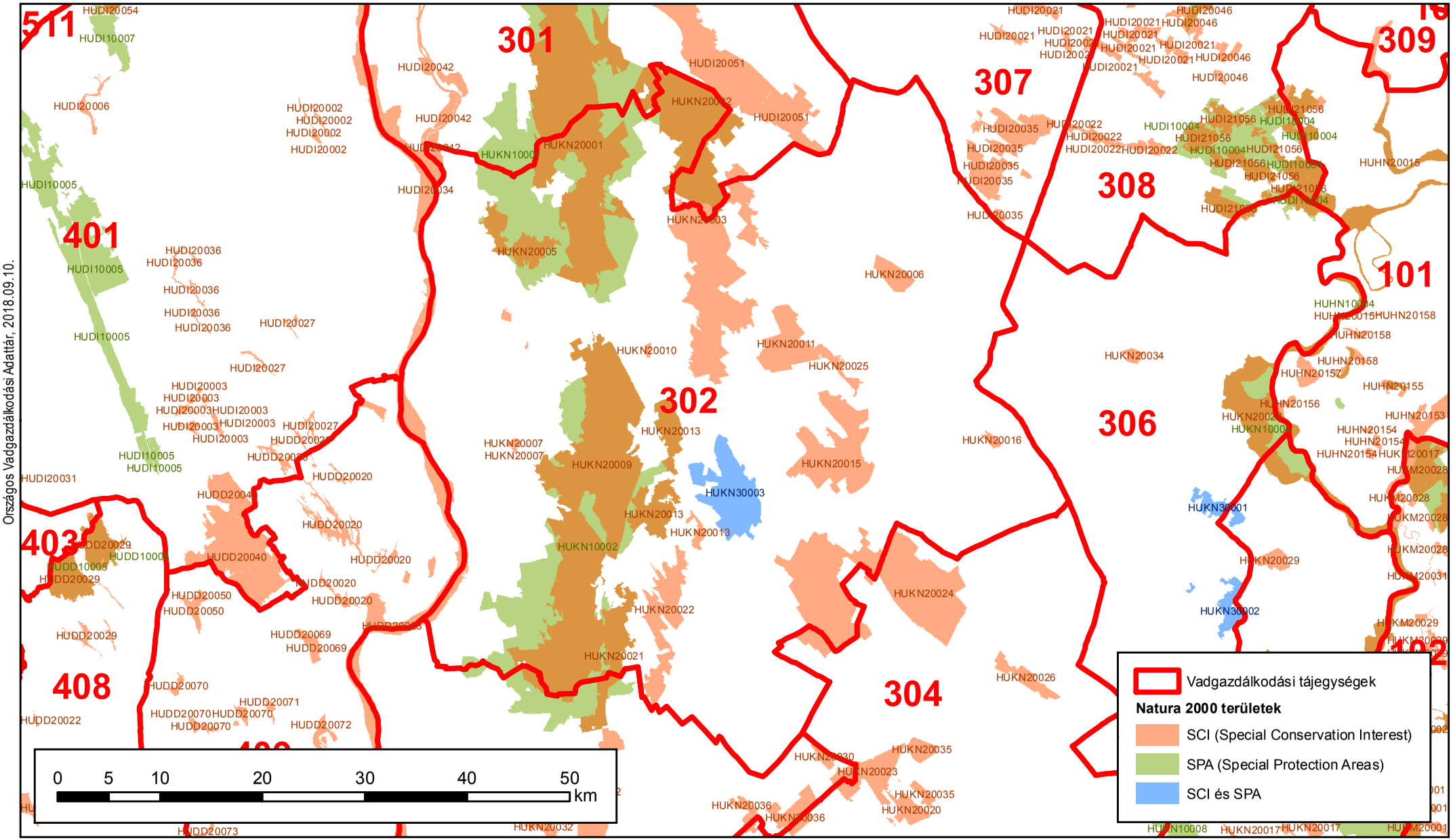

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Készült: 2016.07.27.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet

Natura 2000 területek a vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	N2000 terület típusa	N2000 Kód	N2000 Terület név	VGTE-be eső terület (ha)	VGTE részesedése (%)
302	SCI	HUDD20023	Tolnai Duna	1,637.3	22.9%
302	SCI	HUDI20034	Duna és ártere	468.0	2.8%
302	SCI	HUDI20035	Nagykőrösi pusztai tölgyesek	5.8	0.2%
302	SCI	HUDI20042	Ráckevei Duna-ág	203.8	6.4%
302	SCI	HUDI20051	Turjánvidék	37.7	0.3%
302	SCI	HUKN20001	Felső-kiskunsági szikes puszta	8,055.4	51.1%
302	SCI	HUKN20002	Peszéri-erdő	1,625.9	99.8%
302	SCI	HUKN20003	Felső-kiskunsági turjánvidék	10,839.2	75.1%
302	SCI	HUKN20005	Tass - szalkszentmártoni szikes puszta	1,655.2	100.0%
302	SCI	HUKN20006	Nagynyíri-erdő	750.1	100.0%
302	SCI	HUKN20007	Solti ürgés gyep	110.2	100.0%
302	SCI	HUKN20009	Felső-kiskunsági szikes tavak és Miklapuszta	19,265.7	97.9%
302	SCI	HUKN20010	Szabadszállási ürgés gyep	74.0	100.0%
302	SCI	HUKN20011	Fülöpházi homokbuckák	2,117.1	100.0%
302	SCI	HUKN20013	Fülöpszállás - Soltszentimre - csengődi lápok	3,123.0	100.0%
302	SCI	HUKN20015	Ágasegyháza - orgoványi rétek	4,321.1	100.0%
302	SCI	HUKN20016	Matkópusztai ürgés gyep	155.7	100.0%
302	SCI	HUKN20021	Ökördi - erdőtelek - keceli lápok	1,714.6	68.1%
302	SCI	HUKN20022	Kiskőrösi turjános	2,867.8	99.9%
302	SCI	HUKN20024	Bócsa-bugaci homokpuszta	5,685.4	48.8%
302	SCI	HUKN20025	Fülöpházi Hosszú-rét	466.7	100.0%
302	SPA	HUKN10001	Felső-kiskunsági szikes puszták és turjánvidék	23,691.2	56.7%
302	SPA	HUKN10002	Kiskunsági szikes tavak és az őrjegi turjánvidék	31,539.2	88.3%
302	SPA+SCI	HUKN30003	Izsáki Kolon-tó	3,581.8	100.0%

Védett területek a 302 számú vadgazdálkodási tájegységben

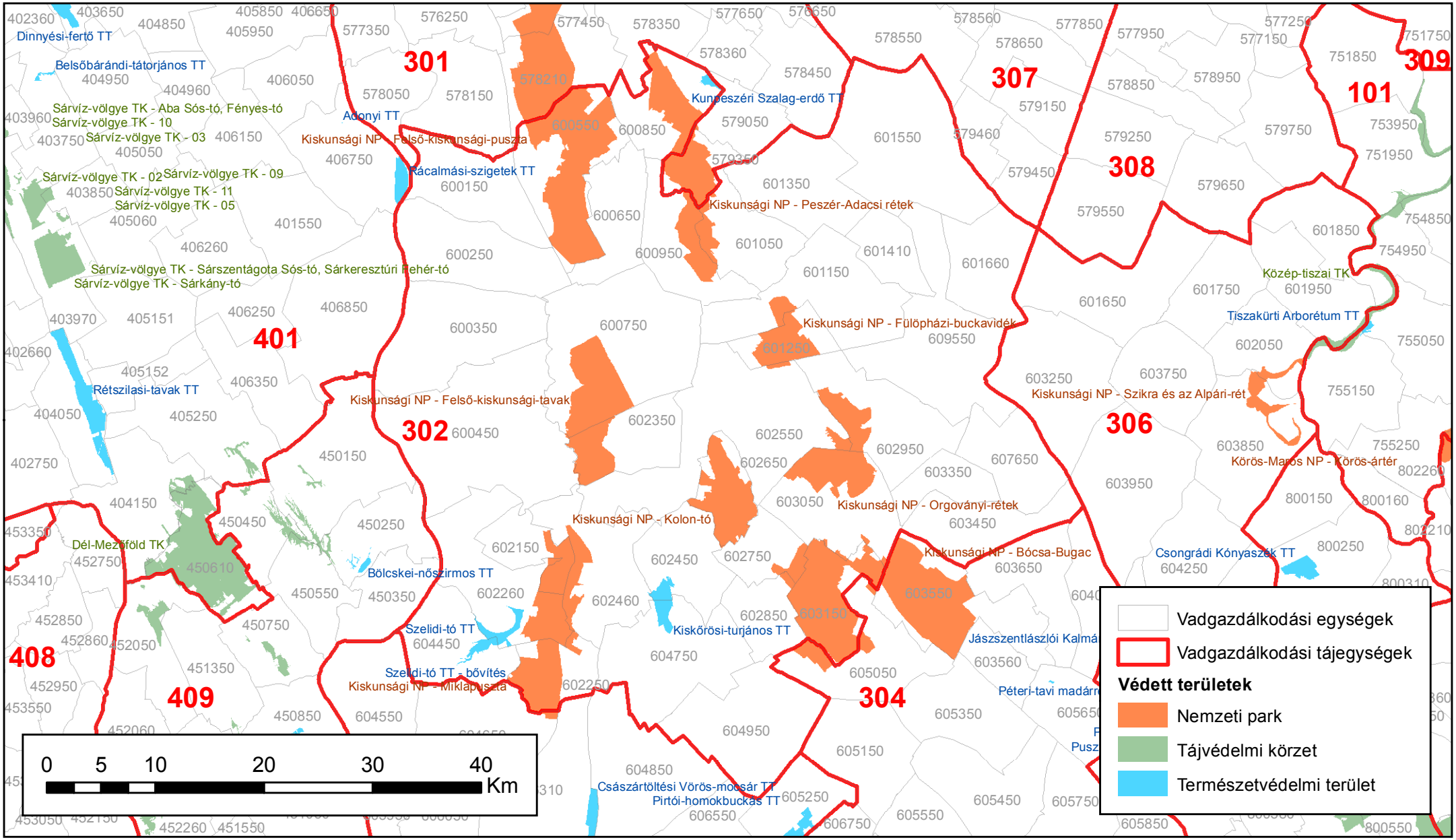

Készült: 2018.02.28.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet

Védett területek a 302 számú vadgazdálkodási tájegységben						
Tájegység kód	**VGE kód**	**Védett terület kategória**	**Védett terület neve**	**Terület a VGE-n belül (ha)**	**Védett terület teljes mérete (ha)**	**Arány**
302	600450	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	25,9	4 968,7	0,52%
302	600550	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	6 681,8	11 851,2	56,38%
302	600650	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	8,0	11 851,2	0,07%
302	600750	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	3 306,5	4 968,7	66,55%
302	600850	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	2 011,4	11 851,2	16,97%
302	600850	TT	Kunpeszéri Szalag-erdő természetvédelmi terület	119,3	119,3	100,00%
302	600950	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	1 363,5	5 797,7	23,52%
302	601050	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	608,5	5 797,7	10,50%
302	601150	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	385,3	2 104,6	18,31%
302	601250	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	1 632,6	2 104,6	77,57%
302	602150	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	1 095,3	6 124,1	17,88%
302	602250	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	2 384,8	6 124,1	38,94%
302	602260	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	1 511,8	6 124,1	24,69%
302	602260	TT	Szelidi-tó természetvédelmi terület	411,5	408,2	100,81%
302	602350	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	1 636,3	4 968,7	32,93%
302	602450	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	5,7	3 057,9	0,19%
302	602450	TT	Kiskőrösi-turjános természetvédelmi terület	291,0	641,2	45,38%
302	602460	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	1 031,1	6 124,1	16,84%
302	602460	TT	Kiskőrösi-turjános természetvédelmi terület	2,2	641,2	0,35%
302	602550	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	321,6	4 968,7	6,47%
302	602650	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	3 047,0	3 057,9	99,64%
302	602750	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	458,1	11 670,4	3,93%
302	602850	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	107,4	11 670,4	0,92%
302	602950	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	1 291,8	3 972,9	32,52%
302	603050	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	2 578,9	11 670,4	22,10%
302	603150	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	4 991,6	11 670,4	42,77%
302	604450	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	0,0	6 124,1	0,00%
302	604450	TT	Szelidi-tó természetvédelmi terület	241,0	408,2	59,04%
302	604750	TT	Kiskőrösi-turjános természetvédelmi terület	348,0	641,2	54,27%

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

A szabad területi és az összes jelentett nagyvadállomány tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **302**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány
1998	208	208	100,0%	310	730	42,5%	7 843	7 873	99,6%	0	0	-	627	652	96,2%
1999	113	113	100,0%	235	655	35,9%	7 689	7 707	99,8%	0	0	-	551	611	90,2%
2000	193	203	95,1%	212	712	29,8%	8 412	8 432	99,8%	0	0	-	778	838	92,8%
2001	191	200	95,5%	186	656	28,4%	8 984	9 008	99,7%	0	0	-	831	901	92,2%
2002	192	199	96,5%	214	604	35,4%	10 023	10 038	99,9%	0	0	-	1 035	1 082	95,7%
2003	209	216	96,8%	224	674	33,2%	10 947	10 947	100,0%	0	0	-	1 123	1 158	97,0%
2004	206	218	94,5%	157	497	31,6%	10 516	10 531	99,9%	0	0	-	808	858	94,2%
2005	212	229	92,6%	183	578	31,7%	10 615	10 630	99,9%	0	0	-	1 041	1 111	93,7%
2006	202	222	91,0%	170	623	27,3%	9 700	9 719	99,8%	0	0	-	907	969	93,6%
2007	158	167	94,6%	184	464	39,7%	9 872	9 880	99,9%	0	0	-	924	949	97,4%
2008	164	169	97,0%	217	502	43,2%	10 465	10 474	99,9%	0	0	-	1 195	1 270	94,1%
2009	168	168	100,0%	246	596	41,3%	10 449	10 455	99,9%	0	0	-	1 236	1 356	91,2%
2010	186	186	100,0%	289	832	34,7%	11 154	11 227	99,3%	0	0	-	1 454	1 775	81,9%
2011	263	263	100,0%	342	342	100,0%	11 452	11 452	100,0%	0	0	-	1 306	1 306	100,0%
2012	237	237	100,0%	384	980	39,2%	12 013	12 025	99,9%	0	0	-	1 443	1 611	89,6%
2013	265	265	100,0%	417	1 122	37,2%	12 208	12 218	99,9%	0	0	-	1 552	1 772	87,6%
2014	281	281	100,0%	447	1 202	37,2%	11 537	11 550	99,9%	0	0	-	1 548	1 658	93,4%
Változás	35,1%	35,1%	0,0%	44,2%	64,7%	-12,4%	47,1%	46,7%	0,3%	-	-	-	146,9%	154,3%	-2,9%
Minimum	113	113	91,0%	157	342	27,3%	7 689	7 707	99,3%	0	0	0,0%	551	611	81,9%
Maximum	281	281	100,0%	447	1 202	100,0%	12 208	12 218	100,0%	0	0	0,0%	1 552	1 775	100,0%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **302**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	208	18	8,7%	310	20	6,5%	7 843	840	10,7%	0	0	-	627	167	26,6%
1999	113	15	13,3%	235	124	52,8%	7 689	1 014	13,2%	0	0	-	551	244	44,3%
2000	193	27	14,0%	212	10	4,7%	8 412	1 261	15,0%	0	0	-	778	194	24,9%
2001	191	35	18,3%	186	4	2,2%	8 984	1 409	15,7%	0	0	-	831	301	36,2%
2002	192	46	24,0%	214	3	1,4%	10 023	1 702	17,0%	0	0	-	1 035	386	37,3%
2003	209	42	20,1%	224	12	5,4%	10 947	1 684	15,4%	0	0	-	1 123	249	22,2%
2004	206	35	17,0%	157	12	7,6%	10 516	1 931	18,4%	0	0	-	808	428	53,0%
2005	212	50	23,6%	183	26	14,2%	10 615	3 236	30,5%	0	0	-	1 041	534	51,3%
2006	202	38	18,8%	170	25	14,7%	9 700	2 806	28,9%	0	0	-	907	426	47,0%
2007	158	37	23,4%	184	25	13,6%	9 872	2 611	26,4%	0	0	-	924	574	62,1%
2008	164	30	18,3%	217	45	20,7%	10 465	2 789	26,7%	0	0	-	1 195	689	57,7%
2009	168	34	20,2%	246	51	20,7%	10 449	2 680	25,6%	0	0	-	1 236	905	73,2%
2010	186	37	19,9%	289	44	15,2%	11 154	2 760	24,7%	0	0	-	1 454	843	58,0%
2011	263	46	17,5%	342	67	19,6%	11 452	2 751	24,0%	0	0	-	1 306	963	73,7%
2012	237	39	16,5%	384	70	18,2%	12 013	2 771	23,1%	0	0	-	1 443	1 191	82,5%
2013	265	46	17,4%	417	88	21,1%	12 208	2 723	22,3%	0	0	-	1 552	1 251	80,6%
2014	281	60	21,4%	447	108	24,2%	11 537	3 164	27,4%	0	0	-	1 548	1 551	100,2%
Változás	35,1%	233,3%	146,7%	44,2%	440,0%	274,5%	47,1%	276,7%	156,1%	-	-	-	146,9%	828,7%	276,2%
Minimum	113	15	8,7%	157	3	1,4%	7 689	840	10,7%	0	0	0,0%	551	167	22,2%
Maximum	281	60	24,0%	447	124	52,8%	12 208	3 236	30,5%	0	0	0,0%	1 552	1 551	100,2%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **302**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	208	18	8,7%	310	20	6,5%	7 843	840	10,7%	0	0	-	627	167	26,6%
1999	113	15	13,3%	235	124	52,8%	7 689	1 014	13,2%	0	0	-	551	244	44,3%
2000	193	27	14,0%	212	10	4,7%	8 412	1 261	15,0%	0	0	-	778	194	24,9%
2001	191	35	18,3%	186	4	2,2%	8 984	1 409	15,7%	0	0	-	831	301	36,2%
2002	192	46	24,0%	214	3	1,4%	10 023	1 702	17,0%	0	0	-	1 035	386	37,3%
2003	209	42	20,1%	224	12	5,4%	10 947	1 684	15,4%	0	0	-	1 123	249	22,2%
2004	206	35	17,0%	157	12	7,6%	10 516	1 931	18,4%	0	0	-	808	428	53,0%
2005	212	50	23,6%	183	26	14,2%	10 615	3 236	30,5%	0	0	-	1 041	534	51,3%
2006	202	38	18,8%	170	25	14,7%	9 700	2 806	28,9%	0	0	-	907	426	47,0%
2007	158	37	23,4%	184	25	13,6%	9 872	2 611	26,4%	0	0	-	924	574	62,1%
2008	164	30	18,3%	217	45	20,7%	10 465	2 789	26,7%	0	0	-	1 195	689	57,7%
2009	168	34	20,2%	246	51	20,7%	10 449	2 680	25,6%	0	0	-	1 236	905	73,2%
2010	186	37	19,9%	289	44	15,2%	11 154	2 760	24,7%	0	0	-	1 454	843	58,0%
2011	263	46	17,5%	342	67	19,6%	11 452	2 751	24,0%	0	0	-	1 306	963	73,7%
2012	237	39	16,5%	384	70	18,2%	12 013	2 771	23,1%	0	0	-	1 443	1 191	82,5%
2013	265	46	17,4%	417	88	21,1%	12 208	2 723	22,3%	0	0	-	1 552	1 251	80,6%
2014	281	60	21,4%	447	108	24,2%	11 537	3 164	27,4%	0	0	-	1 548	1 551	100,2%
Változás	35,1%	233,3%	146,7%	44,2%	440,0%	274,5%	47,1%	276,7%	156,1%	-	-	-	146,9%	828,7%	276,2%
Minimum	113	15	8,7%	157	3	1,4%	7 689	840	10,7%	0	0	0,0%	551	167	22,2%
Maximum	281	60	24,0%	447	124	52,8%	12 208	3 236	30,5%	0	0	0,0%	1 552	1 551	100,2%

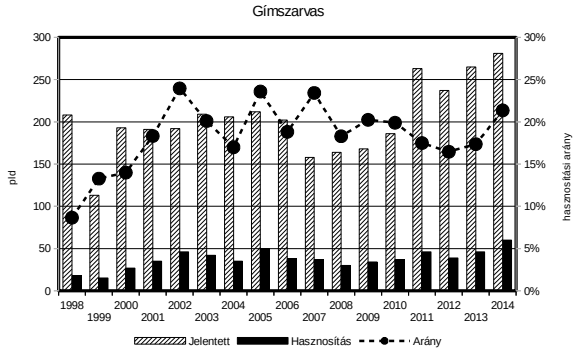

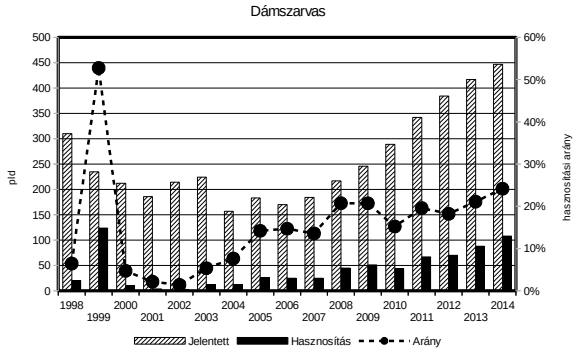

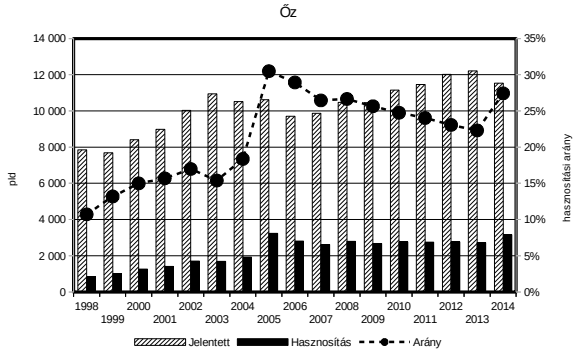

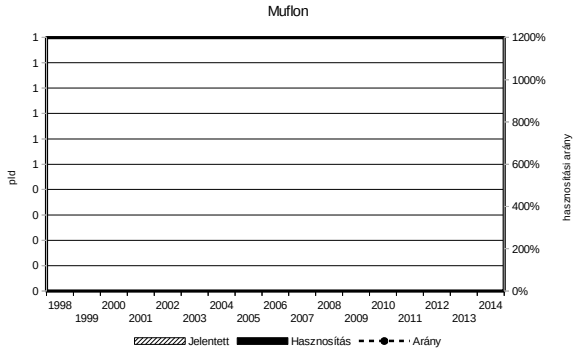

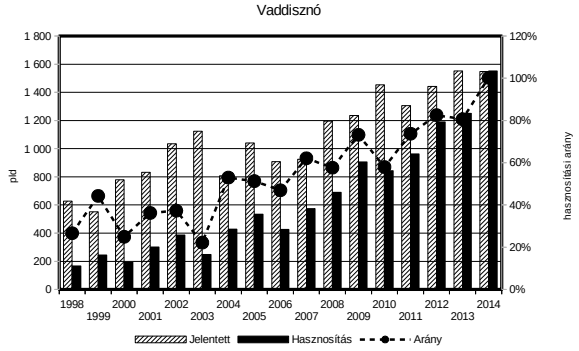

A vadgazdálkodás fontosabb bevételi és kiadási tényezői a vadgazdálkodási tájegységben (1998-2014)

VGTE: **302**

Év	Külföldi bérlelövés		Belföldi bérlelövés		Belföldi / külföldi	Élővad		Lőttvad		Mezőgazdasági kár		Erdei kár	
	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás		E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás
1998	12,146	100,0%	2,313	100,0%	19,0%	2,227	100,0%	9,230	100,0%	0,651	100,0%	0,000	-
1999	12,323	101,5%	7,855	339,7%	63,7%	3,233	145,2%	6,048	65,5%	0,217	33,4%	0,014	-
2000	10,913	89,8%	11,197	484,2%	102,6%	1,192	53,6%	5,028	54,5%	0,776	119,3%	0,000	-
2001	9,705	79,9%	16,634	719,3%	171,4%	0,879	39,5%	8,885	96,3%	0,638	98,0%	0,000	-
2002	11,233	92,5%	12,482	539,8%	111,1%	2,482	111,5%	7,783	84,3%	0,824	126,7%	0,000	-
2003	14,730	121,3%	6,404	276,9%	43,5%	0,000	0,0%	7,232	78,3%	0,796	122,4%	0,000	-
2004	9,532	78,5%	9,566	413,7%	100,4%	0,000	0,0%	8,036	87,1%	0,803	123,5%	0,000	-
2005	10,438	85,9%	12,693	548,9%	121,6%	0,827	37,1%	12,295	133,2%	0,193	29,7%	0,683	-
2006	10,801	88,9%	9,355	404,5%	86,6%	1,450	65,1%	7,512	81,4%	0,400	61,4%	0,000	-
2007	10,193	83,9%	8,001	346,0%	78,5%	1,759	79,0%	7,669	83,1%	0,596	91,7%	0,057	-
2008	10,581	87,1%	9,637	416,7%	91,1%	1,663	74,7%	9,677	104,8%	1,657	254,7%	0,000	-
2009	10,681	87,9%	8,557	370,0%	80,1%	2,509	112,7%	8,007	86,7%	0,591	90,8%	0,000	-
2010	10,249	84,4%	8,890	384,4%	86,7%	1,039	46,7%	10,052	108,9%	0,636	97,7%	0,000	-
2011	8,798	72,4%	12,620	545,7%	143,4%	1,254	56,3%	12,430	134,7%	0,946	145,5%	0,053	-
2012	11,645	95,9%	14,379	621,8%	123,5%	1,002	45,0%	14,237	154,2%	1,535	235,9%	0,207	-
2013	15,412	126,9%	33,293	1439,7%	216,0%	2,392	107,4%	23,991	259,9%	1,476	226,8%	0,000	-
2014	17,664	145,4%	38,751	1675,7%	219,4%	0,761	34,2%	24,762	268,3%	1,005	154,5%	0,650	-

Az őz hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

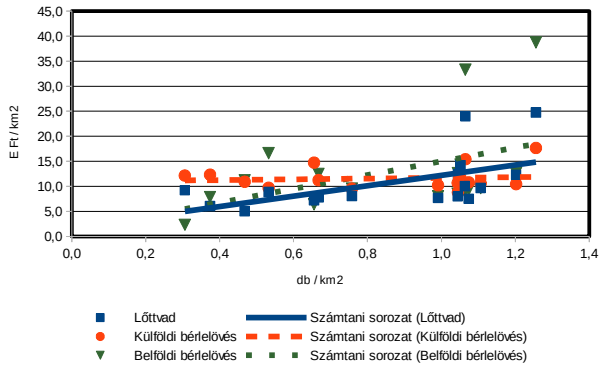

A gímszarvas hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

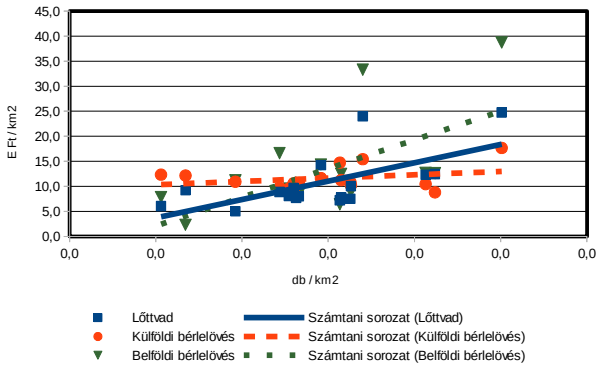

A vaddisznó hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

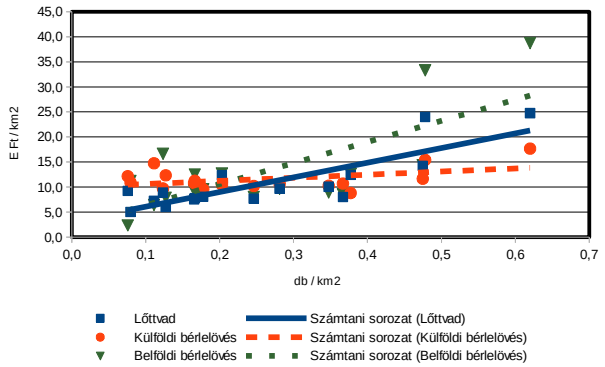

A térített mezőgazdasági kár és a 3 fő nagyvad terítéke közötti kapcsolat

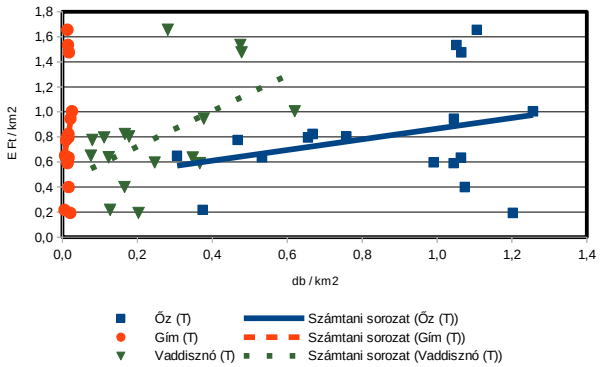

A fácán hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

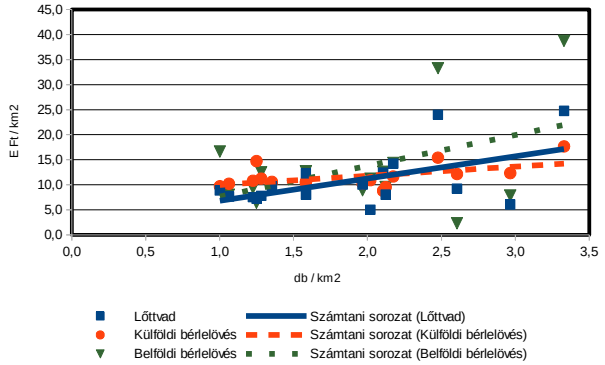

A mezei nyúl hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

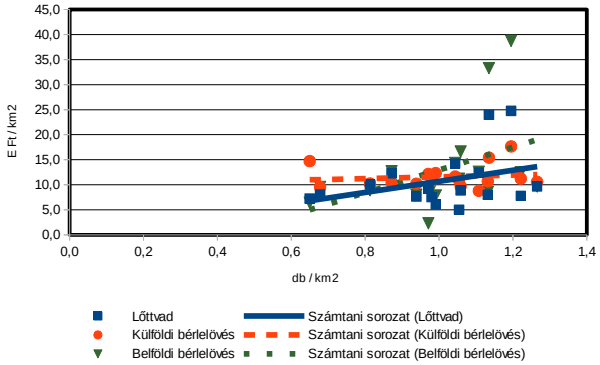

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- Az Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység területén a gímszarvas jelentett állománynagysága 1998-2014 között emelkedett (208 → 281 pld.; +35,1%), ezzel párhuzamosan, de jóval nagyobb mértékben a hasznosítás is növekedést mutatott (18 → 60 pld.; +233,3%).
- A 2007-2014 közötti teríték térképek alapján jól látható, hogy a gímszarvas a tájegység déli határvonala mentén fordul elő, az idő előrehaladtával azonban egyre beljebb terjed északi irányban.
- A tájegység jellegéből adódóan (erdősültsége: 50674ha; 17,6%) a gímszarvas már kedvező élőhelyi feltételeket találhat a nagyobb összefüggő erdőfoltok miatt. Tájegységen belüli terjeszkedése a mezőgazdasági művelésű élőhelyek irányában azonban nem kívánatos.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Az 1998-2014 közötti időszak vonatkozásában az átlagos teljes hasznosítási arány 18,4% volt, az utolsó öt év átlagában pedig 18,5%.
- A jelentett bikaállomány átlagos hasznosítási aránya 15,8%, ami az utolsó öt év átlagában 18,7% volt.
- A tehenek esetében a teljes időszakban átlagosan 14,3%, az utolsó öt év során átlagosan 15% volt.
- A borjak hasznosítása 1998 és 2014 között átlagosan 28,4%, az utolsó öt év átlagában pedig 24,9% volt.
- A hasznosítási arányok egyértelműen a gímszarvas állomány kíméletéről, állománynövelő stratégiáról tanúskodnak.

A gímszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A gímszarvas hasznosításának emelkedése és a lőtt vadból, illetve a belföldi bérlelövésből származó bevételek között enyhe pozitív irányú kapcsolat látható, míg ugyanezen összevetés a külföldi bérlelövésből származó bevételek esetében jóval enyhébb kapcsolatot mutat.
- A térített mezőgazdasági vadkár folyó értéken kimutatott értéke az időszak alatt növekedett. A gímszarvas ebben játszott szerepe tájegység szintjén vélhetően nem jelentős, azonban ennek reális értékeléséhez az adatok vadgazdálkodási egység szintű elemzése szükséges.

A gímszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben

- A bírált trófeák száma a teljes időszak alatt folyamatosan emelkedett, ezzel párhuzamosan pedig az érmes trófeáké is. Az 1998 és 2014 között elbírált 235 trófea közül összesen 18 lett érmes (6,6%). Arany 0, ezüst 1, és bronz 17.
- A bírált trófeák túlnyomó többsége (93%) a korosztályi besorolás alapján fiatal (218 pld.), a fennmaradó 17 pedig középkorú, idős példány nem volt.
- A bikahasznosítás korosztályi megoszlása alapján is megerősíthető, hogy a gímszarvas újonnan megjelenő faj a tájegység egyes területein, és az értékelt időszakban a vadászatra jogosultak az állomány létszámának növelésére, valamint a bikák korosbítására törekedhettek.

A szabad területi gímszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **302**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	69	75	64	**208**	3	9	6	**18**	4,3%	12,0%	9,4%	**8,7%**
1999	42	45	26	**113**	4	4	7	**15**	9,5%	8,9%	26,9%	**13,3%**
2000	70	71	52	**193**	8	6	13	**27**	11,4%	8,5%	25,0%	**14,0%**
2001	79	64	48	**191**	11	9	15	**35**	13,9%	14,1%	31,3%	**18,3%**
2002	78	66	48	**192**	14	12	20	**46**	17,9%	18,2%	41,7%	**24,0%**
2003	94	70	45	**209**	17	9	16	**42**	18,1%	12,9%	35,6%	**20,1%**
2004	87	65	54	**206**	12	8	15	**35**	13,8%	12,3%	27,8%	**17,0%**
2005	86	68	58	**212**	12	15	23	**50**	14,0%	22,1%	39,7%	**23,6%**
2006	85	64	53	**202**	13	11	14	**38**	15,3%	17,2%	26,4%	**18,8%**
2007	62	50	46	**158**	13	9	15	**37**	21,0%	18,0%	32,6%	**23,4%**
2008	69	51	44	**164**	10	7	13	**30**	14,5%	13,7%	29,5%	**18,3%**
2009	66	59	43	**168**	14	6	14	**34**	21,2%	10,2%	32,6%	**20,2%**
2010	73	64	49	**186**	15	7	15	**37**	20,5%	10,9%	30,6%	**19,9%**
2011	154	61	48	**263**	17	14	15	**46**	11,0%	23,0%	31,3%	**17,5%**
2012	96	80	61	**237**	18	10	11	**39**	18,8%	12,5%	18,0%	**16,5%**
2013	106	87	72	**265**	20	12	14	**46**	18,9%	13,8%	19,4%	**17,4%**
2014	108	94	79	**281**	26	14	20	**60**	24,1%	14,9%	25,3%	**21,4%**
Változás	56,5%	25,3%	23,4%	35,1%	766,7%	55,6%	233,3%	233,3%	453,7%	24,1%	170,0%	146,7%

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	1	1,09	0,93	***0,85***	1	3,00	2,00	***0,67***
1999	1	1,07	0,62	***0,58***	1	1,00	1,75	***1,75***
2000	1	1,01	0,74	***0,73***	1	0,75	1,63	***2,17***
2001	1	0,81	0,61	***0,75***	1	0,82	1,36	***1,67***
2002	1	0,85	0,62	***0,73***	1	0,86	1,43	***1,67***
2003	1	0,74	0,48	***0,64***	1	0,53	0,94	***1,78***
2004	1	0,75	0,62	***0,83***	1	0,67	1,25	***1,88***
2005	1	0,79	0,67	***0,85***	1	1,25	1,92	***1,53***
2006	1	0,75	0,62	***0,83***	1	0,85	1,08	***1,27***
2007	1	0,81	0,74	***0,92***	1	0,69	1,15	***1,67***
2008	1	0,74	0,64	***0,86***	1	0,70	1,30	***1,86***
2009	1	0,89	0,65	***0,73***	1	0,43	1,00	***2,33***
2010	1	0,88	0,67	***0,77***	1	0,47	1,00	***2,14***
2011	1	0,40	0,31	***0,79***	1	0,82	0,88	***1,07***
2012	1	0,83	0,64	***0,76***	1	0,56	0,61	***1,10***
2013	1	0,82	0,68	***0,83***	1	0,60	0,70	***1,17***
2014	1	0,87	0,73	***0,84***	1	0,54	0,77	***1,43***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	33,2%	36,1%	30,8%	100%	16,7%	50,0%	33,3%	100%
1999	37,2%	39,8%	23,0%	100%	26,7%	26,7%	46,7%	100%
2000	36,3%	36,8%	26,9%	100%	29,6%	22,2%	48,1%	100%
2001	41,4%	33,5%	25,1%	100%	31,4%	25,7%	42,9%	100%
2002	40,6%	34,4%	25,0%	100%	30,4%	26,1%	43,5%	100%
2003	45,0%	33,5%	21,5%	100%	40,5%	21,4%	38,1%	100%
2004	42,2%	31,6%	26,2%	100%	34,3%	22,9%	42,9%	100%
2005	40,6%	32,1%	27,4%	100%	24,0%	30,0%	46,0%	100%
2006	42,1%	31,7%	26,2%	100%	34,2%	28,9%	36,8%	100%
2007	39,2%	31,6%	29,1%	100%	35,1%	24,3%	40,5%	100%
2008	42,1%	31,1%	26,8%	100%	33,3%	23,3%	43,3%	100%
2009	39,3%	35,1%	25,6%	100%	41,2%	17,6%	41,2%	100%
2010	39,2%	34,4%	26,3%	100%	40,5%	18,9%	40,5%	100%
2011	58,6%	23,2%	18,3%	100%	37,0%	30,4%	32,6%	100%
2012	40,5%	33,8%	25,7%	100%	46,2%	25,6%	28,2%	100%
2013	40,0%	32,8%	27,2%	100%	43,5%	26,1%	30,4%	100%
2014	38,4%	33,5%	28,1%	100%	43,3%	23,3%	33,3%	100%

A gímszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **302**

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

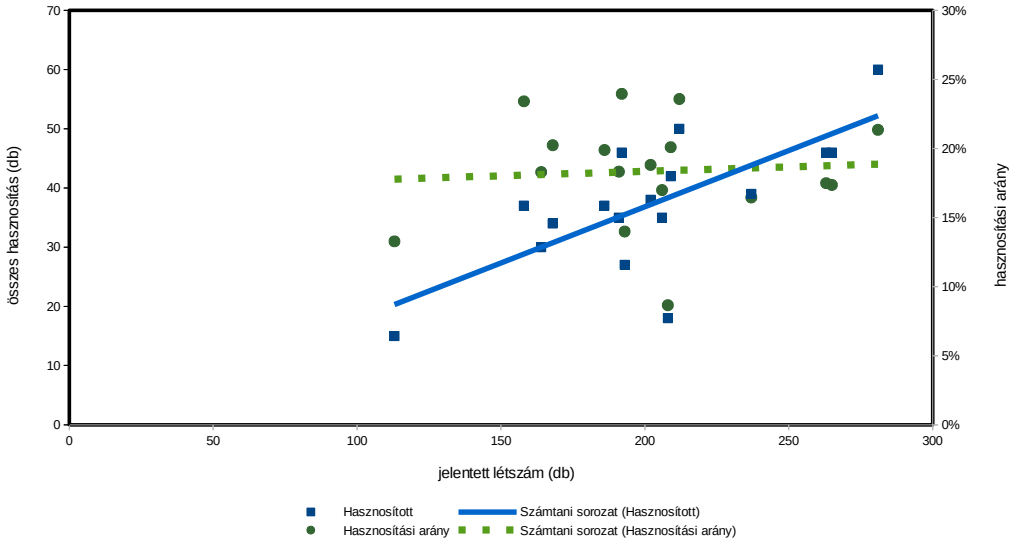

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

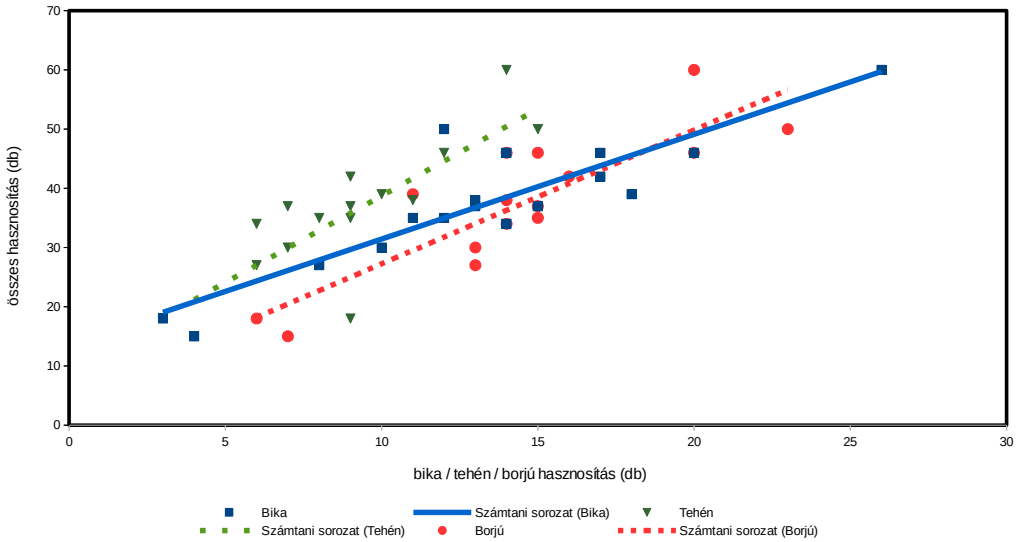

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

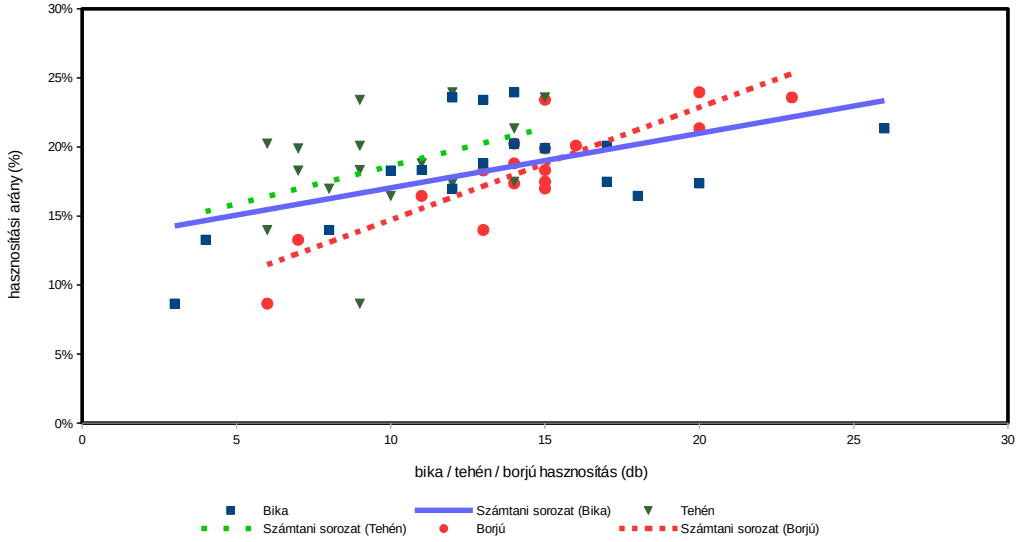

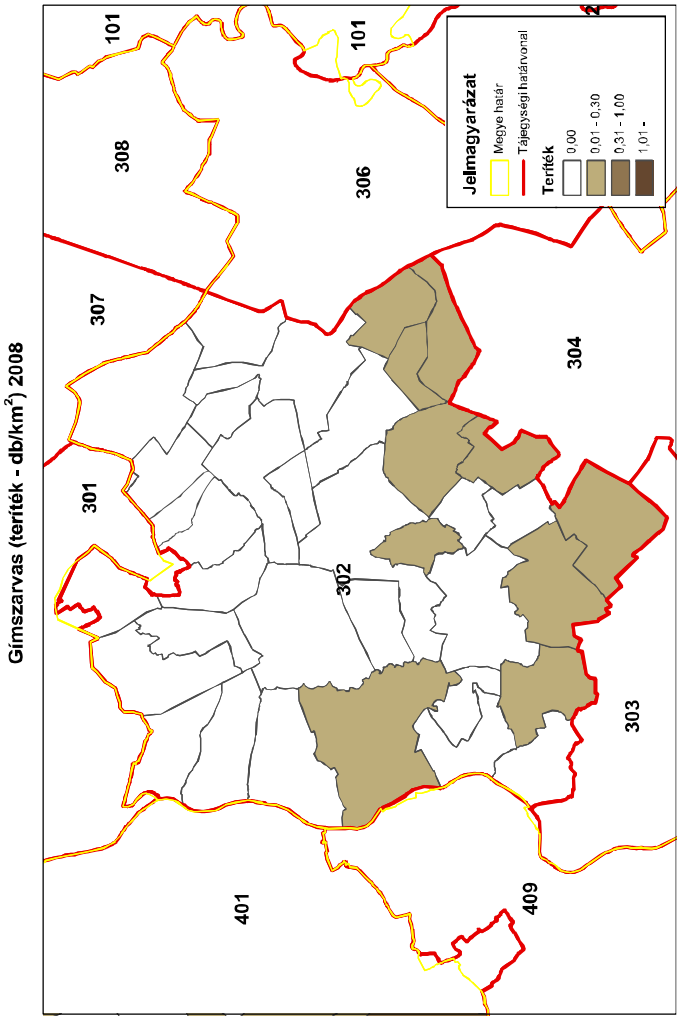
Gímszarvas (terítéк - db/km^2) 2008
101
308
307
306
101
301
302
304
401
409
303
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéк
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

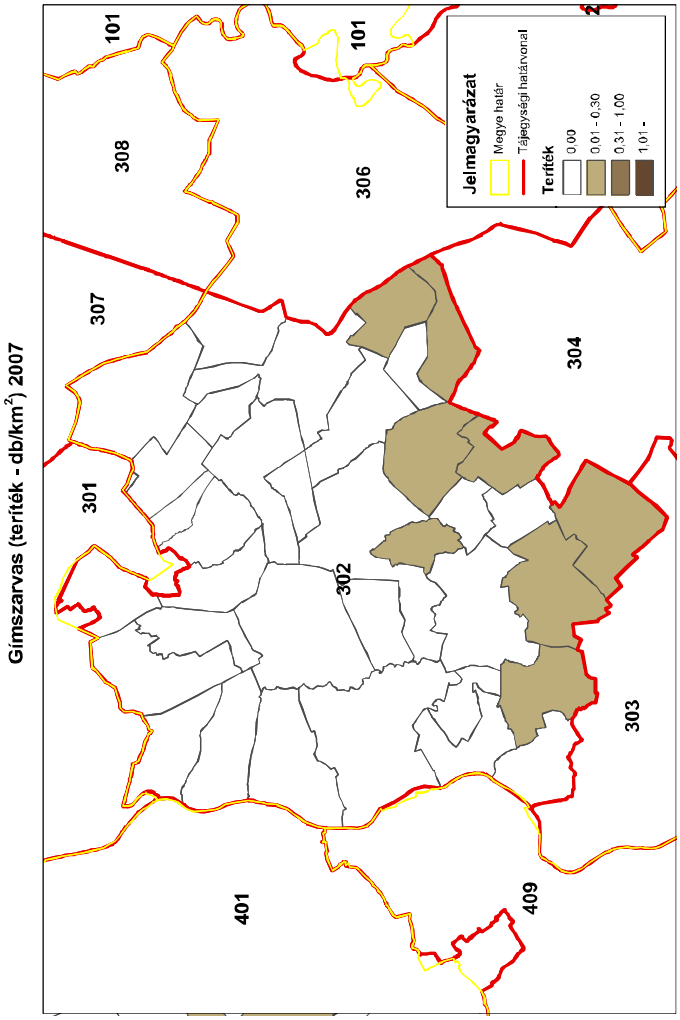
Gímszarvas (terítéк - db/km^2) 2007
101
308
307
306
101
301
302
304
401
409
303
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéк
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

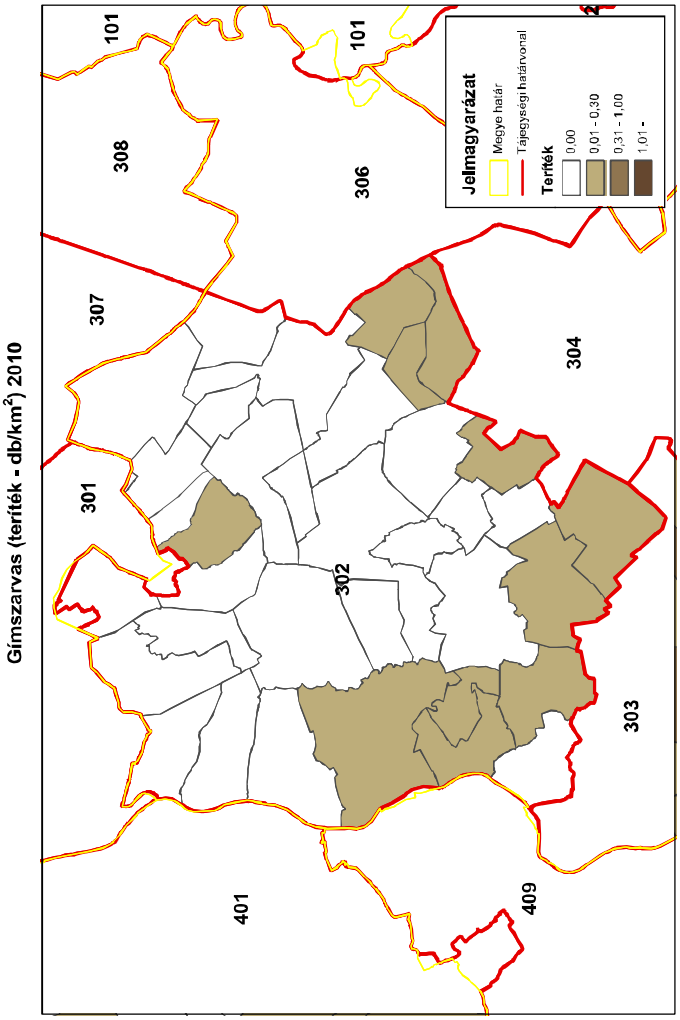
Gímszarvas (terítéк - db/km^2) 2010
101
308
307
306
101
301
302
304
401
409
303
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéк
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

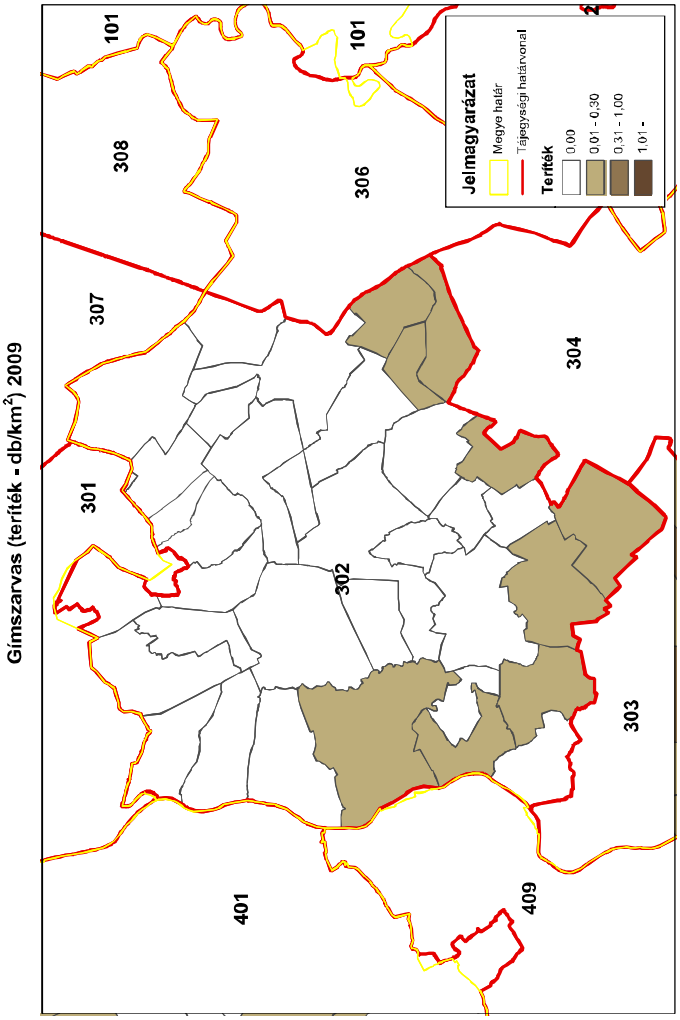
Gímszarvas (terítéк - db/km^2) 2009
101
308
307
306
101
301
302
304
401
409
303
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéк
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

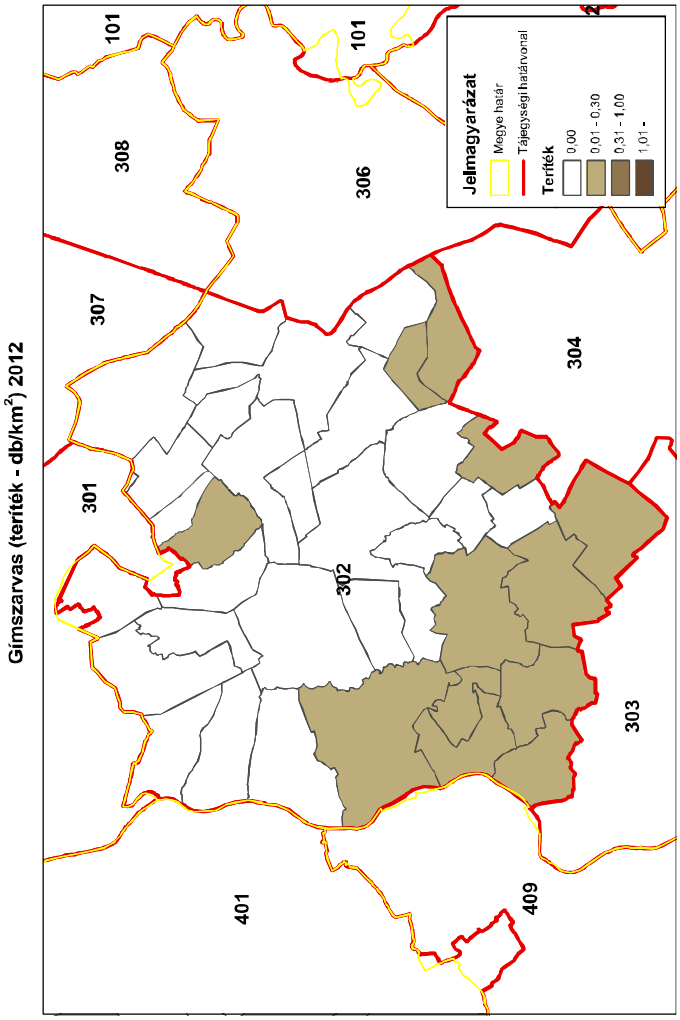
Gímszarvas (terítéк - db/km^2) 2012
101
308
306
101
307
304
301
302
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéк
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

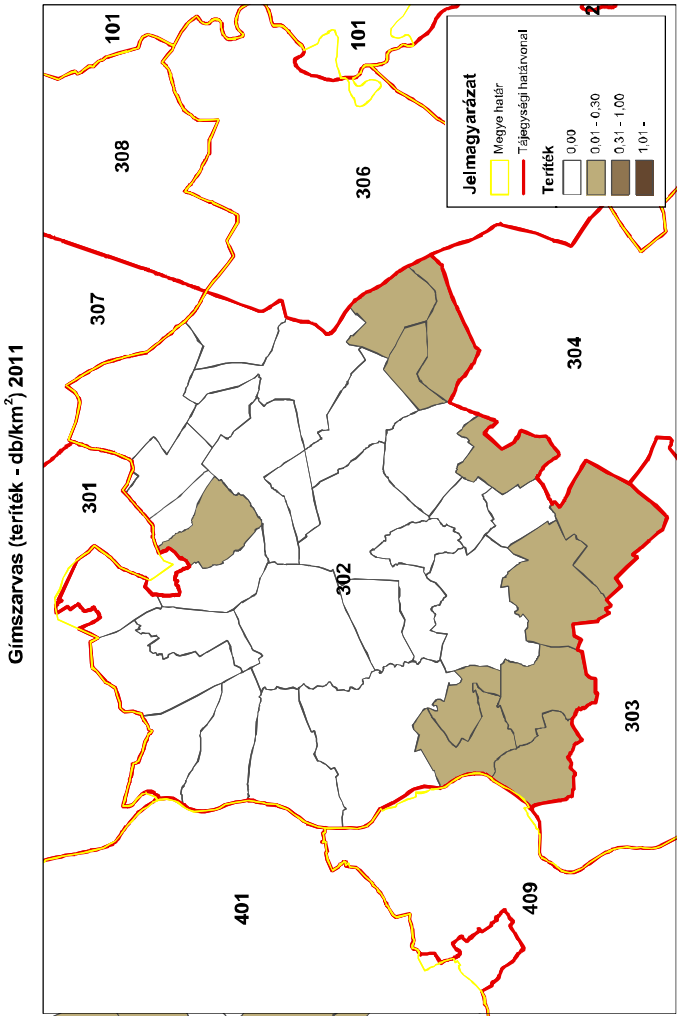
Gímszarvas (terítéк - db/km^2) 2011
101
308
306
101
307
304
301
302
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéк
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

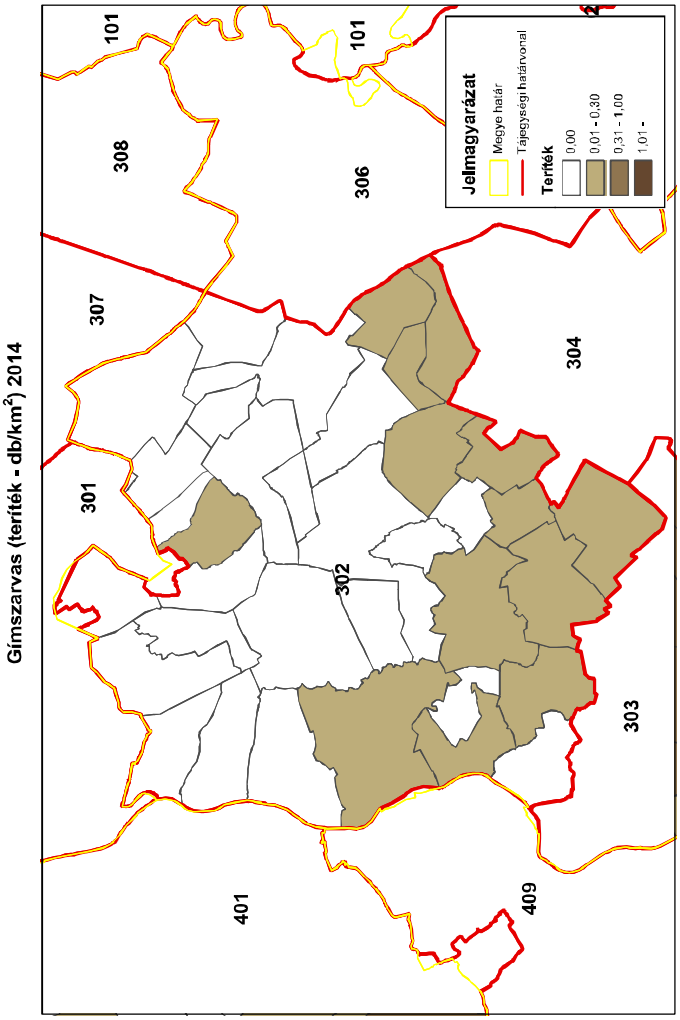
Gímszarvas (terítéк - db/km^2) 2014
101
308
306
101
307
304
301
302
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéк
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

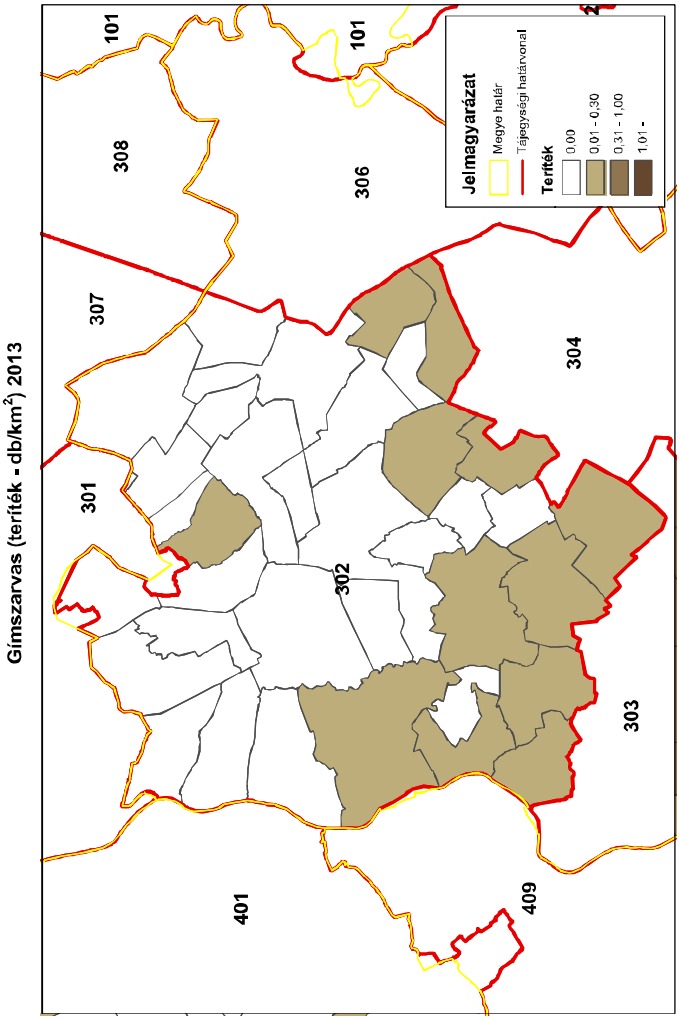
Gímszarvas (terítéк - db/km^2) 2013
101
308
306
101
307
304
301
302
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéк
0,00
0,01 - 0,30
0,31 - 1,00
1,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	3	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
1999	6	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2000	9	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2001	12	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2002	15	1	6,7%			1	0,0%	0,0%	100,0%
2003	17	1	5,9%			1	0,0%	0,0%	100,0%
2004	13	2	15,4%			2	0,0%	0,0%	100,0%
2005	12	2	16,7%			2	0,0%	0,0%	100,0%
2006	15	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2007	14	2	14,3%			2	0,0%	0,0%	100,0%
2008	10	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2009	14	2	14,3%			2	0,0%	0,0%	100,0%
2010	15	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2011	17	1	5,9%			1	0,0%	0,0%	100,0%
2012	18	1	5,6%			1	0,0%	0,0%	100,0%
2013	20	3	15,0%			3	0,0%	0,0%	100,0%
2014	25	3	12,0%		1	2	0,0%	33,3%	66,7%

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

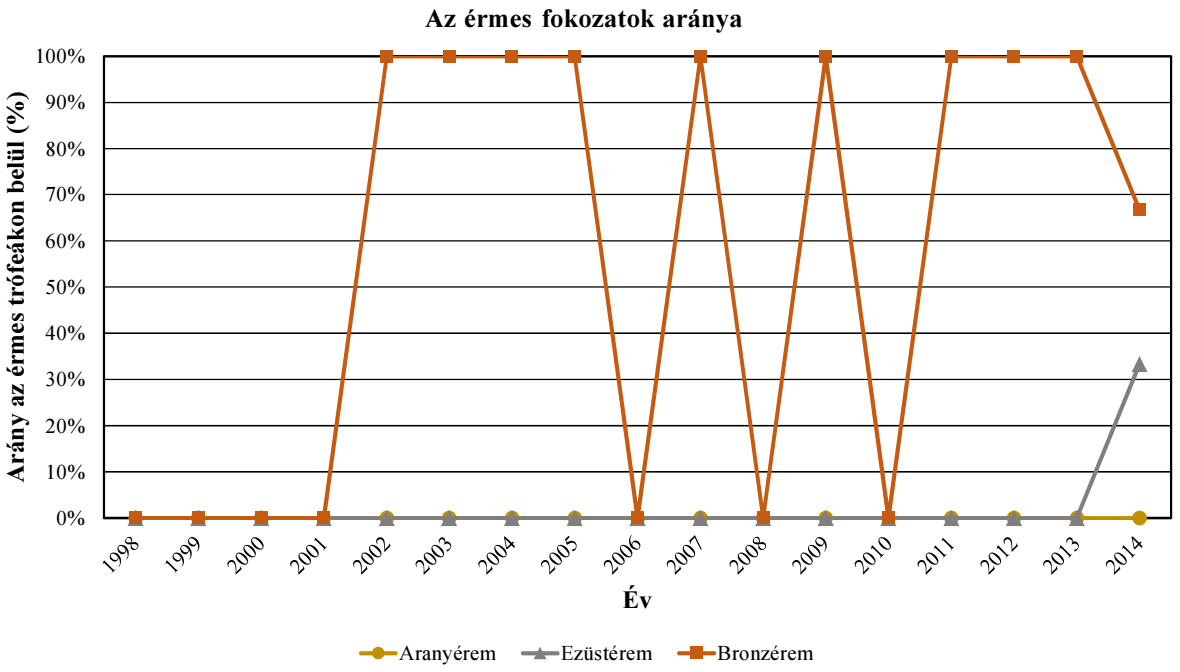

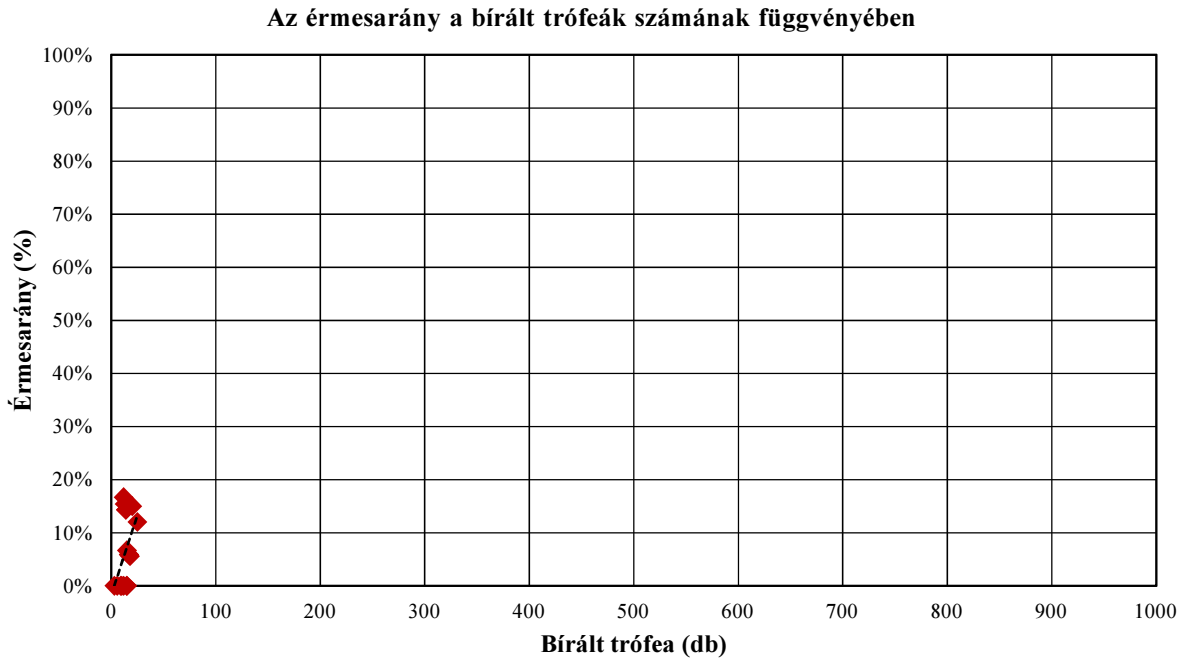

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	2	2		3	3	1	1	4
2		2	1	1	5	4	4	4	5	4	4	5	9	4	7	3	5
3	1	2	5	6	7	7	4	3	5	2	2	5	2	5	6	8	6
4	1	1		1	1	4	2		3	3	1	1	1	3	3	5	8
5				2				1		1		2		1		1	
6			1		1	1		1			1	1				2	1
7								1		2				1			
8							2								1		
9																	1
10																	
11																	
12																	
13																	
13<																	
Összesen	**3**	**6**	**9**	**12**	**15**	**17**	**13**	**12**	**15**	**14**	**10**	**14**	**15**	**17**	**18**	**20**	**25**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1	33,3%	16,7%	22,2%	16,7%	6,7%	5,9%	7,7%	16,7%	13,3%	14,3%	20,0%		20,0%	17,6%	5,6%	5,0%	16,0%
2		33,3%	11,1%	8,3%	33,3%	23,5%	30,8%	33,3%	33,3%	28,6%	40,0%	35,7%	60,0%	23,5%	38,9%	15,0%	20,0%
3	33,3%	33,3%	55,6%	50,0%	46,7%	41,2%	30,8%	25,0%	33,3%	14,3%	20,0%	35,7%	13,3%	29,4%	33,3%	40,0%	24,0%
4	33,3%	16,7%		8,3%	6,7%	23,5%	15,4%		20,0%	21,4%	10,0%	7,1%	6,7%	17,6%	16,7%	25,0%	32,0%
5				16,7%				8,3%		7,1%		14,3%		5,9%		5,0%	
6			11,1%		6,7%	5,9%		8,3%			10,0%	7,1%				10,0%	4,0%
7								8,3%		14,3%				5,9%			
8							15,4%								5,6%		
9																	4,0%
10																	
11																	
12																	
13																	
13<																	
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

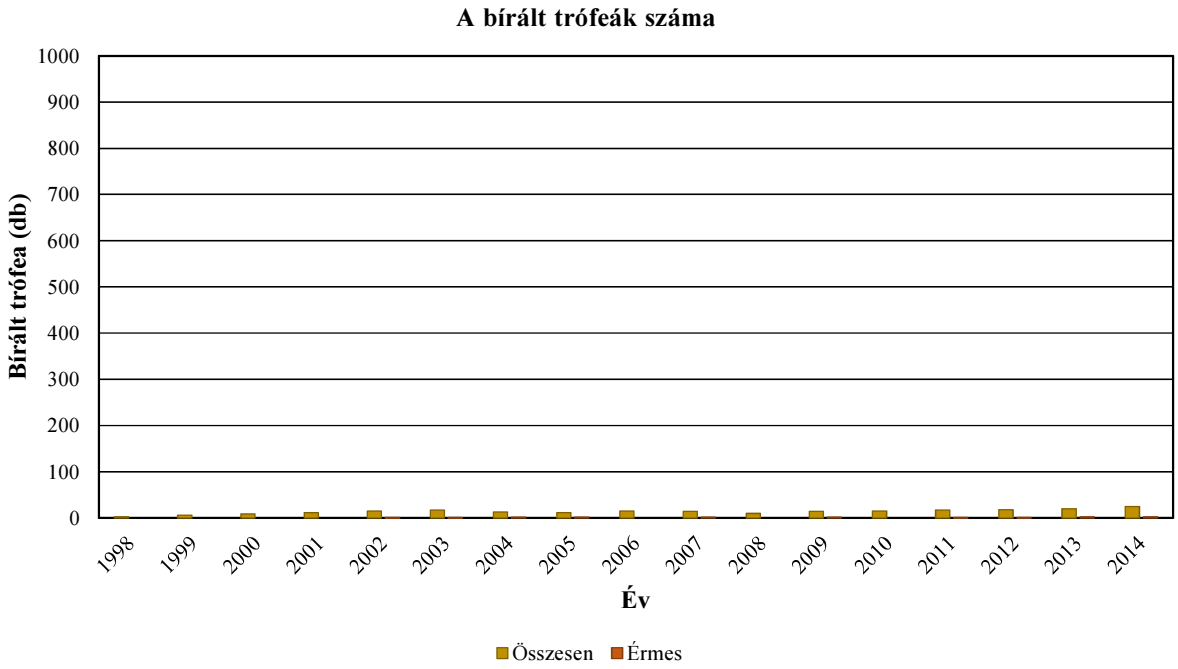

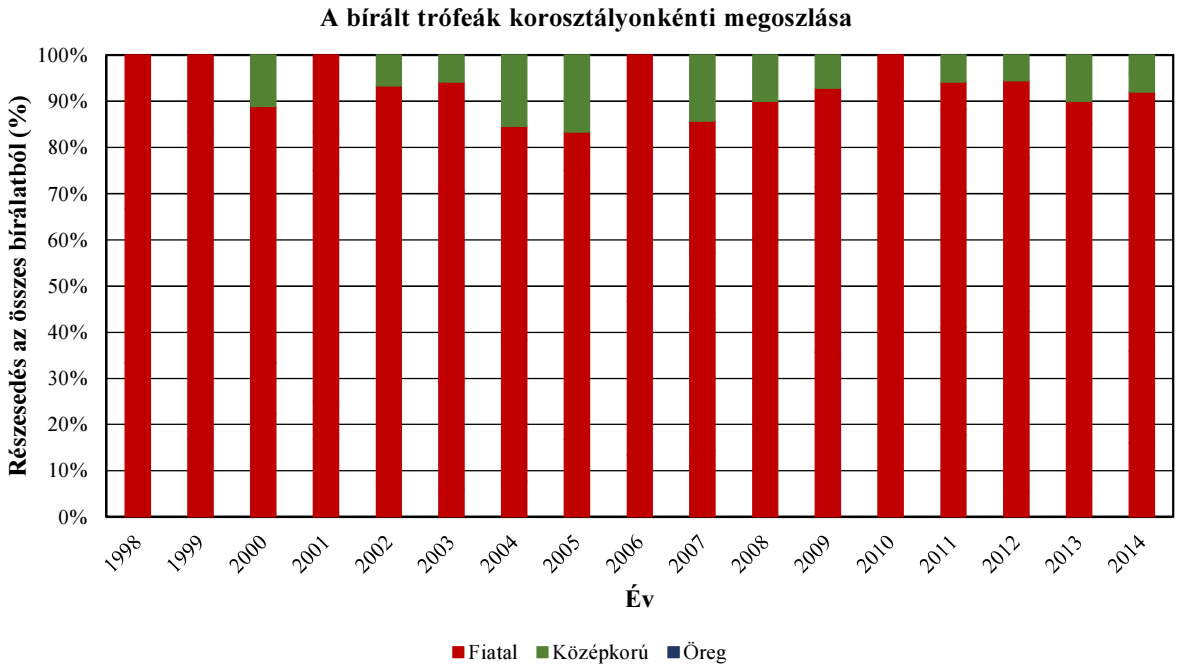

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	29	36,82			1,34	2,07			
2	67	62,33			2,73	8,00			
3	76	70,22			3,51	8,92			
4	38	80,02	32,22	29,28	4,89	11,03	23,50	13,25	12,88
5	8	87,48	33,00	34,50	5,78	11,50	23,25	15,50	12,60
6	9	93,09	35,10	30,75	6,48	12,44	23,75	14,29	13,25
7	4	94,58	36,00	23,80	6,78	12,83	27,15	14,71	13,31
8	3	93,24	29,13	27,38	6,82	12,25	25,68	13,93	13,53
9	1	108,65	32,00	32,50	9,20	16,00	27,70	15,00	13,90
10									
11									
12									
13									
13<									

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	29	24,45			1,05	2,00			
2	67	54,63			2,23	6,00			
3	76	63,73			3,00	7,00			
4	38	66,00	25,35	27,75	3,62	9,00	23,00	11,90	11,90
5	8	82,00	33,00	34,50	4,95	9,00	23,25	15,50	12,60
6	9	85,50	27,75	18,75	5,71	10,00	20,45	13,40	12,80
7	4	88,10	34,00	12,75	6,46	12,00	25,10	13,38	12,43
8	3	92,85	22,75	24,25	6,49	10,50	25,25	13,60	13,05
9	1	108,65	32,00	32,50	9,20	16,00	27,70	15,00	13,90
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	29	49,00			1,58	2,50			
2	67	78,00			3,27	9,75			
3	76	80,08			4,53	10,20			
4	38	89,75	36,00	30,60	6,06	12,50	24,15	14,25	13,80
5	8	93,75	33,00	34,50	6,69	13,00	23,25	15,50	12,60
6	9	100,00	41,85	40,50	7,12	17,00	26,25	15,40	14,25
7	4	99,00	37,25	30,75	7,20	14,00	31,10	16,25	14,25
8	3	93,63	35,50	30,50	7,15	14,00	26,10	14,25	14,00
9	1	108,65	32,00	32,50	9,20	16,00	27,70	15,00	13,90
10									
11									
12									
13									
13<									

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	29	24,55			0,53	0,50			
2	67	23,38			1,05	3,75			
3	76	16,36			1,53	3,20			
4	38	23,75	10,65	2,85	2,44	3,50	1,15	2,35	1,90
5	8	11,75	0,00	0,00	1,74	4,00	0,00	0,00	0,00
6	9	14,50	14,10	21,75	1,41	7,00	5,80	2,00	1,45
7	4	10,90	3,25	18,00	0,75	2,00	6,00	2,88	1,83
8	3	0,78	12,75	6,25	0,67	3,50	0,85	0,65	0,95
9	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10									
11									
12									
13									
13<									

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	29	66,7%			39,1%	24,2%			
2	67	37,5%			38,3%	46,9%			
3	76	23,3%			43,7%	35,9%			
4	38	29,7%	33,1%	9,7%	49,9%	31,7%	4,9%	17,7%	14,7%
5	8	13,4%	0,0%	0,0%	30,1%	34,8%	0,0%	0,0%	0,0%
6	9	15,6%	40,2%	70,7%	21,8%	56,3%	24,4%	14,0%	10,9%
7	4	11,5%	9,0%	75,6%	11,0%	15,6%	22,1%	19,5%	13,7%
8	3	0,8%	43,8%	22,8%	9,8%	28,6%	3,3%	4,7%	7,0%
9	1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
10									
11									
12									
13									
13<									

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	29	24,45			1,05	2,00			
2	67	54,63			2,23	6,00			
3	76	63,73			3,00	7,00			
4	38	66,00	25,35	27,75	3,62	9,00	23,00	11,90	11,90
5	8	82,00	33,00	34,50	4,95	9,00	23,25	15,50	12,60
6	9	85,50	27,75	18,75	5,71	10,00	20,45	13,40	12,80
7	4	88,10	34,00	12,75	6,46	12,00	25,10	13,38	12,43
8	3	92,85	22,75	24,25	6,49	10,50	25,25	13,60	13,05
9	1	108,65	32,00	32,50	9,20	16,00	27,70	15,00	13,90
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	29	1999			2013	1999			
2	67	2005			1999	2000			
3	76	2007			2003	2004			
4	38	2009	2013	2014	2009	2001	2014	2014	2013
5	8	2001	2009	2009	2001	2011	2009	2009	2009
6	9	2002	2005	2000	2008	2000	2014	2009	2000
7	4	2011	2005	2005	2007	2005	2007	2007	2007
8	3	2012	2012	2004	2004	2004	2004	2012	2012
9	1	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	29	49,00			1,58	2,50			
2	67	78,00			3,27	9,75			
3	76	80,08			4,53	10,20			
4	38	89,75	36,00	30,60	6,06	12,50	24,15	14,25	13,80
5	8	93,75	33,00	34,50	6,69	13,00	23,25	15,50	12,60
6	9	100,00	41,85	40,50	7,12	17,00	26,25	15,40	14,25
7	4	99,00	37,25	30,75	7,20	14,00	31,10	16,25	14,25
8	3	93,63	35,50	30,50	7,15	14,00	26,10	14,25	14,00
9	1	108,65	32,00	32,50	9,20	16,00	27,70	15,00	13,90
10									
11									
12									
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	29	2003			2008	2001			
2	67	2001			2008	2008			
3	76	2009			2009	2009			
4	38	2010	2014	2004	2010	2004	2013	2004	2004
5	8	2007	2009	2009	2009	2013	2009	2009	2009
6	9	2008	2002	2014	2003	2009	2003	2005	2002
7	4	2005	2011	2007	2011	2011	2011	2005	2005
8	3	2004	2004	2012	2012	2012	2012	2004	2004
9	1	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014
10									
11									
12									
13									
13<									

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

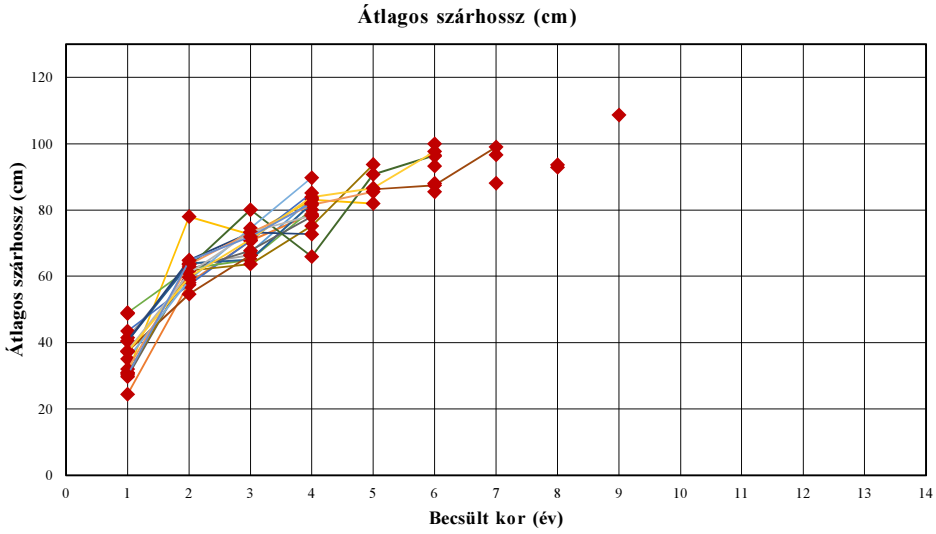

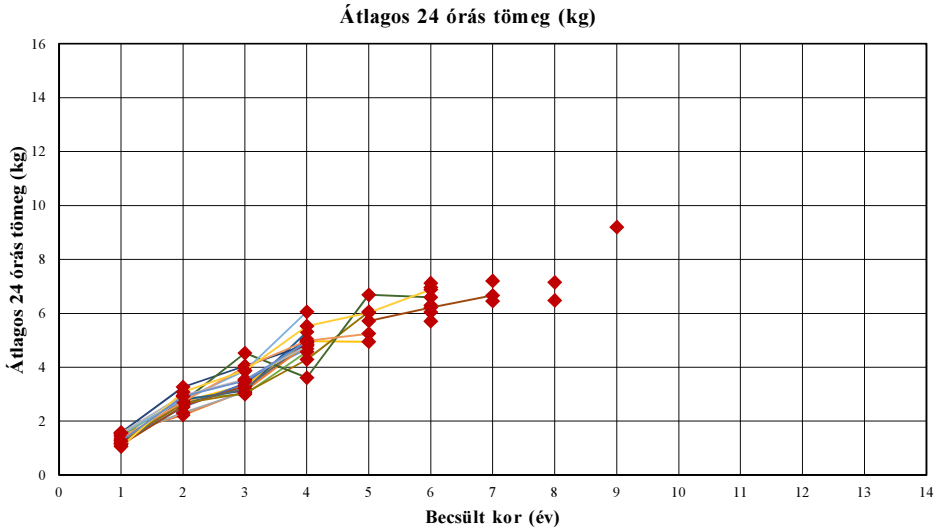

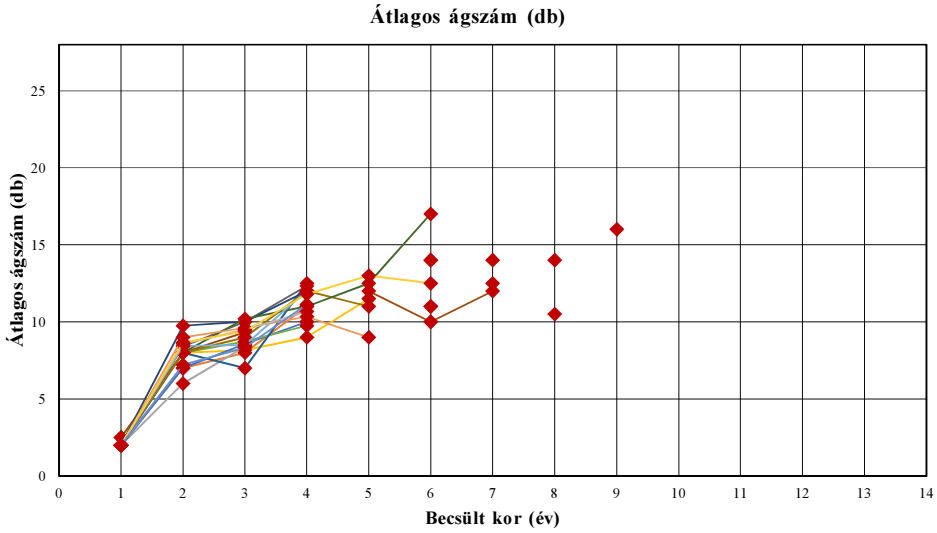

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

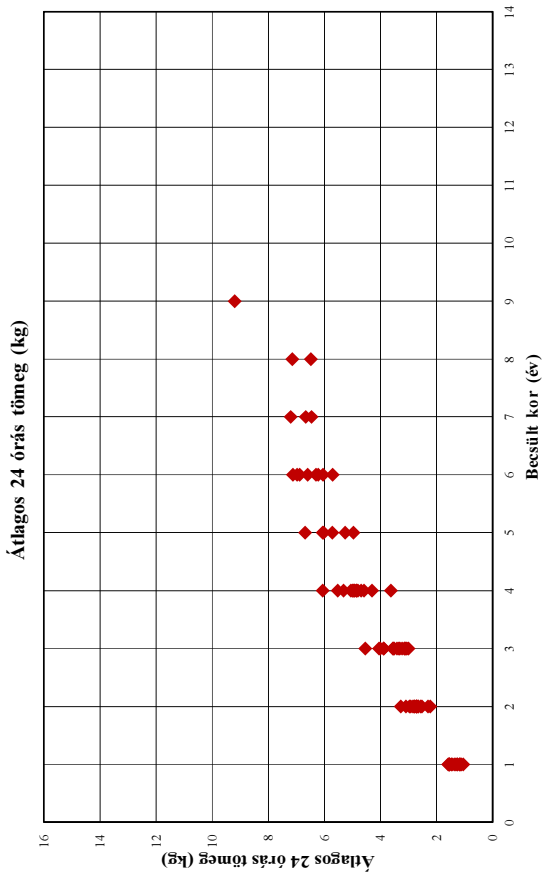

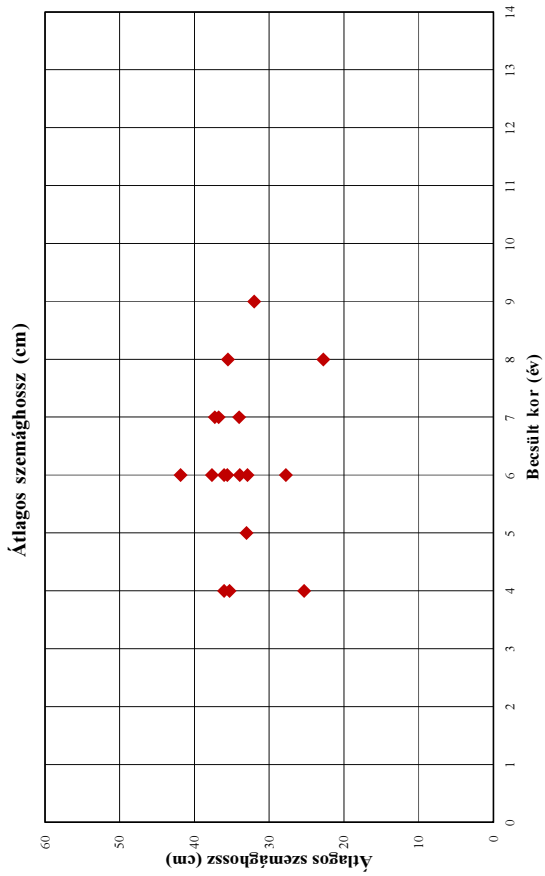

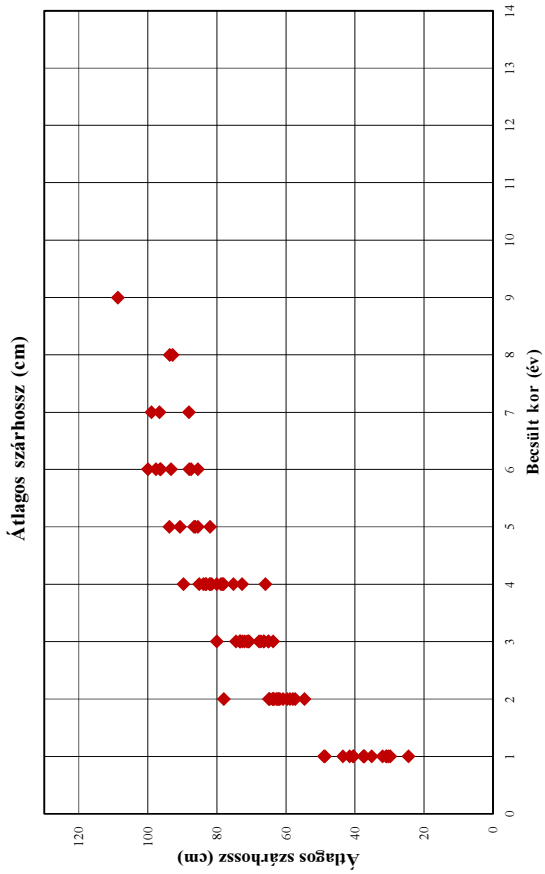

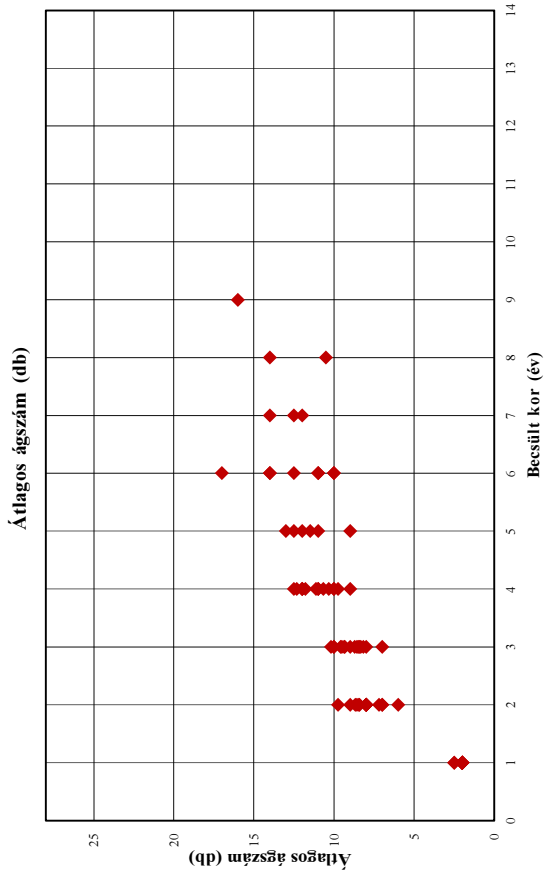

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

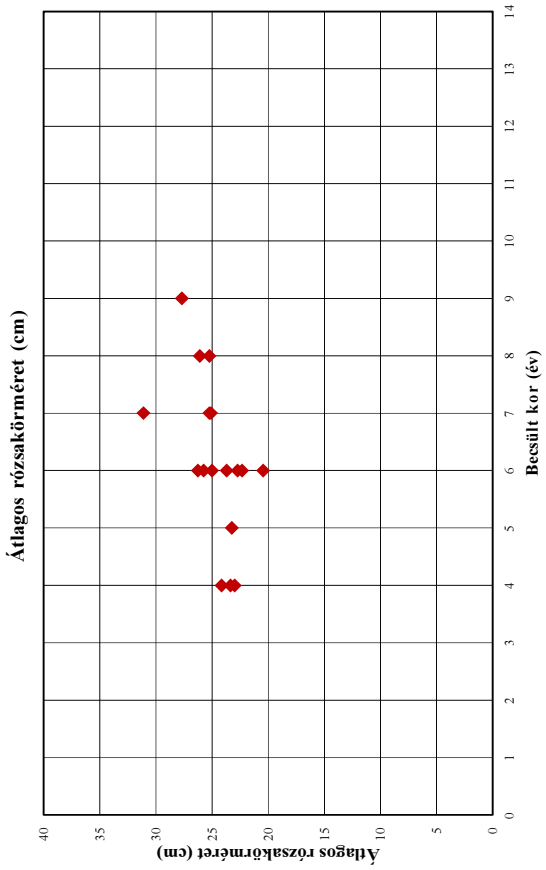

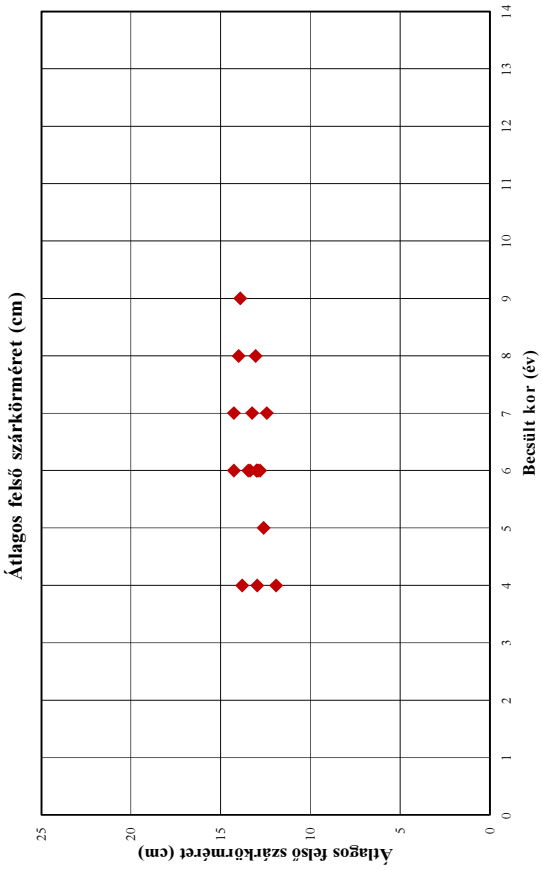

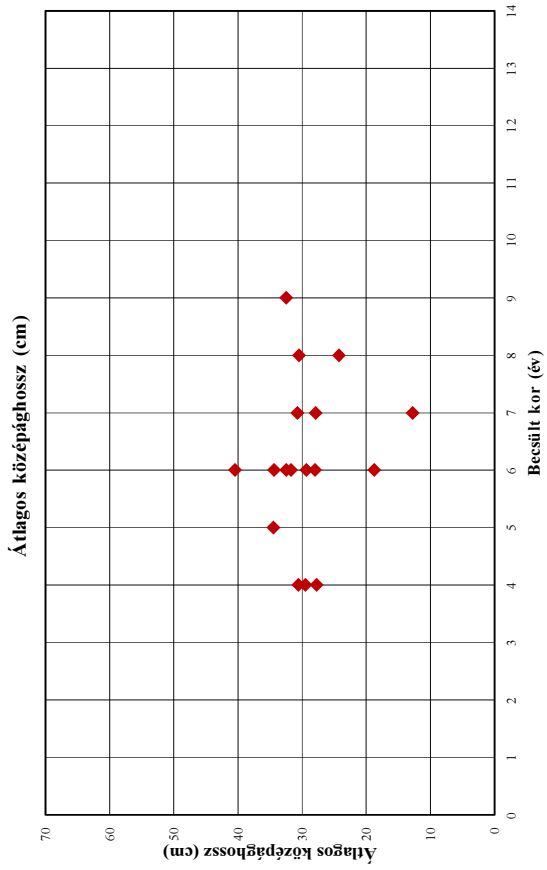

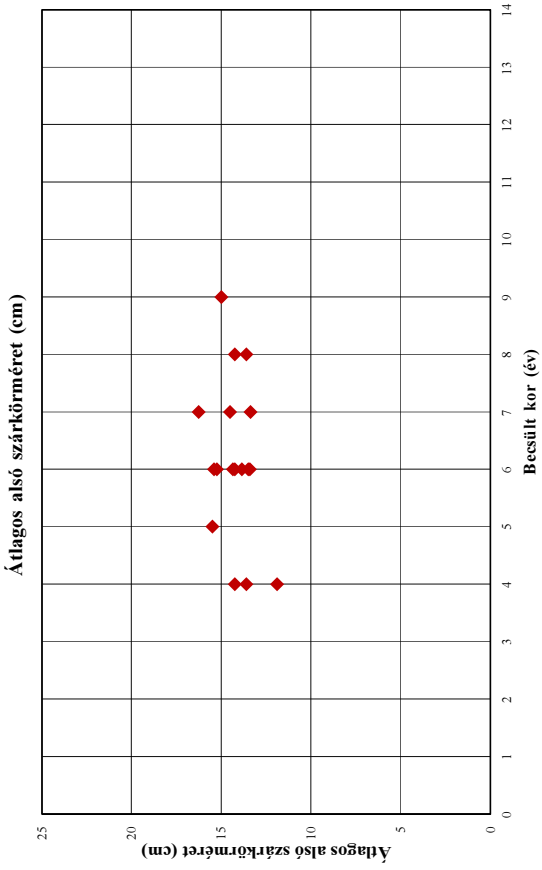

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1	1	48,75			1,55				
1998	2									
1998	3	1	67,25			3,52				
1998	4	1	83,40			4,68	10,00			
1998	5									
1998	6									
1998	7									
1998	8									
1998	9									
1998	10									
1998	11									
1998	12									
1998	13									
1998	13<									
1999	1	1	24,45			1,55	2,00			
1999	2	2	58,03			2,23	7,00			
1999	3	2	70,75			3,13	8,00			
1999	4	1	78,80			4,85	11,00			
1999	5									
1999	6									
1999	7									
1999	8									
1999	9									
1999	10									
1999	11									
1999	12									
1999	13									
1999	13<									
2000	1	2	41,50			1,44	2,00			
2000	2	1	63,50			2,30	6,00			
2000	3	5	66,42			3,09	8,40			
2000	4									
2000	5									
2000	6	1	93,30	32,90	18,75	6,05	10,00	25,00	13,50	12,80
2000	7									
2000	8									
2000	9									
2000	10									
2000	11									
2000	12									
2000	13									
2000	13<									
2001	1	2	31,00			1,31	2,50			
2001	2	1	78,00			2,72	8,00			
2001	3	6	72,63			3,33	8,17			
2001	4	1	83,10			4,97	9,00			
2001	5	2	82,00			4,95	11,50			
2001	6									
2001	7									
2001	8									
2001	9									
2001	10									
2001	11									
2001	12									
2001	13									
2001	13<									
2002	1	1	43,50			1,16	2,00			
2002	2	5	57,38			2,52	7,00			
2002	3	7	70,86			3,40	8,57			
2002	4	1	85,15			5,04	10,00			
2002	5									
2002	6	1	85,50	41,85	29,35	6,30	14,00	25,75	14,35	14,25
2002	7									
2002	8									
2002	9									
2002	10									
2002	11									
2002	12									
2002	13									
2002	13<									

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1	1	49,00			1,45	2,00			
2003	2	4	62,38			2,84	8,00			
2003	3	7	65,09			3,00	8,71			
2003	4	4	80,09			4,58	9,75			
2003	5									
2003	6	1	96,25	36,00	31,75	7,12	11,00	26,25	15,25	13,45
2003	7									
2003	8									
2003	9									
2003	10									
2003	11									
2003	12									
2003	13									
2003	13<									
2004	1	1	40,45			1,16	2,00			
2004	2	4	63,94			2,79	8,00			
2004	3	4	65,06			3,15	7,00			
2004	4	2	82,00	35,30	30,60	5,31	12,50	23,35	14,25	13,80
2004	5									
2004	6									
2004	7									
2004	8	2	93,63	35,50	24,25	6,49	10,50	25,25	14,25	14,00
2004	9									
2004	10									
2004	11									
2004	12									
2004	13									
2004	13<									
2005	1	2	37,38			1,12	2,50			
2005	2	4	54,63			2,57	8,00			
2005	3	3	66,42			3,30	9,33			
2005	4									
2005	5	1	86,25			5,72	12,00			
2005	6	1	87,50	27,75	28,00	6,22	10,00	22,75	15,40	13,35
2005	7	1	99,00	34,00	12,75	6,67	12,00	25,25	16,25	14,25
2005	8									
2005	9									
2005	10									
2005	11									
2005	12									
2005	13									
2005	13<									
2006	1	2	29,75			1,19	2,00			
2006	2	5	62,15			2,65	8,40			
2006	3	5	67,82			3,22	10,00			
2006	4	3	78,08			4,91	12,33			
2006	5									
2006	6									
2006	7									
2006	8									
2006	9									
2006	10									
2006	11									
2006	12									
2006	13									
2006	13<									
2007	1	2	30,75			1,27	2,00			
2007	2	4	61,75			2,65	8,00			
2007	3	2	63,73			3,05	9,00			
2007	4	3	75,25			4,29	12,00			
2007	5	1	93,75			6,06	11,00			
2007	6									
2007	7	2	96,63	36,75	30,75	6,46	12,50	25,10	13,38	12,43
2007	8									
2007	9									
2007	10									
2007	11									
2007	12									
2007	13									
2007	13<									

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1	2	40,50			1,58	2,00			
2008	2	4	64,94			3,27	9,75			
2008	3	2	73,25			4,05	10,00			
2008	4	1	72,75			4,84	12,00			
2008	5									
2008	6	1	100,00			5,71	11,00			
2008	7									
2008	8									
2008	9									
2008	10									
2008	11									
2008	12									
2008	13									
2008	13<									
2009	1									
2009	2	5	62,85			2,71	8,00			
2009	3	5	80,08			4,53	10,20			
2009	4	1	66,00			3,62	11,00			
2009	5	2	90,75	33,00	34,50	6,69	12,50	23,25	15,50	12,60
2009	6	1	96,50	37,65	34,40	6,60	17,00	23,70	13,40	12,90
2009	7									
2009	8									
2009	9									
2009	10									
2009	11									
2009	12									
2009	13									
2009	13<									
2010	1	3	35,12			1,52	2,00			
2010	2	9	58,84			2,79	8,44			
2010	3	2	74,50			3,88	8,50			
2010	4	1	89,75			6,06	12,00			
2010	5									
2010	6									
2010	7									
2010	8									
2010	9									
2010	10									
2010	11									
2010	12									
2010	13									
2010	13<									
2011	1	3	32,00			1,36	2,00			
2011	2	4	63,59			2,72	9,00			
2011	3	5	73,25			4,00	9,60			
2011	4	3	81,55			4,99	10,33			
2011	5	1	85,50			5,25	9,00			
2011	6									
2011	7	1	88,10	37,25	27,90	7,20	14,00	31,10	14,50	13,25
2011	8									
2011	9									
2011	10									
2011	11									
2011	12									
2011	13									
2011	13<									
2012	1	1	37,50			1,55	2,00			
2012	2	7	60,93			2,96	8,57			
2012	3	6	73,35			3,56	9,50			
2012	4	3	78,42			4,79	10,67			
2012	5									
2012	6									
2012	7									
2012	8	1	92,85	22,75	30,50	7,15	14,00	26,10	13,60	13,05
2012	9									
2012	10									
2012	11									
2012	12									
2012	13									
2012	13<									

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1	1	37,25			1,05	2,00			
2013	2	3	59,70			3,09	8,67			
2013	3	8	71,23			3,89	9,38			
2013	4	5	83,92	25,35	29,50	5,53	11,80	24,15	13,60	11,90
2013	5	1	86,60			6,03	13,00			
2013	6	2	97,63	33,93	32,50	6,89	12,50	22,33	14,25	12,98
2013	7									
2013	8									
2013	9									
2013	10									
2013	11									
2013	12									
2013	13									
2013	13<									
2014	1	4	30,26			1,26	2,00			
2014	2	5	64,77			2,92	7,20			
2014	3	6	71,99			3,51	8,33			
2014	4	8	82,08	36,00	27,75	4,94	11,13	23,00	11,90	12,95
2014	5									
2014	6	1	88,05	35,60	40,50	6,97	14,00	20,45	13,85	13,00
2014	7									
2014	8									
2014	9	1	108,65	32,00	32,50	9,20	16,00	27,70	15,00	13,90
2014	10									
2014	11									
2014	12									
2014	13									
2014	13<									

Gímszarvas érmesarány (%) 2003

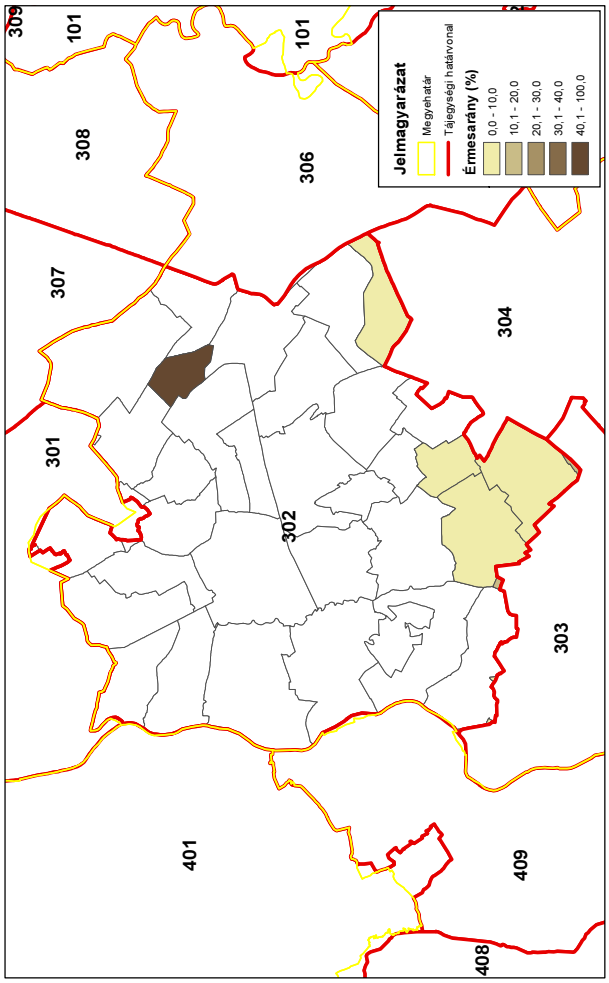

Gímszarvas érmesarány (%) 2014

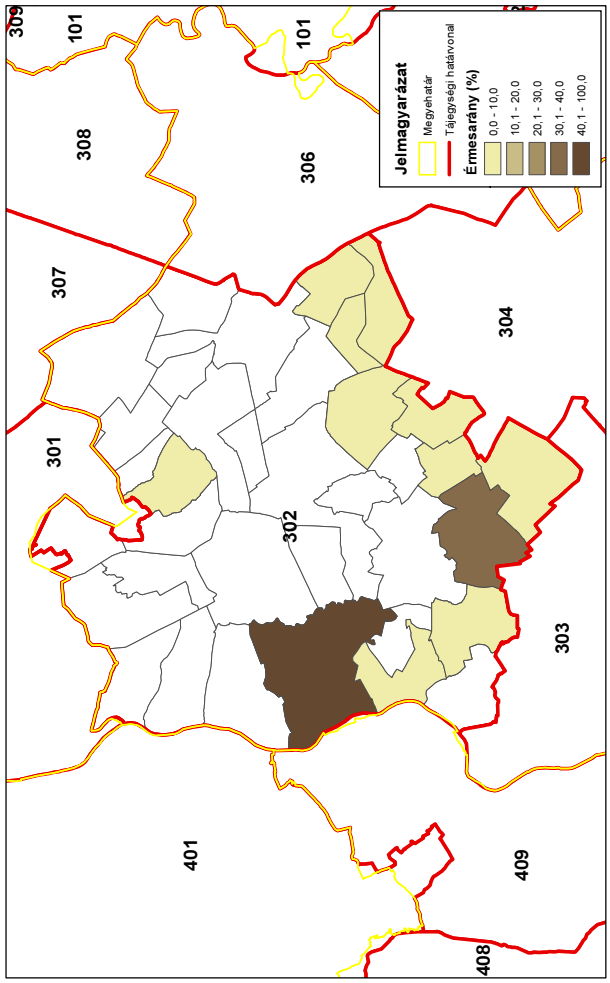

Gímszarvas érmesarány (%) 1998

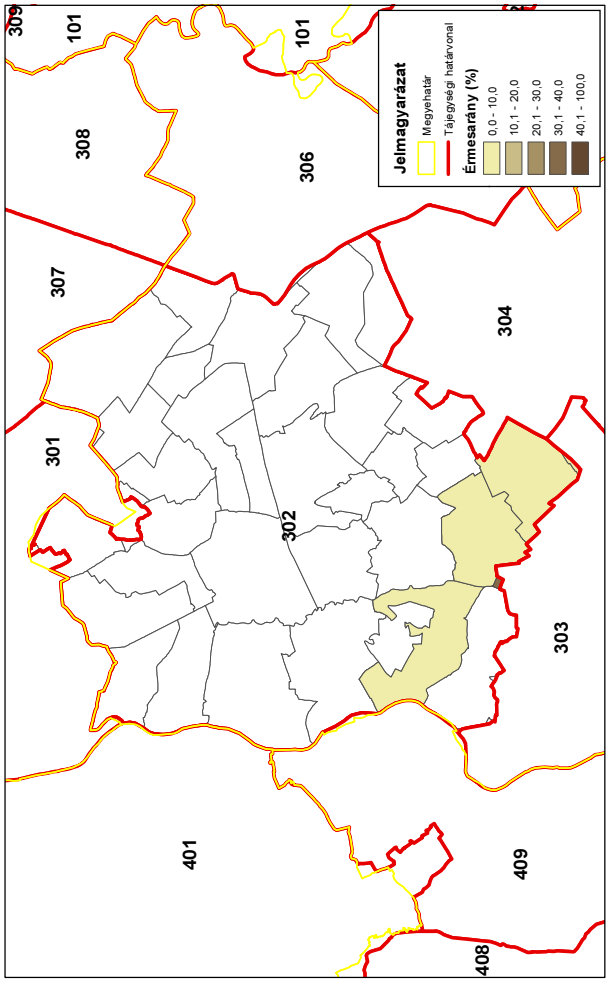

Gímszarvas érmesarány (%) 2008

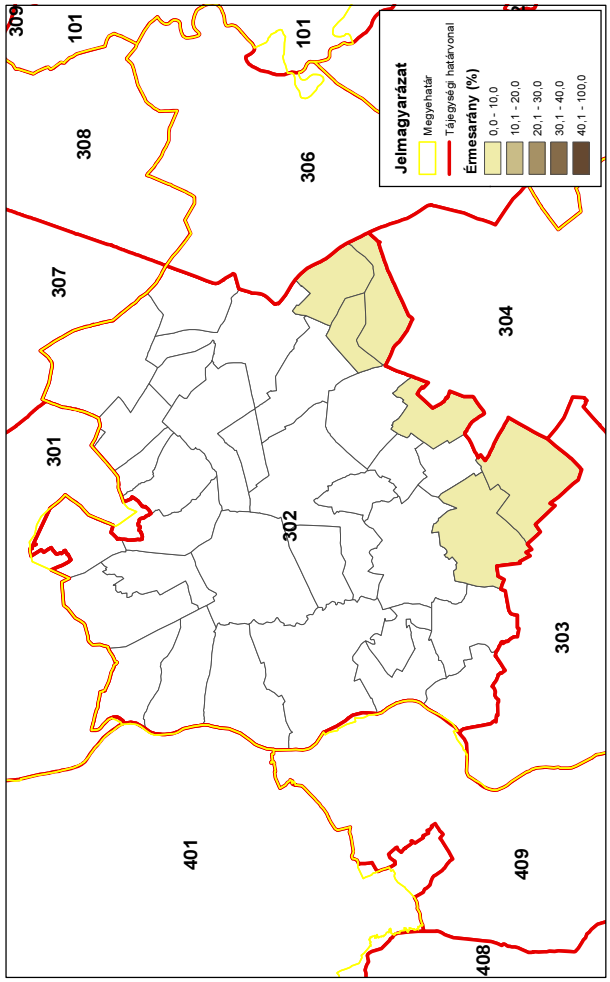

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A dámszarvas jelentett létszáma az **Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység** területén hullámzóan változott (310→170→447 pld; **+44%**). A szabad területi állomány 30-40%-a. A hasznosítás növekedett (20→108 pld; **+440%**) • Előfordulása tájegység Pest megyével határos északi részére koncentrálódik. A teríték sűrűségének növekedése és enyhe területi terjeszkedés is érzékelhető. • Kérdéses, hogy a növekvő gímszarvas, a vaddisznó, az őzállomány mellett a dámszarvas milyen mértékben egyeztethető össze a mező- (67% szántó + rét-legelő) és erdőgazdálkodási (18% erdő) érdekekkel és tűrőképességgel.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• A hasznosítási arány jobbára alacsony volt (1-24%). Kezdetben a bikákat kímélték, ez később átfordult a nőivar és a szaporulat kíméletébe. Az utolsó években kiegyenlítődés indult meg a három csoport között. Kérdéses, hogy a vadgazdálkodási egységek összegzett hasznosítási adatai mennyire értelmezhetők-e vadgazdálkodási tájegységi szinten.
A dámszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A szabad területi dámszarvasnak az **Észak-bács-kiskuni** vadgazdálkodási tájegységben kicsi a vadgazdálkodási jelentősége. A növekvő szabad területi állomány hasznosítása kicsi. Lényegében állomány-növelő gazdálkodás folyt és folyik. • Kérdés, hogy a tájegységben indokolt-e a dámszarvas megtelepítése vagy megtelepedésének elősegítése és nagyobb létszámú állomány számára az élőhelyi feltételek adottak-e. Ugyancsak kérdés, hogy 18% erdősültség mellett a gímszarvas, a dámszarvas és a vaddisznó jelenlegi állománya fennmaradhat-e.
A dámszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• A bírált trófeák mintegy ⅔-a kerti származású. Ezért a trófeák minősége a szabad területen élő állományra nem megbízható forrás. Az érmes arány egyébként viszonylag egyenletesen nőtt.

A szabad területi dámszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **302**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	90	125	95	**310**	2	7	11	**20**	2,2%	5,6%	11,6%	**6,5%**
1999	64	91	80	**235**	26	32	66	**124**	40,6%	35,2%	82,5%	**52,8%**
2000	65	85	62	**212**	1	4	5	**10**	1,5%	4,7%	8,1%	**4,7%**
2001	54	77	55	**186**	1	0	3	**4**	1,9%	0,0%	5,5%	**2,2%**
2002	60	93	61	**214**	1	1	1	**3**	1,7%	1,1%	1,6%	**1,4%**
2003	67	100	57	**224**	3	3	6	**12**	4,5%	3,0%	10,5%	**5,4%**
2004	41	71	45	**157**	2	4	6	**12**	4,9%	5,6%	13,3%	**7,6%**
2005	51	78	54	**183**	5	5	16	**26**	9,8%	6,4%	29,6%	**14,2%**
2006	45	69	56	**170**	4	7	14	**25**	8,9%	10,1%	25,0%	**14,7%**
2007	53	76	55	**184**	7	7	11	**25**	13,2%	9,2%	20,0%	**13,6%**
2008	66	91	60	**217**	16	12	17	**45**	24,2%	13,2%	28,3%	**20,7%**
2009	80	96	70	**246**	16	14	21	**51**	20,0%	14,6%	30,0%	**20,7%**
2010	92	115	82	**289**	13	13	18	**44**	14,1%	11,3%	22,0%	**15,2%**
2011	108	134	100	**342**	21	18	28	**67**	19,4%	13,4%	28,0%	**19,6%**
2012	122	146	116	**384**	24	21	25	**70**	19,7%	14,4%	21,6%	**18,2%**
2013	136	148	133	**417**	30	22	36	**88**	22,1%	14,9%	27,1%	**21,1%**
2014	154	152	141	**447**	35	32	41	**108**	22,7%	21,1%	29,1%	**24,2%**
Változás	71,1%	21,6%	48,4%	44,2%	1650,0%	357,1%	272,7%	440,0%	922,7%	275,9%	151,1%	274,5%

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	1	1,39	1,06	***0,76***	1	3,50	5,50	***1,57***
1999	1	1,42	1,25	***0,88***	1	1,23	2,54	***2,06***
2000	1	1,31	0,95	***0,73***	1	4,00	5,00	***1,25***
2001	1	1,43	1,02	***0,71***	1	0,00	3,00	***###***
2002	1	1,55	1,02	***0,66***	1	1,00	1,00	***1,00***
2003	1	1,49	0,85	***0,57***	1	1,00	2,00	***2,00***
2004	1	1,73	1,10	***0,63***	1	2,00	3,00	***1,50***
2005	1	1,53	1,06	***0,69***	1	1,00	3,20	***3,20***
2006	1	1,53	1,24	***0,81***	1	1,75	3,50	***2,00***
2007	1	1,43	1,04	***0,72***	1	1,00	1,57	***1,57***
2008	1	1,38	0,91	***0,66***	1	0,75	1,06	***1,42***
2009	1	1,20	0,88	***0,73***	1	0,88	1,31	***1,50***
2010	1	1,25	0,89	***0,71***	1	1,00	1,38	***1,38***
2011	1	1,24	0,93	***0,75***	1	0,86	1,33	***1,56***
2012	1	1,20	0,95	***0,79***	1	0,88	1,04	***1,19***
2013	1	1,09	0,98	***0,90***	1	0,73	1,20	***1,64***
2014	1	0,99	0,92	***0,93***	1	0,91	1,17	***1,28***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	29,0%	40,3%	30,6%	100%	10,0%	35,0%	55,0%	100%
1999	27,2%	38,7%	34,0%	100%	21,0%	25,8%	53,2%	100%
2000	30,7%	40,1%	29,2%	100%	10,0%	40,0%	50,0%	100%
2001	29,0%	41,4%	29,6%	100%	25,0%	0,0%	75,0%	100%
2002	28,0%	43,5%	28,5%	100%	33,3%	33,3%	33,3%	100%
2003	29,9%	44,6%	25,4%	100%	25,0%	25,0%	50,0%	100%
2004	26,1%	45,2%	28,7%	100%	16,7%	33,3%	50,0%	100%
2005	27,9%	42,6%	29,5%	100%	19,2%	19,2%	61,5%	100%
2006	26,5%	40,6%	32,9%	100%	16,0%	28,0%	56,0%	100%
2007	28,8%	41,3%	29,9%	100%	28,0%	28,0%	44,0%	100%
2008	30,4%	41,9%	27,6%	100%	35,6%	26,7%	37,8%	100%
2009	32,5%	39,0%	28,5%	100%	31,4%	27,5%	41,2%	100%
2010	31,8%	39,8%	28,4%	100%	29,5%	29,5%	40,9%	100%
2011	31,6%	39,2%	29,2%	100%	31,3%	26,9%	41,8%	100%
2012	31,8%	38,0%	30,2%	100%	34,3%	30,0%	35,7%	100%
2013	32,6%	35,5%	31,9%	100%	34,1%	25,0%	40,9%	100%
2014	34,5%	34,0%	31,5%	100%	32,4%	29,6%	38,0%	100%

A dámszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **302**

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

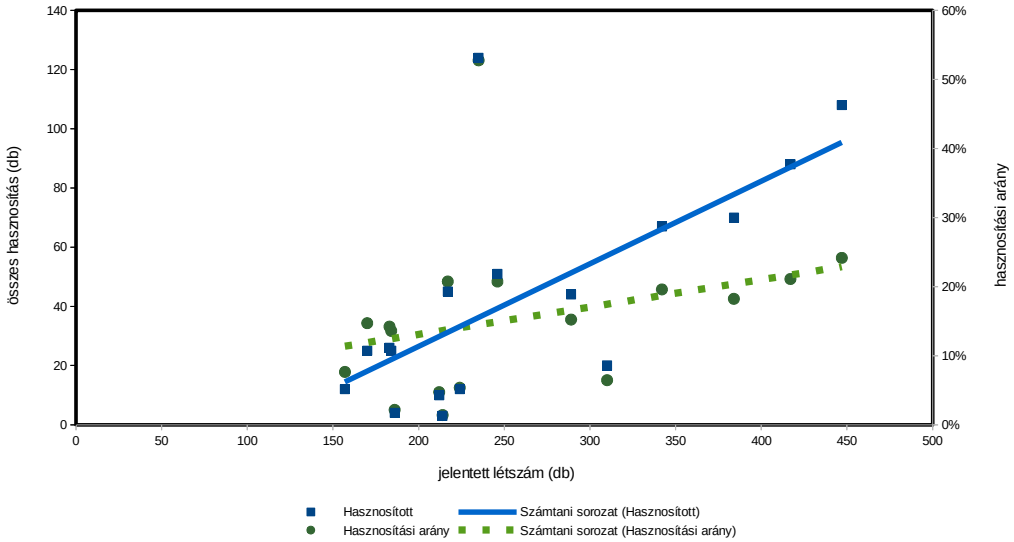

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

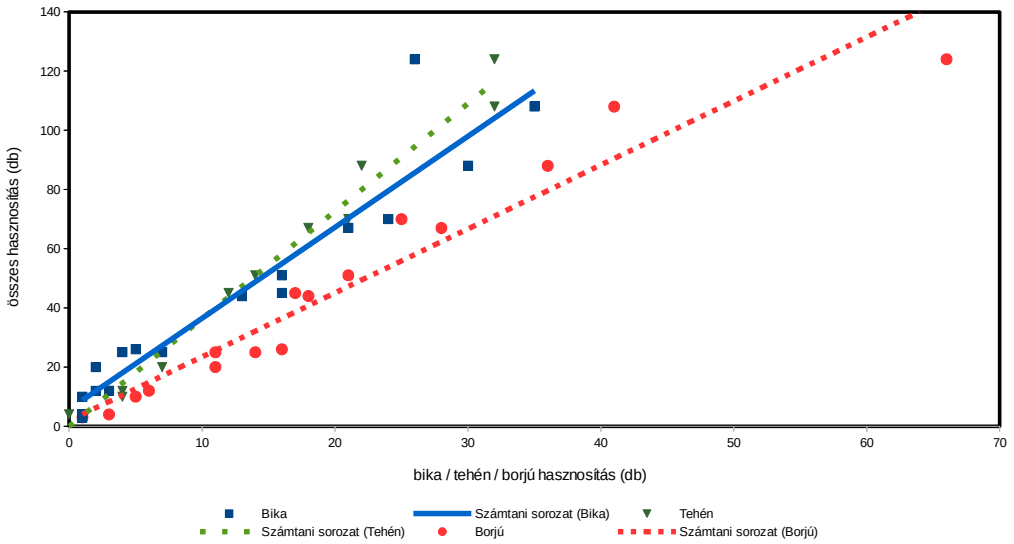

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

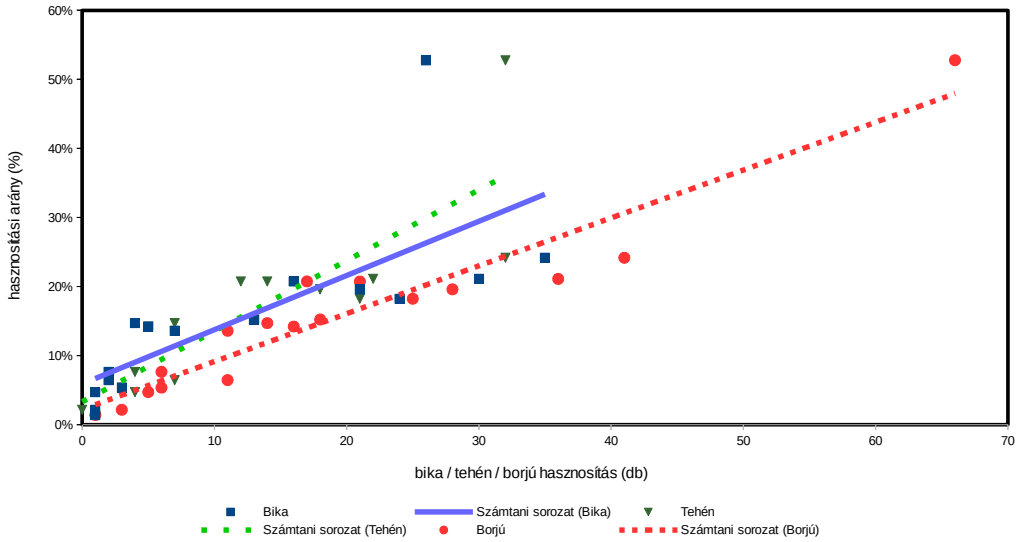

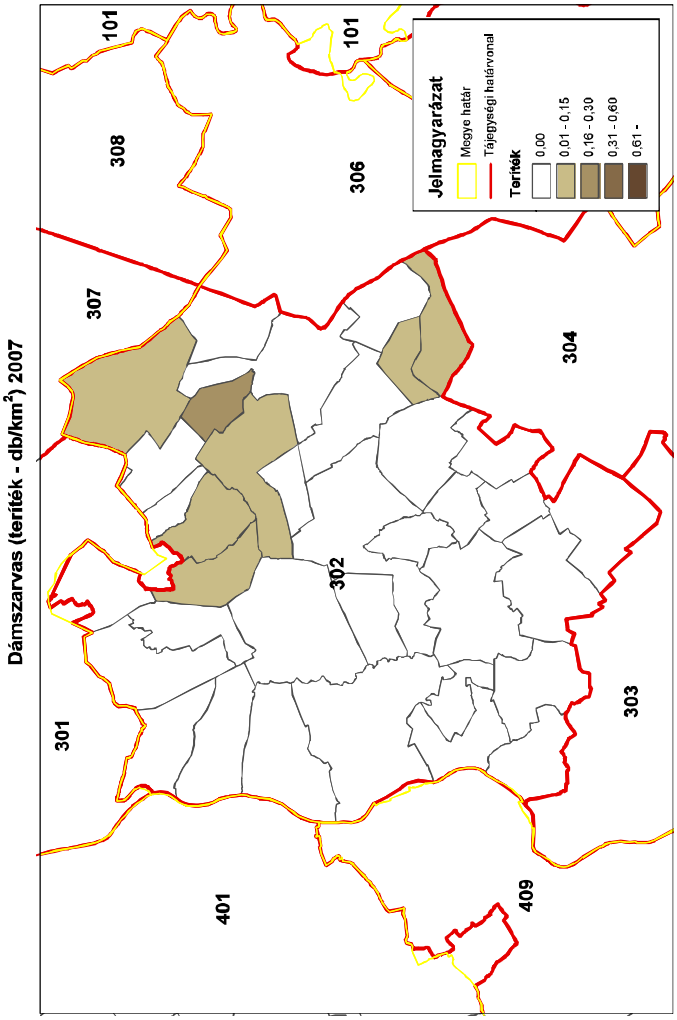
Dámszarvas (terítéken - db/km²) 2007
101
308
307
306
101
301
302
304
401
303
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítékek
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 - 0,60
0,61 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

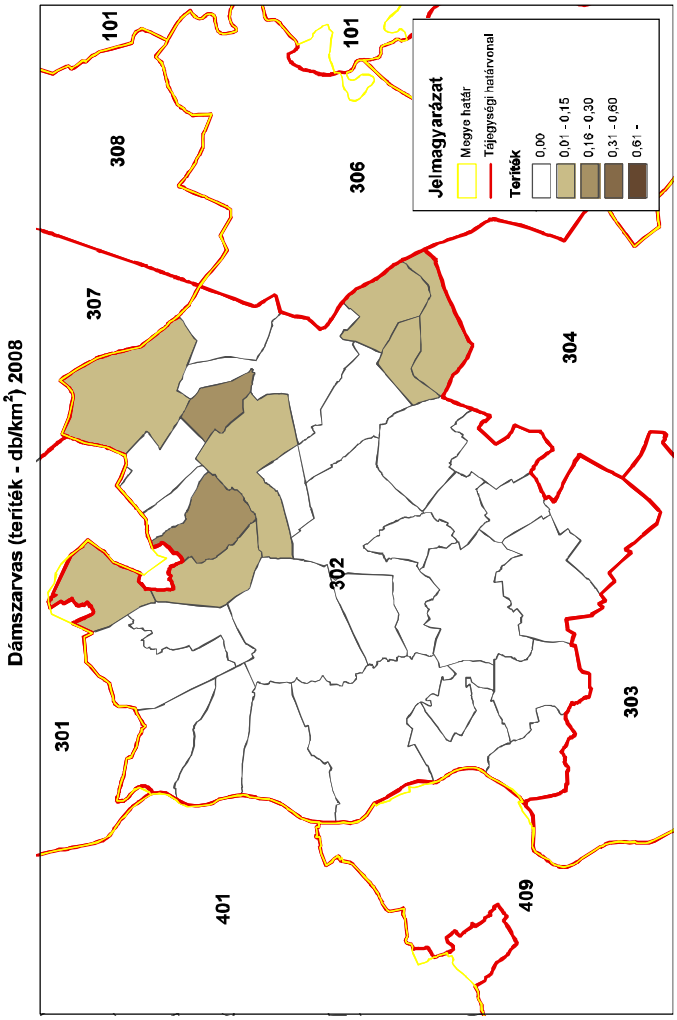
Dámszarvas (terítéken - db/km²) 2008
101
308
307
306
101
301
302
304
401
303
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítékek
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 - 0,60
0,61 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

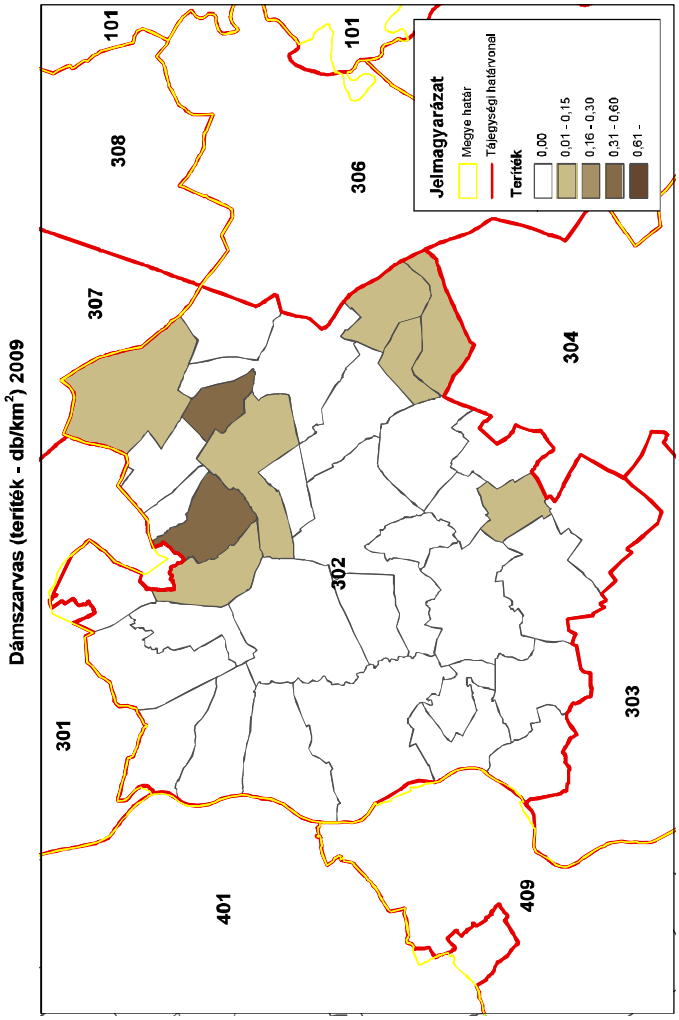
Dámszarvas (terítéken - db/km²) 2009
101
308
307
306
101
301
302
304
401
303
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítékek
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 - 0,60
0,61 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

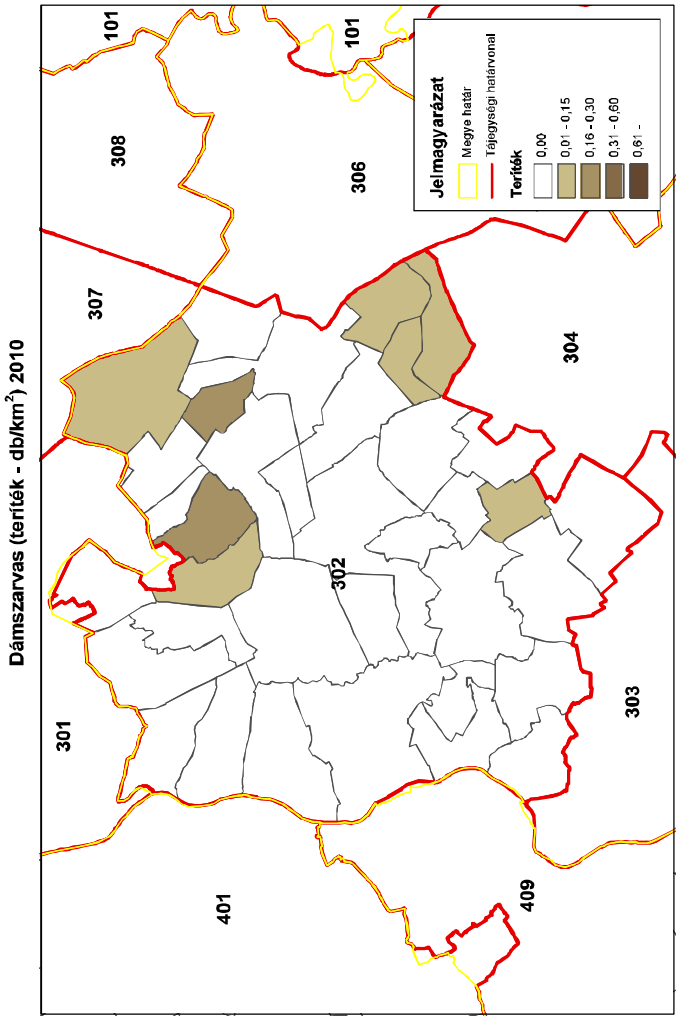
Dámszarvas (terítéken - db/km²) 2010
101
308
307
306
101
301
302
304
401
303
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítékek
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 - 0,60
0,61 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

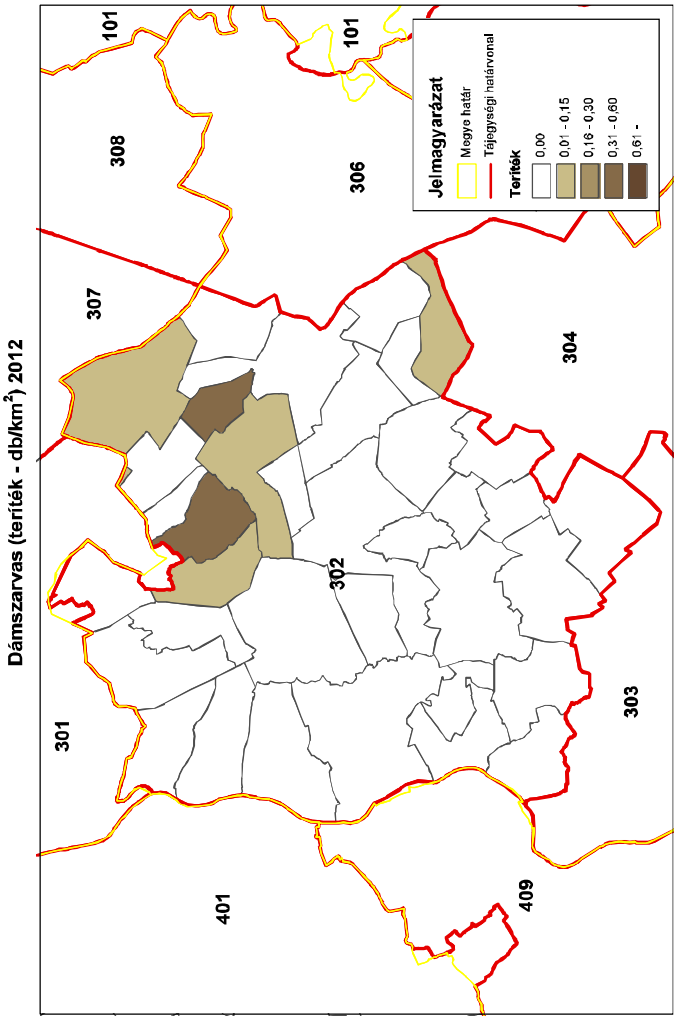
Dámszarvas (terítéken - db/km²) 2012
101
308
306
101
307
304
302
301
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéken
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 - 0,60
0,61 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

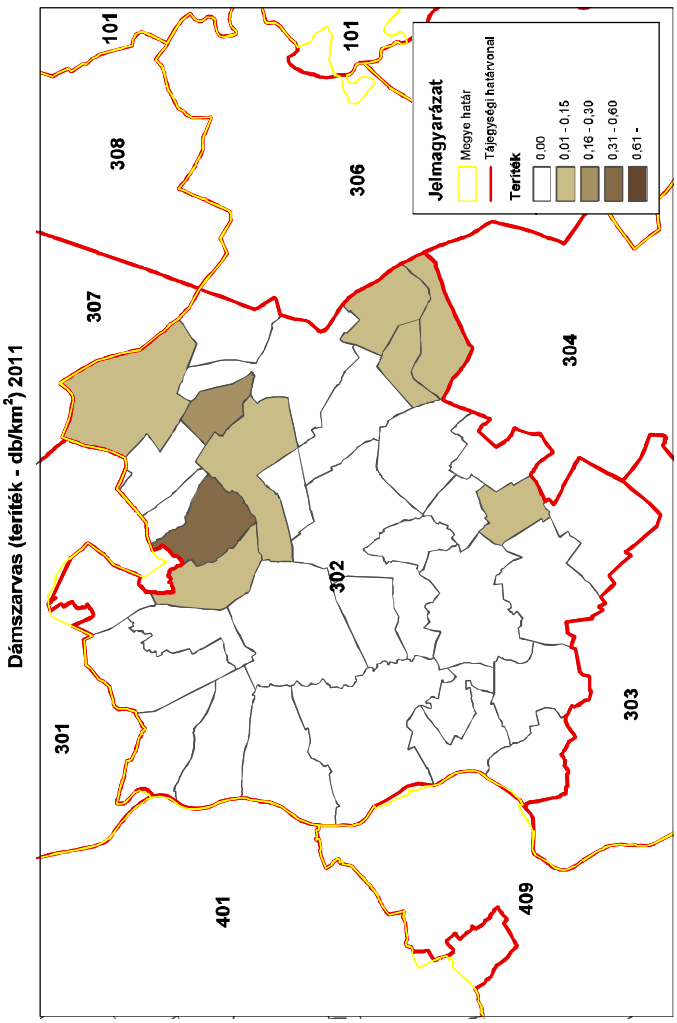
Dámszarvas (terítéken - db/km²) 2011
101
308
306
101
307
304
302
301
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéken
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 - 0,60
0,61 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

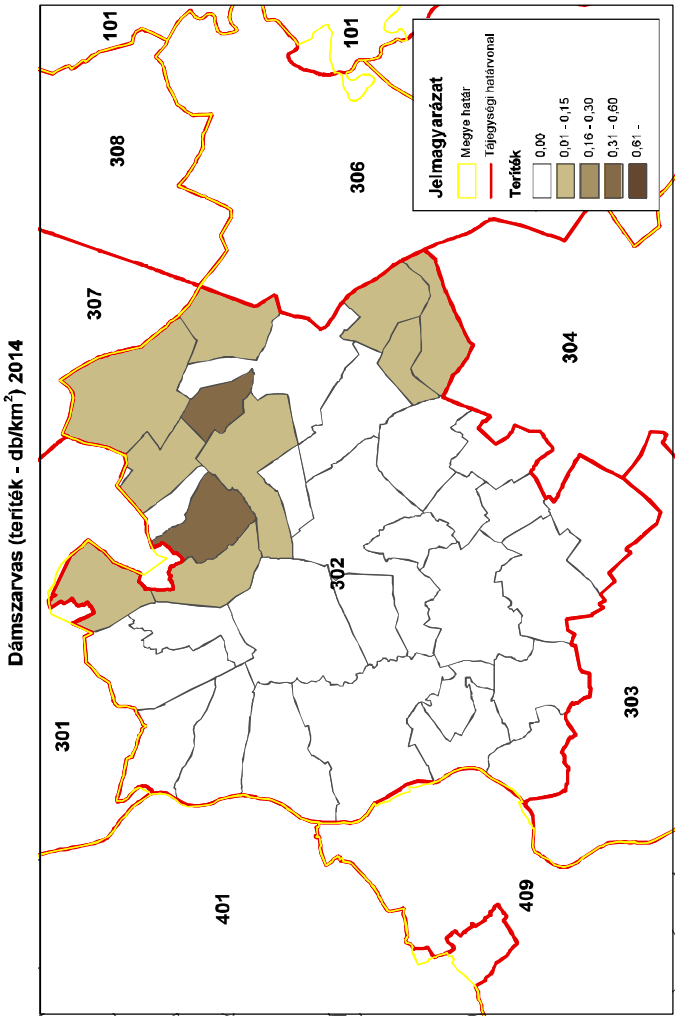
Dámszarvas (terítéken - db/km²) 2014
101
308
306
101
307
304
302
301
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéken
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 - 0,60
0,61 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

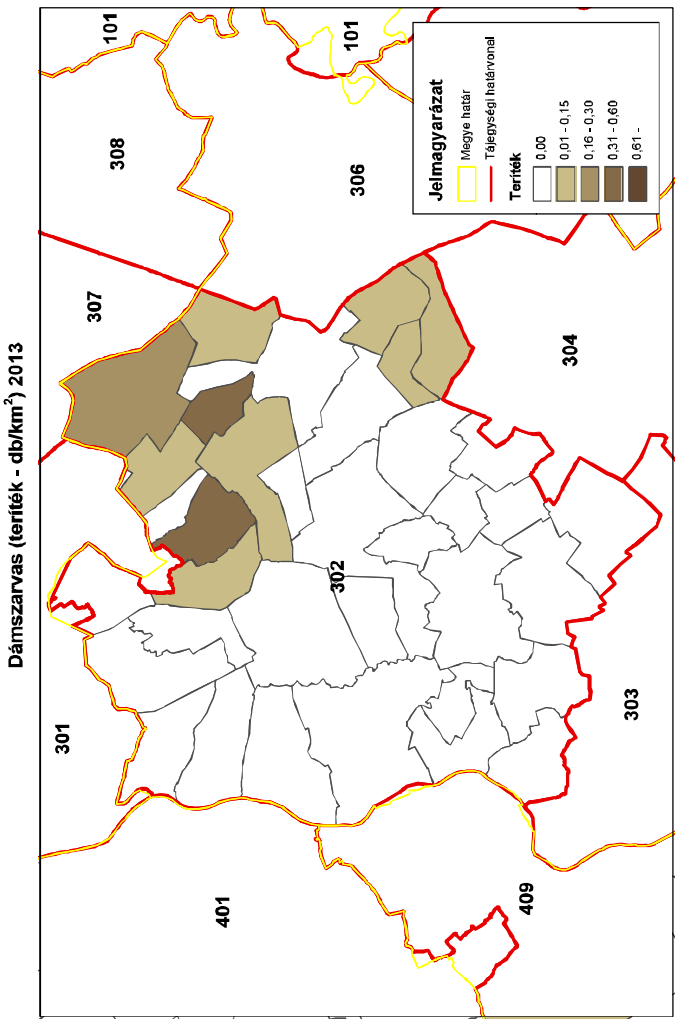
Dámszarvas (terítéken - db/km²) 2013
101
308
306
101
307
304
302
301
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéken
0,00
0,01 - 0,15
0,16 - 0,30
0,31 - 0,60
0,61 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	20	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
1999	28	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2000	25	0	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%
2001	33	6	18,2%		3	3	0,0%	50,0%	50,0%
2002	32	7	21,9%		1	6	0,0%	14,3%	85,7%
2003	35	6	17,1%		1	5	0,0%	16,7%	83,3%
2004	26	13	50,0%		4	9	0,0%	30,8%	69,2%
2005	30	8	26,7%	2	1	5	25,0%	12,5%	62,5%
2006	38	20	52,6%	3	5	12	15,0%	25,0%	60,0%
2007	25	14	56,0%	1	5	8	7,1%	35,7%	57,1%
2008	30	11	36,7%	3	5	3	27,3%	45,5%	27,3%
2009	34	11	32,4%		4	7	0,0%	36,4%	63,6%
2010	41	14	34,1%	4	2	8	28,6%	14,3%	57,1%
2011	39	14	35,9%	4	5	5	28,6%	35,7%	35,7%
2012	50	10	20,0%	2	4	4	20,0%	40,0%	40,0%
2013	104	29	27,9%	4	9	16	13,8%	31,0%	55,2%
2014	100	31	31,0%	10	10	11	32,3%	32,3%	35,5%

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

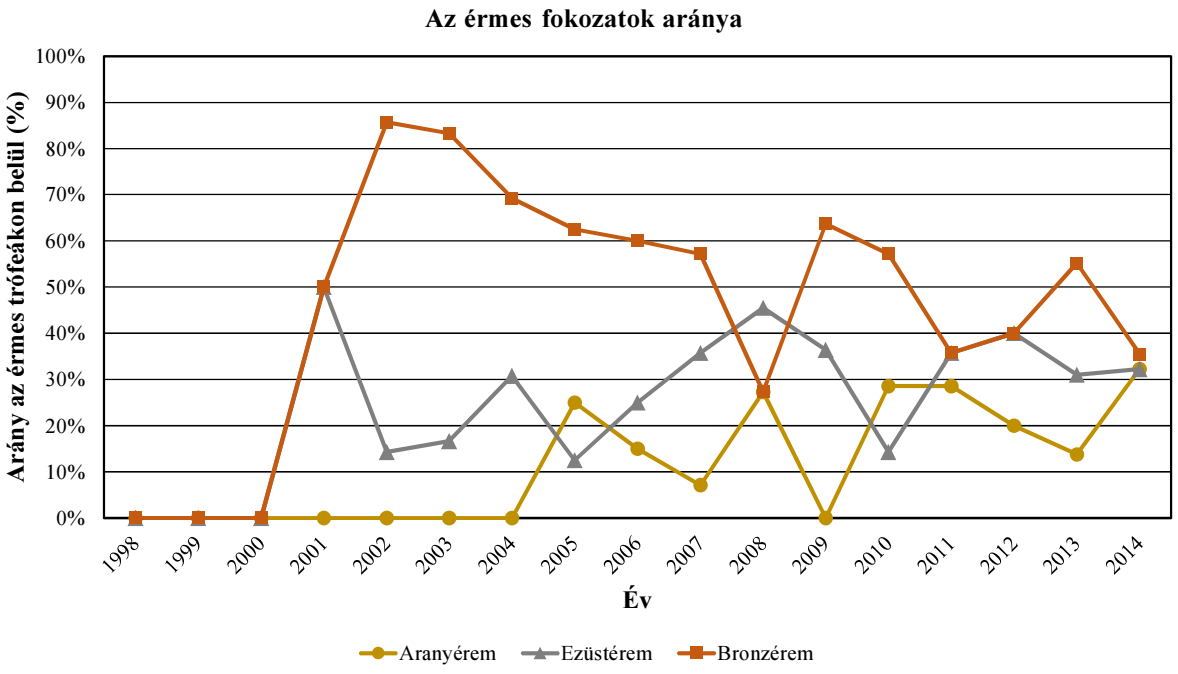

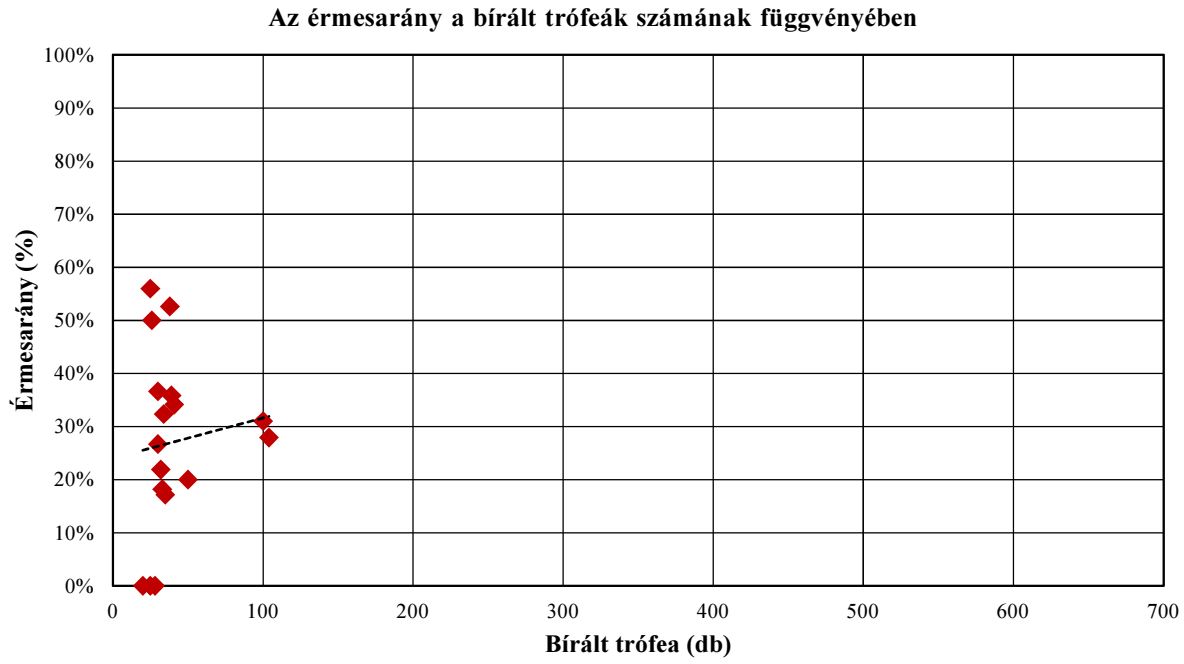

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1						1		2	2			2	1	3	11	7	14
2	9	3	1	3		2	1	3	6	2	5	2	8	6	5	26	27
3	5	3	4	4	2		4	8	4	6	6	7	7	5	8	13	12
4	1	10	3	6	7	3	4	3	2	3	2	3	5	6	5	7	5
5	3	2	9	6	9	6	1	6	3	3	6	6	8	2	8	10	10
6		4	3	3	8	7	3		9	5	3	4	4	4	3	8	5
7	2	3	5	6	5	12	3	3	7	4	3	6	2	5	2	10	10
8		2		3	1	3	2	1	4	2	1	1	1	3	3	6	7
9		1		2		1	3	3	1		3	2	5	3	5	11	3
10							2				1	1		1		2	1
11							3	1						1		2	5
12																	
13																	1
13<																2	
Összesen	**20**	**28**	**25**	**33**	**32**	**35**	**26**	**30**	**38**	**25**	**30**	**34**	**41**	**39**	**50**	**104**	**100**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1						2,9%		6,7%	5,3%			5,9%	2,4%	7,7%	22,0%	6,7%	14,0%
2	45,0%	10,7%	4,0%	9,1%		5,7%	3,8%	10,0%	15,8%	8,0%	16,7%	5,9%	19,5%	15,4%	10,0%	25,0%	27,0%
3	25,0%	10,7%	16,0%	12,1%	6,3%		15,4%	26,7%	10,5%	24,0%	20,0%	20,6%	17,1%	12,8%	16,0%	12,5%	12,0%
4	5,0%	35,7%	12,0%	18,2%	21,9%	8,6%	15,4%	10,0%	5,3%	12,0%	6,7%	8,8%	12,2%	15,4%	10,0%	6,7%	5,0%
5	15,0%	7,1%	36,0%	18,2%	28,1%	17,1%	3,8%	20,0%	7,9%	12,0%	20,0%	17,6%	19,5%	5,1%	16,0%	9,6%	10,0%
6		14,3%	12,0%	9,1%	25,0%	20,0%	11,5%		23,7%	20,0%	10,0%	11,8%	9,8%	10,3%	6,0%	7,7%	5,0%
7	10,0%	10,7%	20,0%	18,2%	15,6%	34,3%	11,5%	10,0%	18,4%	16,0%	10,0%	17,6%	4,9%	12,8%	4,0%	9,6%	10,0%
8		7,1%		9,1%	3,1%	8,6%	7,7%	3,3%	10,5%	8,0%	3,3%	2,9%	2,4%	7,7%	6,0%	5,8%	7,0%
9		3,6%		6,1%		2,9%	11,5%	10,0%	2,6%		10,0%	5,9%	12,2%	7,7%	10,0%	10,6%	3,0%
10							7,7%				3,3%	2,9%		2,6%		1,9%	1,0%
11							11,5%	3,3%						2,6%		1,9%	5,0%
12																	
13																	1,0%
13<																1,9%	
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

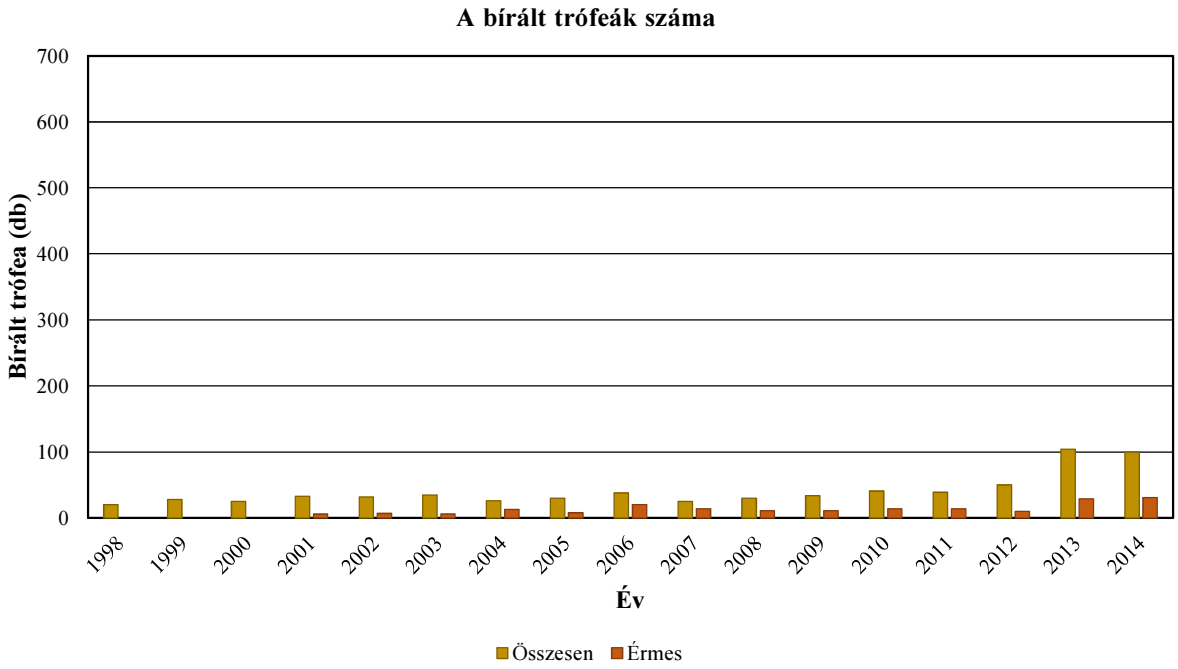

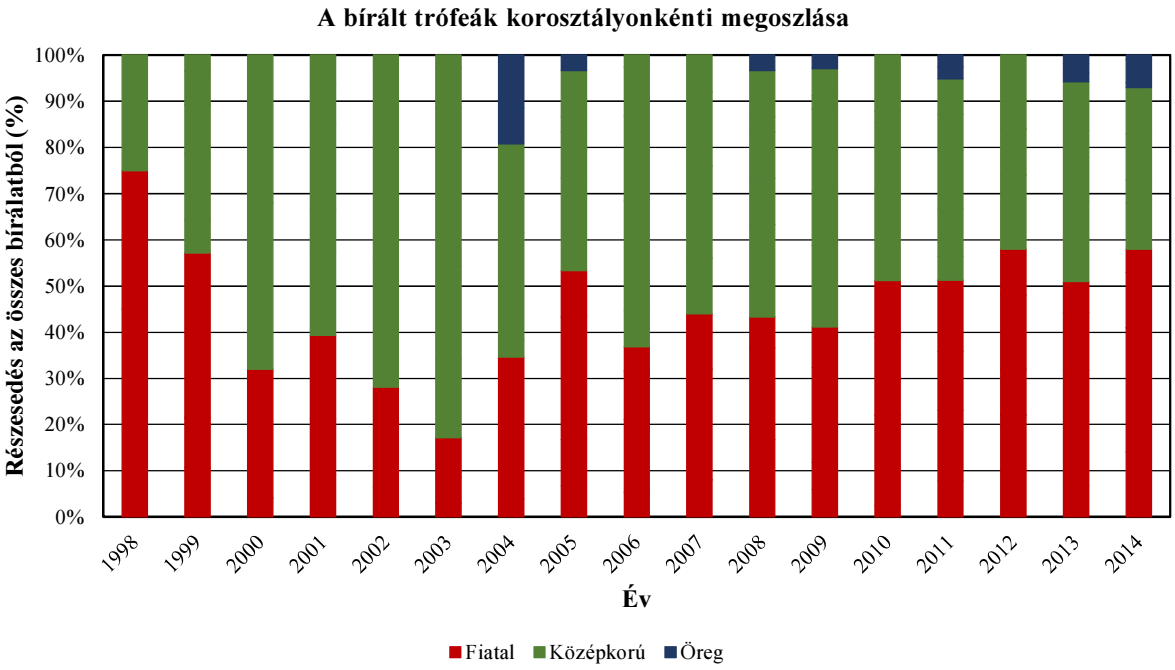

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	43	6,41				0,43			
2	109	41,70				1,38			
3	98	50,14	14,75	29,62	10,04	1,90	8,50	5,00	5,30
4	75	55,58	18,63	31,63	11,90	2,30	14,10	7,84	7,66
5	98	57,40	19,72	33,24	12,39	2,55	17,56	10,10	10,95
6	73	61,77	19,50	34,88	13,28	2,84	17,98	10,41	11,10
7	88	63,85	21,29	36,58	13,49	3,04	18,65	10,53	11,51
8	40	64,62	21,07	36,08	14,40	3,35	18,98	10,85	12,08
9	43	65,49	22,09	36,25	14,49	3,45	19,28	10,91	11,64
10	8	67,53	22,16	38,68	15,20	3,54	19,29	10,70	12,12
11	12	65,20	20,21	35,58	13,86	3,42	19,52	11,13	13,01
12									
13	1	45,50				1,88			
13<	2	37,00				1,57			

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	43	3,00				0,28			
2	109	28,50				0,78			
3	98	41,57	14,75	28,40	9,00	1,50	1,00	1,00	1,00
4	75	46,62	16,50	29,75	11,35	1,60	9,75	5,38	5,63
5	98	43,18	14,60	24,75	10,85	1,83	16,30	9,50	9,70
6	73	54,95	17,00	28,00	12,55	1,97	16,25	9,60	10,24
7	88	53,13	19,87	31,96	10,80	2,16	17,23	9,95	9,85
8	40	56,02	18,88	30,25	12,43	2,52	17,67	10,23	10,38
9	43	60,25	19,55	25,50	12,60	2,54	18,38	9,35	4,85
10	8	61,75	19,00	31,45	12,38	2,85	18,23	9,65	10,70
11	12	59,00	17,60	29,90	12,60	2,78	18,42	10,75	10,88
12									
13	1	45,50				1,88			
13<	2	37,00				1,57			

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	43	8,38				0,55			
2	109	52,88				2,35			
3	98	57,33	14,75	30,83	11,08	2,44	16,00	9,00	9,60
4	75	61,40	20,75	33,50	12,30	2,77	18,45	10,30	9,70
5	98	62,75	22,48	39,50	14,26	3,14	19,63	10,70	12,33
6	73	66,78	23,13	41,13	14,47	3,29	18,98	10,90	11,99
7	88	70,00	23,53	42,30	14,50	4,27	20,08	12,17	14,93
8	40	71,62	25,75	40,58	16,35	4,35	21,40	11,60	16,60
9	43	71,82	27,00	40,62	16,49	4,14	20,64	12,25	13,00
10	8	76,30	29,10	49,35	19,25	4,54	20,35	11,70	13,75
11	12	70,55	25,50	39,02	15,88	4,12	20,75	11,71	14,75
12									
13	1	45,50				1,88			
13<	2	37,00				1,57			

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	43	5,38				0,27			
2	109	24,38				1,57			
3	98	15,76	0,00	2,43	2,08	0,94	15,00	8,00	8,60
4	75	14,78	4,25	3,75	0,95	1,17	8,70	4,93	4,08
5	98	19,58	7,88	14,75	3,41	1,30	3,33	1,20	2,63
6	73	11,83	6,13	13,13	1,92	1,32	2,73	1,30	1,75
7	88	16,88	3,66	10,34	3,70	2,11	2,85	2,22	5,08
8	40	15,60	6,88	10,33	3,93	1,84	3,73	1,38	6,23
9	43	11,57	7,45	15,12	3,89	1,60	2,25	2,90	8,15
10	8	14,55	10,10	17,90	6,88	1,69	2,13	2,05	3,05
11	12	11,55	7,90	9,12	3,28	1,34	2,33	0,96	3,87
12									
13	1	0,00				0,00			
13<	2	0,00				0,00			

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	43	83,9%				62,6%			
2	109	58,5%				113,9%			
3	98	31,4%	0,0%	8,2%	20,7%	49,6%	176,5%	160,0%	162,3%
4	75	26,6%	22,8%	11,9%	8,0%	51,0%	61,7%	62,8%	53,2%
5	98	34,1%	39,9%	44,4%	27,5%	50,9%	18,9%	11,9%	24,0%
6	73	19,2%	31,4%	37,6%	14,4%	46,6%	15,2%	12,5%	15,8%
7	88	26,4%	17,2%	28,3%	27,4%	69,5%	15,3%	21,1%	44,1%
8	40	24,1%	32,6%	28,6%	27,3%	54,8%	19,7%	12,7%	51,5%
9	43	17,7%	33,7%	41,7%	26,8%	46,4%	11,7%	26,6%	70,0%
10	8	21,5%	45,6%	46,3%	45,2%	47,7%	11,0%	19,2%	25,2%
11	12	17,7%	39,1%	25,6%	23,6%	39,3%	12,0%	8,6%	29,7%
12									
13	1	0,0%				0,0%			
13<	2	0,0%				0,0%			

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	43	3,00				0,28			
2	109	28,50				0,78			
3	98	41,57	14,75	28,40	9,00	1,50	1,00	1,00	1,00
4	75	46,62	16,50	29,75	11,35	1,60	9,75	5,38	5,63
5	98	43,18	14,60	24,75	10,85	1,83	16,30	9,50	9,70
6	73	54,95	17,00	28,00	12,55	1,97	16,25	9,60	10,24
7	88	53,13	19,87	31,96	10,80	2,16	17,23	9,95	9,85
8	40	56,02	18,88	30,25	12,43	2,52	17,67	10,23	10,38
9	43	60,25	19,55	25,50	12,60	2,54	18,38	9,35	4,85
10	8	61,75	19,00	31,45	12,38	2,85	18,23	9,65	10,70
11	12	59,00	17,60	29,90	12,60	2,78	18,42	10,75	10,88
12									
13	1	45,50				1,88			
13<	2	37,00				1,57			

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	43	2010				2003			
2	109	2003				2003			
3	98	2011	1998	1998	1998	2000	2006	2006	2006
4	75	2000	2006	2006	2000	1998	2006	2006	2006
5	98	1999	2009	1998	2000	2000	2009	1998	2011
6	73	2000	2001	2009	2011	2000	2001	2012	2013
7	88	1998	2003	2003	2000	1998	2002	2012	2012
8	40	2003	2012	2008	2007	1999	2001	2004	2004
9	43	1999	2014	1999	2005	2001	2005	1999	1999
10	8	2013	2008	2013	2004	2004	2013	2009	2009
11	12	2005	2011	2005	2005	2004	2004	2013	2004
12									
13	1	2014				2014			
13<	2	2013				2013			

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	43	8,38				0,55			
2	109	52,88				2,35			
3	98	57,33	14,75	30,83	11,08	2,44	16,00	9,00	9,60
4	75	61,40	20,75	33,50	12,30	2,77	18,45	10,30	9,70
5	98	62,75	22,48	39,50	14,26	3,14	19,63	10,70	12,33
6	73	66,78	23,13	41,13	14,47	3,29	18,98	10,90	11,99
7	88	70,00	23,53	42,30	14,50	4,27	20,08	12,17	14,93
8	40	71,62	25,75	40,58	16,35	4,35	21,40	11,60	16,60
9	43	71,82	27,00	40,62	16,49	4,14	20,64	12,25	13,00
10	8	76,30	29,10	49,35	19,25	4,54	20,35	11,70	13,75
11	12	70,55	25,50	39,02	15,88	4,12	20,75	11,71	14,75
12									
13	1	45,50				1,88			
13<	2	37,00				1,57			

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	43	2009				2009			
2	109	2007				2004			
3	98	2005	1998	2006	2006	2006	1998	1998	1998
4	75	2007	2007	2007	2006	2006	2007	2007	2007
5	98	2007	2011	2002	2014	2010	2007	2009	2007
6	73	2007	2009	2012	2002	2010	2009	2009	2014
7	88	2010	2008	2010	2010	2010	2010	2008	2010
8	40	2011	2005	2006	2008	2005	2010	2005	2010
9	43	2008	2006	2008	2010	2010	2010	2003	2003
10	8	2014	2009	2014	2014	2014	2011	2014	2008
11	12	2011	2005	2014	2013	2014	2005	2014	2005
12									
13	1	2014				2014			
13<	2	2013				2013			

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

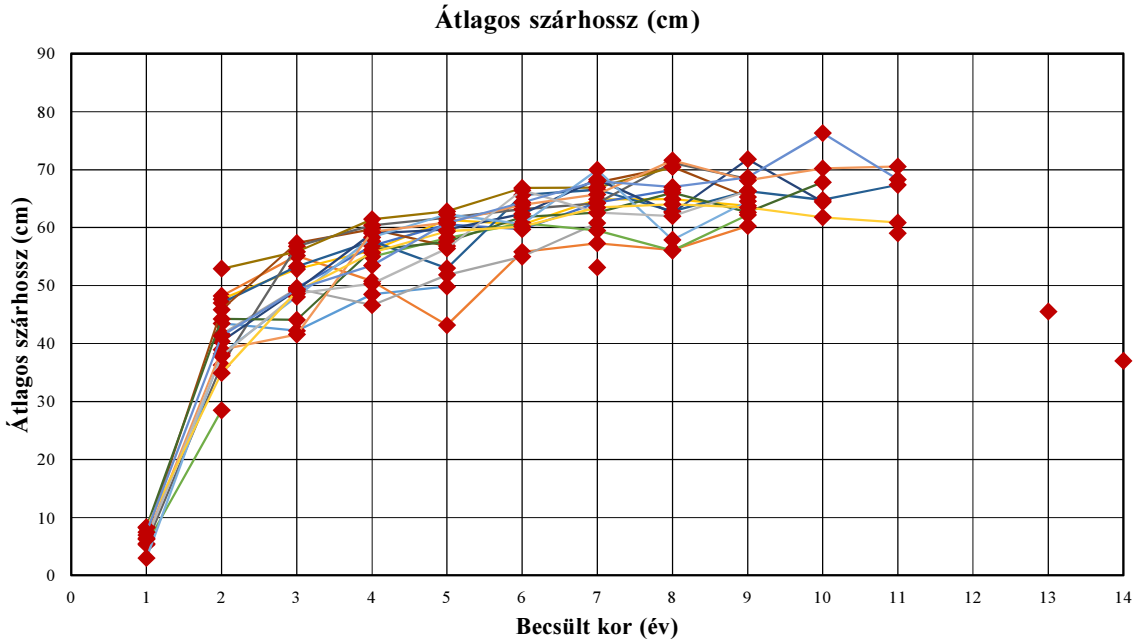

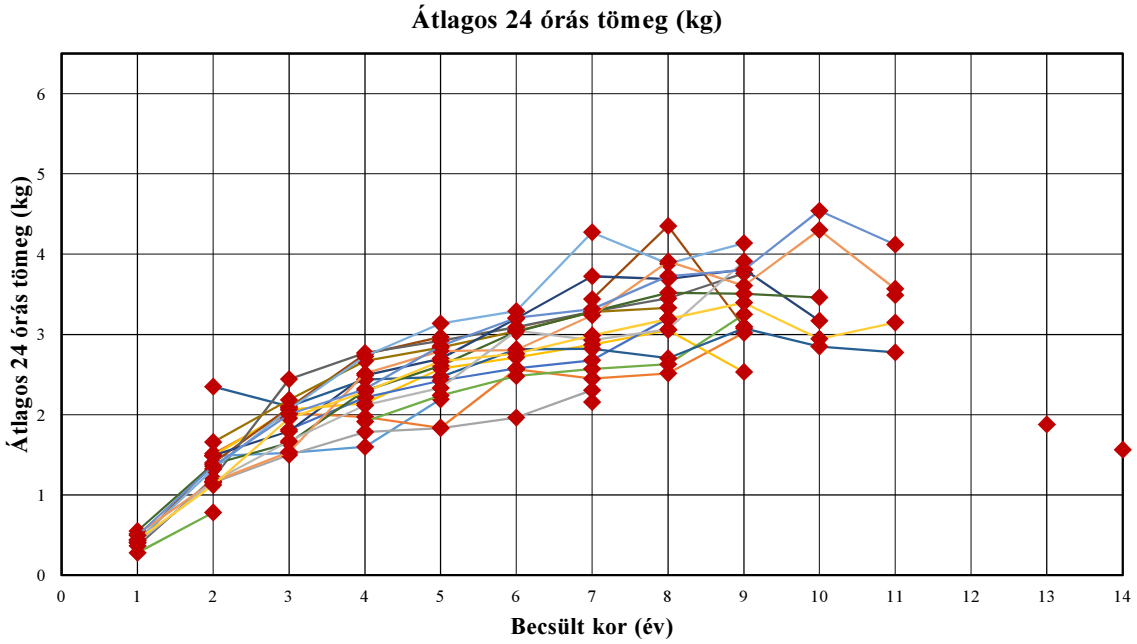

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Dámszarvas

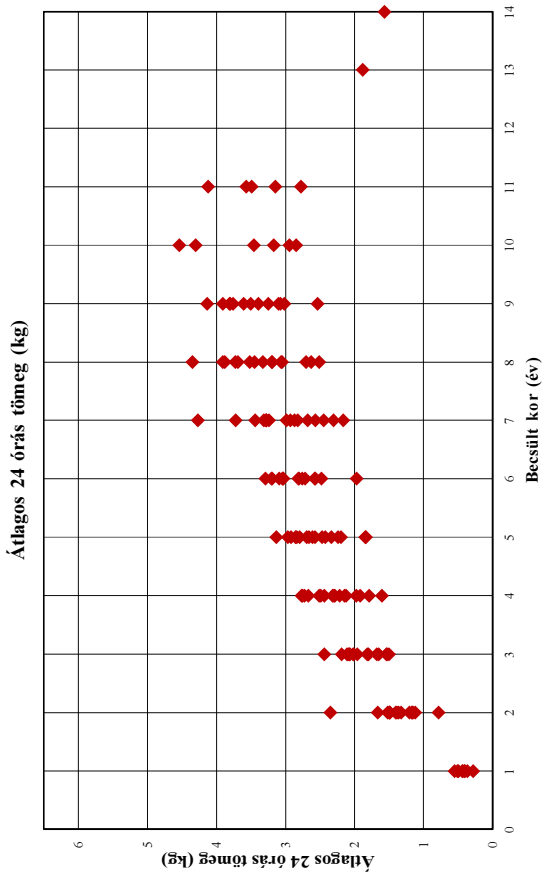

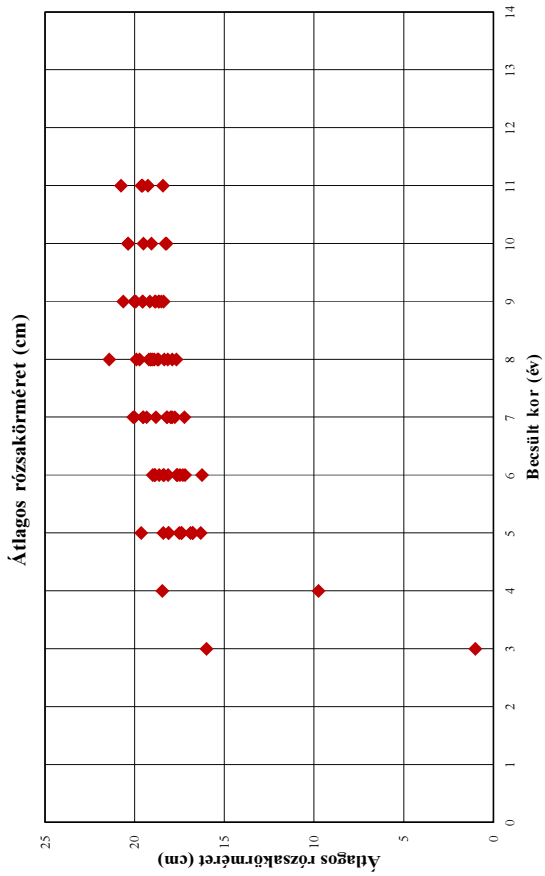

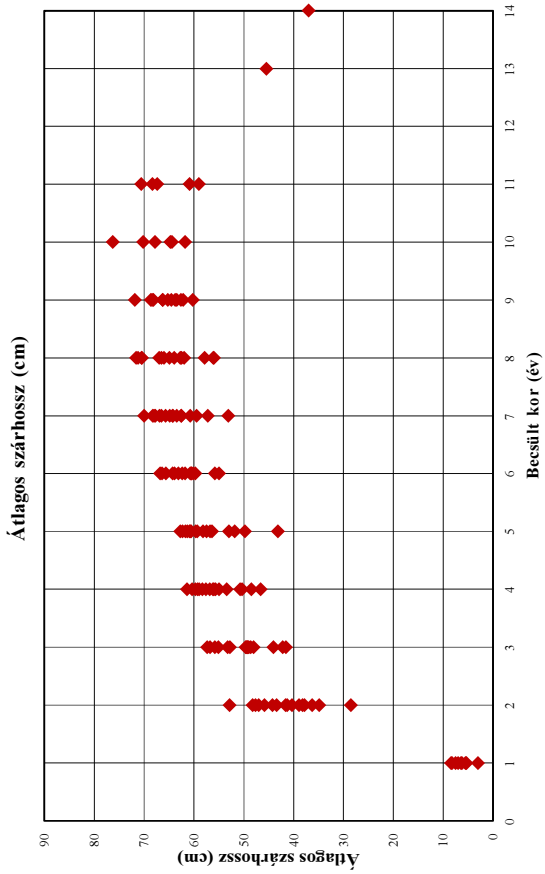

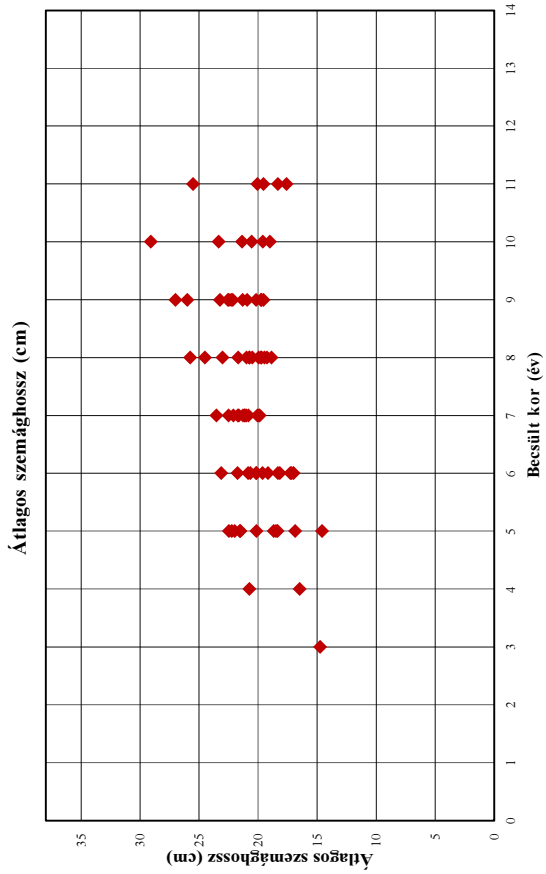

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Dámszarvas

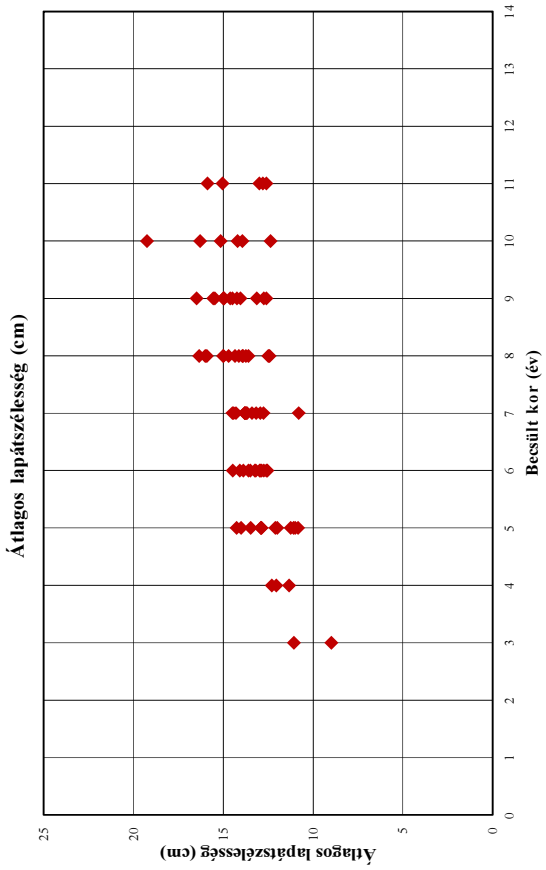

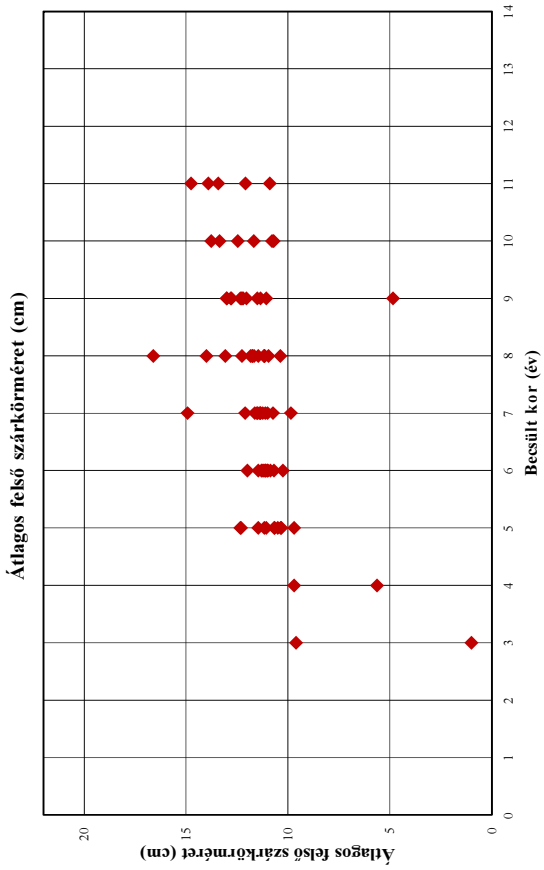

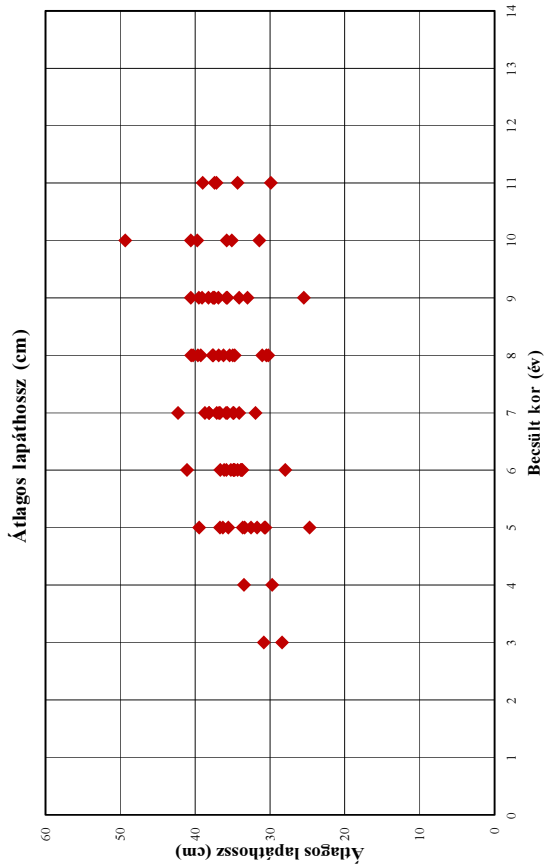

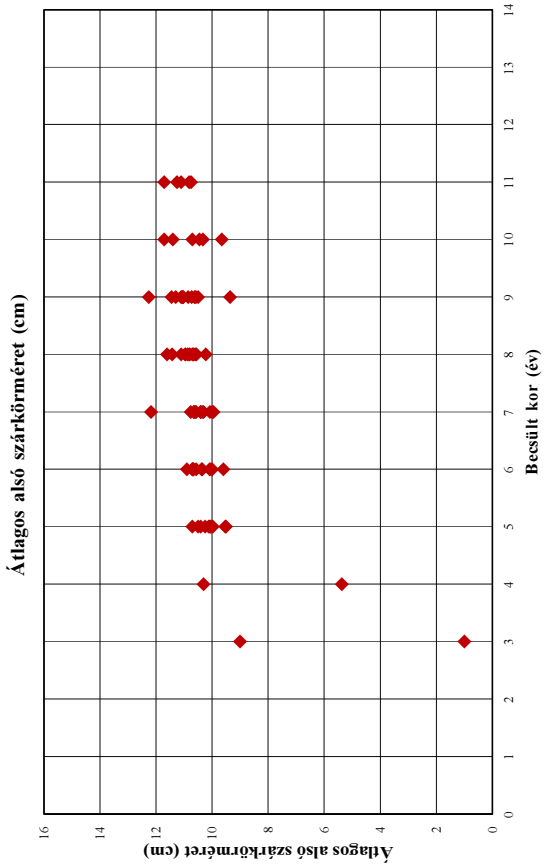

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1									
1998	2	9	43,44				1,49			
1998	3	5	42,19	14,75	28,40	9,00	1,53	16,00	9,00	9,60
1998	4	1	48,50				1,60			
1998	5	3	49,80	16,85	24,75	11,10	2,19	17,50	9,50	12,30
1998	6									
1998	7	2	53,13				2,16			
1998	8									
1998	9									
1998	10									
1998	11									
1998	12									
1998	13									
1998	13<									
1999	1									
1999	2	3	48,20				1,52			
1999	3	3	55,12				2,02			
1999	4	10	50,74				1,97			
1999	5	2	43,18				1,84			
1999	6	4	55,79				2,57			
1999	7	3	57,25				2,45			
1999	8	2	56,13				2,52			
1999	9	1	60,25	26,00	25,50	12,75	3,02	18,65	9,35	4,85
1999	10									
1999	11									
1999	12									
1999	13									
1999	13<									
2000	1									
2000	2	1	41,60				1,15			
2000	3	4	49,46				1,50			
2000	4	3	46,62			11,35	1,79			
2000	5	9	51,82			10,85	1,83			
2000	6	3	54,95				1,97			
2000	7	5	60,74			10,80	2,31			
2000	8									
2000	9									
2000	10									
2000	11									
2000	12									
2000	13									
2000	13<									
2001	1									
2001	2	3	47,67				1,49			
2001	3	4	52,81				2,07			
2001	4	6	56,03				2,14			
2001	5	6	61,33				2,57			
2001	6	3	60,50	17,00	34,75	12,75	2,72	16,25	10,00	11,00
2001	7	6	64,83	20,82	34,95	13,68	2,87	17,95	10,40	11,33
2001	8	3	64,88	19,95	35,42	15,02	3,05	17,67	10,55	11,13
2001	9	2	63,75	19,75	38,25	14,25	2,54	18,50	10,85	12,25
2001	10									
2001	11									
2001	12									
2001	13									
2001	13<									
2002	1									
2002	2									
2002	3	2	49,63				1,82			
2002	4	7	56,84				2,22			
2002	5	9	60,54	18,50	39,50	11,25	2,42	16,75	10,40	11,45
2002	6	8	59,68	20,65	34,92	14,47	2,58	17,32	10,65	11,18
2002	7	5	64,26	19,93	36,73	14,43	2,68	17,23	10,00	10,73
2002	8	1	66,50	19,70	39,65	13,90	3,20	18,35	10,60	11,15
2002	9									
2002	10									
2002	11									
2002	12									
2002	13									
2002	13<									

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1	1	5,35				0,28			
2003	2	2	28,50				0,78			
2003	3									
2003	4	3	54,97				1,92			
2003	5	6	58,17	21,50	30,75	14,00	2,24	16,75	10,25	11,15
2003	6	7	60,76	17,15	35,85	12,60	2,48	18,85	10,70	11,10
2003	7	12	59,46	19,87	31,96	13,18	2,57	18,18	10,30	11,41
2003	8	3	56,02	20,75	31,05	14,70	2,63	17,90	10,70	11,75
2003	9	1	62,15	23,25	34,15	14,50	3,25	20,00	12,25	13,00
2003	10									
2003	11									
2003	12									
2003	13									
2003	13<									
2004	1									
2004	2	1	47,00				2,35			
2004	3	4	53,26				2,11			
2004	4	4	57,63				2,44			
2004	5	1	53,00				2,47			
2004	6	3	65,60	18,33	36,67	13,20	2,82	17,47	10,57	10,85
2004	7	3	66,50				2,82			
2004	8	2	62,75	19,25	34,75	12,50	2,71	18,15	10,23	10,38
2004	9	3	66,25	19,72	36,92	13,13	3,08	18,83	11,07	11,05
2004	10	2	64,75	21,38	35,13	12,38	2,85	18,28	10,33	10,78
2004	11	3	67,33	18,33	37,17	13,00	2,78	18,42	10,82	10,88
2004	12									
2004	13									
2004	13<									
2005	1	2	7,00				0,41			
2005	2	3	45,83				1,40			
2005	3	8	57,33				2,09			
2005	4	3	59,70				2,75			
2005	5	6	56,78	21,55	30,65	11,00	2,97	18,10	10,05	10,35
2005	6									
2005	7	3	67,75	22,50	36,83	12,77	3,44	19,52	10,63	11,50
2005	8	1	70,50	25,75	39,25	15,00	4,35	19,10	11,60	12,25
2005	9	3	65,23	20,18	35,75	12,60	3,10	18,38	10,58	11,50
2005	10									
2005	11	1	59,00	25,50	29,90	12,60	3,49	20,75	11,25	14,75
2005	12									
2005	13									
2005	13<									
2006	1	2	5,50				0,37			
2006	2	6	36,29				1,20			
2006	3	4	56,75		30,83	11,08	2,44	1,00	1,00	1,00
2006	4	2	60,38	16,50	29,75	12,30	2,77	9,75	5,38	5,63
2006	5	3	61,70	21,98	33,67	12,90	2,92	18,12	10,02	10,67
2006	6	9	63,15	20,86	33,83	13,88	3,09	17,65	10,37	11,08
2006	7	7	64,18	21,71	34,86	14,30	3,28	18,19	10,40	11,11
2006	8	4	71,19	23,03	40,58	15,91	3,45	18,68	10,81	11,18
2006	9	1	68,35	27,00	37,50	15,00	3,76	18,85	11,10	11,35
2006	10									
2006	11									
2006	12									
2006	13									
2006	13<									
2007	1									
2007	2	2	52,88				1,66			
2007	3	6	55,80				2,19			
2007	4	3	61,40	20,75	33,50	12,05	2,67	18,45	10,30	9,70
2007	5	3	62,75	22,25	36,33	12,10	2,84	19,63	10,50	12,33
2007	6	5	66,78	20,15	36,15	12,95	3,04	18,37	10,04	10,98
2007	7	4	66,89	21,63	37,13	13,80	3,28	19,51	10,76	11,63
2007	8	2	70,45	21,70	37,58	12,43	3,33	19,73	10,68	11,45
2007	9									
2007	10									
2007	11									
2007	12									
2007	13									
2007	13<									

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1									
2008	2	5	40,35				1,49			
2008	3	6	49,20				1,80			
2008	4	2	58,98				2,49			
2008	5	6	59,66				2,70			
2008	6	3	62,32	21,75	33,73	13,48	3,20	18,88	10,70	11,30
2008	7	3	68,28	23,53	38,72	13,80	3,72	20,00	12,17	12,10
2008	8	1	62,50	19,45	30,25	16,35	3,69	19,10	10,95	14,00
2008	9	3	71,82	22,28	40,62	14,62	3,81	19,53	11,05	12,77
2008	10	1	64,40	19,00	35,80	13,95	3,17	19,50	11,40	13,75
2008	11									
2008	12									
2008	13									
2008	13<									
2009	1	2	8,38				0,55			
2009	2	2	44,25				1,39			
2009	3	7	44,10				1,65			
2009	4	3	56,17				2,30			
2009	5	6	57,50	14,60	31,75	12,00	2,61	16,30	10,70	10,50
2009	6	4	61,79	23,13	28,00	14,08	3,03	18,98	10,90	11,45
2009	7	6	62,54	22,09	34,13	13,82	3,28	18,82	10,66	11,52
2009	8	1	66,00	24,50	35,00	13,60	3,52	19,20	11,10	11,65
2009	9	2	62,60	22,48	33,05	15,48	3,51	19,93	10,73	12,25
2009	10	1	67,80	29,10	39,75	15,15	3,46	19,05	9,65	10,70
2009	11									
2009	12									
2009	13									
2009	13<									
2010	1	1	3,00				0,43			
2010	2	8	38,21				1,32			
2010	3	7	48,04				2,07			
2010	4	5	58,30				2,73			
2010	5	8	62,28	18,69	35,60	13,48	3,14	17,38	10,07	10,64
2010	6	4	60,58	19,18	34,87	12,98	3,29	18,13	10,68	11,27
2010	7	2	70,00	20,08	42,30	14,50	4,27	20,08	10,35	14,93
2010	8	1	57,85	20,50	30,50	16,00	3,88	21,40	10,95	16,60
2010	9	5	64,53	22,55	37,66	16,49	4,14	20,64	10,50	12,80
2010	10									
2010	11									
2010	12									
2010	13									
2010	13<									
2011	1	3	6,42				0,51			
2011	2	6	38,92				1,17			
2011	3	5	41,57				1,53			
2011	4	6	59,23				2,51			
2011	5	2	60,88	22,48	32,55	12,88	2,80	18,40	9,53	9,70
2011	6	4	63,86	18,18	34,35	12,55	2,81	18,40	10,35	11,13
2011	7	5	65,70	21,00	38,17	12,95	3,24	19,32	10,58	11,35
2011	8	3	71,62	20,73	40,28	13,93	3,91	19,90	11,42	13,07
2011	9	3	68,10	22,13	39,08	14,95	3,61	19,55	10,62	12,03
2011	10	1	70,20	23,35	40,60	16,30	4,30	20,35	10,70	13,35
2011	11	1	70,55	17,60	37,45	12,80	3,57	19,55	11,10	13,90
2011	12									
2011	13									
2011	13<									
2012	1	11	6,25				0,40			
2012	2	5	37,85				1,16			
2012	3	8	48,59				1,67			
2012	4	5	50,32				2,12			
2012	5	8	56,38				2,34			
2012	6	3	66,42	19,63	41,13	13,25	3,05	17,63	9,60	10,68
2012	7	2	62,55	21,13	35,75	13,40	2,93	17,90	9,95	9,85
2012	8	3	61,95	18,88	36,88	13,75	3,06	18,90	10,80	10,95
2012	9	5	66,28	21,31	37,43	14,05	3,91	20,00	11,44	12,99
2012	10									
2012	11									
2012	12									
2012	13									
2012	13<									

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1	7	8,24				0,44			
2013	2	26	34,91				1,12			
2013	3	13	49,02				1,96			
2013	4	7	55,67				2,29			
2013	5	10	59,34	20,15	36,71	12,91	2,67	16,89	9,98	10,33
2013	6	8	60,16	20,18	35,25	13,60	2,76	17,18	10,09	10,24
2013	7	10	63,42	21,14	35,91	13,77	2,99	17,76	10,07	11,00
2013	8	6	63,98	20,99	36,25	14,13	3,19	18,72	10,65	11,73
2013	9	11	63,44	20,93	35,87	14,99	3,39	19,14	11,03	12,33
2013	10	2	61,75	20,55	31,45	14,20	2,95	18,23	10,45	11,68
2013	11	2	60,85	19,55	34,38	15,88	3,15	19,25	10,75	12,08
2013	12									
2013	13									
2013	13<	2	37,00				1,57			
2014	1	14	7,51				0,50			
2014	2	27	41,31				1,36			
2014	3	12	49,32				2,01			
2014	4	5	53,45				2,32			
2014	5	10	60,77	18,38	33,41	14,26	2,86	17,38	10,11	11,06
2014	6	5	64,29	17,29	33,94	12,88	3,21	18,63	10,66	11,99
2014	7	10	67,96	21,30	38,15	13,70	3,32	17,99	10,58	11,23
2014	8	7	66,97	19,78	37,70	14,35	3,73	18,99	10,88	11,82
2014	9	3	68,63	19,55	39,52	15,57	3,80	18,65	11,30	12,18
2014	10	1	76,30	19,60	49,35	19,25	4,54	20,35	11,70	12,45
2014	11	5	68,29	20,07	39,02	15,04	4,12	19,61	11,71	13,42
2014	12									
2014	13	1	45,50				1,88			
2014	13<									

Dámszarvas érmesarány (%) 2003

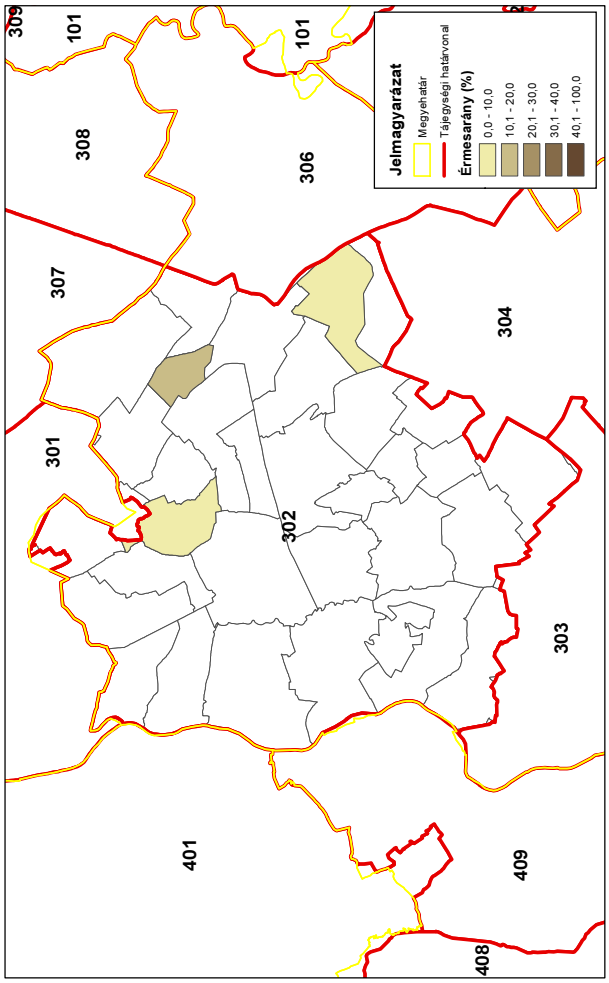

Dámszarvas érmesarány (%) 2014

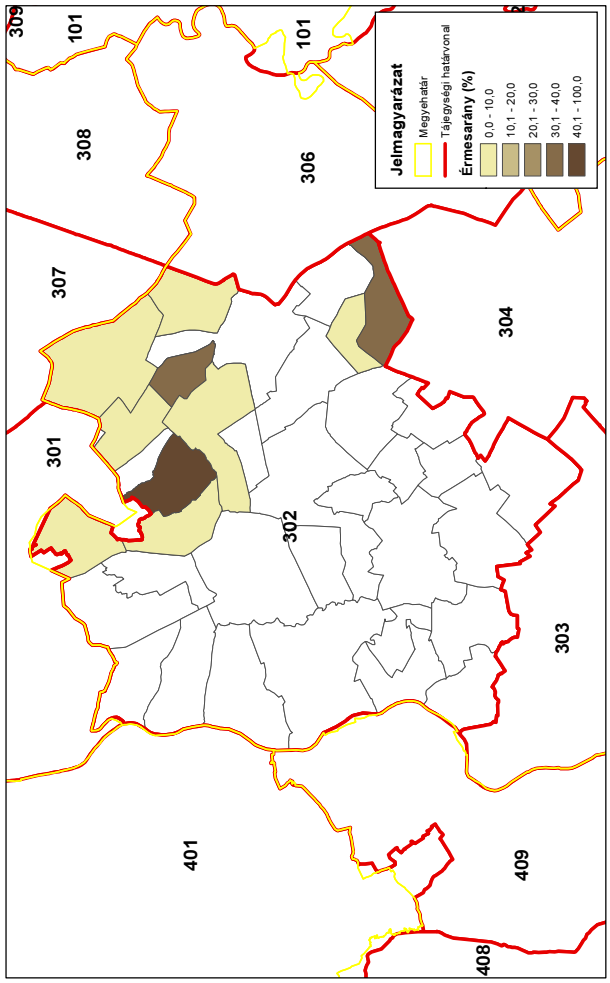

Dámszarvas érmesarány (%) 1998

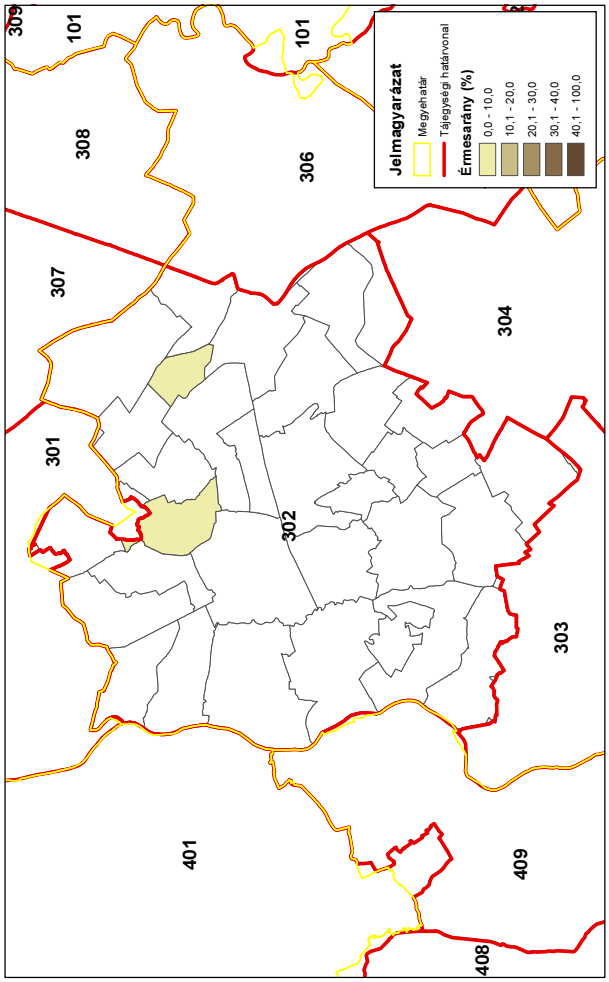

Dámszarvas érmesarány (%) 2008

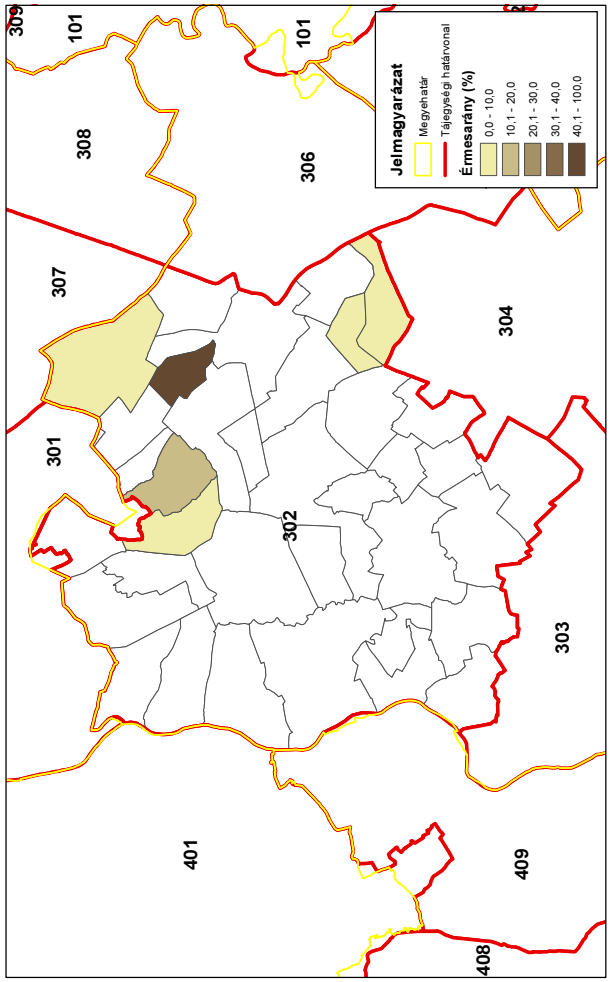

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- Az **Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység** területén az őz jelentett létszáma 1998-2007 közt először nőtt, majd visszaesett (2007-2010). Ezt követően 2010 óta egyenletesen nőtt (7800 → 11600), így a jelentett létszám 1998-hoz képest végül +47% növekedést mutatott. Az őz hasznosítása csaknem folyamatosan emelkedett (840 → 3164 pld, **+277% emelkedés**).
- A 2007-2014 közötti terítéktérképeken követhető, ahogy a lelövések vadgazdálkodási tájegység egészén belül fokozatosan növekedtek.
- A rendelkezésre álló adatok alapján a vadgazdálkodási tájegységben hosszú távon 3400-3800 őz hasznosítása is fenntartható lehet.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Az őz hasznosítási aránya alacsony szintről indult (10-17%) és az egész értékelt időszakban zömében 25-30% között alakult. Figyelembe véve az őz biológiai képességeit és a tapasztalatokat a 30-35% közötti hasznosítási szint itt is biztonságosan tartható lehet, ha a suta- és gidalelövés is egyensúlyba kerül. A tájegységi adatok alapján a suták hasznosítási aránya (15-20%), jóval alacsonyabb a bakoknál és a gidáknál. Ez a suta-kímélet lehet a növekvő teríték ellenére emelkedő állomány alapja.
- Az őz lelövések összetétele lényegében az 1 : 0.6-0.8 : 0.9-1.0 arány körül alakult. Ennek megfelelően a bakok (30-40%) és a gidák (35-40%) terítéken belüli aránya magasabb volt, mint a sutáké (25-30%). Ez az összetétel inkább az állomány növekedését segíti és nem elegendő a tartós stabilitás eléréséhez.
- A suta- és gidalelövés fontosságát az ábrák is alátámasztják: a számszerű hasznosítás és a hasznosítási arány növekedése is szorosan függ a suta- és a gidalelövés számszerű nagyságától. A bakok, a suták és a gidák pontjai és trendjei együtt változnak.
- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a suta-és a gidateríték óvatos növelése megengedhető. Az őzállomány hasznosítása a vadgazdálkodási tájegységben a biológiai lehetőségekhez valószínűleg közel áll. A stabil állapot elérése azért is szükséges, mert a nagyobb sűrűségű állományokban előbb-utóbb megjelennek azok a sűrűségfüggő hatások (testsúly, kondíció, agancsméretek csökkenése), amik az állomány teljesítményét visszavetik.

Az őz jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- Az őz fontos nagyvad a vadgazdálkodási tájegységben. A tájegységben a gímszarvason és vaddisznón túl a szabad területen a dámszarvas is megtalálható. A külföldi bérlelövés és az őzteríték, a lőtt vad értékesítés bevétele és az őzteríték, illetve belföldi bérlelövés és az őzteríték között sincs kapcsolat, a pontok szóródása óriási.

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

- A vadgazdálkodási tájegységben a térített mezőgazdasági vadkár növekedett (2X), a térített erdei vadkárok pedig erősen emelkedtek (6-8X) az értékelt időszakban. A mezőgazdasági károk a vaddisznóhoz jobban köthetők, az őz helyi jelentőségű lehet.

Az őz trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben

- Az Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok aránya alapján a VGTE az átlag alatti negyed alsó részében található, az-az országosan az átlag alatti állományok közé tartozik (28/52). Az érmesek aránya 1-7% között hullámzott. Az bakok lelövésének jelentős növekedése (220→540) mellett az érmesek aránya növekvő trendet mutatott az idő folyamán. A vadgazdálkodási tájegységben évente 0-6 aranyérmes bak esett, 1-13 ezüstérmes és 1-22 bronzérmes. Összességében 2-35 [15-25] érmes bakot lőttek évente. Az állományban a trófeák minősége többségében gyenge, de évről évre előfordulnak jobb egyedek is.
- A tájegységen belül az érmesek arányának területi eloszlása az idő folyamán nem sokat változott, a 0-5% közötti érmes arány a jellemző. A magasabb arányok inkább a déli részben fordulnak elő.
- A vadgazdálkodási tájegységben a baklelövés növekedésével egyidejűleg a lőtt őzek korösszetétele kicsit átalakult. A "fiatal" korcsoport részesedése nagyon stabil volt (40-45%), az „öreg" bakok aránya 20-30% volt, míg a „középkorú" csoportba tartozott 30-45% volt.
- A bírált agancsok legfontosabb jellemzőit tekintve, az 1998-2014 közötti 17 év átlagában az átlagos szárhossz legnagyobb értéke 21.41 cm (6 év), a 24 órás agancssúly legnagyobb értéke 297.11 gramm (6 év). Az átlaghoz képest a legrosszabb év (19.75 cm (5 év) /253.90 gramm (5 év)) és a legjobb év (22.51 cm (7 év) / 325.62 gramm (6 év)). Az átlagok minden korosztályban erős szóródást mutatnak.
- Az egyes éveknek az agancsépítésre gyakorolt hatása a legnagyobb a legfiatalabb és a legidősebb korcsoportban (20-45% a szárhosszban, és 25-65% a súlyban), míg viszonylag kisebb a középkorú csoportokban (12-18% szárhossz és 15-25% agancssúly). Ez a változékonyság tükröződik a szárhosszok és az átlagos agancssúlyok kor függvényében való alakulását szemléltető diagramokon is.
- Az Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben a közepesnél gyengébb minőségű őzállomány él, amely országosan az átlag alatti negyed alsó részébe tartozik. Az őzbakok agancsainak szárhossza (átlagosan) a 4 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, és ezt követően az 5-8 éves korban azonos szinten marad. Az átlagos 24 órás agancssúly 5-8 éves kor között van a maximumon; utána csökkenni, illetve erősen szóródni kezdenek az átlagok. Az elejtések megítélésekor tehát figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is igen nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. Az agancsnövekedést az „átlagos" évek közepes értékei alapján, és nem a kiugró értékek, a „jó" évek eredményei alapján lehet megítélni.

A szabad területi őzállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **302**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	2 367	3 105	2 371	**7 843**	308	228	304	**840**	13,0%	7,3%	12,8%	**10,7%**
1999	2 414	3 146	2 129	**7 689**	336	293	385	**1 014**	13,9%	9,3%	18,1%	**13,2%**
2000	2 660	3 235	2 517	**8 412**	434	348	479	**1 261**	16,3%	10,8%	19,0%	**15,0%**
2001	2 904	3 641	2 439	**8 984**	509	400	500	**1 409**	17,5%	11,0%	20,5%	**15,7%**
2002	3 297	3 849	2 876	**10 023**	682	433	587	**1 702**	20,7%	11,2%	20,4%	**17,0%**
2003	3 490	4 190	3 267	**10 947**	672	430	582	**1 684**	19,3%	10,3%	17,8%	**15,4%**
2004	3 432	4 212	2 872	**10 516**	700	504	727	**1 931**	20,4%	12,0%	25,3%	**18,4%**
2005	3 464	4 169	2 982	**10 615**	997	909	1 330	**3 236**	28,8%	21,8%	44,6%	**30,5%**
2006	3 217	3 772	2 711	**9 700**	1 003	719	1 084	**2 806**	31,2%	19,1%	40,0%	**28,9%**
2007	3 403	3 719	2 750	**9 872**	995	680	936	**2 611**	29,2%	18,3%	34,0%	**26,4%**
2008	3 500	3 977	2 988	**10 465**	1 007	755	1 027	**2 789**	28,8%	19,0%	34,4%	**26,7%**
2009	3 499	4 121	2 829	**10 449**	992	761	927	**2 680**	28,4%	18,5%	32,8%	**25,6%**
2010	3 661	4 365	3 128	**11 154**	1 014	755	991	**2 760**	27,7%	17,3%	31,7%	**24,7%**
2011	3 704	4 557	3 191	**11 452**	1 000	767	984	**2 751**	27,0%	16,8%	30,8%	**24,0%**
2012	3 889	4 680	3 444	**12 013**	1 051	791	929	**2 771**	27,0%	16,9%	27,0%	**23,1%**
2013	3 997	4 767	3 444	**12 208**	1 051	746	926	**2 723**	26,3%	15,6%	26,9%	**22,3%**
2014	3 786	4 425	3 326	**11 537**	1 079	873	1 212	**3 164**	28,5%	19,7%	36,4%	**27,4%**
Változás	59,9%	42,5%	40,3%	47,1%	250,3%	282,9%	298,7%	276,7%	119,0%	168,7%	184,2%	156,1%

Ivararány (1 bakra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*
1998	1	1,31	1,00	***0,76***	1	0,74	0,99	***1,33***
1999	1	1,30	0,88	***0,68***	1	0,87	1,15	***1,31***
2000	1	1,22	0,95	***0,78***	1	0,80	1,10	***1,38***
2001	1	1,25	0,84	***0,67***	1	0,79	0,98	***1,25***
2002	1	1,17	0,87	***0,75***	1	0,63	0,86	***1,36***
2003	1	1,20	0,94	***0,78***	1	0,64	0,87	***1,35***
2004	1	1,23	0,84	***0,68***	1	0,72	1,04	***1,44***
2005	1	1,20	0,86	***0,72***	1	0,91	1,33	***1,46***
2006	1	1,17	0,84	***0,72***	1	0,72	1,08	***1,51***
2007	1	1,09	0,81	***0,74***	1	0,68	0,94	***1,38***
2008	1	1,14	0,85	***0,75***	1	0,75	1,02	***1,36***
2009	1	1,18	0,81	***0,69***	1	0,77	0,93	***1,22***
2010	1	1,19	0,85	***0,72***	1	0,74	0,98	***1,31***
2011	1	1,23	0,86	***0,70***	1	0,77	0,98	***1,28***
2012	1	1,20	0,89	***0,74***	1	0,75	0,88	***1,17***
2013	1	1,19	0,86	***0,72***	1	0,71	0,88	***1,24***
2014	1	1,17	0,88	***0,75***	1	0,81	1,12	***1,39***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	30,2%	39,6%	30,2%	100%	36,7%	27,1%	36,2%	100%
1999	31,4%	40,9%	27,7%	100%	33,1%	28,9%	38,0%	100%
2000	31,6%	38,5%	29,9%	100%	34,4%	27,6%	38,0%	100%
2001	32,3%	40,5%	27,1%	100%	36,1%	28,4%	35,5%	100%
2002	32,9%	38,4%	28,7%	100%	40,1%	25,4%	34,5%	100%
2003	31,9%	38,3%	29,8%	100%	39,9%	25,5%	34,6%	100%
2004	32,6%	40,1%	27,3%	100%	36,3%	26,1%	37,6%	100%
2005	32,6%	39,3%	28,1%	100%	30,8%	28,1%	41,1%	100%
2006	33,2%	38,9%	27,9%	100%	35,7%	25,6%	38,6%	100%
2007	34,5%	37,7%	27,9%	100%	38,1%	26,0%	35,8%	100%
2008	33,4%	38,0%	28,6%	100%	36,1%	27,1%	36,8%	100%
2009	33,5%	39,4%	27,1%	100%	37,0%	28,4%	34,6%	100%
2010	32,8%	39,1%	28,0%	100%	36,7%	27,4%	35,9%	100%
2011	32,3%	39,8%	27,9%	100%	36,4%	27,9%	35,8%	100%
2012	32,4%	39,0%	28,7%	100%	37,9%	28,5%	33,5%	100%
2013	32,7%	39,0%	28,2%	100%	38,6%	27,4%	34,0%	100%
2014	32,8%	38,4%	28,8%	100%	34,1%	27,6%	38,3%	100%

Az őz hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **302**

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései I.

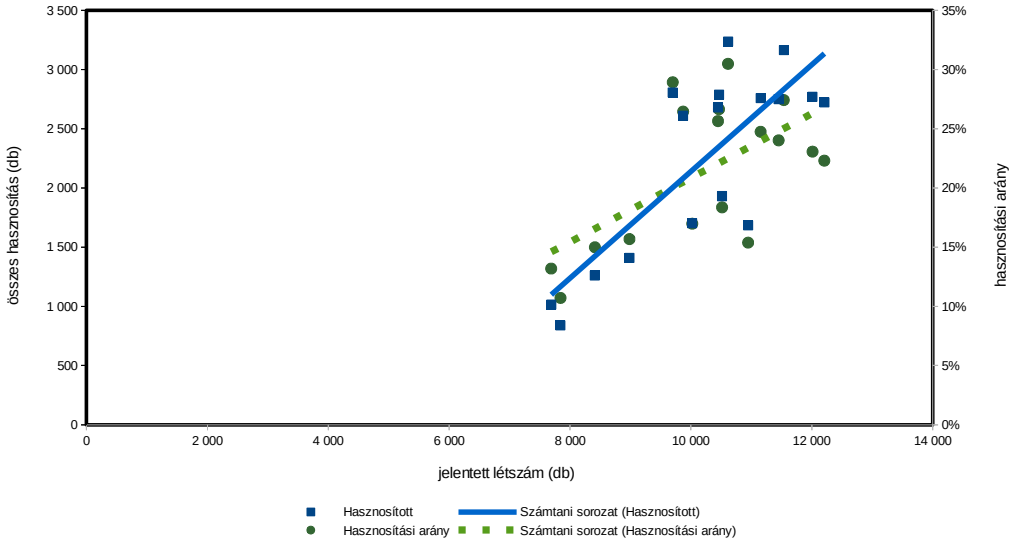

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései II.

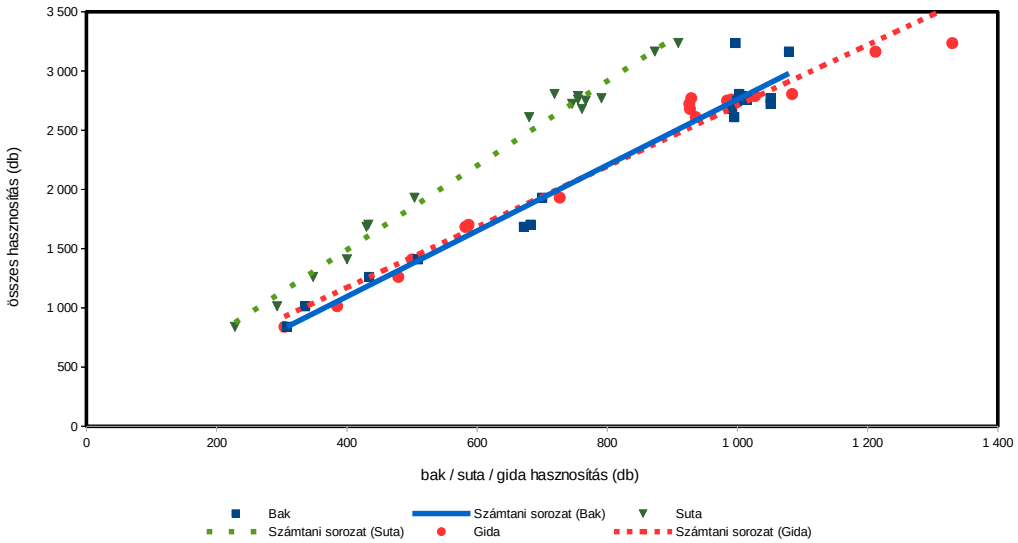

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései III.

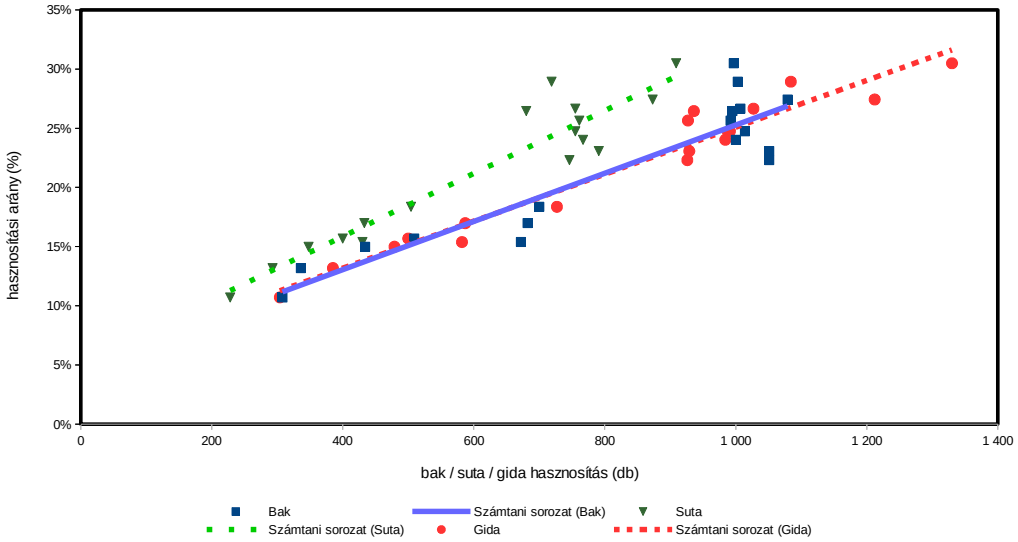

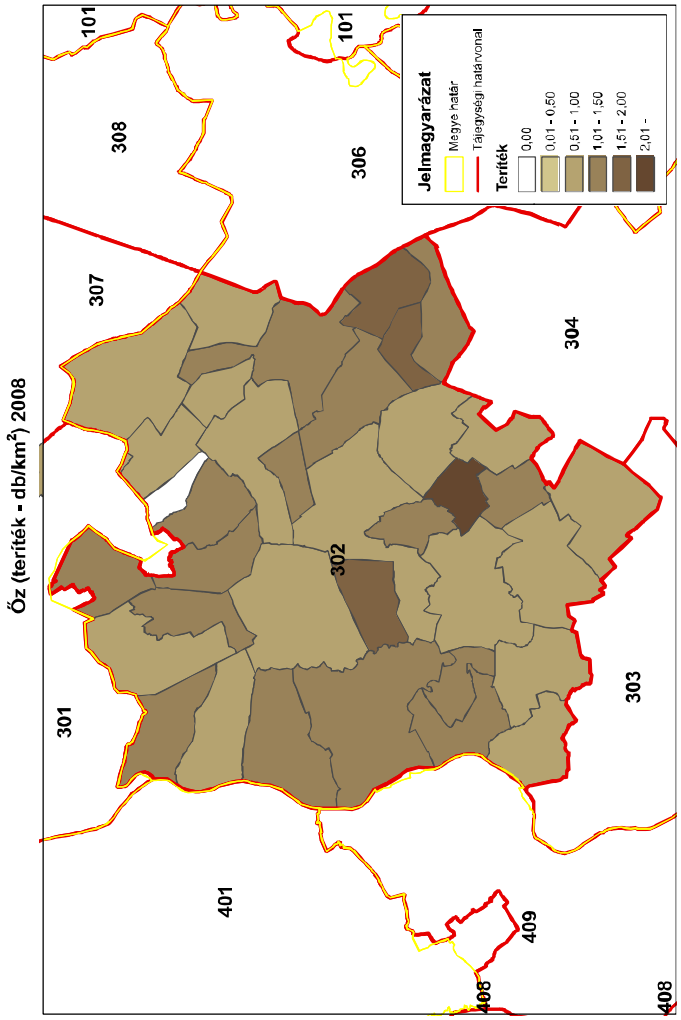
Őz (terítéк - db/km²) 2008
101
308
306
307
304
301
302
303
401
409
406
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéк
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

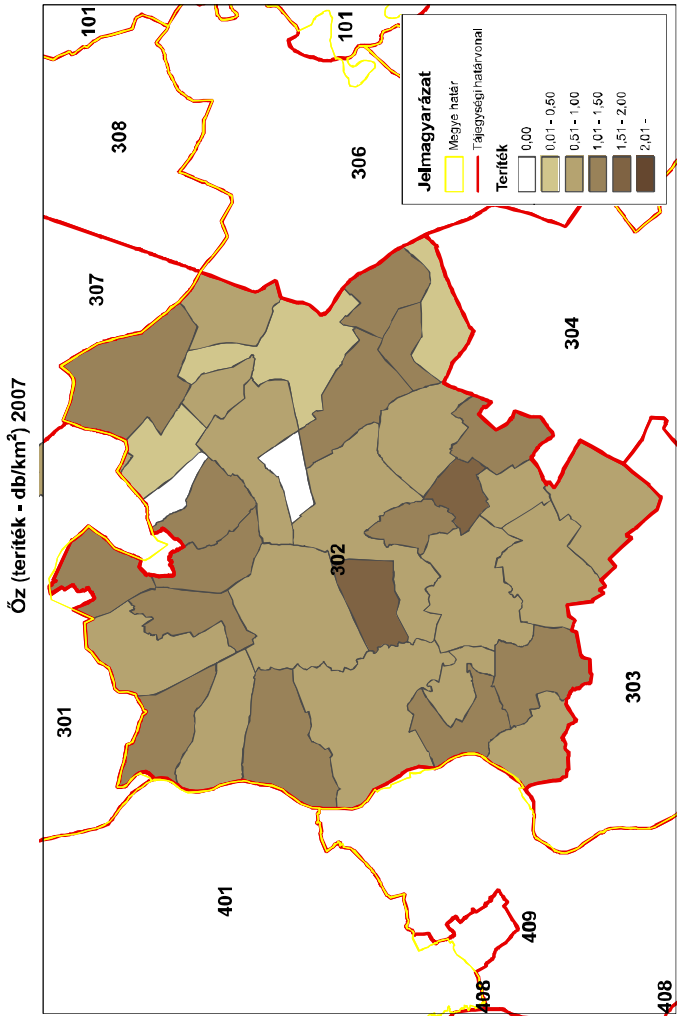
Őz (terítéк - db/km²) 2007
101
308
306
307
304
301
302
303
401
409
406
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéк
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

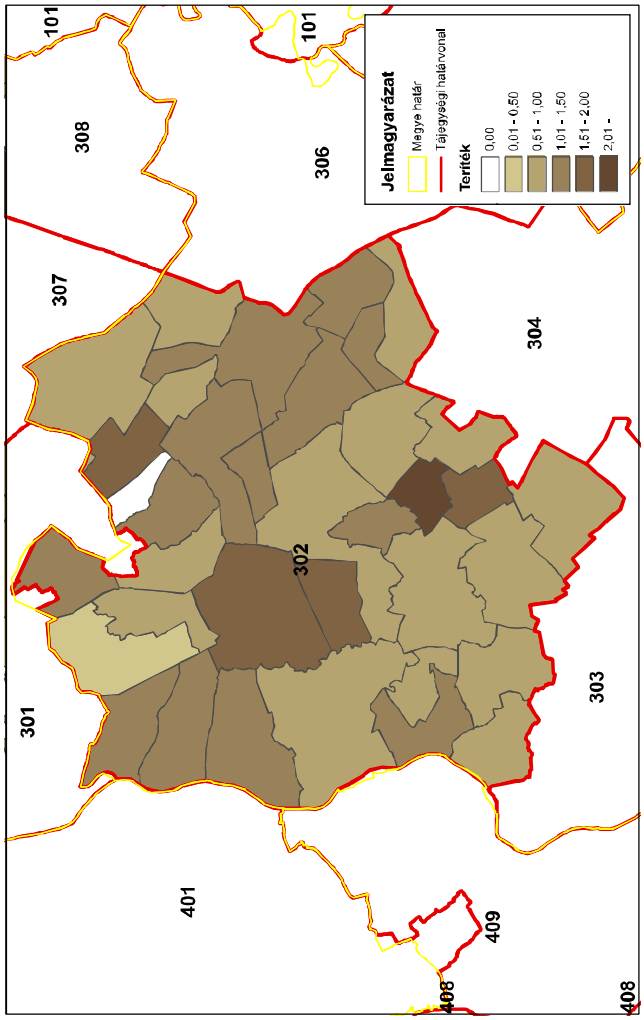
Őz (terítéк - db/km²) 2010
101
308
306
307
304
301
302
303
401
409
406
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéк
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

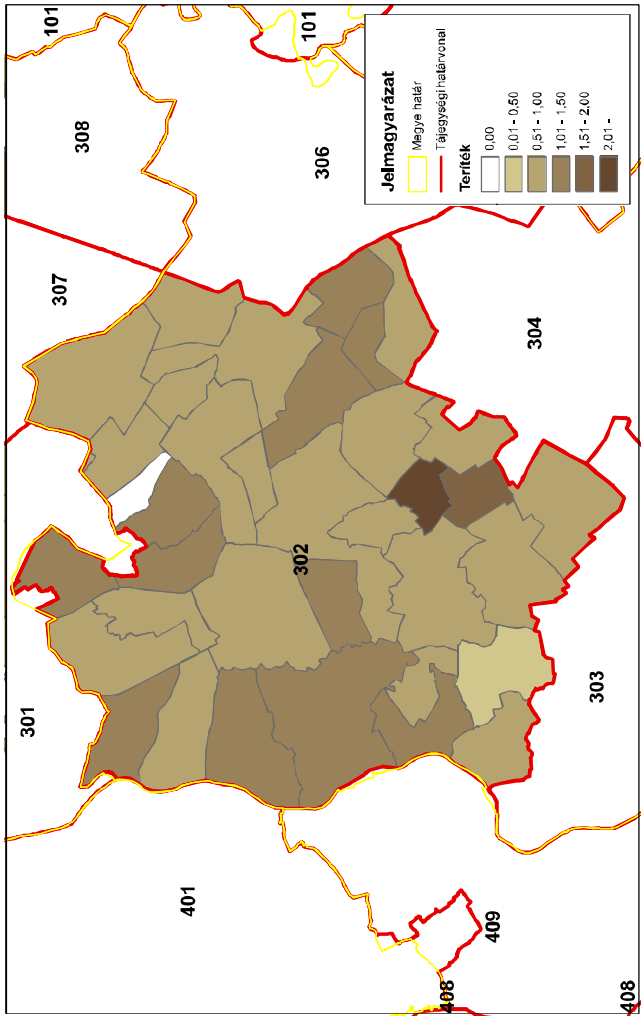
Őz (terítéк - db/km²) 2009
101
308
306
307
304
301
302
303
401
409
406
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítéк
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

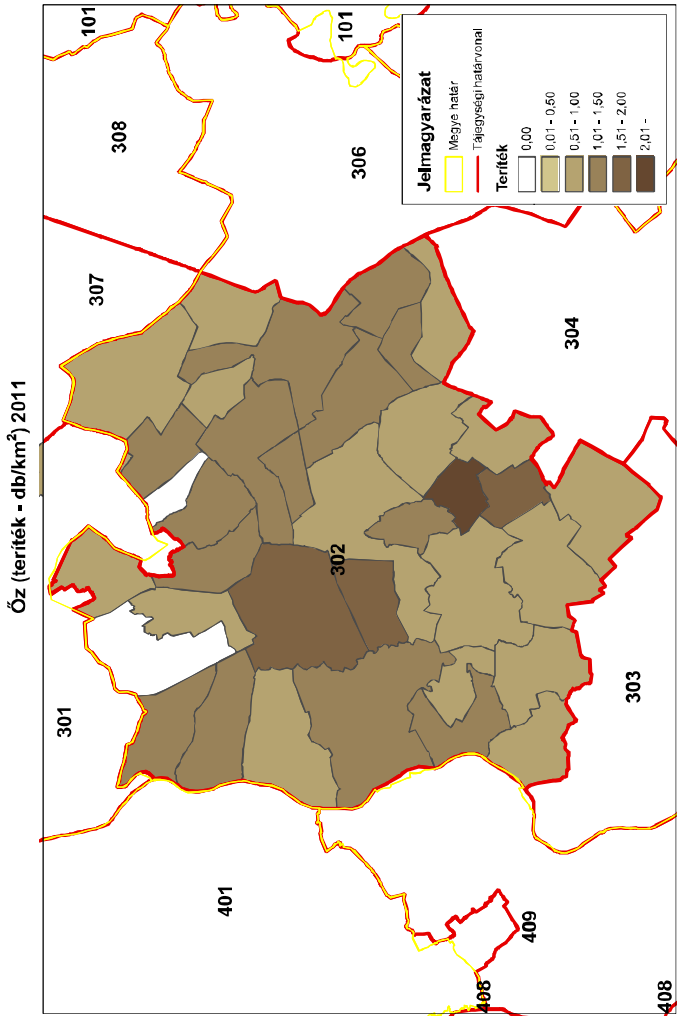
Őz (teríték - db/km²) 2011
101
308
307
306
301
302
304
401
409
406
303
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

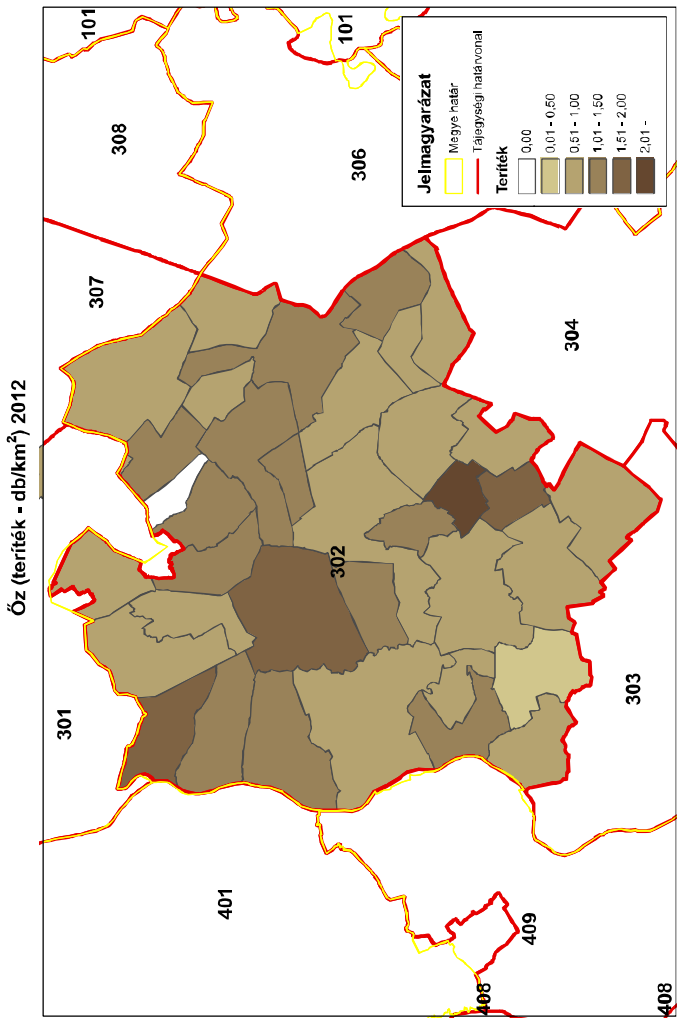
Őz (teríték - db/km²) 2012
101
308
307
306
301
302
304
401
409
406
303
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

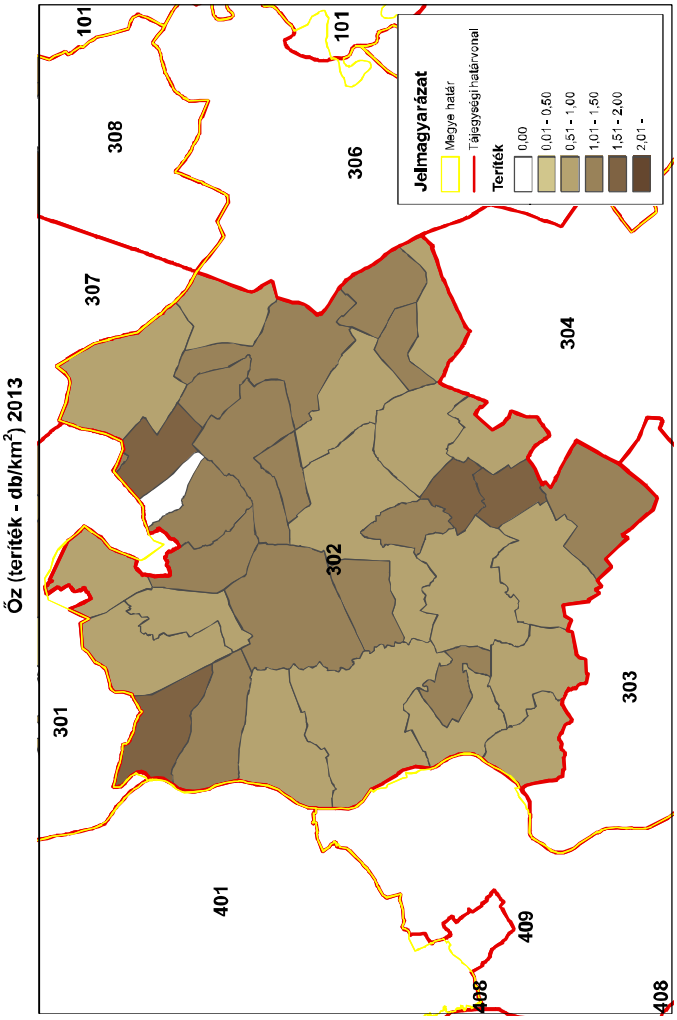
Őz (teríték - db/km²) 2013
101
308
307
306
301
302
304
401
409
406
303
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

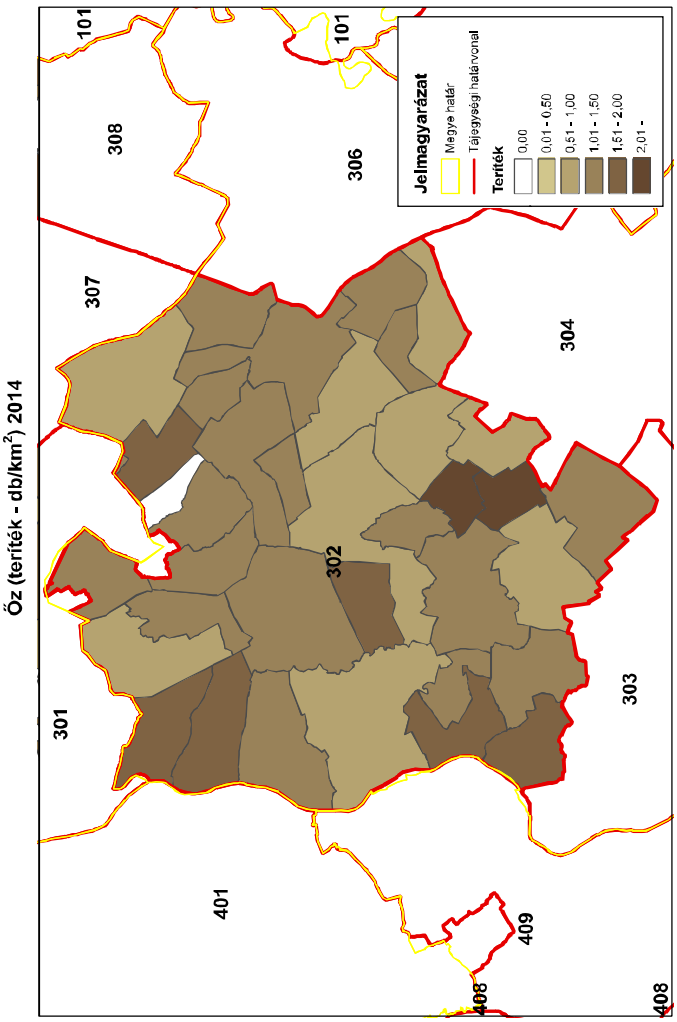
Őz (teríték - db/km²) 2014
101
308
307
306
301
302
304
401
409
406
303
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 - 2,00
2,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	315	13	4,1%	2	5	6	15,4%	38,5%	46,2%
1999	331	17	5,1%	3	6	8	17,6%	35,3%	47,1%
2000	440	28	6,4%	5	11	12	17,9%	39,3%	42,9%
2001	521	38	7,3%	3	20	15	7,9%	52,6%	39,5%
2002	702	34	4,8%	3	15	16	8,8%	44,1%	47,1%
2003	696	31	4,5%	2	9	20	6,5%	29,0%	64,5%
2004	706	60	8,5%	6	18	36	10,0%	30,0%	60,0%
2005	1042	88	8,4%	12	26	50	13,6%	29,5%	56,8%
2006	989	52	5,3%	7	21	24	13,5%	40,4%	46,2%
2007	991	61	6,2%	8	22	31	13,1%	36,1%	50,8%
2008	1004	78	7,8%	8	21	49	10,3%	26,9%	62,8%
2009	981	69	7,0%	7	21	41	10,1%	30,4%	59,4%
2010	1006	55	5,5%	6	16	33	10,9%	29,1%	60,0%
2011	994	63	6,3%	5	17	41	7,9%	27,0%	65,1%
2012	1062	78	7,3%	4	27	47	5,1%	34,6%	60,3%
2013	1052	68	6,5%	6	24	38	8,8%	35,3%	55,9%
2014	1084	82	7,6%	13	29	40	15,9%	35,4%	48,8%

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

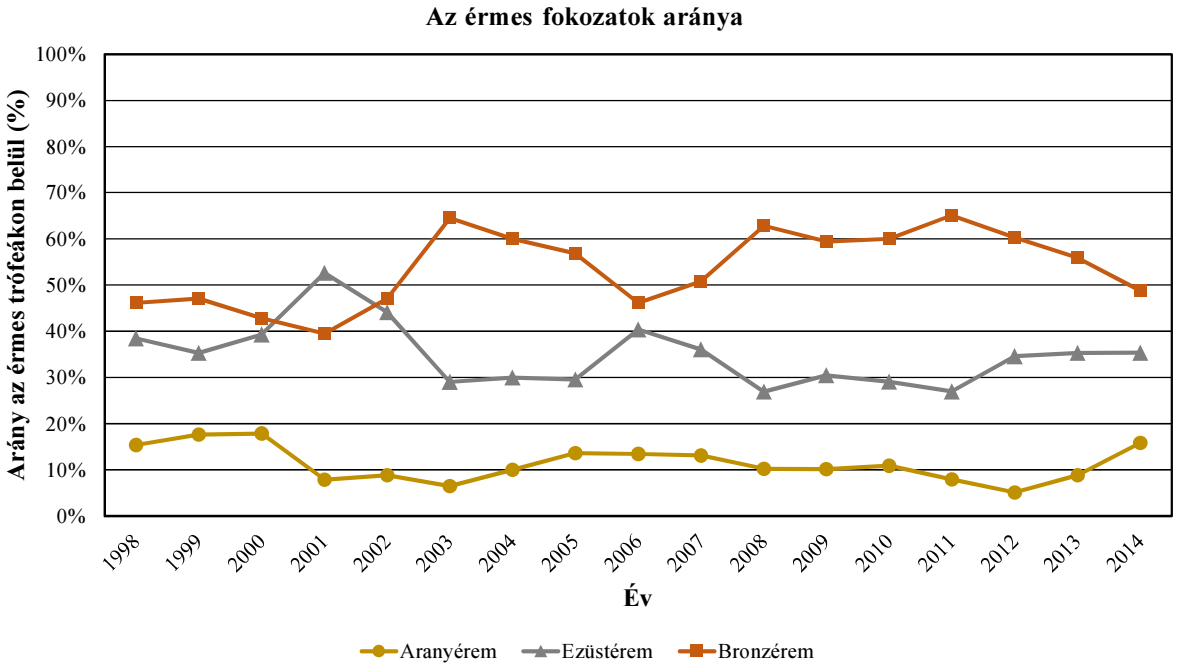

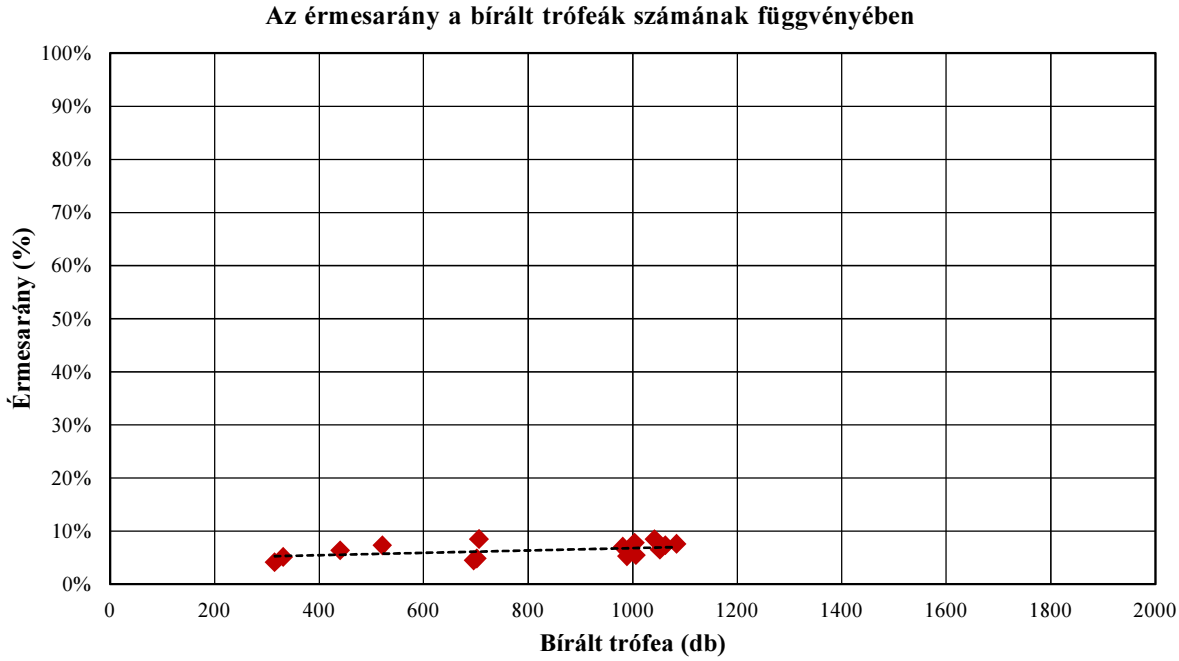

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	52	22	43	66	157	86	79	131	83	68	101	76	127	96	109	81	165
2	35	29	41	38	61	38	72	80	92	54	75	84	61	63	67	68	55
3	41	33	51	74	68	106	134	171	278	344	261	320	298	266	277	290	274
4	47	59	69	74	97	119	100	164	150	135	161	146	148	166	215	166	183
5	49	72	87	76	113	124	134	277	234	253	233	238	231	252	259	245	228
6	34	59	88	116	96	113	95	123	92	91	91	75	86	97	85	102	85
7	34	40	37	43	44	43	53	59	40	19	45	24	31	34	35	55	38
8	15	15	17	27	45	52	36	33	16	24	30	14	19	18	12	31	42
9	6	2	6	5	18	15	1	3	4	3	5	2	3	2	1	8	8
9<	2		1	2	3		2	1			2	2	2		2	6	6
Összesen	**315**	**331**	**440**	**521**	**702**	**696**	**706**	**1042**	**989**	**991**	**1004**	**981**	**1006**	**994**	**1062**	**1052**	**1084**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	16,5%	6,6%	9,8%	12,7%	22,4%	12,4%	11,2%	12,6%	8,4%	6,9%	10,1%	7,7%	12,6%	9,7%	10,3%	7,7%	15,2%
2	11,1%	8,8%	9,3%	7,3%	8,7%	5,5%	10,2%	7,7%	9,3%	5,4%	7,5%	8,6%	6,1%	6,3%	6,3%	6,5%	5,1%
3	13,0%	10,0%	11,6%	14,2%	9,7%	15,2%	19,0%	16,4%	28,1%	34,7%	26,0%	32,6%	29,6%	26,8%	26,1%	27,6%	25,3%
4	14,9%	17,8%	15,7%	14,2%	13,8%	17,1%	14,2%	15,7%	15,2%	13,6%	16,0%	14,9%	14,7%	16,7%	20,2%	15,8%	16,9%
5	15,6%	21,8%	19,8%	14,6%	16,1%	17,8%	19,0%	26,6%	23,7%	25,5%	23,2%	24,3%	23,0%	25,4%	24,4%	23,3%	21,0%
6	10,8%	17,8%	20,0%	22,3%	13,7%	16,2%	13,5%	11,8%	9,3%	9,2%	9,1%	7,6%	8,5%	9,8%	8,0%	9,7%	7,8%
7	10,8%	12,1%	8,4%	8,3%	6,3%	6,2%	7,5%	5,7%	4,0%	1,9%	4,5%	2,4%	3,1%	3,4%	3,3%	5,2%	3,5%
8	4,8%	4,5%	3,9%	5,2%	6,4%	7,5%	5,1%	3,2%	1,6%	2,4%	3,0%	1,4%	1,9%	1,8%	1,1%	2,9%	3,9%
9	1,9%	0,6%	1,4%	1,0%	2,6%	2,2%	0,1%	0,3%	0,4%	0,3%	0,5%	0,2%	0,3%	0,2%	0,1%	0,8%	0,7%
9<	0,6%		0,2%	0,4%	0,4%		0,3%	0,1%			0,2%	0,2%	0,2%		0,2%	0,6%	0,6%
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

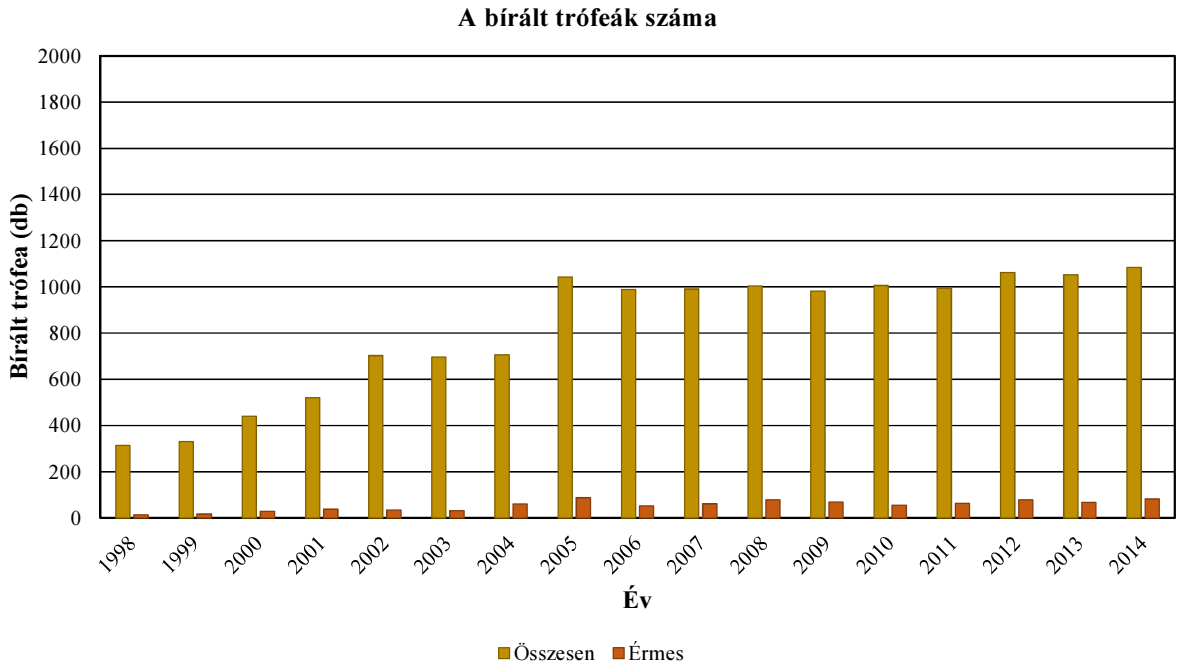

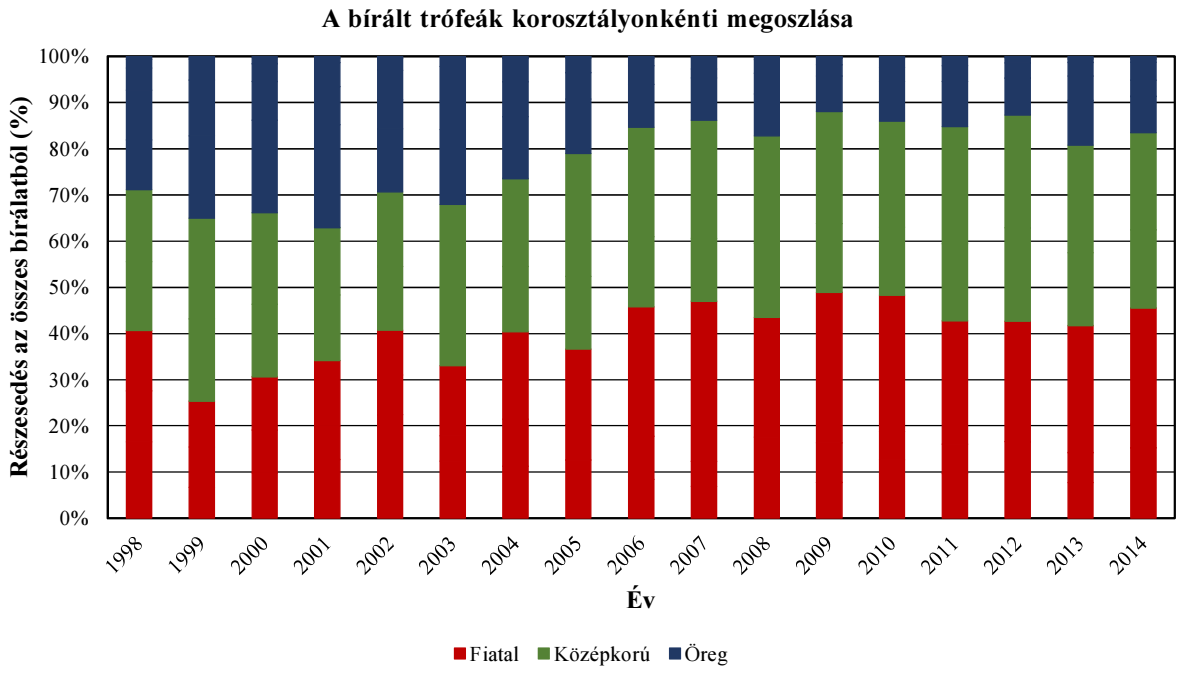

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1542	10,26	108,01
2	1013	15,69	172,80
3	3286	19,06	236,06
4	2199	20,24	276,39
5	3105	21,28	310,89
6	1528	21,66	331,31
7	674	21,77	333,75
8	446	20,33	307,11
9	92	19,25	311,46
9<	31	17,06	254,11

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1542	8,26	97,16
2	1013	13,02	138,00
3	3286	18,38	211,50
4	2199	19,35	238,19
5	3105	20,35	275,10
6	1528	20,87	308,52
7	674	20,68	305,79
8	446	18,72	272,32
9	92	12,25	214,00
9<	31	10,75	187,50

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1542	11,91	135,09
2	1013	17,27	223,77
3	3286	20,02	258,05
4	2199	21,10	301,90
5	3105	22,15	339,78
6	1528	22,44	357,43
7	674	22,80	361,79
8	446	21,36	336,13
9	92	22,73	384,50
9<	31	21,98	335,00

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1542	8,26	97,16
2	1013	13,02	138,00
3	3286	18,38	211,50
4	2199	19,35	238,19
5	3105	20,35	275,10
6	1528	20,87	308,52
7	674	20,68	305,79
8	446	18,72	272,32
9	92	12,25	214,00
9<	31	10,75	187,50

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1542	1999	2000
2	1013	1999	1999
3	3286	2000	2003
4	2199	2002	2003
5	3105	2000	2003
6	1528	2002	2003
7	674	2008	2009
8	446	2007	2013
9	92	2004	2006
9<	31	2001	2001

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1542	11,91	135,09
2	1013	17,27	223,77
3	3286	20,02	258,05
4	2199	21,10	301,90
5	3105	22,15	339,78
6	1528	22,44	357,43
7	674	22,80	361,79
8	446	21,36	336,13
9	92	22,73	384,50
9<	31	21,98	335,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1542	2001	2001
2	1013	1998	1998
3	3286	2009	1998
4	2199	2010	2014
5	3105	2009	2014
6	1528	2006	2007
7	674	2003	2007
8	446	2004	2006
9	92	2001	1998
9<	31	2008	1998

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1542	3,65	37,93
2	1013	4,25	85,77
3	3286	1,64	46,55
4	2199	1,75	63,70
5	3105	1,81	64,68
6	1528	1,57	48,91
7	674	2,12	56,00
8	446	2,64	63,80
9	92	10,48	170,50
9<	31	11,23	147,50

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1542	35,6%	35,1%
2	1013	27,1%	49,6%
3	3286	8,6%	19,7%
4	2199	8,6%	23,0%
5	3105	8,5%	20,8%
6	1528	7,2%	14,8%
7	674	9,8%	16,8%
8	446	13,0%	20,8%
9	92	54,4%	54,7%
9<	31	65,8%	58,0%

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

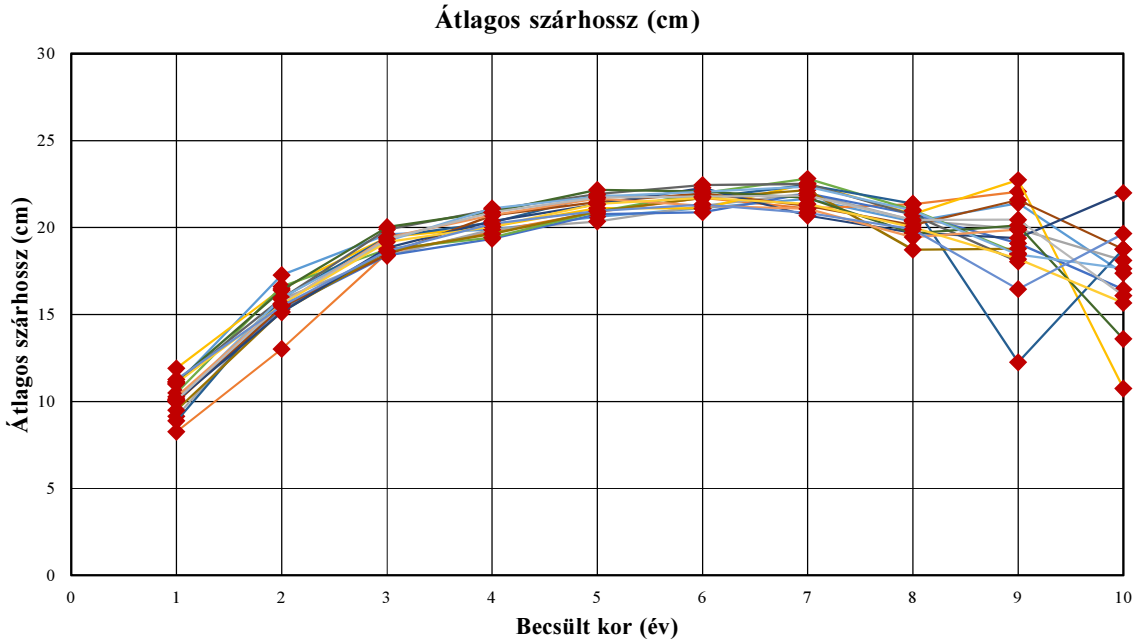

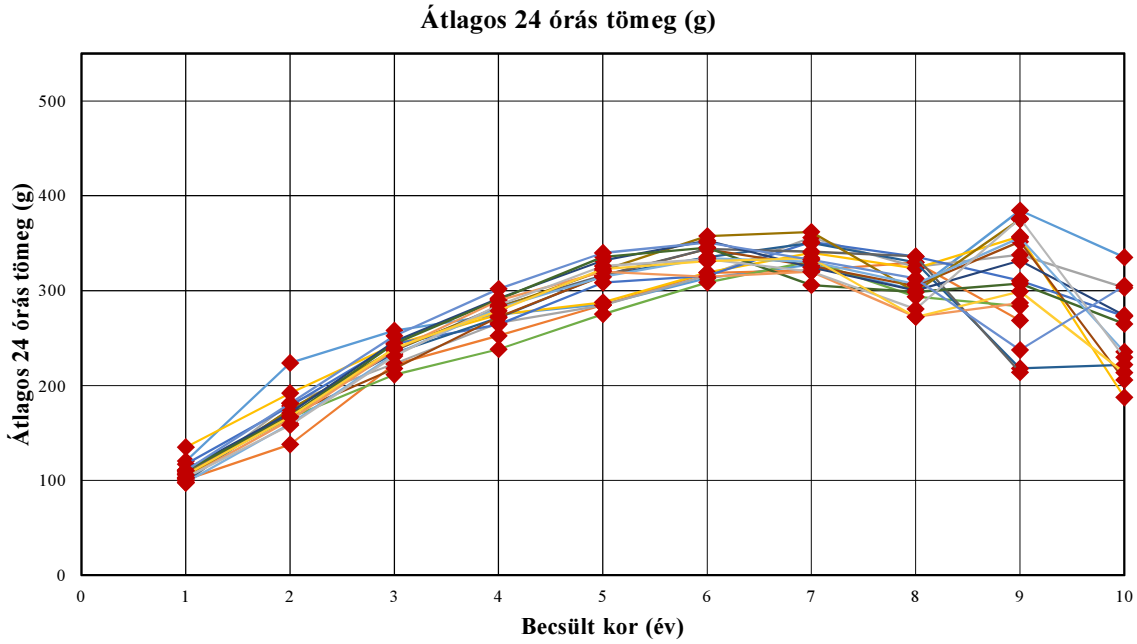

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

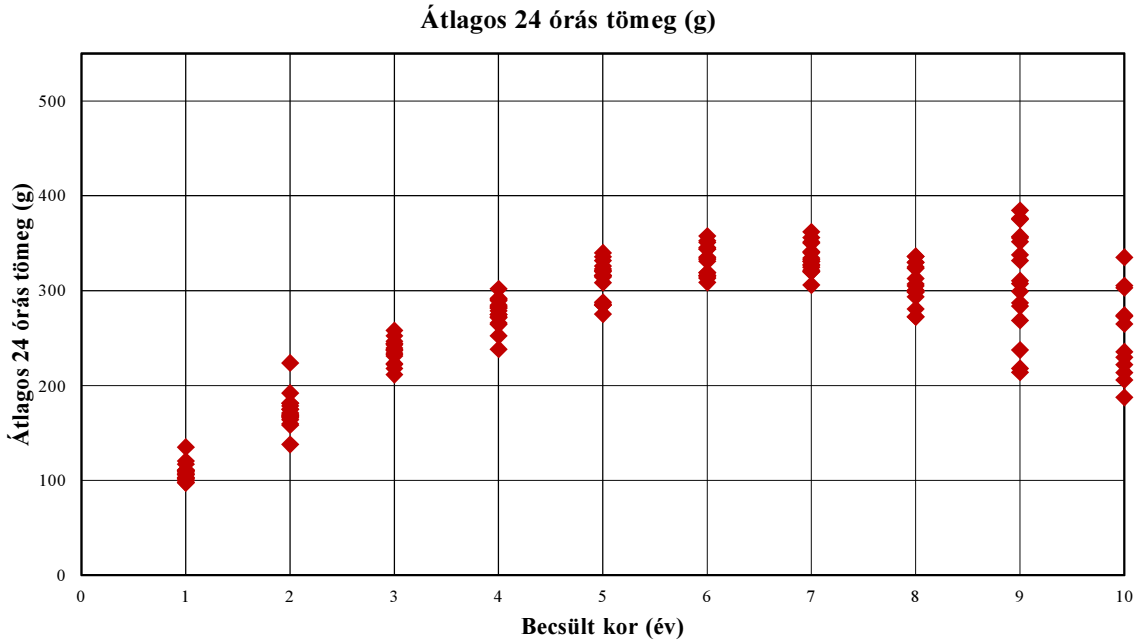

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1998	1	52	10,99	120,38
1998	2	35	17,27	223,77
1998	3	41	19,60	258,05
1998	4	47	19,88	274,83
1998	5	49	20,61	285,69
1998	6	34	21,11	313,21
1998	7	34	21,65	327,38
1998	8	15	20,35	300,27
1998	9	6	21,39	384,50
1998	9<	2	17,38	335,00
1999	1	22	8,26	100,50
1999	2	29	13,02	138,00
1999	3	33	18,53	222,27
1999	4	59	19,74	252,49
1999	5	72	20,90	284,75
1999	6	59	21,70	318,68
1999	7	40	21,09	321,43
1999	8	15	21,34	329,73
1999	9	2	22,05	268,50
1999	9<	0	0,00	0,00
2000	1	43	9,15	97,16
2000	2	41	15,87	181,56
2000	3	51	18,38	223,14
2000	4	69	19,87	265,97
2000	5	87	20,35	284,72
2000	6	88	21,25	315,98
2000	7	37	21,95	355,86
2000	8	17	20,41	324,94
2000	9	6	19,92	337,67
2000	9<	1	18,10	303,00
2001	1	66	11,91	135,09
2001	2	38	16,48	192,21
2001	3	74	19,43	243,01
2001	4	74	20,04	274,88
2001	5	76	21,11	287,63
2001	6	116	21,09	318,97
2001	7	43	22,54	339,93
2001	8	27	20,77	323,41
2001	9	5	22,73	357,00
2001	9<	2	10,75	187,50
2002	1	157	10,15	117,17
2002	2	61	15,31	178,69
2002	3	68	18,38	243,97
2002	4	97	19,35	264,33
2002	5	113	20,76	308,27
2002	6	96	20,87	315,71
2002	7	44	21,95	351,20
2002	8	45	20,75	335,93
2002	9	18	19,08	310,50
2002	9<	3	16,45	273,00

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2003	1	86	10,50	107,78
2003	2	38	16,60	166,21
2003	3	106	18,75	211,50
2003	4	119	19,42	238,19
2003	5	124	20,91	275,10
2003	6	113	21,97	308,52
2003	7	43	22,80	330,98
2003	8	52	21,01	293,56
2003	9	15	18,51	283,67
2003	9<	0	0,00	0,00
2004	1	79	8,89	99,39
2004	2	72	15,93	174,82
2004	3	134	19,45	234,24
2004	4	100	20,29	271,46
2004	5	134	21,82	316,10
2004	6	95	21,69	335,34
2004	7	53	22,44	350,34
2004	8	36	21,36	329,86
2004	9	1	12,25	218,00
2004	9<	2	18,75	222,00
2005	1	131	9,98	106,18
2005	2	80	15,43	169,85
2005	3	171	18,45	218,03
2005	4	164	20,69	272,26
2005	5	277	21,46	315,65
2005	6	123	21,95	343,81
2005	7	59	21,24	326,08
2005	8	33	20,14	304,97
2005	9	3	21,58	351,67
2005	9<	1	18,75	206,00
2006	1	83	11,12	109,36
2006	2	92	15,92	168,16
2006	3	278	19,88	236,83
2006	4	150	21,02	283,33
2006	5	234	21,92	315,87
2006	6	92	22,44	343,77
2006	7	40	22,50	341,05
2006	8	16	20,73	336,13
2006	9	4	18,04	214,00
2006	9<	0	0,00	0,00
2007	1	68	9,51	102,06
2007	2	54	15,16	175,07
2007	3	344	18,63	237,89
2007	4	135	19,63	281,61
2007	5	253	20,93	321,33
2007	6	91	21,70	357,43
2007	7	19	22,14	361,79
2007	8	24	18,72	298,50
2007	9	3	18,78	375,00
2007	9<	0	0,00	0,00

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2008	1	101	10,07	111,30
2008	2	75	15,12	171,15
2008	3	261	18,83	246,49
2008	4	161	20,35	291,76
2008	5	233	21,33	331,60
2008	6	91	22,27	352,58
2008	7	45	20,68	324,58
2008	8	30	19,69	300,13
2008	9	5	19,39	331,60
2008	9<	2	21,98	274,00
2009	1	76	11,13	110,68
2009	2	84	16,40	167,92
2009	3	320	20,02	244,29
2009	4	146	20,90	290,68
2009	5	238	22,15	335,38
2009	6	75	22,08	345,19
2009	7	24	21,69	305,79
2009	8	14	19,66	298,64
2009	9	2	20,13	307,50
2009	9<	2	13,60	265,00
2010	1	127	10,06	97,54
2010	2	61	15,95	159,61
2010	3	298	19,21	232,83
2010	4	148	21,10	281,70
2010	5	231	21,78	314,53
2010	6	86	22,05	334,03
2010	7	31	22,34	330,45
2010	8	19	20,96	306,74
2010	9	3	18,43	355,67
2010	9<	2	17,63	235,50
2011	1	96	10,28	102,27
2011	2	63	15,61	163,79
2011	3	266	19,41	237,48
2011	4	166	20,71	289,62
2011	5	252	21,66	320,02
2011	6	97	21,24	314,57
2011	7	34	21,07	319,82
2011	8	18	19,45	272,44
2011	9	2	19,88	287,00
2011	9<	0	0,00	0,00
2012	1	109	10,10	102,90
2012	2	67	15,62	158,24
2012	3	277	19,32	231,12
2012	4	215	20,87	284,76
2012	5	259	21,72	325,87
2012	6	85	21,78	332,87
2012	7	35	21,83	320,14
2012	8	12	20,43	280,58
2012	9	1	20,45	376,00
2012	9<	2	16,08	229,50

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2013	1	81	11,05	106,06
2013	2	68	15,58	167,22
2013	3	290	19,17	239,45
2013	4	166	20,05	278,79
2013	5	245	21,35	322,84
2013	6	102	21,70	331,05
2013	7	55	21,35	334,22
2013	8	31	20,01	272,32
2013	9	8	18,19	299,13
2013	9<	6	15,68	213,67
2014	1	165	11,27	110,42
2014	2	55	15,49	181,25
2014	3	274	18,65	252,51
2014	4	183	20,21	301,90
2014	5	228	20,95	339,78
2014	6	85	21,32	350,54
2014	7	38	20,84	332,66
2014	8	42	19,89	312,71
2014	9	8	16,46	237,50
2014	9<	6	19,64	305,17

Őz érmesarány (%) 1998

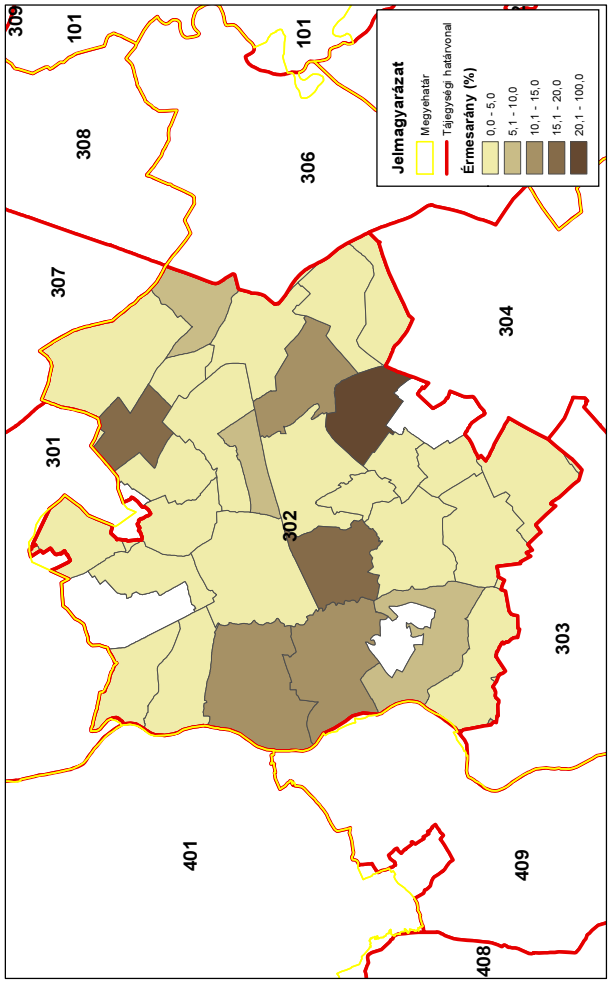

Őz érmesarány (%) 2003

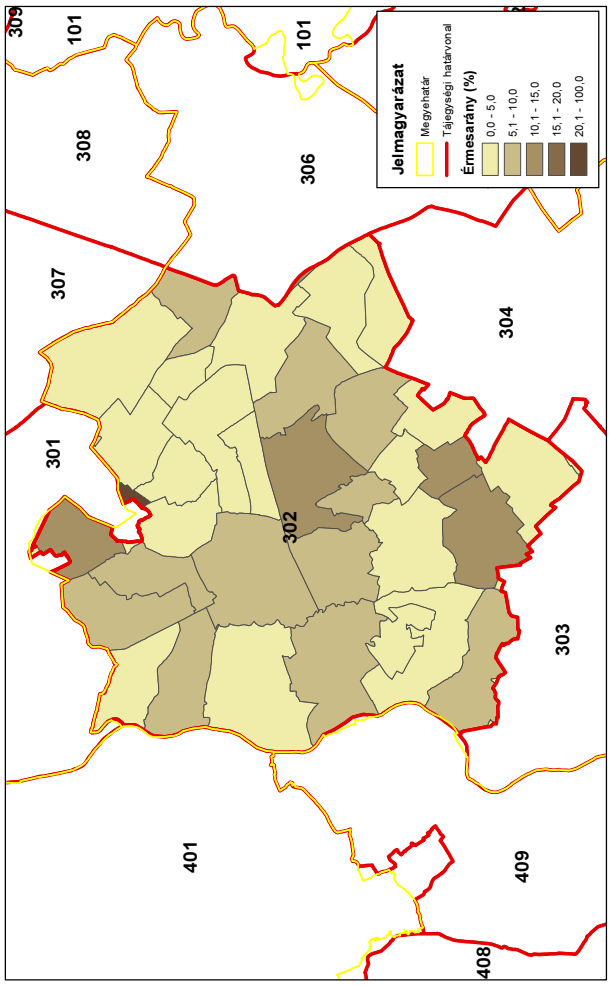

Őz érmesarány (%) 2008

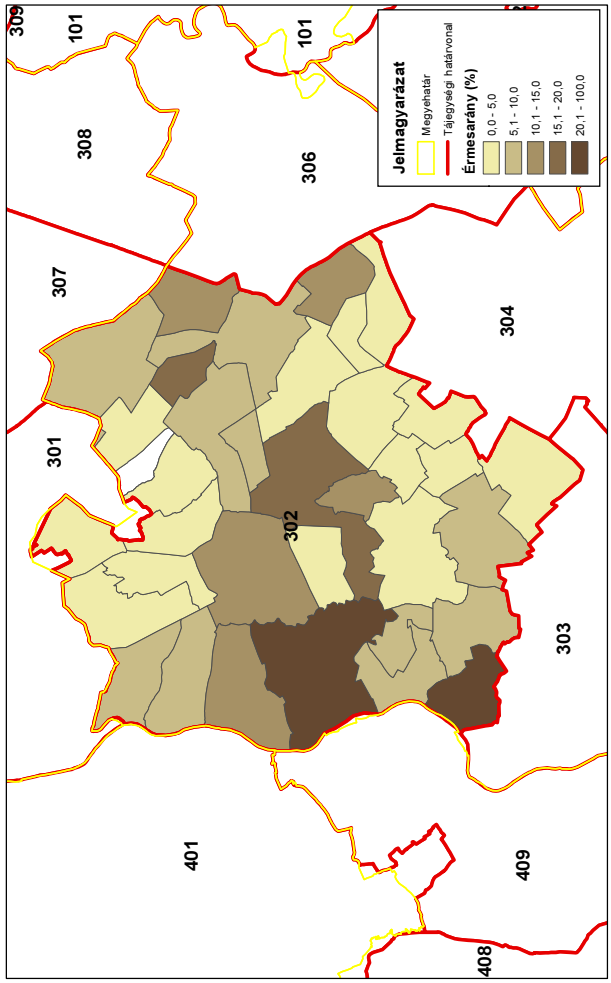

Őz érmesarány (%) 2014

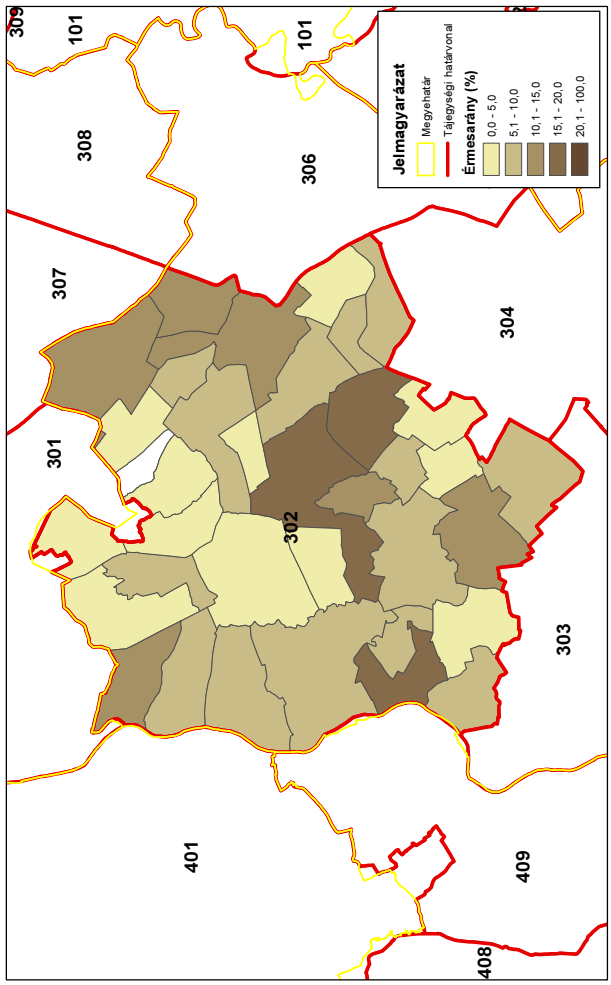

A muflon állománya, hasznosítása és minősége

A muflon állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon az **Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** nem fordul elő.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.
A muflon jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.
A muflon trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.

A szabad területi muflonállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **302**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
1999	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2000	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2001	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2002	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2003	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2004	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2005	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2006	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2007	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2008	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2009	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2010	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2011	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2012	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2013	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2014	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
Változás	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ivararány (1 kosra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*
1998	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
1999	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2000	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2001	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2002	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2003	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2004	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2005	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2006	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2007	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2008	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2009	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2010	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2011	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2012	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2013	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2014	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	-	-	-	-	-	-	-	-
1999	-	-	-	-	-	-	-	-
2000	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-	-	-
2009	-	-	-	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	-	-	-	-
2011	-	-	-	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-	-

A muflon hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **302**

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései I.

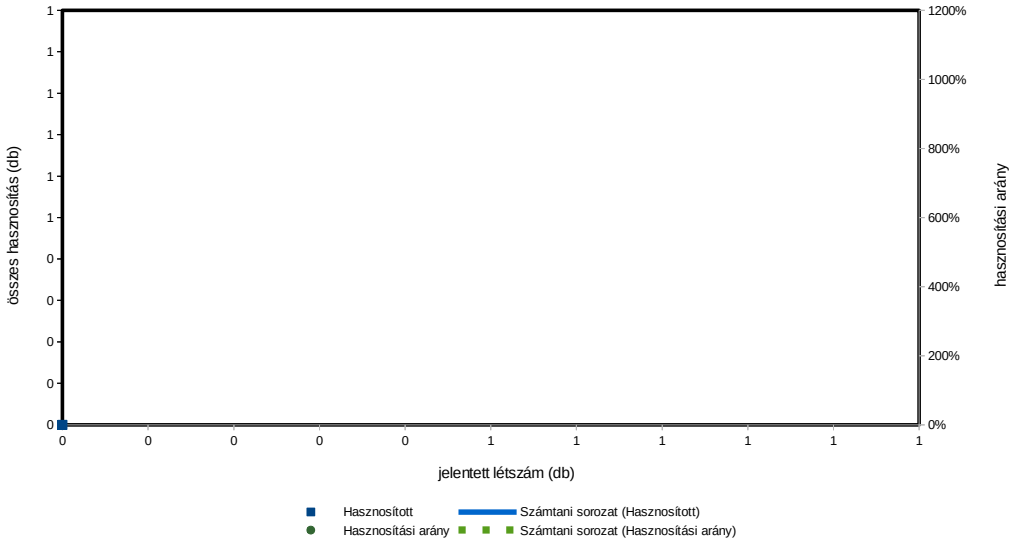

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései II.

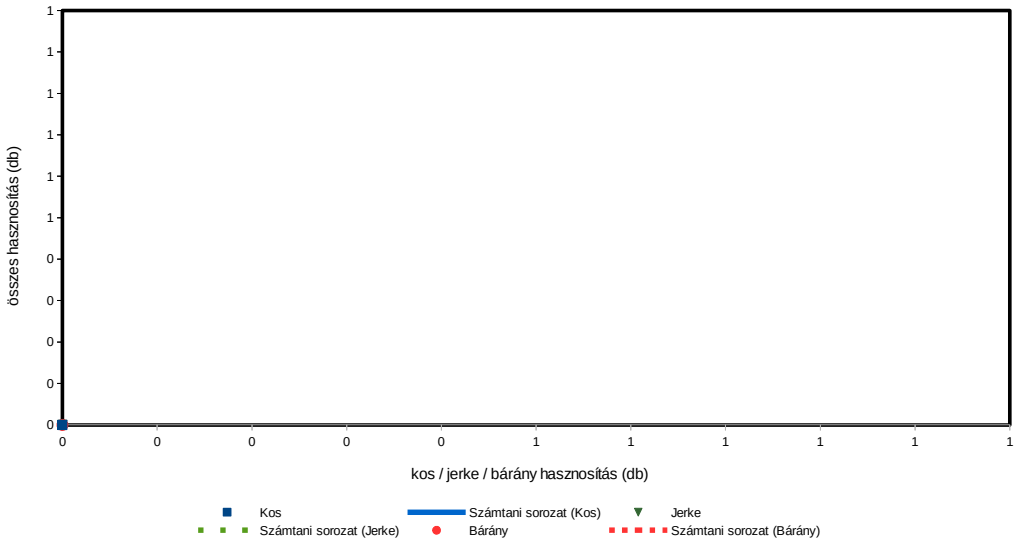

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései III.

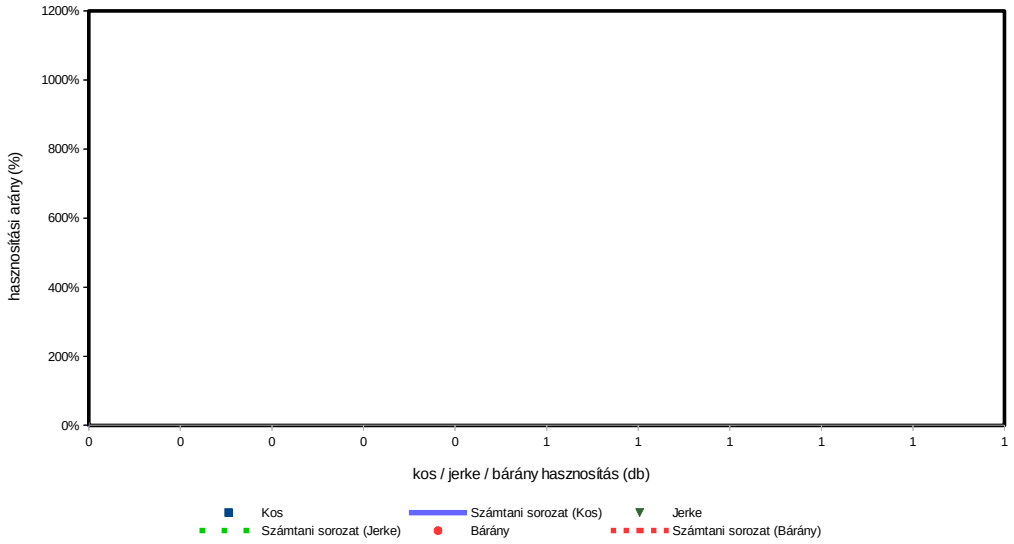

A vaddisznó állománya és hasznosítása

A vaddisznó állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- Az **Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi jelentett létszáma 1998-2014 között ütemesen emelkedett (627→1548 pld; **+147%**), eközben a teríték a kilencszeresére nőtt (167→1551 pld; **+829%**). A hasznosítási arány az értékelt időszakban végei alacsony volt (**27→83%**) és egyedül 2014-ben haladta meg a 100%-ot! A vadgazdálkodási tájegységben folyamatos állománynövelő gazdálkodás történt. Ez a vadászati nyomás közel sem volt ahhoz, ami elég lehetett volna az állomány növekedésének megállítására.
- Az **Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység** 2007-2014 közötti térképein jól követhető, ahogy a vaddisznó az egész területet belakta. zömében a 0.0-1.0 db/km^2 sűrűség a jellemző.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Hasznosítási aránya ingadozásokkal nőtt, de mértéke végig alatta maradt a szükségesnek. A grafikonok alapján a kan, koca és malac lelövések elválnak a süldő lelövésektől és annál sokkal szűkebb sávban mozogtak (azaz kevésbé járulnak hozzá a hasznosítási arány emelkedéséhez).
- A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben a kanokhoz viszonyítva (16-26%) kisebb arányú kocát lőttek (4-16%) és a süldő és malac lelövés kevés (45-60%) volt. Az adatok megerősítik, hogy a kocák lelövéseken belüli ekkora aránya mellett a szaporulat lövése (süldő+malac) nem elegendő a vaddisznó állománynövekedésének megakadályozására.
- Az eddigi hasznosítási gyakorlat nem volt eredményes, ezért a vaddisznólétszám csökkentése érdekében a lelövéseket maximalizálni kell és a kocakilövések minél magasabb arányát kell elérni.

A vaddisznó jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- Az **Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** problémát jelenthet a mezőgazdasági károk növekedése (eddig alacsony szinten voltak) és ennek a vaddisznóval és szarvassal való kapcsolódása.
- A jelenlegi vadkárhelyzet még nem veszélyes, de az állomány jelentős csökkentésének elmaradása súlyos kockázatokat jelent. A kártérítések előbb-utóbb ellehetetleníthetik az érintett vadgazdálkodókat. A tájegység területén a szántó és a rétlegelő művelési ág aránya 67%, az erdő 17.6%.

A szabad területi vaddisznóállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **302**

Év	Jelentett				Hasznosított					Hasznosítási arány			
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes	Kan	Koca	Süldő	Összes
1998	106	140	381	**627**	44	7	89	27	**167**	41,5%	5,0%	23,4%	**26,6%**
1999	101	139	311	**551**	48	10	127	59	**244**	47,5%	7,2%	40,8%	**44,3%**
2000	143	184	451	**778**	34	12	116	32	**194**	23,8%	6,5%	25,7%	**24,9%**
2001	164	187	480	**831**	59	12	165	65	**301**	36,0%	6,4%	34,4%	**36,2%**
2002	180	265	590	**1 035**	64	21	222	79	**386**	35,6%	7,9%	37,6%	**37,3%**
2003	186	284	653	**1 123**	51	13	133	52	**249**	27,4%	4,6%	20,4%	**22,2%**
2004	139	186	483	**808**	80	21	245	82	**428**	57,6%	11,3%	50,7%	**53,0%**
2005	170	238	633	**1 041**	108	33	242	151	**534**	63,5%	13,9%	38,2%	**51,3%**
2006	157	218	532	**907**	92	27	225	82	**426**	58,6%	12,4%	42,3%	**47,0%**
2007	154	214	556	**924**	96	48	294	136	**574**	62,3%	22,4%	52,9%	**62,1%**
2008	214	269	712	**1 195**	137	46	370	136	**689**	64,0%	17,1%	52,0%	**57,7%**
2009	222	259	755	**1 236**	164	60	485	196	**905**	73,9%	23,2%	64,2%	**73,2%**
2010	262	322	870	**1 454**	179	91	422	151	**843**	68,3%	28,3%	48,5%	**58,0%**
2011	245	300	761	**1 306**	201	78	537	147	**963**	82,0%	26,0%	70,6%	**73,7%**
2012	282	338	823	**1 443**	198	109	643	241	**1 191**	70,2%	32,2%	78,1%	**82,5%**
2013	282	358	912	**1 552**	231	122	667	231	**1 251**	81,9%	34,1%	73,1%	**80,6%**
2014	293	368	887	**1 548**	253	261	728	309	**1 551**	86,3%	70,9%	82,1%	**100,2%**
Változás	176,4%	162,9%	132,8%	146,9%	475,0%	3628,6%	718,0%	1044,4%	828,7%	108,0%	1318,5%	251,4%	276,2%

Ivararány (1 kanra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított						
	Kan	Koca	Süldő	*Süldő/koca*	Kan	Koca	Süldő	Malac	*Süldő/koca*	*Malac/koca*	*(M+S)/koca*
1998	1	1,32	3,59	***2,72***	1	0,16	2,02	0,61	***12,71***	***3,86***	***16,57***
1999	1	1,38	3,08	***2,24***	1	0,21	2,65	1,23	***12,70***	***5,90***	***18,60***
2000	1	1,29	3,15	***2,45***	1	0,35	3,41	0,94	***9,67***	***2,67***	***12,33***
2001	1	1,14	2,93	***2,57***	1	0,20	2,80	1,10	***13,75***	***5,42***	***19,17***
2002	1	1,47	3,28	***2,23***	1	0,33	3,47	1,23	***10,57***	***3,76***	***14,33***
2003	1	1,53	3,51	***2,30***	1	0,25	2,61	1,02	***10,23***	***4,00***	***14,23***
2004	1	1,34	3,47	***2,60***	1	0,26	3,06	1,03	***11,67***	***3,90***	***15,57***
2005	1	1,40	3,72	***2,66***	1	0,31	2,24	1,40	***7,33***	***4,58***	***11,91***
2006	1	1,39	3,39	***2,44***	1	0,29	2,45	0,89	***8,33***	***3,04***	***11,37***
2007	1	1,39	3,61	***2,60***	1	0,50	3,06	1,42	***6,13***	***2,83***	***8,96***
2008	1	1,26	3,33	***2,65***	1	0,34	2,70	0,99	***8,04***	***2,96***	***11,00***
2009	1	1,17	3,40	***2,92***	1	0,37	2,96	1,20	***8,08***	***3,27***	***11,35***
2010	1	1,23	3,32	***2,70***	1	0,51	2,36	0,84	***4,64***	***1,66***	***6,30***
2011	1	1,22	3,11	***2,54***	1	0,39	2,67	0,73	***6,88***	***1,88***	***8,77***
2012	1	1,20	2,92	***2,43***	1	0,55	3,25	1,22	***5,90***	***2,21***	***8,11***
2013	1	1,27	3,23	***2,55***	1	0,53	2,89	1,00	***5,47***	***1,89***	***7,36***
2014	1	1,26	3,03	***2,41***	1	1,03	2,88	1,22	***2,79***	***1,18***	***3,97***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított					Kan / (kan+koca)	Süldő+malac
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes		
1998	16,9%	22,3%	60,8%	100%	26,3%	4,2%	53,3%	16,2%	100%	**86,3%**	**69,5%**
1999	18,3%	25,2%	56,4%	100%	19,7%	4,1%	52,0%	24,2%	100%	**82,8%**	**76,2%**
2000	18,4%	23,7%	58,0%	100%	17,5%	6,2%	59,8%	16,5%	100%	**73,9%**	**76,3%**
2001	19,7%	22,5%	57,8%	100%	19,6%	4,0%	54,8%	21,6%	100%	**83,1%**	**76,4%**
2002	17,4%	25,6%	57,0%	100%	16,6%	5,4%	57,5%	20,5%	100%	**75,3%**	**78,0%**
2003	16,6%	25,3%	58,1%	100%	20,5%	5,2%	53,4%	20,9%	100%	**79,7%**	**74,3%**
2004	17,2%	23,0%	59,8%	100%	18,7%	4,9%	57,2%	19,2%	100%	**79,2%**	**76,4%**
2005	16,3%	22,9%	60,8%	100%	20,2%	6,2%	45,3%	28,3%	100%	**76,6%**	**73,6%**
2006	17,3%	24,0%	58,7%	100%	21,6%	6,3%	52,8%	19,2%	100%	**77,3%**	**72,1%**
2007	16,7%	23,2%	60,2%	100%	16,7%	8,4%	51,2%	23,7%	100%	**66,7%**	**74,9%**
2008	17,9%	22,5%	59,6%	100%	19,9%	6,7%	53,7%	19,7%	100%	**74,9%**	**73,4%**
2009	18,0%	21,0%	61,1%	100%	18,1%	6,6%	53,6%	21,7%	100%	**73,2%**	**75,2%**
2010	18,0%	22,1%	59,8%	100%	21,2%	10,8%	50,1%	17,9%	100%	**66,3%**	**68,0%**
2011	18,8%	23,0%	58,3%	100%	20,9%	8,1%	55,8%	15,3%	100%	**72,0%**	**71,0%**
2012	19,5%	23,4%	57,0%	100%	16,6%	9,2%	54,0%	20,2%	100%	**64,5%**	**74,2%**
2013	18,2%	23,1%	58,8%	100%	18,5%	9,8%	53,3%	18,5%	100%	**65,4%**	**71,8%**
2014	18,9%	23,8%	57,3%	100%	16,3%	16,8%	46,9%	19,9%	100%	**49,2%**	**66,9%**

A vaddisznó hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **302**

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései I.

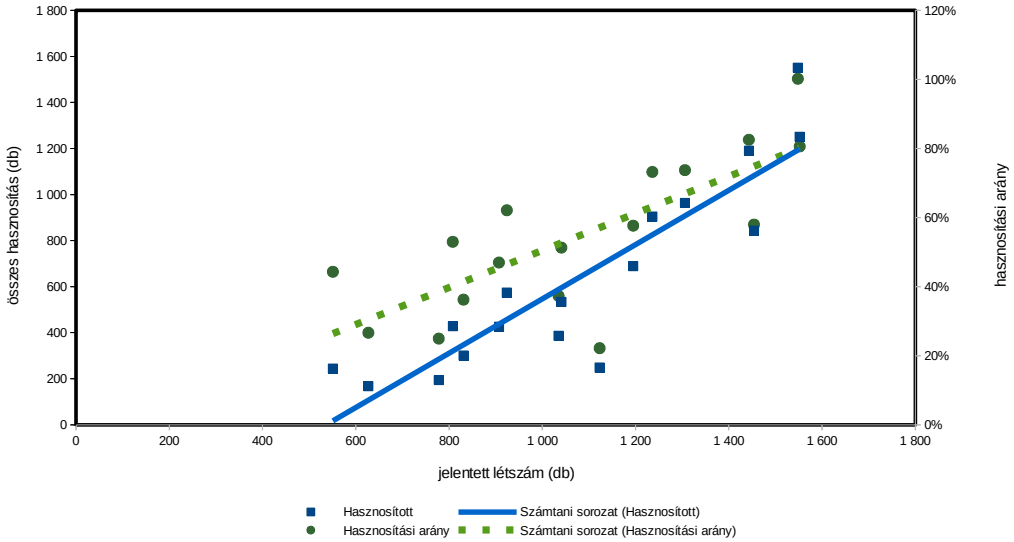

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései II.

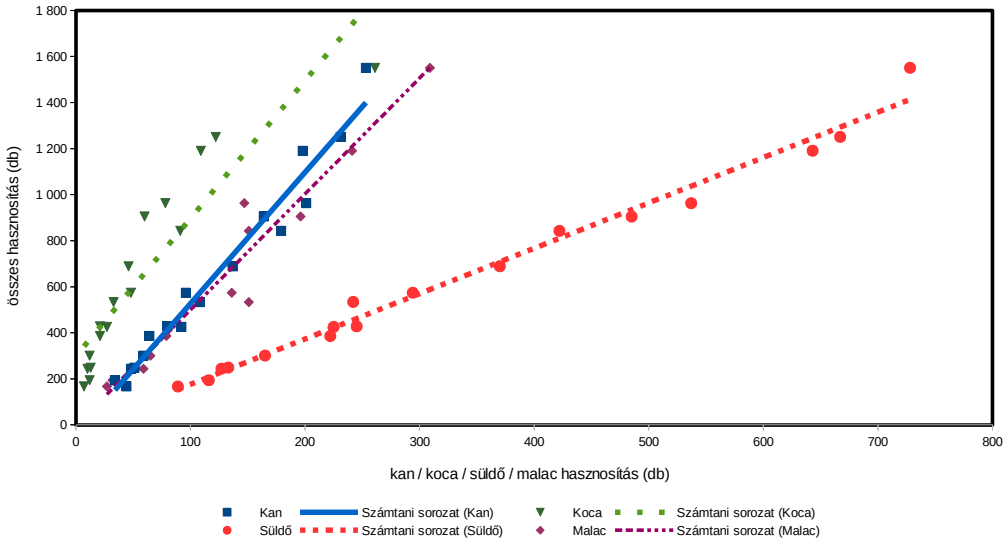

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései III.

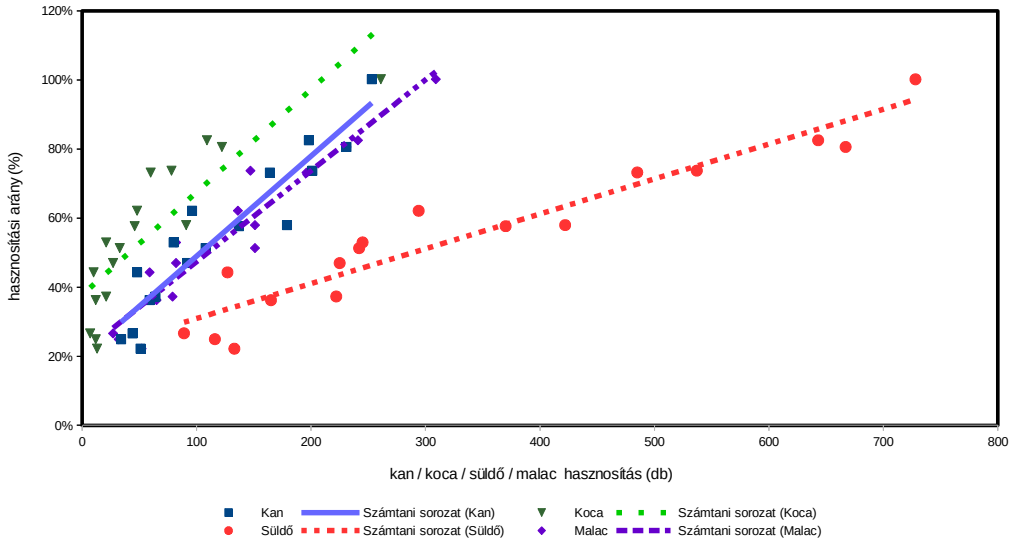

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2007

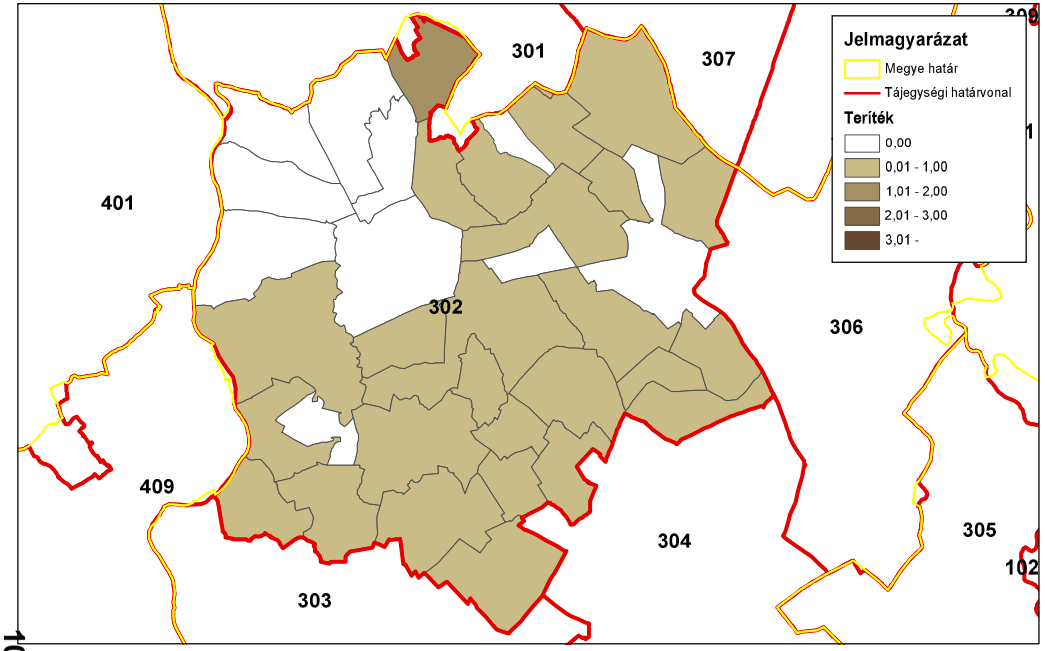

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2008

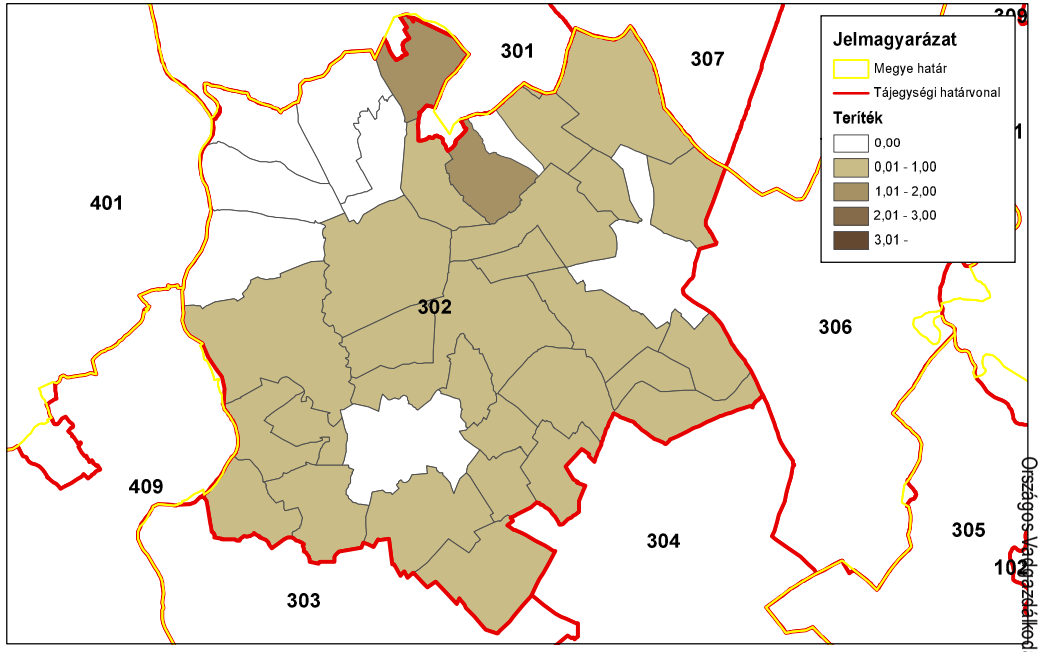

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2009

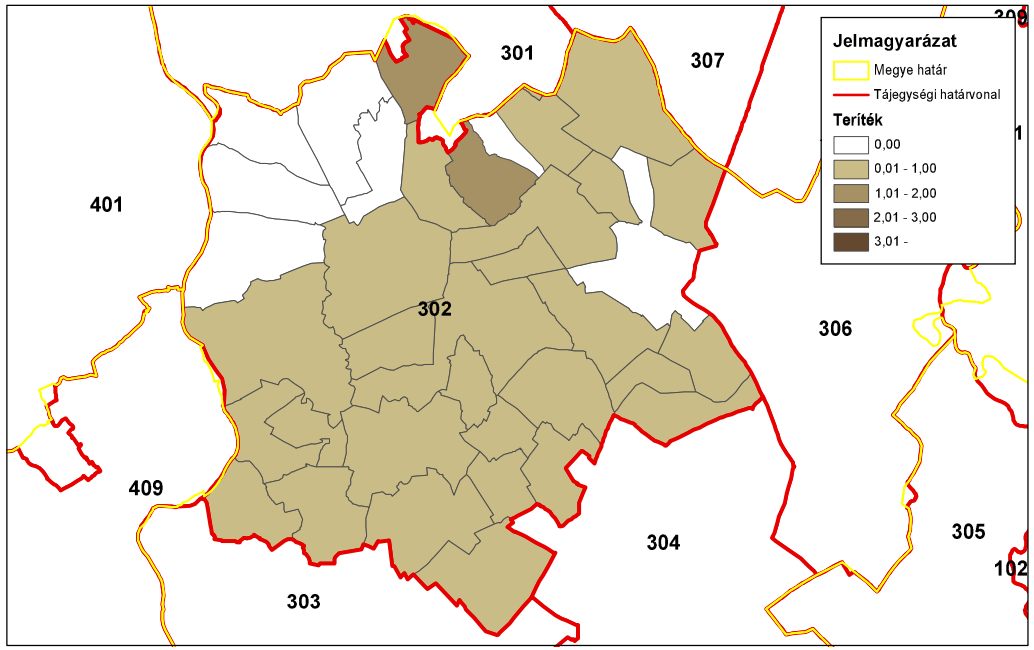

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2010

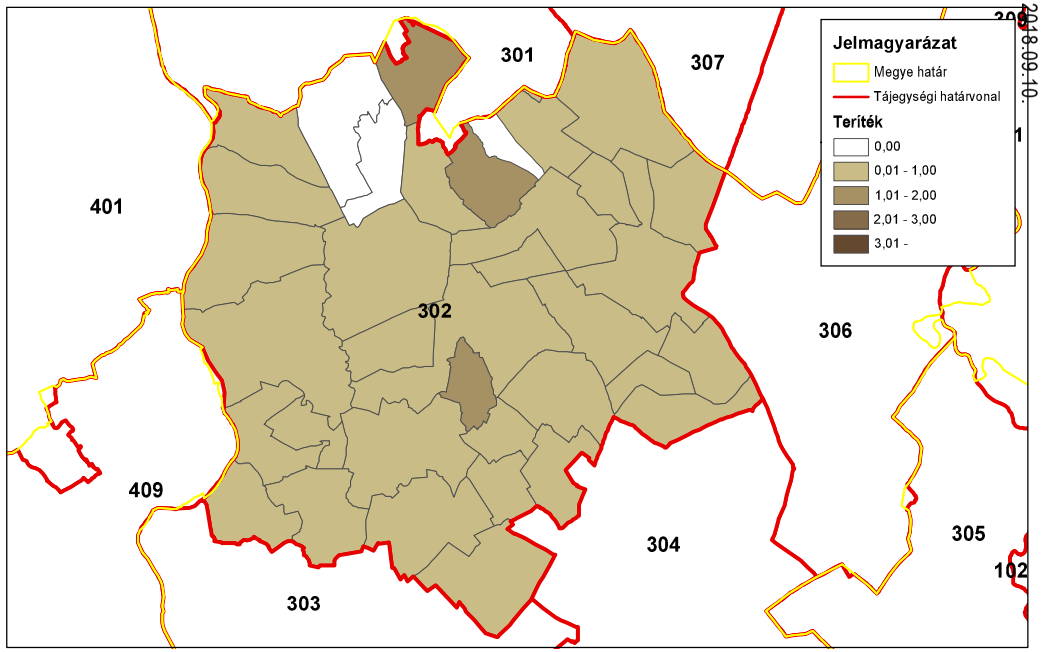

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2011

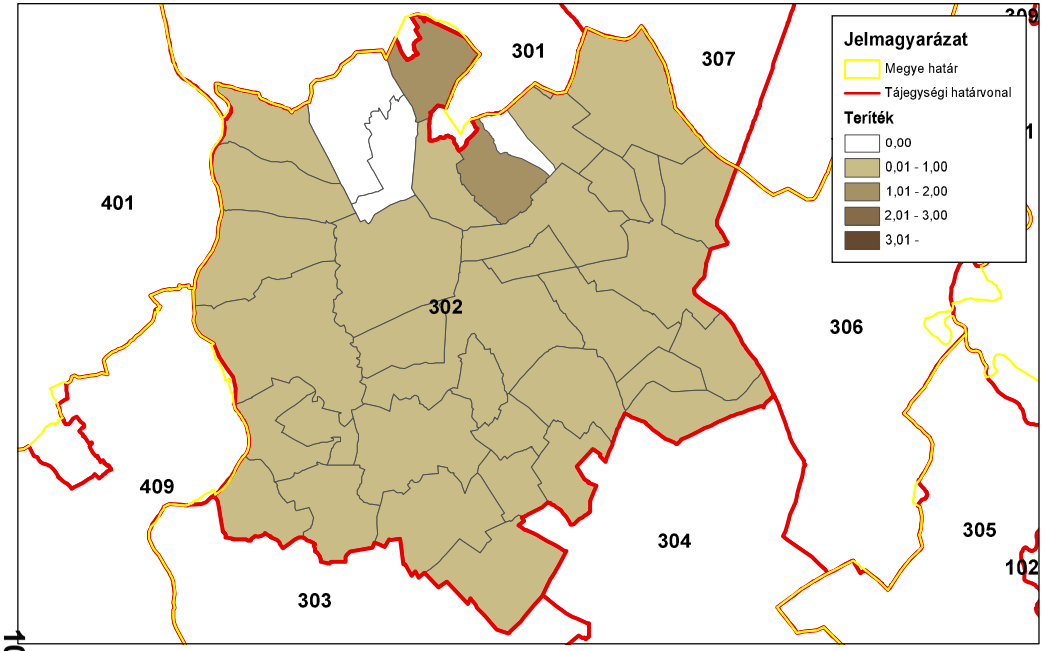

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2012

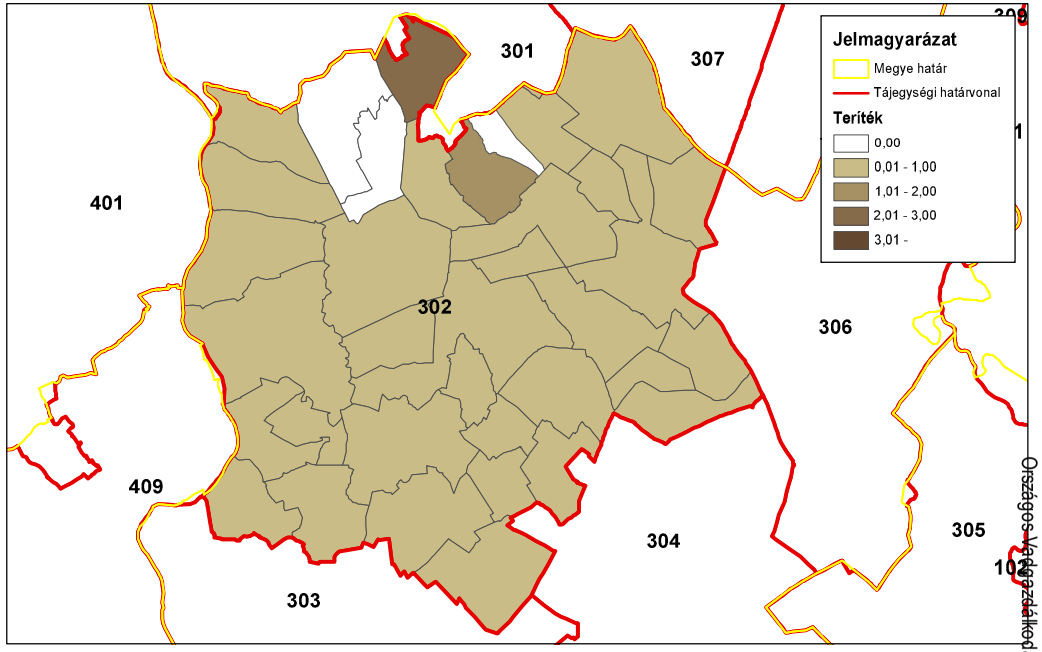

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2013

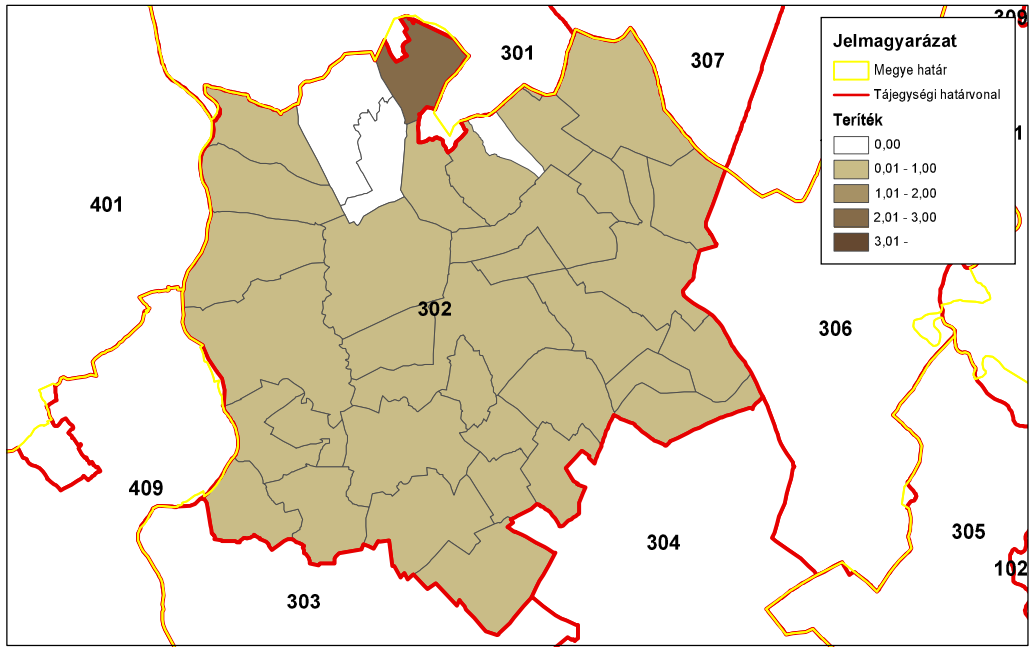

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2014

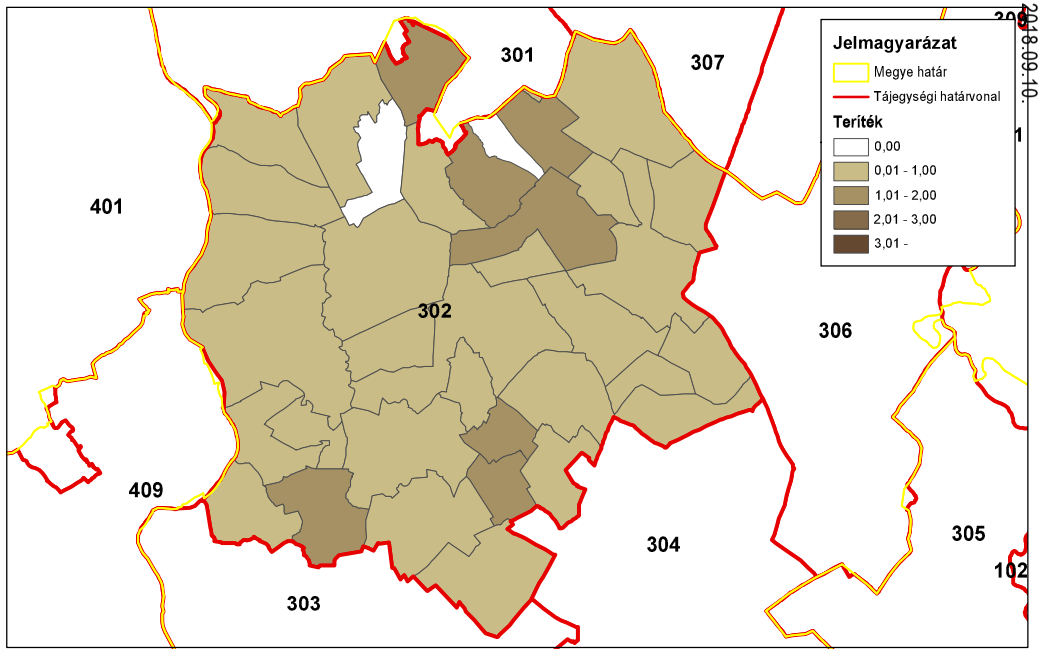

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	9	1	11,1%		1		0,0%	100,0%	0,0%
1999	7	2	28,6%		1	1	0,0%	50,0%	50,0%
2000	13	5	38,5%		4	1	0,0%	80,0%	20,0%
2001	18	8	44,4%		3	5	0,0%	37,5%	62,5%
2002	15	4	26,7%		2	2	0,0%	50,0%	50,0%
2003	18	5	27,8%		3	2	0,0%	60,0%	40,0%
2004	20	6	30,0%	1	2	3	16,7%	33,3%	50,0%
2005	13	8	61,5%	1	5	2	12,5%	62,5%	25,0%
2006	8	3	37,5%		1	2	0,0%	33,3%	66,7%
2007	13	5	38,5%		1	4	0,0%	20,0%	80,0%
2008	23	12	52,2%	3	2	7	25,0%	16,7%	58,3%
2009	16	5	31,3%		3	2	0,0%	60,0%	40,0%
2010	12	4	33,3%	1		3	25,0%	0,0%	75,0%
2011	14	7	50,0%	3	1	3	42,9%	14,3%	42,9%
2012	20	8	40,0%		3	5	0,0%	37,5%	62,5%
2013	53	24	45,3%	5	6	13	20,8%	25,0%	54,2%
2014	34	11	32,4%	2	3	6	18,2%	27,3%	54,5%

A 302. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

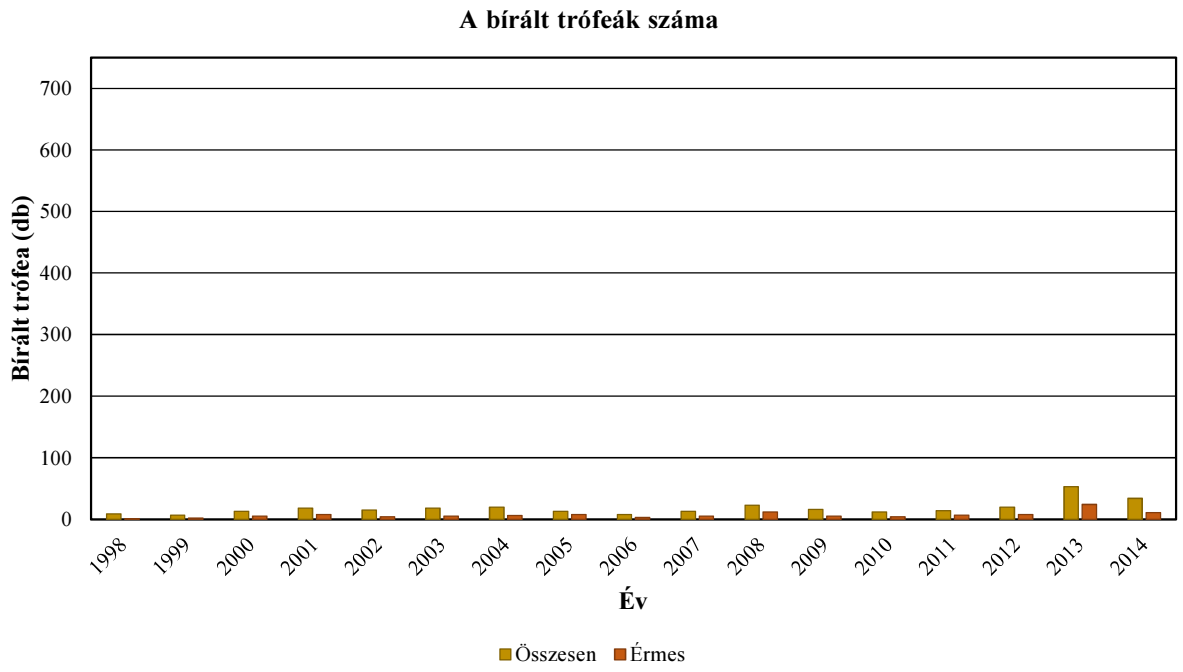

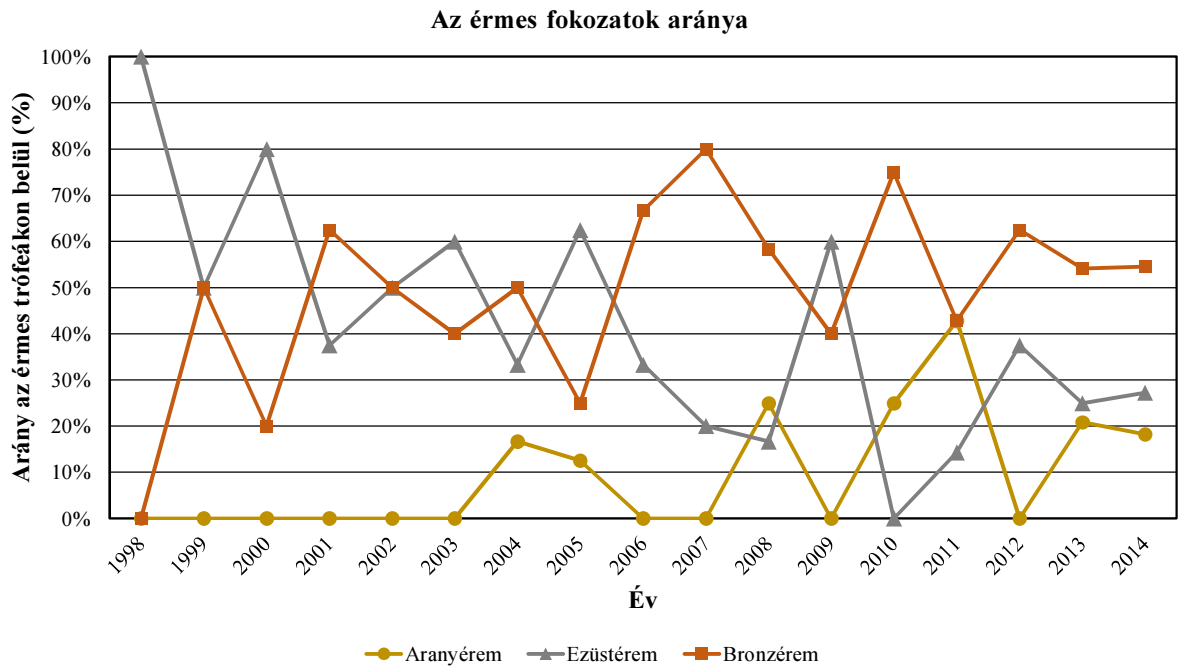

Vaddisznó érmesarány (%) 2003

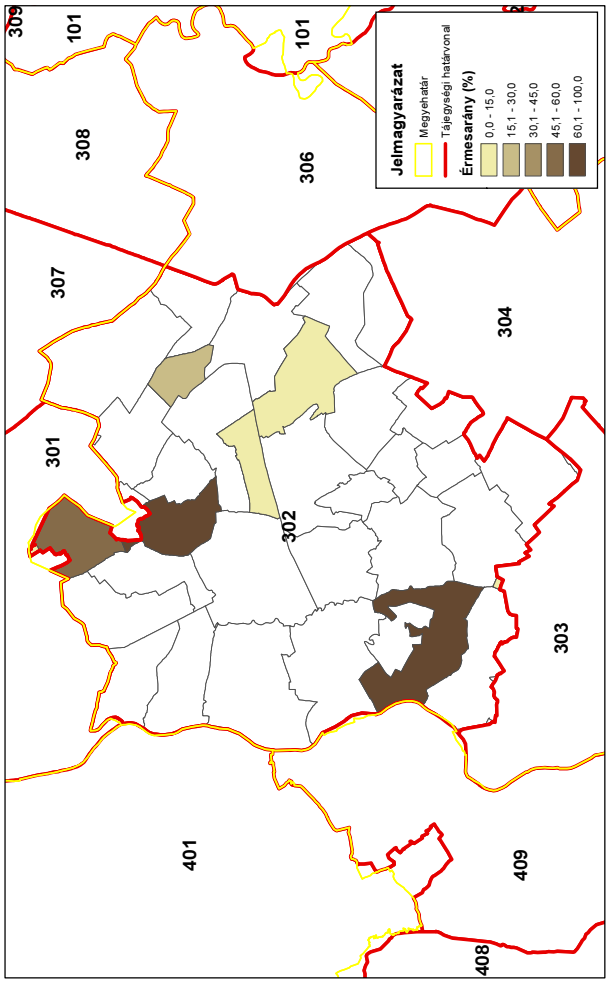

Vaddisznó érmesarány (%) 2014

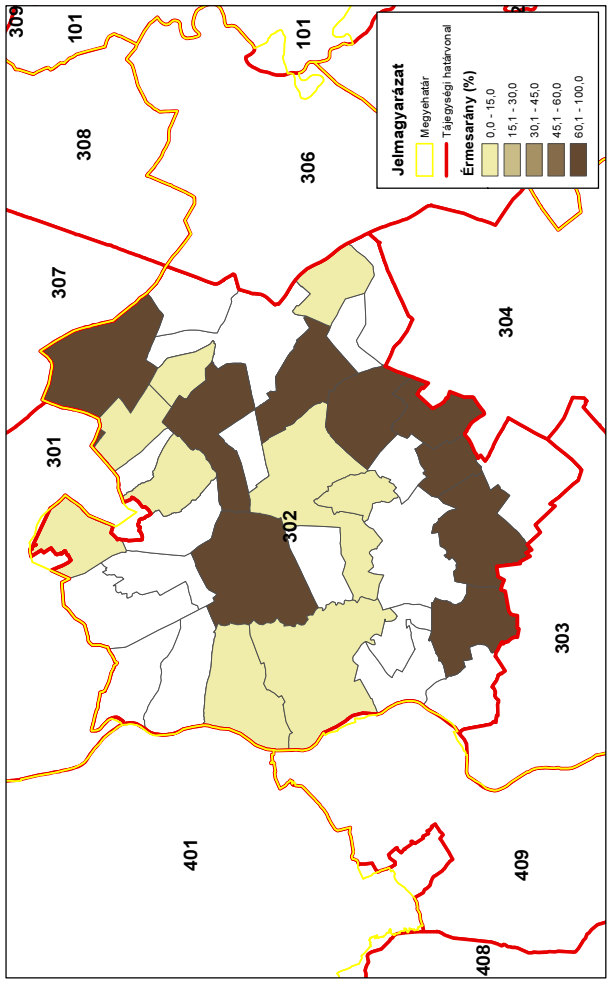

Vaddisznó érmesarány (%) 1998

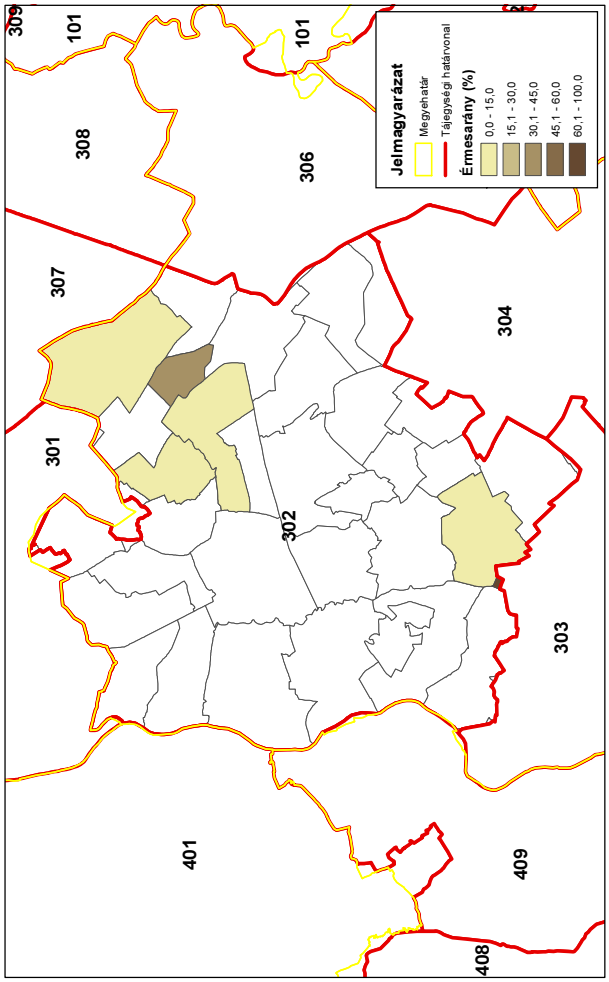

Vaddisznó érmesarány (%) 2008

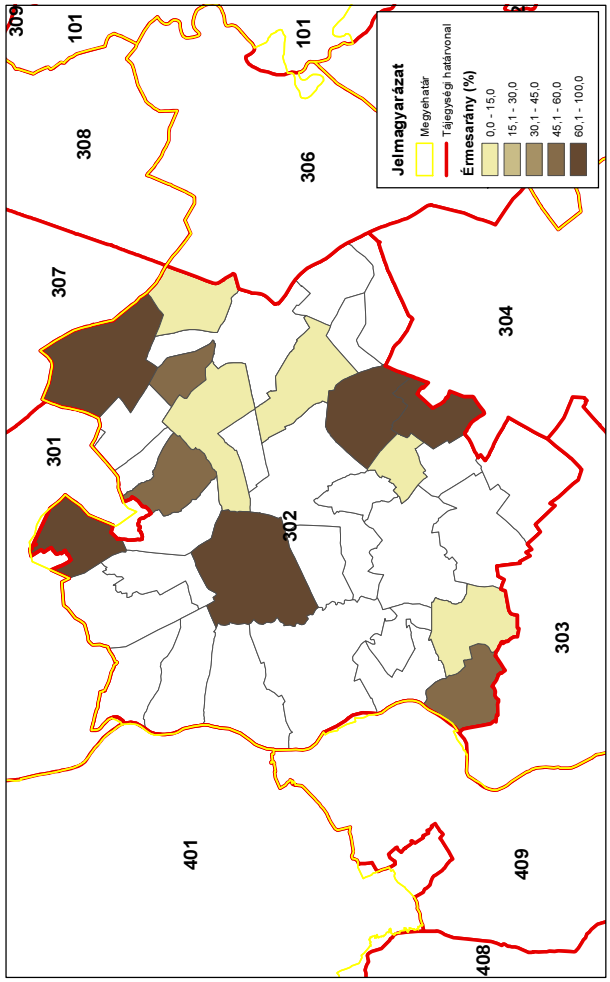

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- Az **Észak-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegység (302)** területén a mezei nyúl létszáma 1998-2014 között lényegében stabil volt, illetve enyhén csökkent (25 – 20 ezer). Az állomány 2004-ig csökkent le 20 ezerre, majd kis ingadozásokkal ezen a szinten állandósult. A lelövések 2002-ig enyhén növekedtek (2,8 → 3,3 ezer pld), majd 2004-ig csökkentek (3,3→ 1,8 ezer pld), azután újra emelkedtek (3,3 ezer pld-ra 2014-ben). Összességében növekedett a lelövések száma. Az élő befogások 2002-2003-ra megszűntek, majd 2009-ig újra növekedett az élő nyúl befogása 400 pld-ra, és innen 2014-re 100 egyedre esett vissza. Így összegezve a befogás csökkent 74%-kal.
- Az adatok alapján a nyúl állomány jelentett létszáma és a hasznosítás között nincs összefüggés. Ez magyarázható a februári "becslések" használhatóságával és azzal is, hogy a nyúl hasznosítása inkább szokásokon alapul és kevésbé tényadatokon.
- A lelövések és a befogások egymáshoz viszonyított arányát tekintve nőtt a lelövések aránya, bár eredetileg is a fegyveres vadászat volt túlsúlyban (85% - 15%) és csökkent az élő befogásé (15% → 3%).
- A Ny-i területek túlsúlya lassan kiegyenlítődik a déli és a keleti részekkel, az északi és a középső részeken alacsonyabb a hasznosítás végig. A terítéksűrűség stagnál, kivéve 2010-et, ami nagyon rossz év volt a sok esőzés, belvíz miatt.
- Összességében a nyúl hasznosításának változása nem volt összhangban a létszám változásával, azaz a hasznosítás növekedése meghaladta az állomány változásából levezethető lehetőségeket.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Hasznosítási arány az időszak folyamán ingadozásokkal, de enyhén emelkedett (13% → 18%).
- A növekvő hasznosítási arány, a csökkenő befogások ellenére, nem kedvez a nyúlállomány erősödésének, ami látszik is a jelentett populációnagyság csökkenésén, holott az élőhelyi adottságok alapján akár növekedhetne is az állomány. A tervszerű gazdálkodás erősítése fontos lehet a mezei nyúl populáció és a vele való gazdálkodás szempontjából.

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

A mezei nyúl jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- Az Észak-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegység az ország jobb mezei nyulas térségei közé tartozik még. A mezei nyúl azonban már nem olyan meghatározó tényezője az eredményes vadgazdálkodásnak, mint a tiszántúli régiókban. Habár a belföldi bérvadászat és a lőttvad értékesítés pozitív kapcsolatban van a mezei nyúl hasznosítással, ami azt jelzi, hogy még vannak olyan vadgazdálkodási egységek, ahol sokat számíthat a mezei nyúllal való gazdálkodás. Ezt támasztja alá a fácán teríték és a mezei nyúl teríték együttmozgása is. Ezért a vadgazdálkodási tájegységben a mezei nyúllal való gazdálkodást fontosnak kellene tekinteni. A mezei nyúl állománya és a hasznosítása azonban nincs összhangban, a megnövekedett hasznosítási arány is veszélyeztetheti az állományt, aminek ellenőrzéséhez és a tudatosabb gazdálkodáshoz szükségesek bizonyos változtatások a becslések és a tervezés területén. A vaddisznó elterjedése, a ragadozók kezelésének korlátai, valamint az agrár környezet változásai is okozhatják, hogy a nyúl állománya nem nőtt a tájegységben. A mezei nyúl jelentőségének megfelelő kezelése a gazdálkodás módszereinek megújítását kívánja.

A szabad területi mezeinyúl-állomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **302**

Év	Becslés	Hasznosított			Arányok		
		Lelövés	Befogás	Összes	Lelövés	Befogás	Hasznosítás
1998	24 915	2 777	434	**3 211**	86,5%	13,5%	**12,9%**
1999	21 341	2 740	466	**3 206**	85,5%	14,5%	**15,0%**
2000	22 047	2 891	380	**3 271**	88,4%	11,6%	**14,8%**
2001	20 852	2 885	390	**3 275**	88,1%	11,9%	**15,7%**
2002	21 166	3 352	0	**3 352**	100,0%	0,0%	**15,8%**
2003	21 019	1 806	0	**1 806**	100,0%	0,0%	**8,6%**
2004	15 329	1 877	22	**1 899**	98,8%	1,2%	**12,4%**
2005	16 009	2 471	114	**2 585**	95,6%	4,4%	**16,1%**
2006	16 083	2 704	295	**2 999**	90,2%	9,8%	**18,6%**
2007	17 044	2 602	242	**2 844**	91,5%	8,5%	**16,7%**
2008	19 028	3 428	397	**3 825**	89,6%	10,4%	**20,1%**
2009	19 444	3 135	399	**3 534**	88,7%	11,3%	**18,2%**
2010	20 613	2 184	63	**2 247**	97,2%	2,8%	**10,9%**
2011	16 084	3 043	157	**3 200**	95,1%	4,9%	**19,9%**
2012	18 222	3 019	78	**3 097**	97,5%	2,5%	**17,0%**
2013	20 003	3 279	112	**3 391**	96,7%	3,3%	**17,0%**
2014	19 689	3 352	112	**3 464**	96,8%	3,2%	**17,6%**
Változás	-21,0%	20,7%	-74,2%	7,9%	11,9%	-76,1%	36,5%
Minimum	15 329	1 806	0	1 806	85,5%	0,0%	8,6%
Maximum	24 915	3 428	466	3 825	100,0%	14,5%	20,1%

A szabad területi mezeinyúl-állomány és a hasznosítás

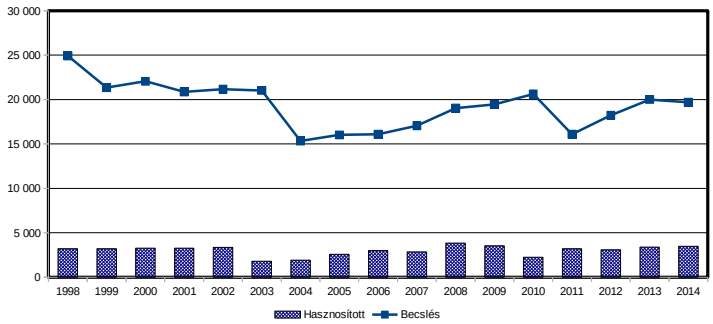

A szabad területi mezeinyúl-állomány és a hasznosítás

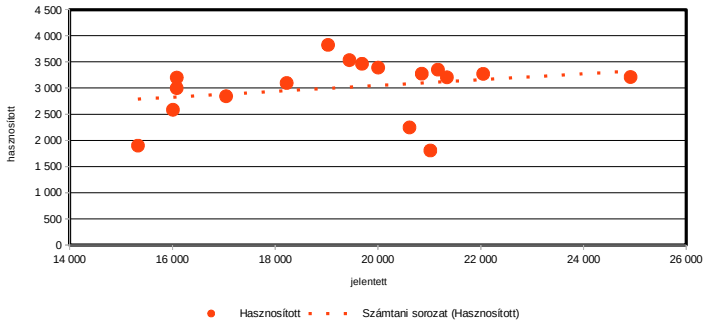

A mezei nyúl hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **302**

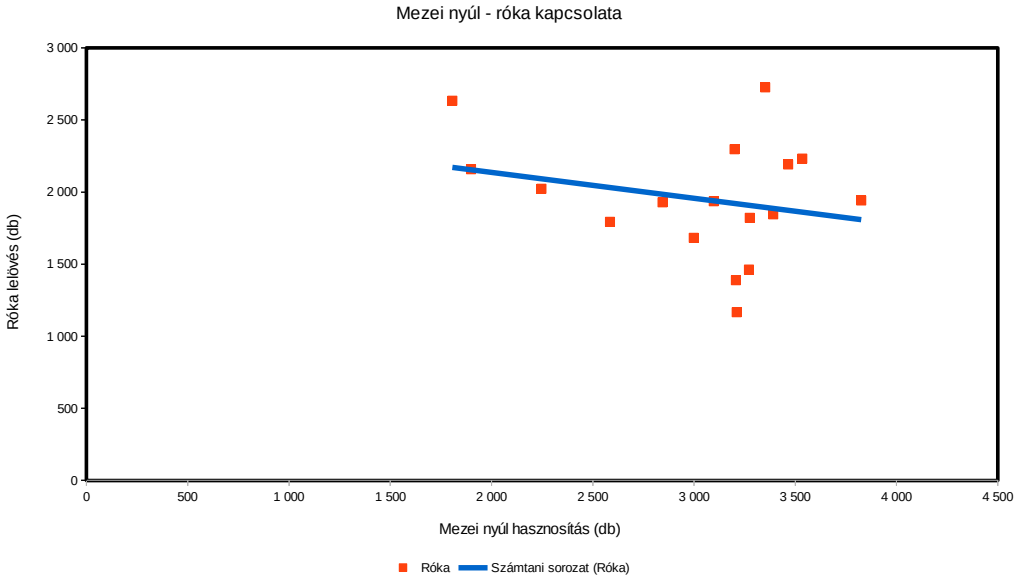

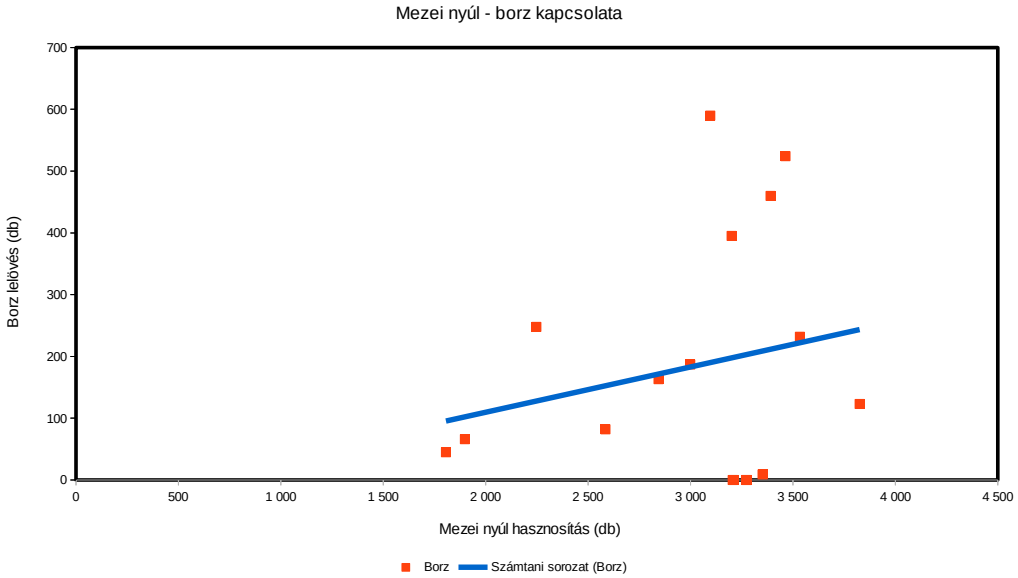

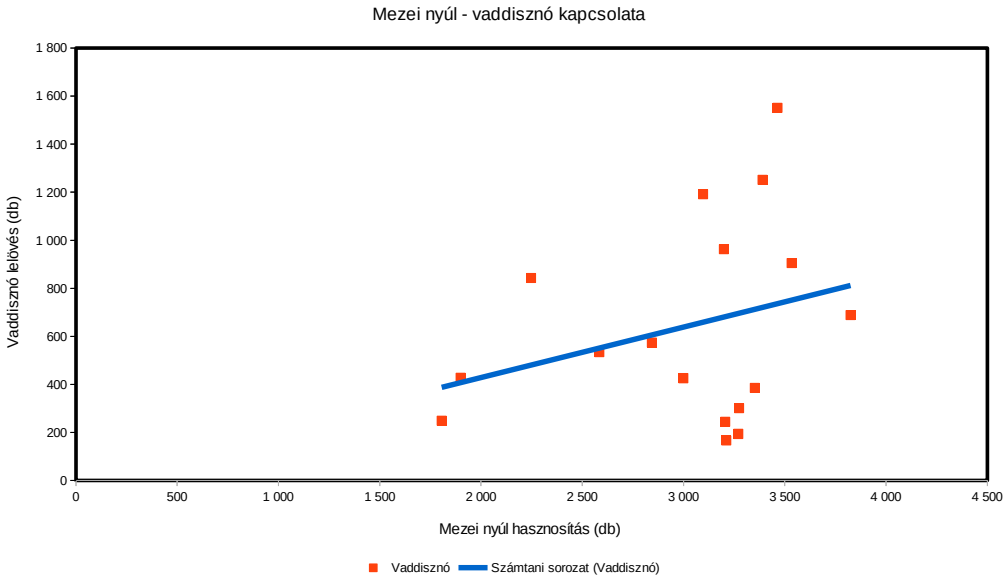

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2007

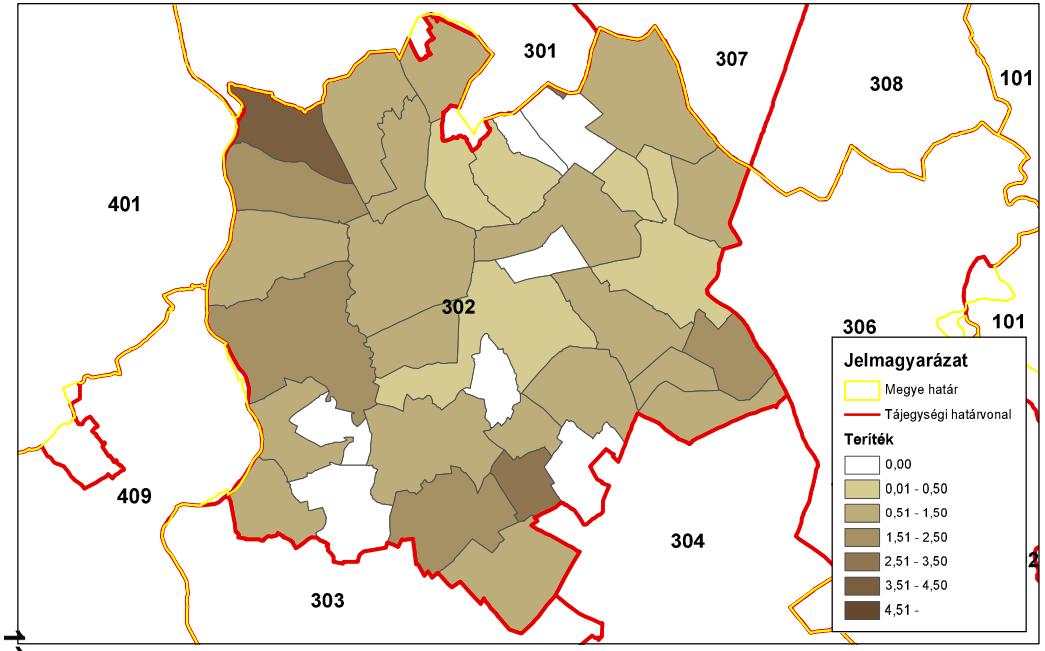

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2008

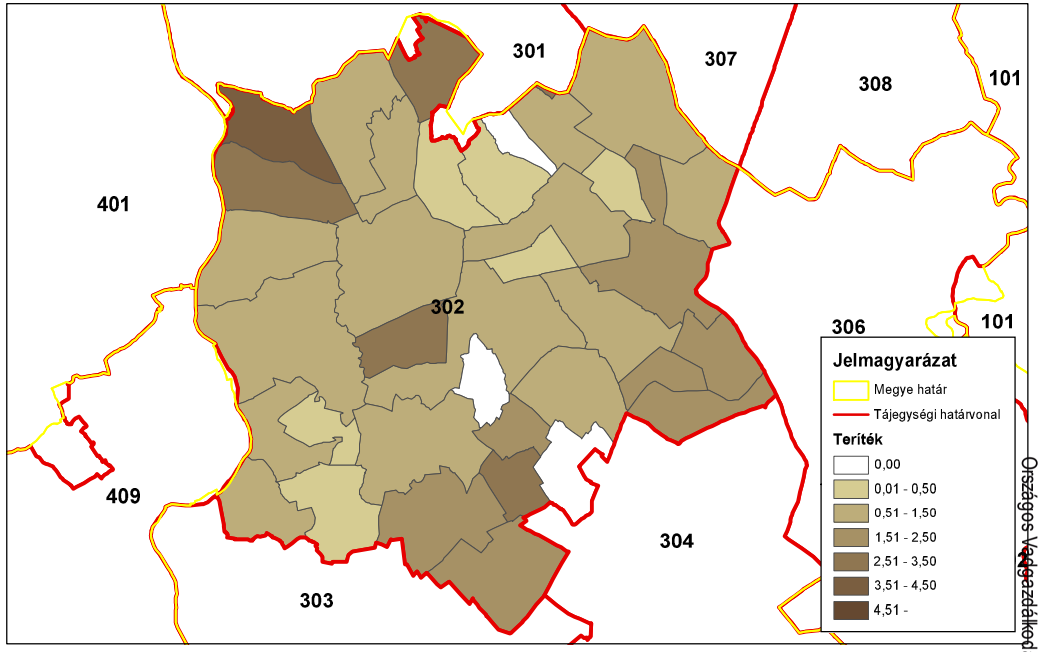

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2009

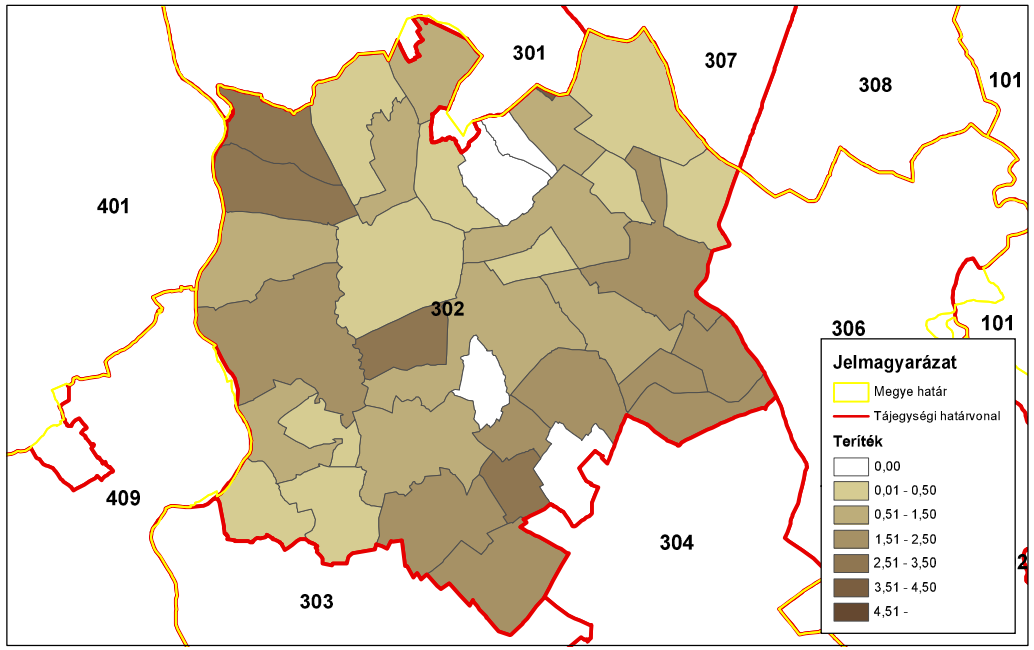

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2010

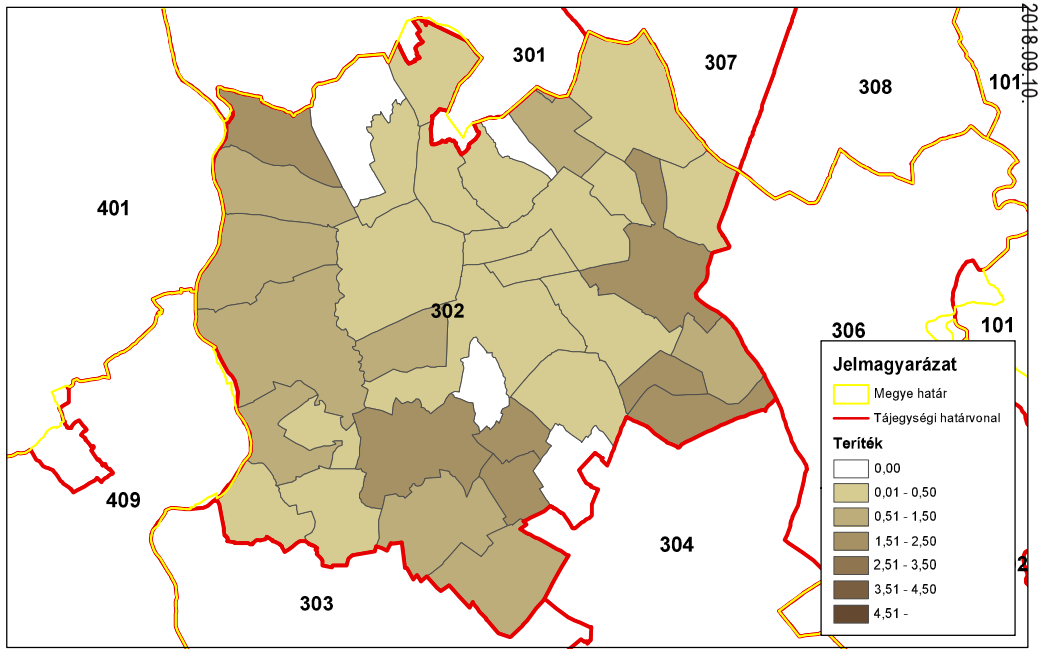

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2011

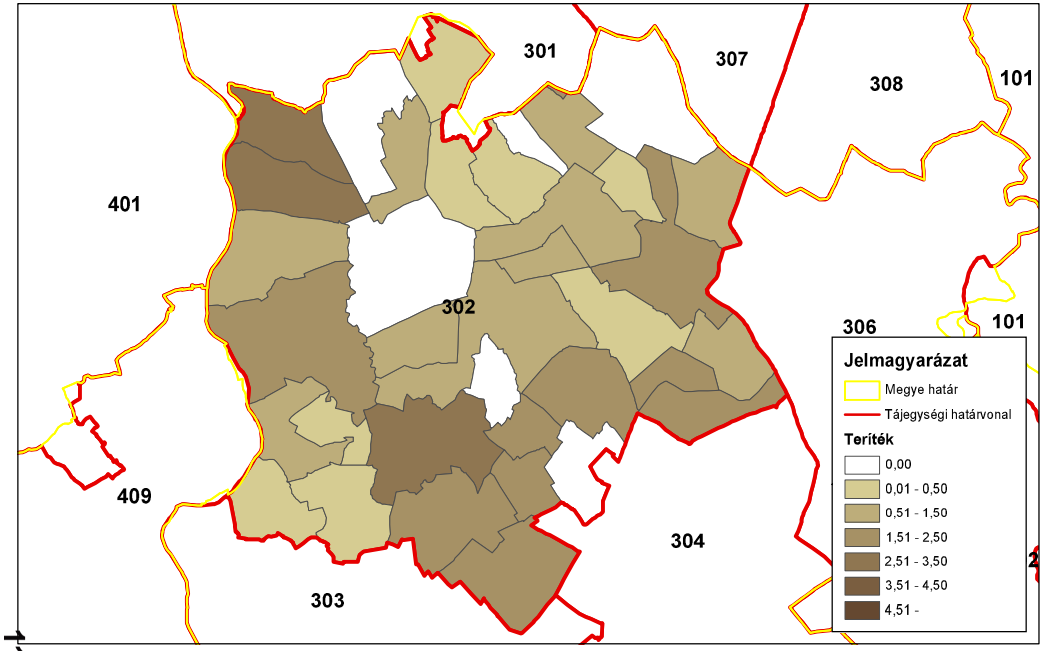

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2012

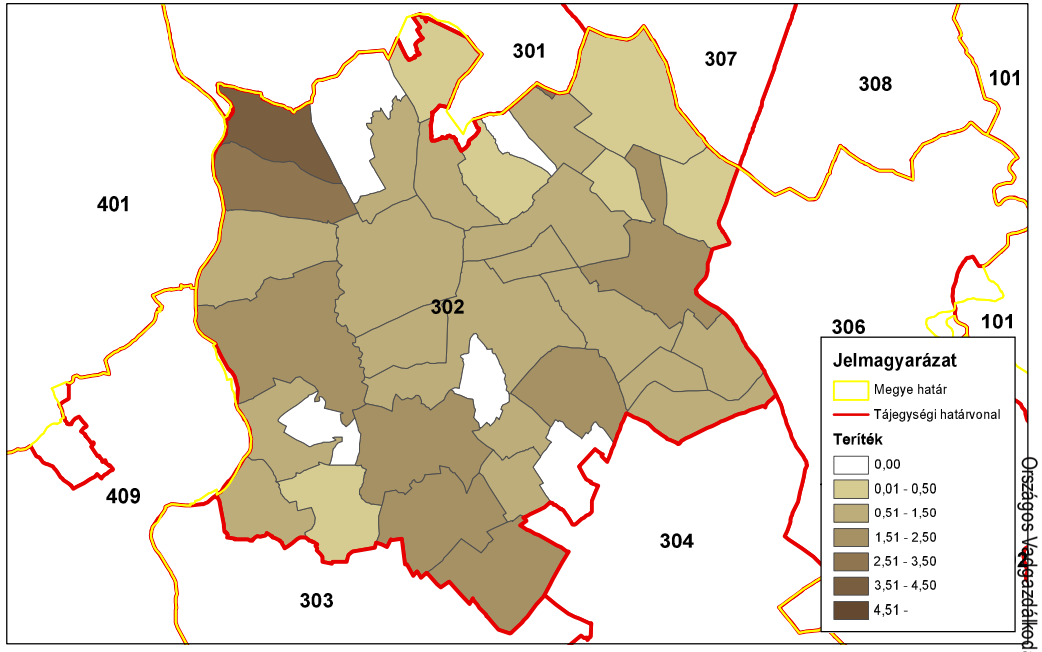

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2013

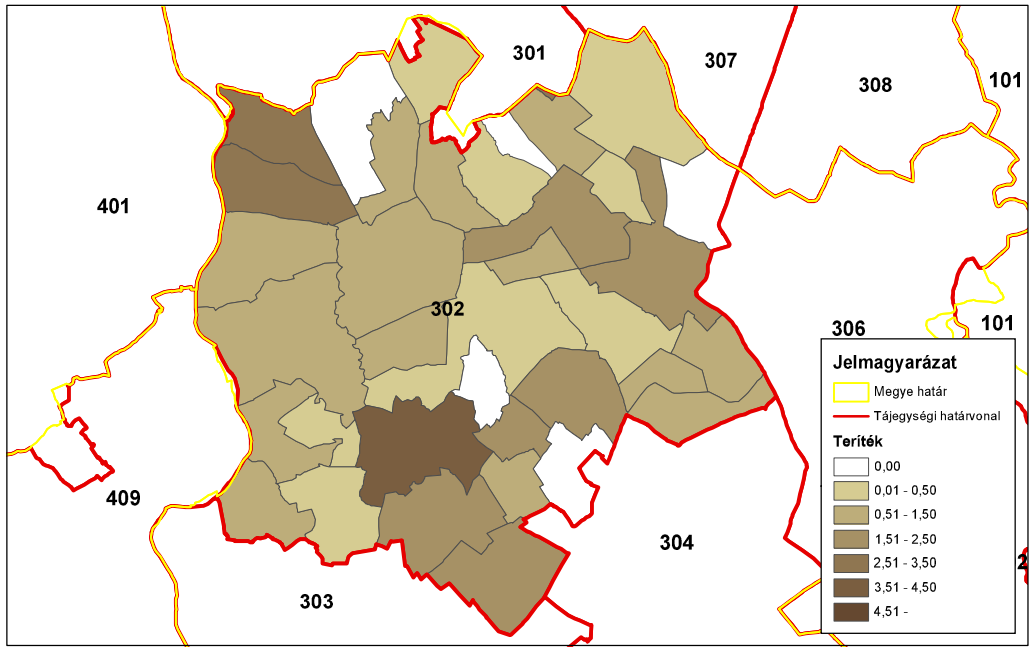

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2014

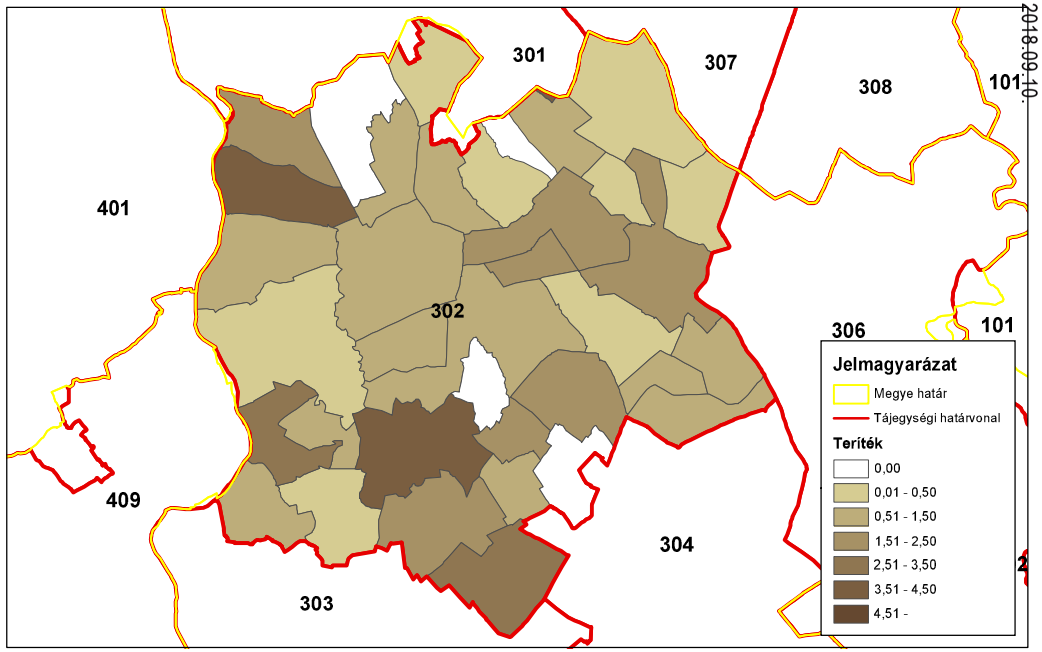

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A fácán állománya és hasznosítása

A fácán állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- Az **Észak-Bács-Kiskuni** vadgazdálkodási tájegységben a fácán jelentett létszáma az 1998-2014 közötti időszakban ingadozásokkal enyhe csökkenő trendet követett (30.3 ezer → 23.1 ezer; -23.7%).
- A vadgazdálkodási tájegységben a kibocsátott fácánok száma az első ciklusban közepes mértékű ingadozásokkal enyhén csökkenő, míg a második tervezési időszakban folyamatosan növekvő tendenciát mutatott (összességében 8.6 ezer → 12.9 ezer; 50.7%-os növekedés).
- A teríték ingadozásokat mutatott (4 ezer - 10.6 ezer).
- A 2007-2014 közötti terítéktérképeken látható, hogy a terítéksűrűség mintázata a tájegységben viszonylag stabil.
- Az **Észak-Bács-Kiskuni** vadgazdálkodási tájegységben az elmúlt két tervezési időszak során a fácán állománya enyhén csökkent, a kibocsátás összességében növekedett, míg a teríték ingadozott. Ezek alapján a fácán vadászati-vadgazdálkodási jelentősége változatlan, a jövőben növekedhet.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás az első ciklusban ingadozásokkal csökkent, míg a másodikban ugyanígy ingadozva erősebben emelkedett (összességében 27.4% → 45.7%; 66.7%-os növekedés). A kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás az első tervezési időszakban ingadozott, a másodikban viszont meredeken csökkent (71-190.6%).
- A kibocsátott fácánok 30%-os megtérülését feltételezve a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás a 17 év során szintén ingadozásokat mutatott (8.3-33.5%). A növekvő kibocsátás megtérülésének biztosítására és az ingadozó terítékméret időszakos emelkedése miatt egyes években már fennállhatott a szabadterületi állomány túlhasznosításának veszélye, de ennek igazolására tényleges megtérülési és felnevelt szaporulat adatok lennének szükségesek.

A fácán jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A VGTE a fácán szempontjából az 52 vadgazdálkodási tájegység rangsorának a jelentett létszám (17/52) szerint az átlag feletti negyedében, a teríték (34/52) szerint az átlag alatti negyedében található. A fácán kibocsátás elmúlt ciklusban látható növekedése ingadozó terítéket és enyhén csökkenő szabadterületi állományt vont maga után. A jövőben a jelenlegi szint fennmaradása vagy lassú csökkenése jelezhető előre, ami a szabadterületi állomány esetleges túlhasznosításának függvénye.

A fácánállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **302**

Év	Becslés	Kibocsátás	Teríték	Hasznosítási mutatók		
				Teríték/Becslés	Teríték/kibocsátás	T-Hasznosítás
1998	30 315	8 585	8 314	27,4%	96,8%	**18,9%**
1999	23 324	8 950	9 525	40,8%	106,4%	**29,3%**
2000	28 085	6 041	5 999	21,4%	99,3%	**14,9%**
2001	25 508	3 950	7 531	29,5%	190,7%	**24,9%**
2002	30 458	4 800	7 657	25,1%	159,5%	**20,4%**
2003	30 473	5 100	4 046	13,3%	79,3%	**8,3%**
2004	18 402	7 450	5 295	28,8%	71,1%	**16,6%**
2005	20 985	5 690	6 947	33,1%	122,1%	**25,0%**
2006	23 288	4 123	6 607	28,4%	160,2%	**23,1%**
2007	25 112	3 800	6 845	27,3%	180,1%	**22,7%**
2008	27 630	4 520	7 165	25,9%	158,5%	**21,0%**
2009	26 585	5 235	6 526	24,5%	124,7%	**18,6%**
2010	23 371	6 124	5 905	25,3%	96,4%	**17,4%**
2011	18 191	7 070	8 218	45,2%	116,2%	**33,5%**
2012	24 288	7 970	8 181	33,7%	102,6%	**23,8%**
2013	24 413	9 223	8 118	33,3%	88,0%	**21,9%**
2014	23 144	12 940	10 581	45,7%	81,8%	**28,9%**
Változás	-23,7%	50,7%	27,3%	66,7%	-15,6%	52,9%
Minimum	18 191	3 800	4 046	13,3%	71,1%	8,3%
Maximum	30 473	12 940	10 581	45,7%	190,7%	33,5%

A fácánállomány és a hasznosítás

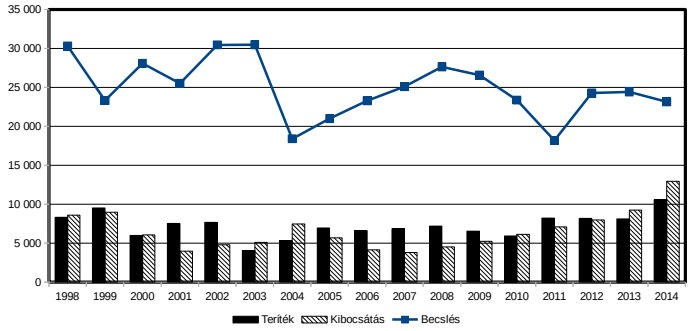

A fácánállomány és a hasznosítás

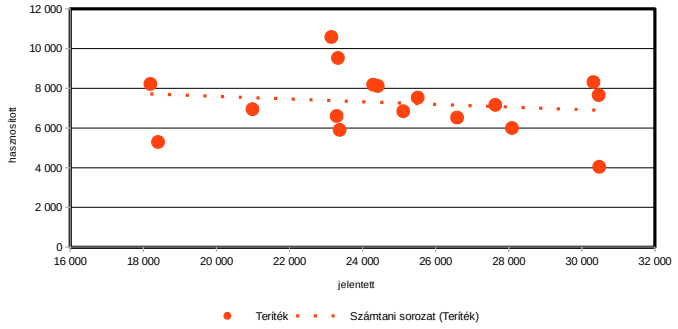

A fácán hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **302**

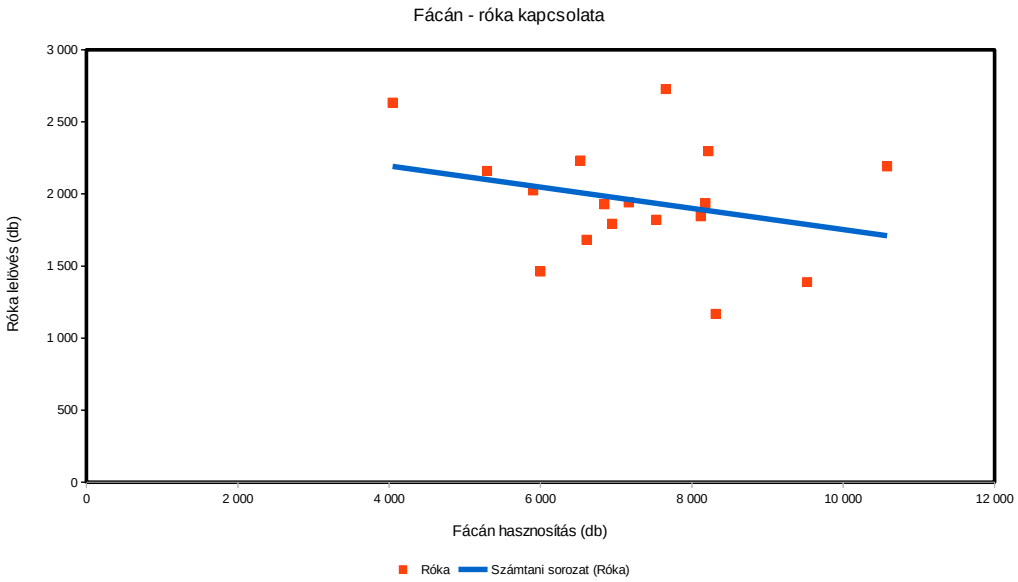

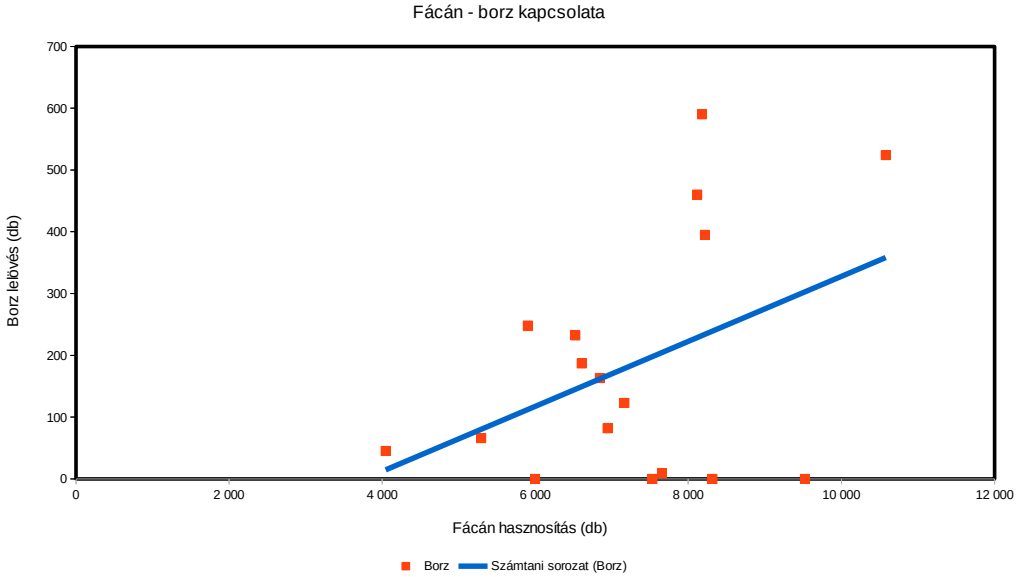

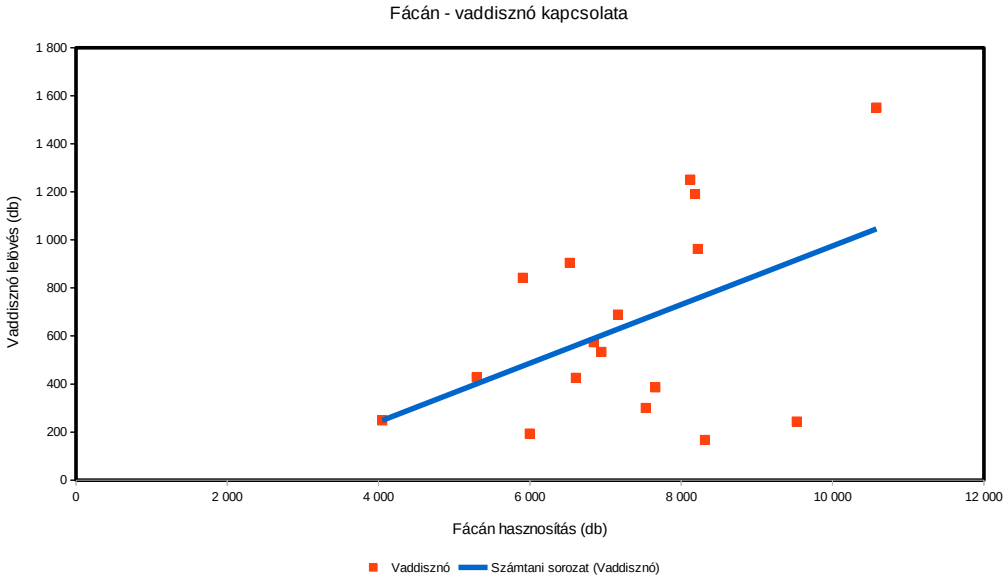

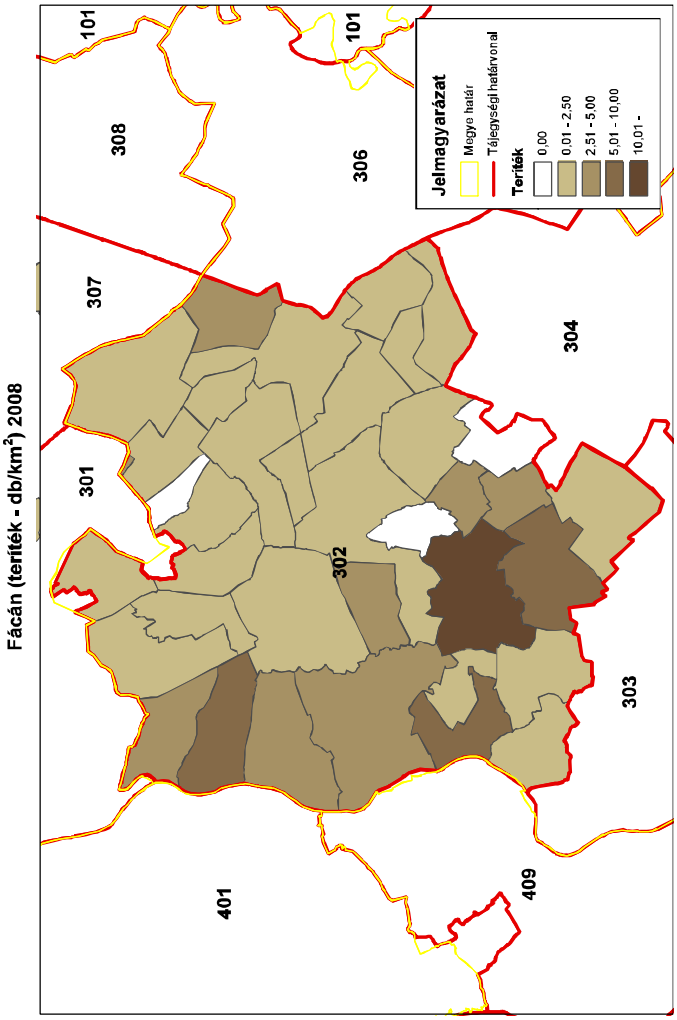
Fácán (terítékek - db/km²) 2008
101
308
306
101
307
304
301
302
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítékek
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

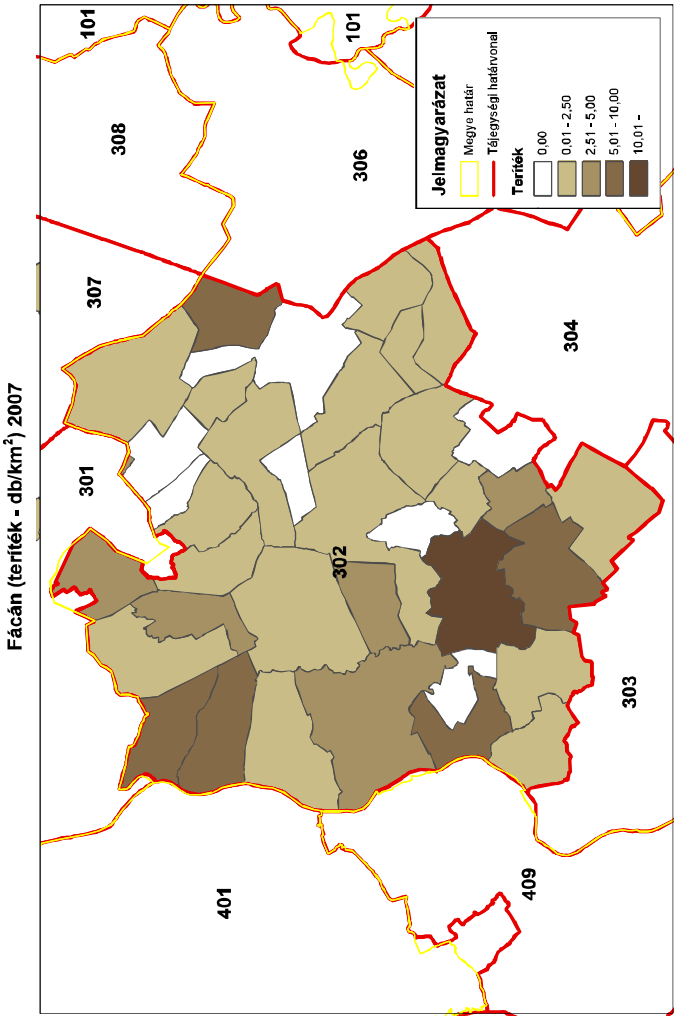
Fácán (terítékek - db/km²) 2007
101
308
306
101
307
304
301
302
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítékek
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

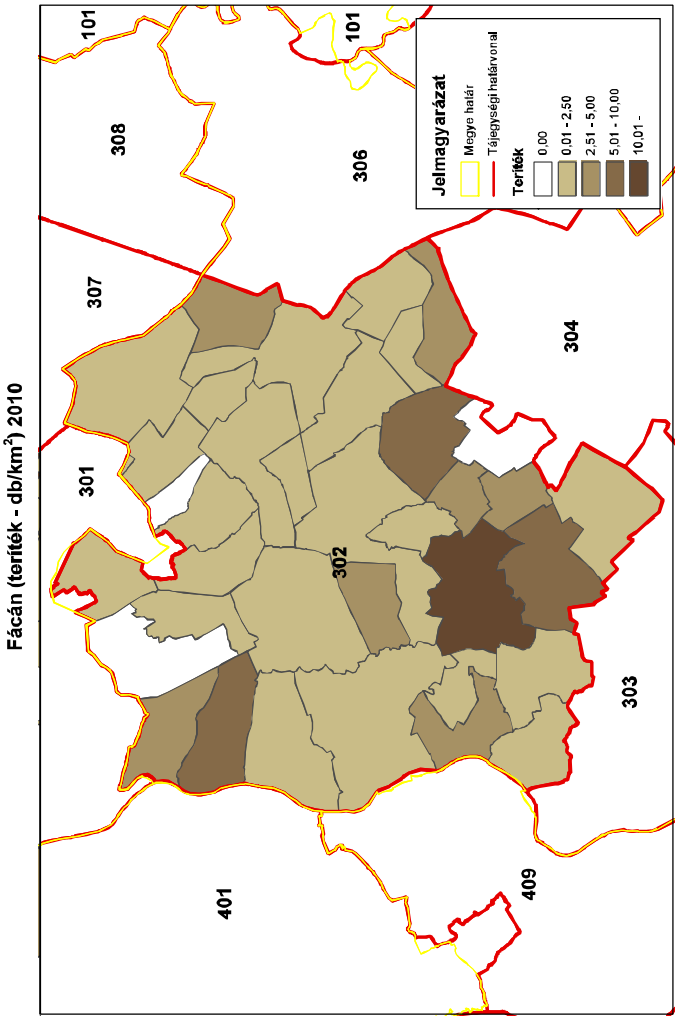
Fácán (terítékek - db/km²) 2010
101
308
306
101
307
304
301
302
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítékek
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

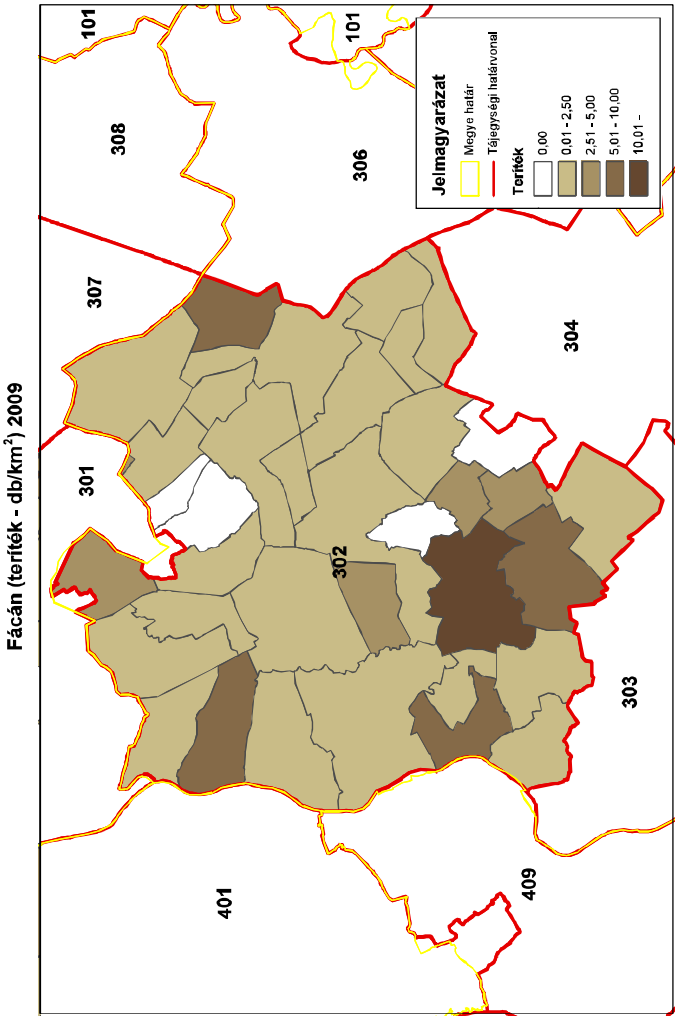
Fácán (terítékek - db/km²) 2009
101
308
306
101
307
304
301
302
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Terítékek
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

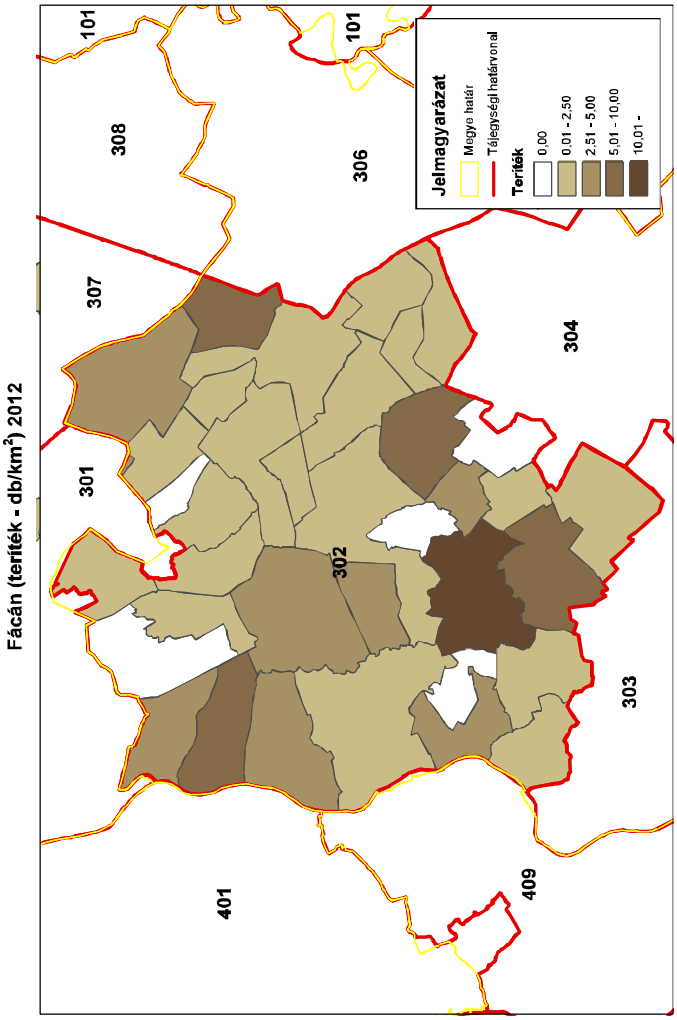
Fácán (terítéK - db/km²) 2012
101
308
306
101
307
304
301
302
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
TerítéK
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

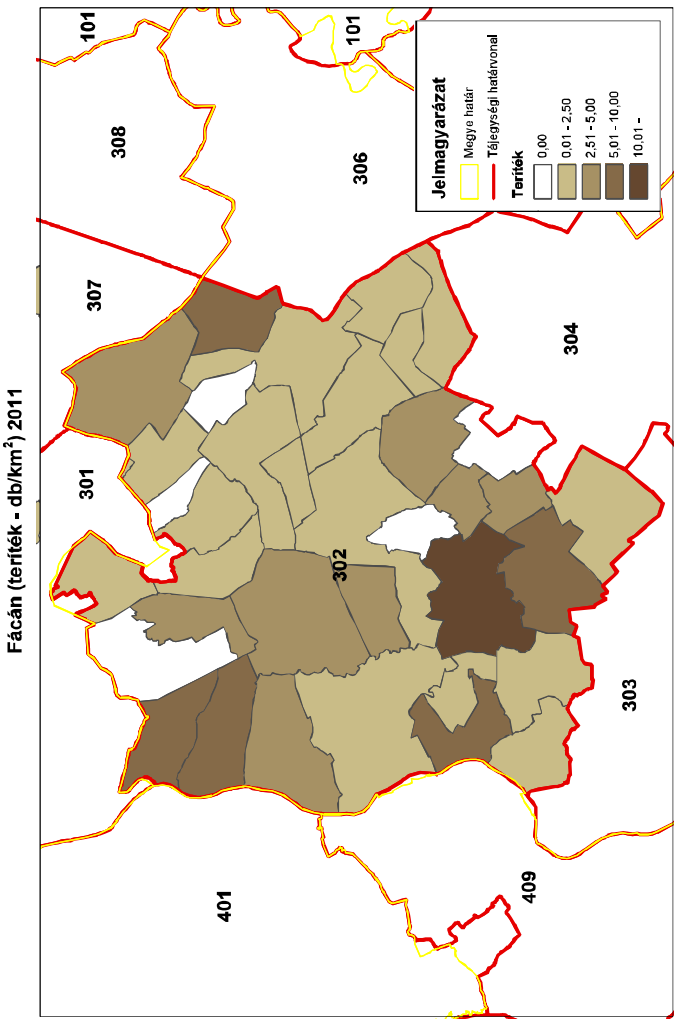
Fácán (terítéK - db/km²) 2011
101
308
306
101
307
304
301
302
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
TerítéK
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

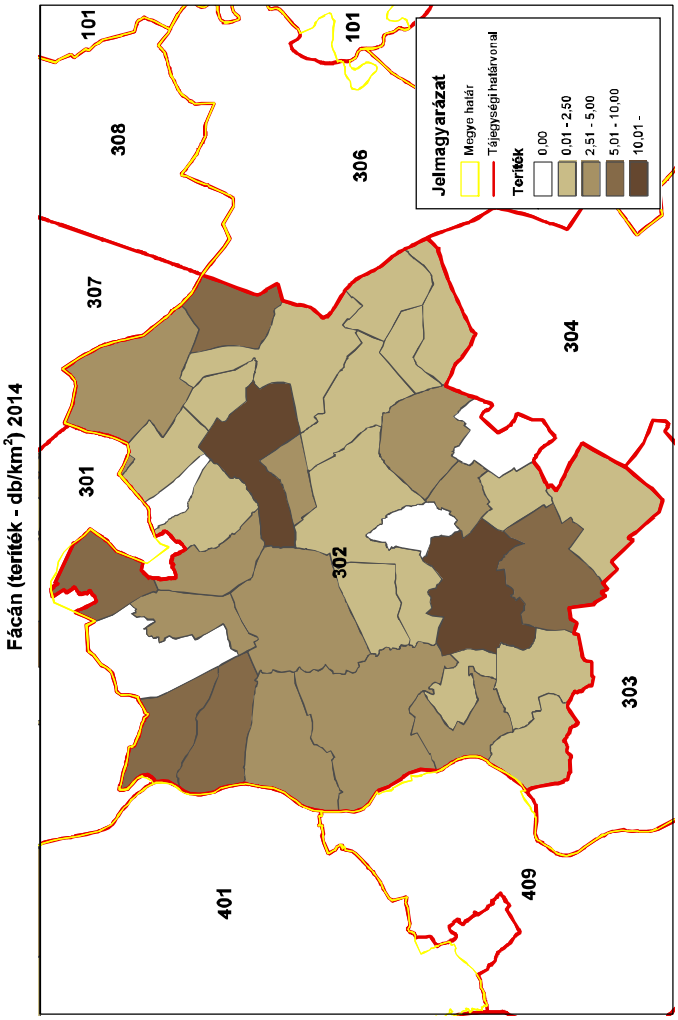
Fácán (terítéK - db/km²) 2014
101
308
306
101
307
304
301
302
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
TerítéK
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

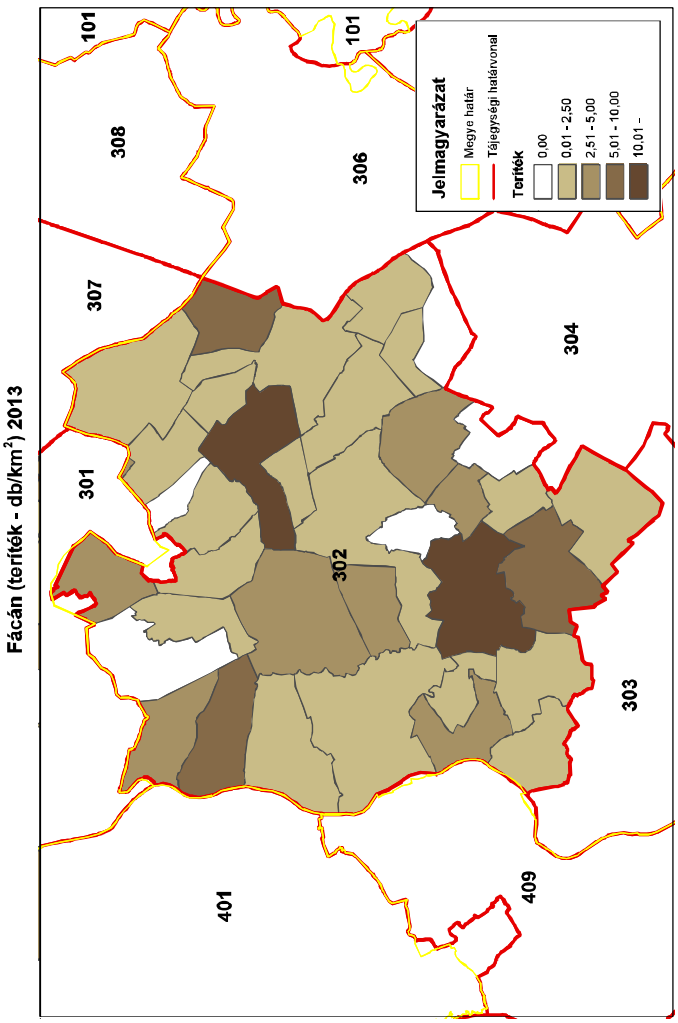
Fácán (terítéK - db/km²) 2013
101
308
306
101
307
304
301
302
303
401
409
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
TerítéK
0,00
0,01 - 2,50
2,51 - 5,00
5,01 - 10,00
10,01 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A mezei nyúl és a fácán kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **302**

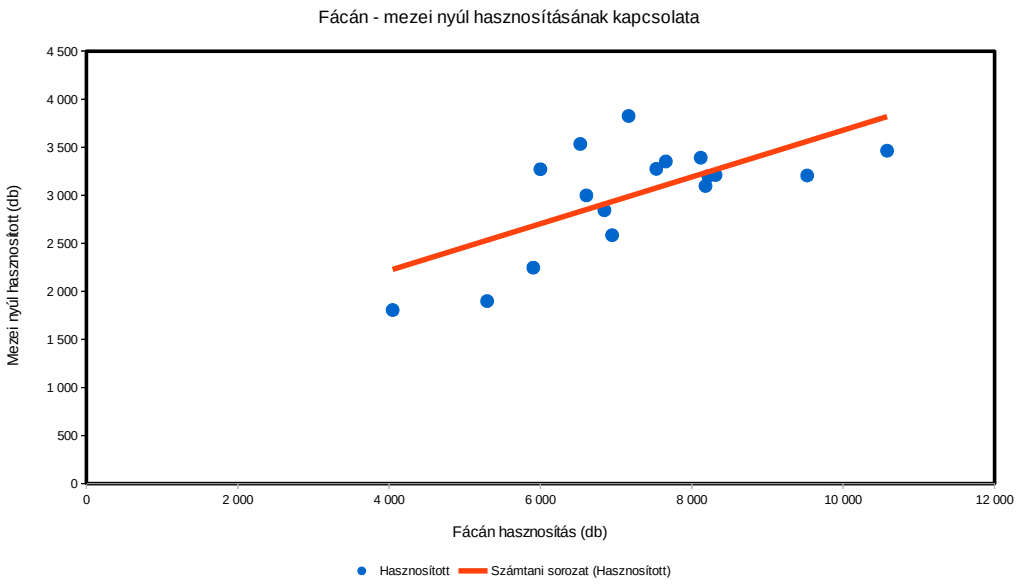

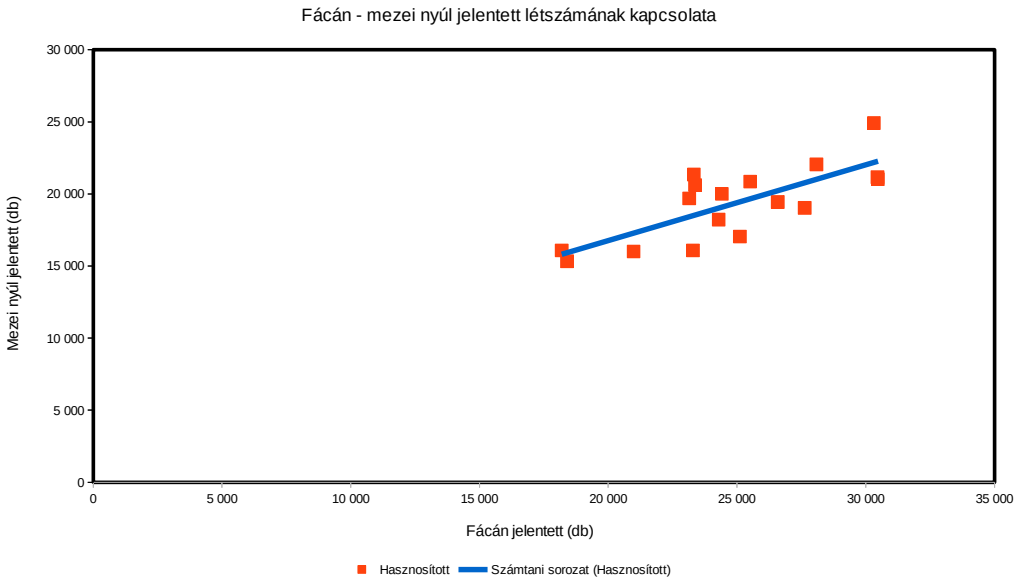

A hasznos apróvad hasznosítása

A hasznos apróvad hasznosítása

Az állomány létszámok és a terítékek a vadgazdálkodási tájegységben

- **Fogoly**: Az 1998-2014 közötti időszakban a fogoly létszáma 82.1%-al csökkent (2577→462 pld.).
- **Szalonka:** A szalonka teríték a tavaszi vadászidény megszűntetéséig ingadozó volt (40-238 pld.), a monitoring program keretében visszaesés mutatkozott.
- **Vetési lúd**: Terítéke 60-1020 pld. Csökkenő trenddel jellemezhető.
- **Nagy lilik**: 130-3600 pld. között alakult az elejtés. A 2000-es évek közepétől terítéke jelentősen nőtt.
- **Tőkés réce**: 1300-3800 pld. közötti elejtéseket jelentettek. Csökkenő adatsor. A röptetett réce lelövés több szakaszra elkülönülve, 0-1000 pld. között alakult.
- **Szárcsa**: Lelövése 30-460 pld. között alakult. Ingadozó, csökkenő adatsor.
- **Balkáni gerle**: Terítéke 650-4200 pld. A 2000-es évek második felétől 2000 pld. alatti terítéke nem fordult elő.
- **Örvös galamb**: Lelövés 160-330 pld. Ingadozó adatsor.

A hasznos apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben

- Az **Észak-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegységben (302)** az egyéb hasznos apróvadfajok közül a nagylilik, a tőkés réce, és a balkáni gerle is ezres nagyságrendű, így gazdálkodási szempontból is jelentős terítékekkel rendelkezik. A fajok közül a nagy lilik szerepe növekszik, a tőkés récéé csökken. A szalonka, a vetési lúd, a szárcsa és az örvös galamb terítéke gazdálkodási szempontból nem jelentős. A tájegység fogolyállománya több, mint 80%-al csökkent. Röptetett récével alkalmanként foglalkoznak a tájegységben, az utolsó alkalom 2011-ben volt.

A hasznos apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **302**

Év	Fogoly (becsült)	Fogoly (lőtt)	Szalonka	Vetési lúd	Nagy lilik	Tőkés réce	Röptetett réce	Böjti réce	Csörgő réce	Barátréce	Kerceréce	Szárcsa	Balkáni gerle	Örvös galamb
1998	2 577	150	40	825	183	3 581	979	315	471	160	53	306	805	257
1999	2 484	150	72	1 013	260	3 322	1 000	128	626	311	23	458	651	170
2000	3 208	0	80	612	597	3 843	0	94	334	16	3	462	2 231	330
2001	2 713	0	147	141	280	3 149	0	29	701	24	30	173	1 087	160
2002	2 823	0	175	91	135	2 530	0	18	142	28	18	37	3 038	334
2003	2 758	0	186	296	349	1 945	0	23	207	29	17	199	2 670	280
2004	1 551	0	113	304	515	1 998	59	0	67	0	3	58	1 378	251
2005	1 225	0	238	225	667	1 853	45	0	162	21	0	170	1 397	170
2006	1 224	0	212	98	791	1 821	0	0	193	61	0	220	2 953	203
2007	1 324	0	156	91	715	2 326	0	0	224	23	0	52	3 240	194
2008	1 289	0	82	98	1 051	2 424	0	0	239	0	2	58	2 639	166
2009	1 143	73	0	67	895	3 370	904	0	186	0	56	77	4 237	246
2010	926	80	64	211	2 140	1 935	704	0	152	0	12	259	2 223	204
2011	611	0	105	94	1 460	2 279	707	0	119	0	0	82	2 877	219
2012	611	0	61	98	1 525	2 294	0	0	0	0	0	32	3 744	201
2013	474	0	137	92	1 561	2 167	0	0	0	0	0	30	2 278	256
2014	462	0	112	97	3 615	1 328	0	0	0	0	0	39	2 538	323
Változás	-82,1%	-100,0%	180,0%	-88,2%	1875,4%	-62,9%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-87,3%	215,3%	25,7%
Minimum	462	0	0	67	135	1 328	0	0	0	0	0	30	651	160
Maximum	3 208	150	238	1 013	3 615	3 843	1 000	315	701	311	56	462	4 237	334
Átlagos	1611,9	26,6	116,5	261,9	984,6	2480,3	258,7	35,7	224,9	39,6	12,8	159,5	2352,1	233,2

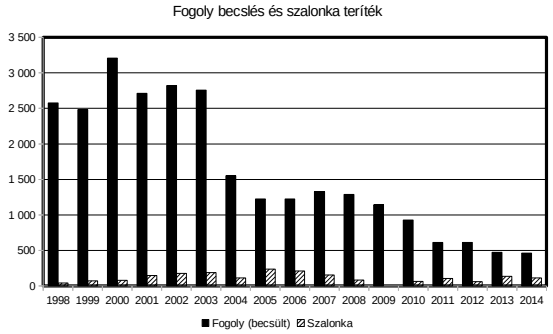

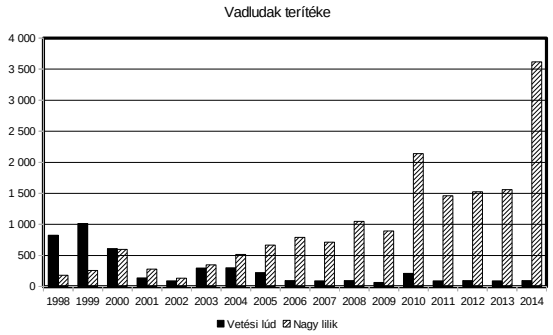

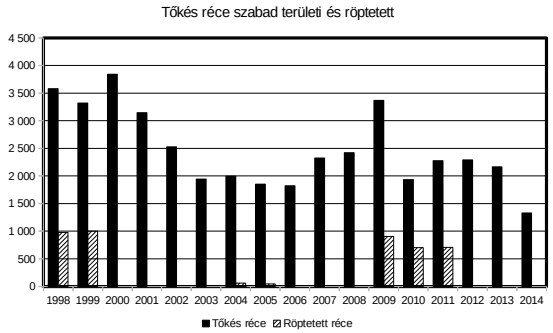

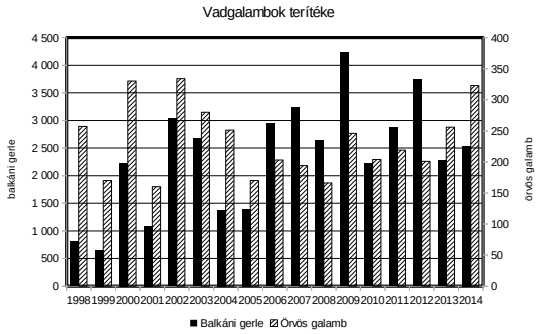

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2007

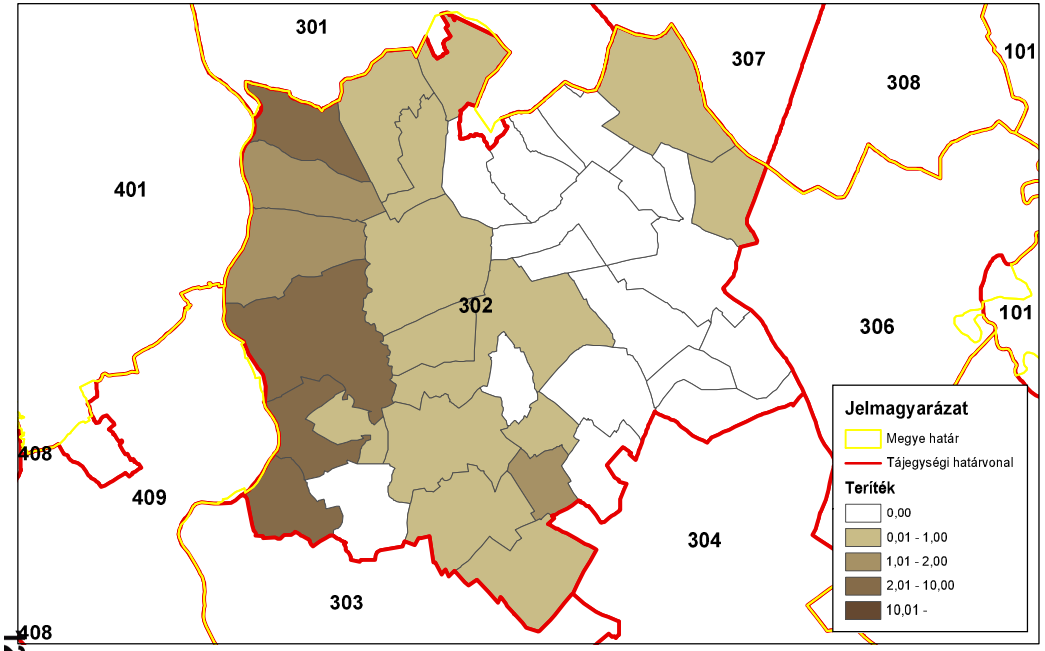

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2008

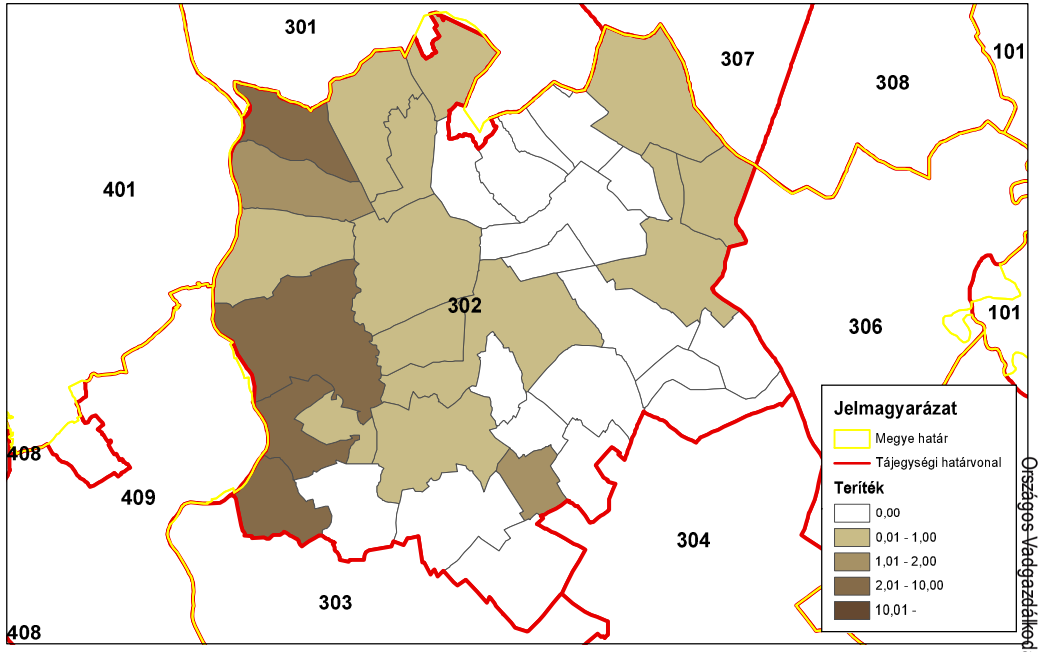

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2009

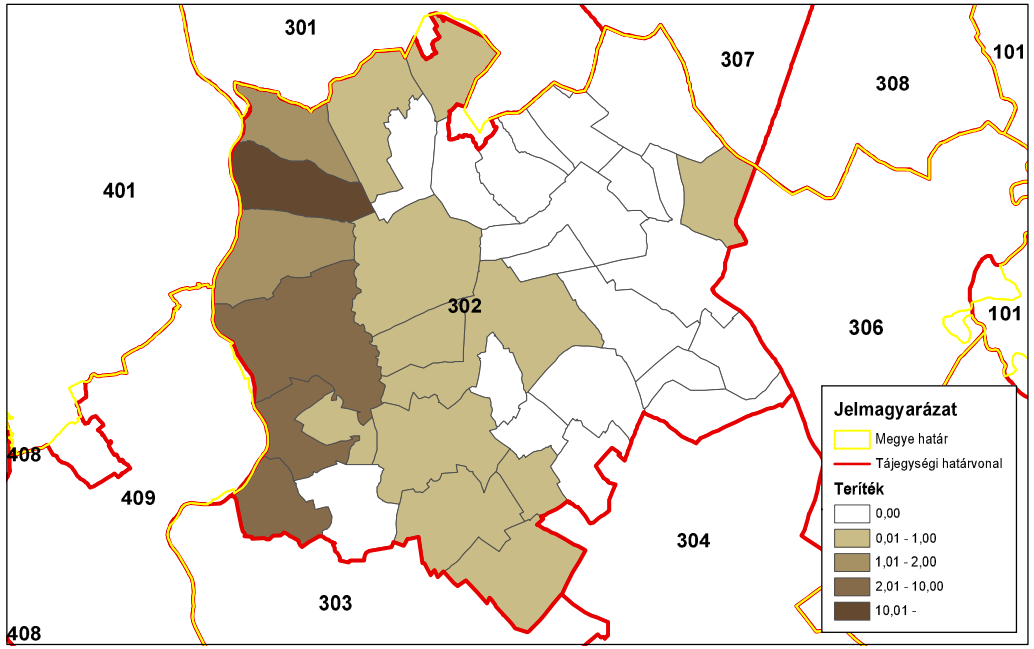

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2010

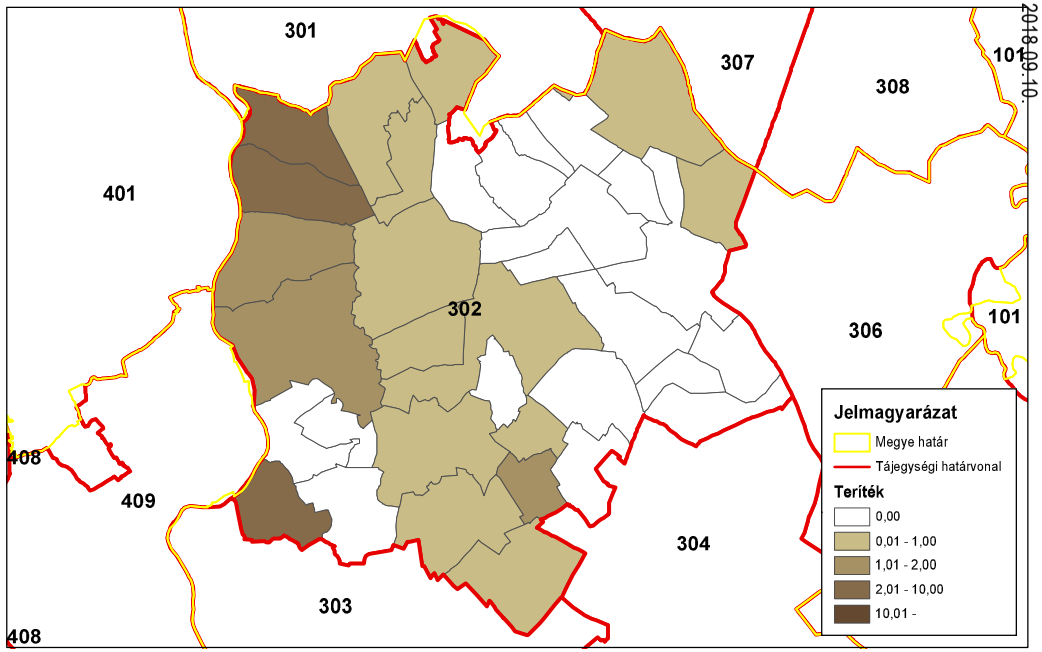

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2011

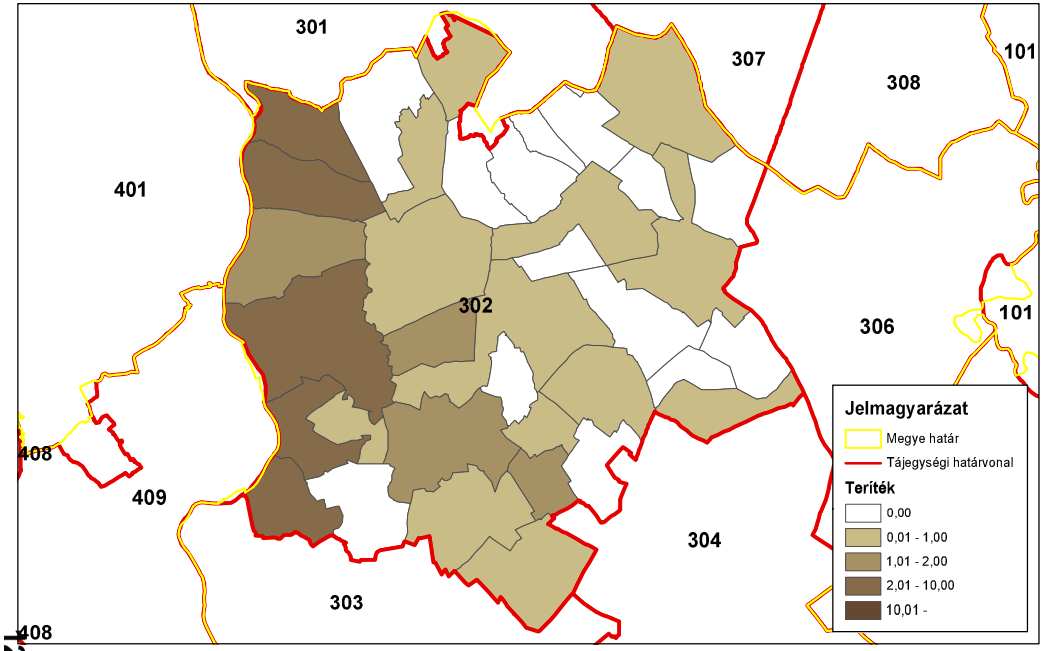

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2012

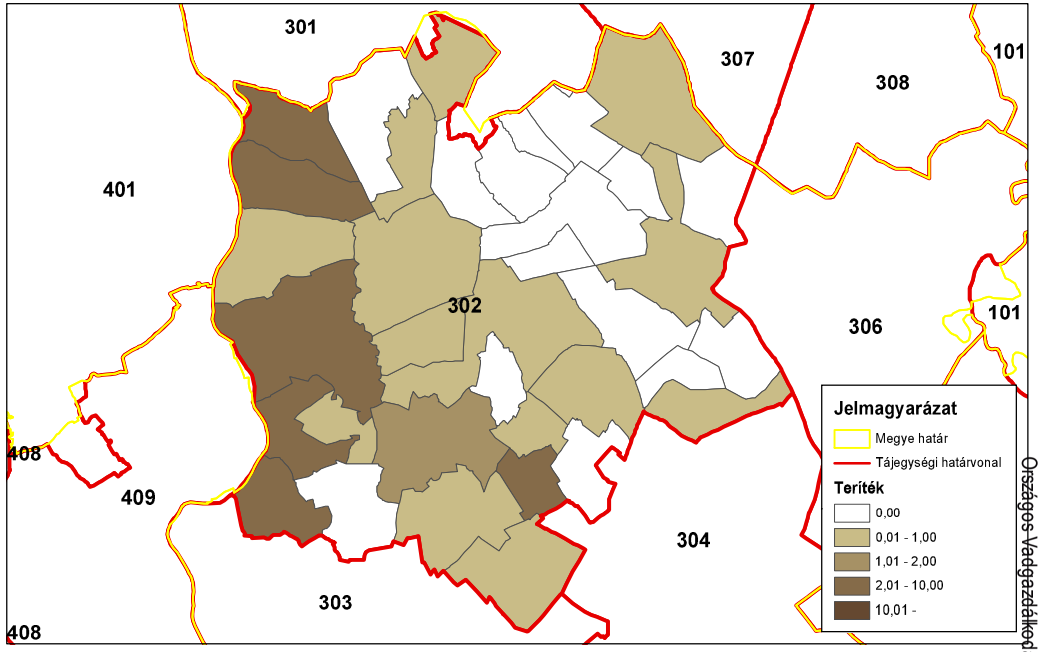

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2013

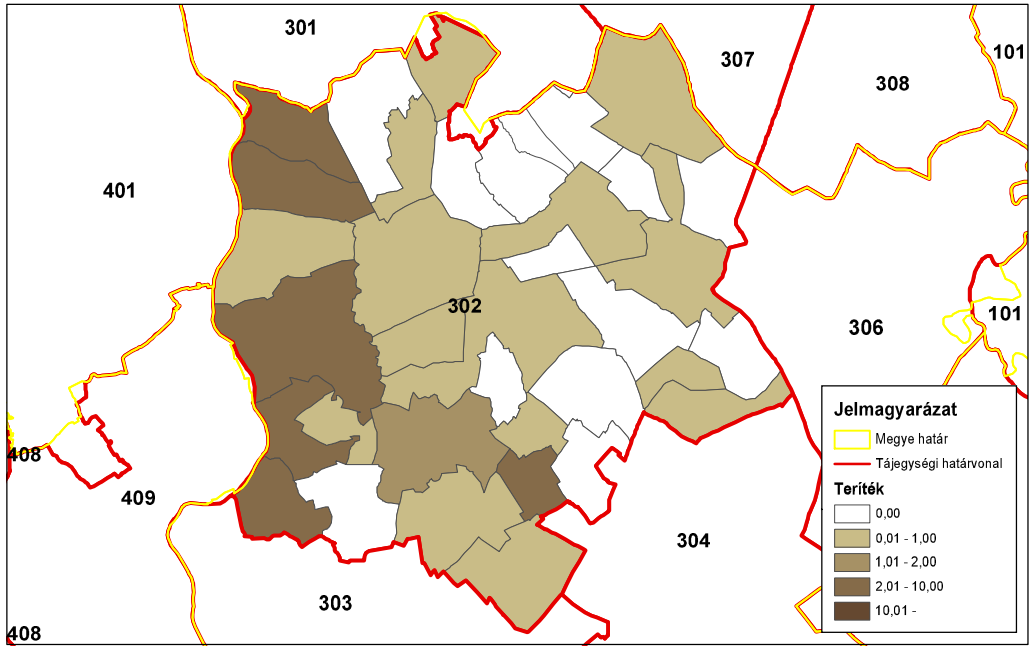

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2014

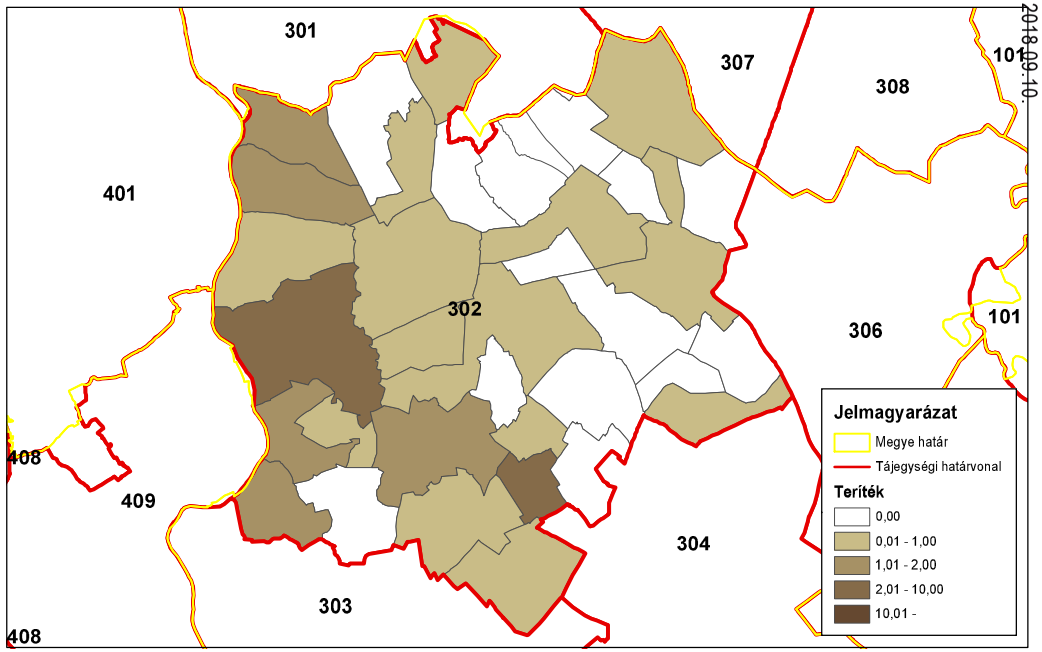

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

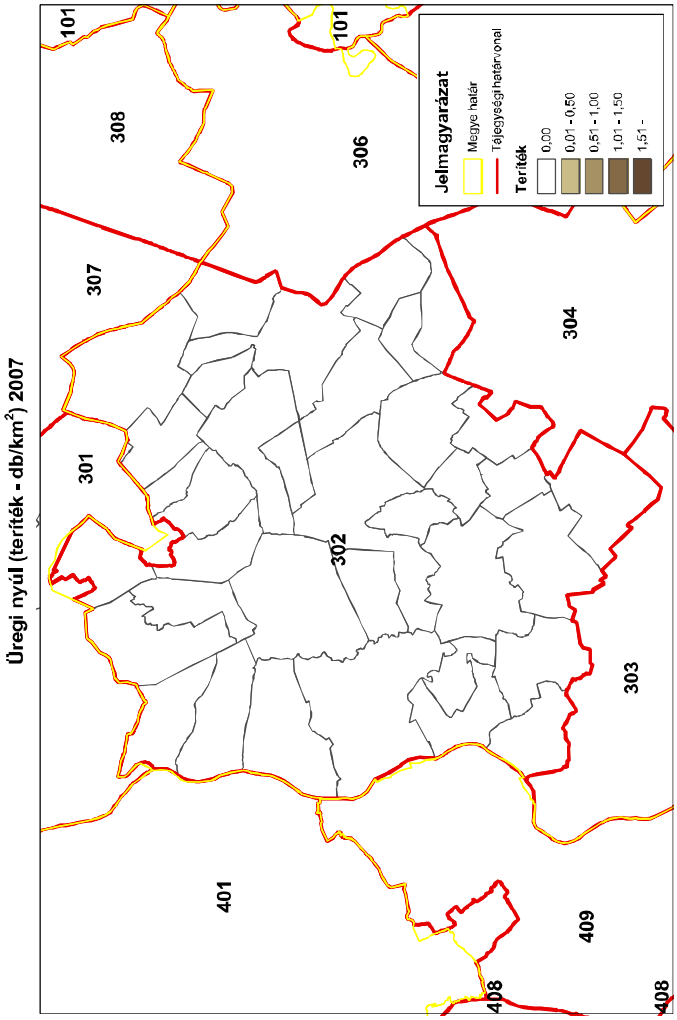
Üregi nyúl (teríték - db/km²) 2007
101
308
307
306
301
302
304
401
303
409
408
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

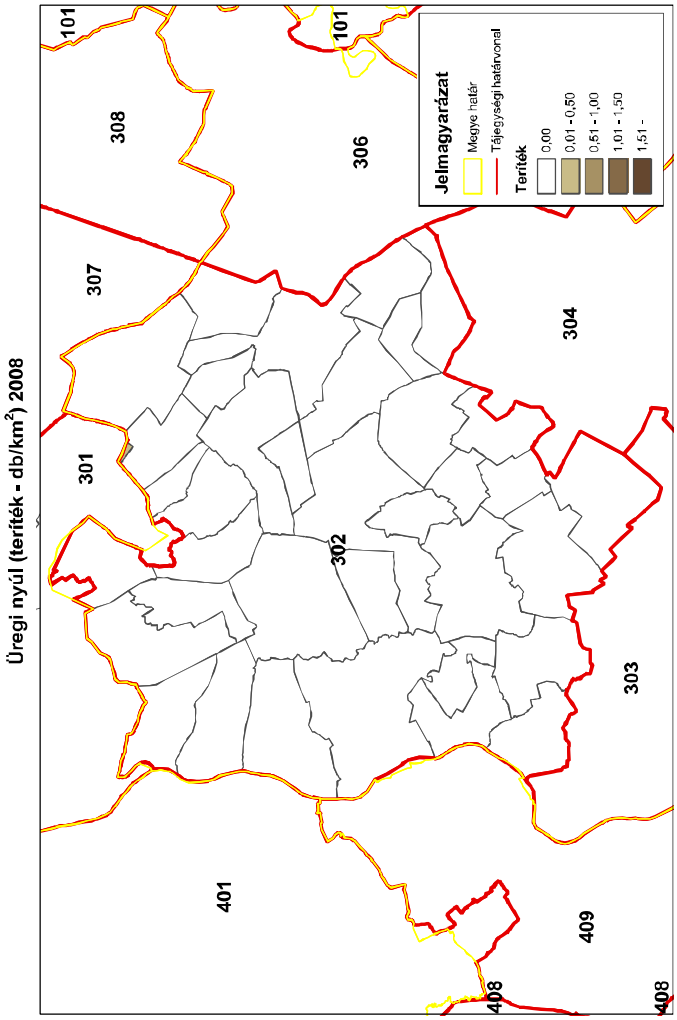
Üregi nyúl (teríték - db/km²) 2008
101
308
307
306
301
302
304
401
303
409
408
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

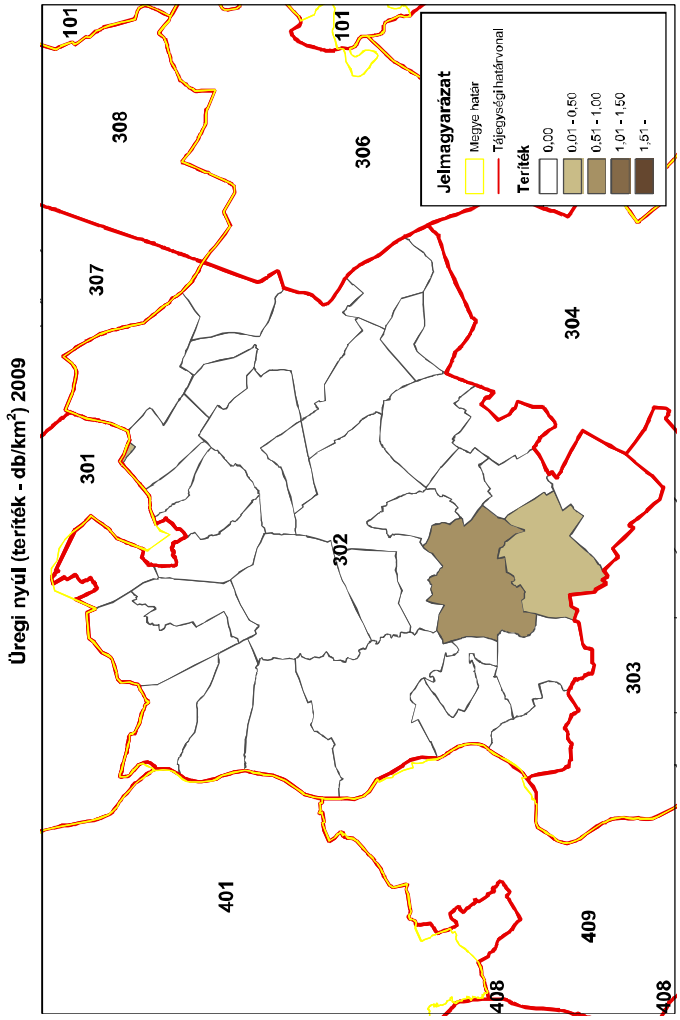
Üregi nyúl (teríték - db/km²) 2009
101
308
307
306
301
302
304
401
303
409
408
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

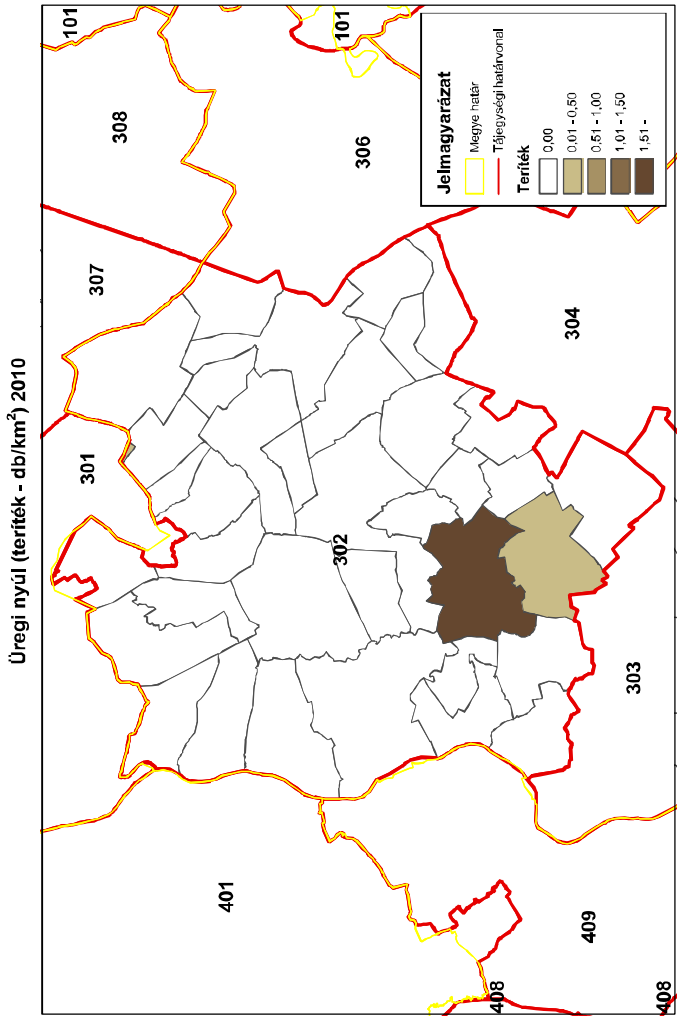
Üregi nyúl (teríték - db/km²) 2010
101
308
307
306
301
302
304
401
303
409
408
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

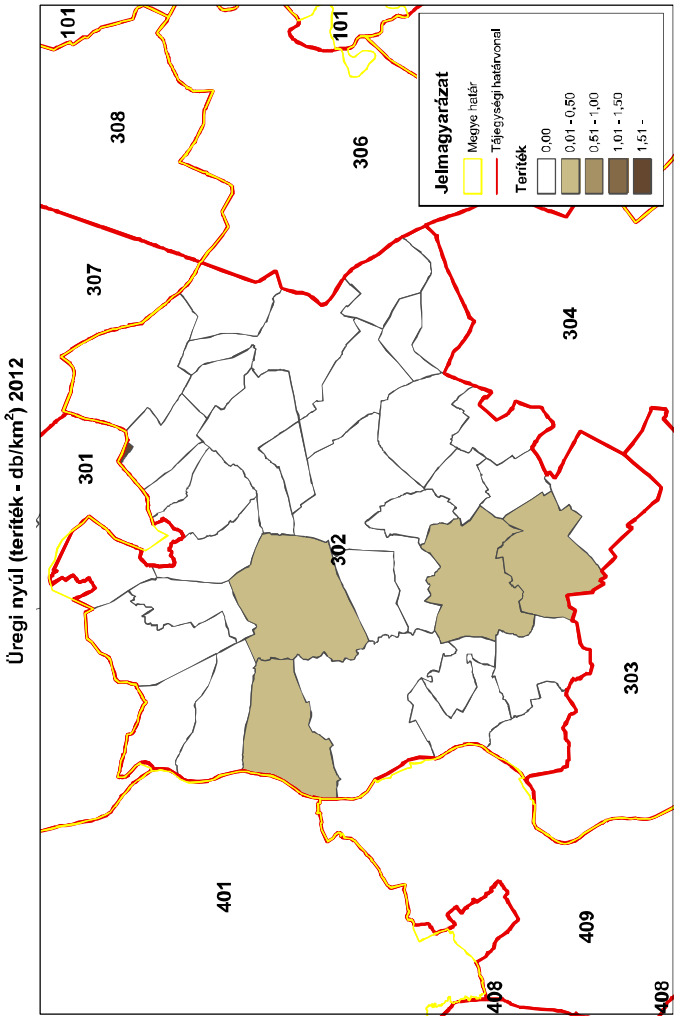
Üregi nyúl (terítéк - db/km²) 2012
101
308
307
306
301
302
304
401
303
409
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

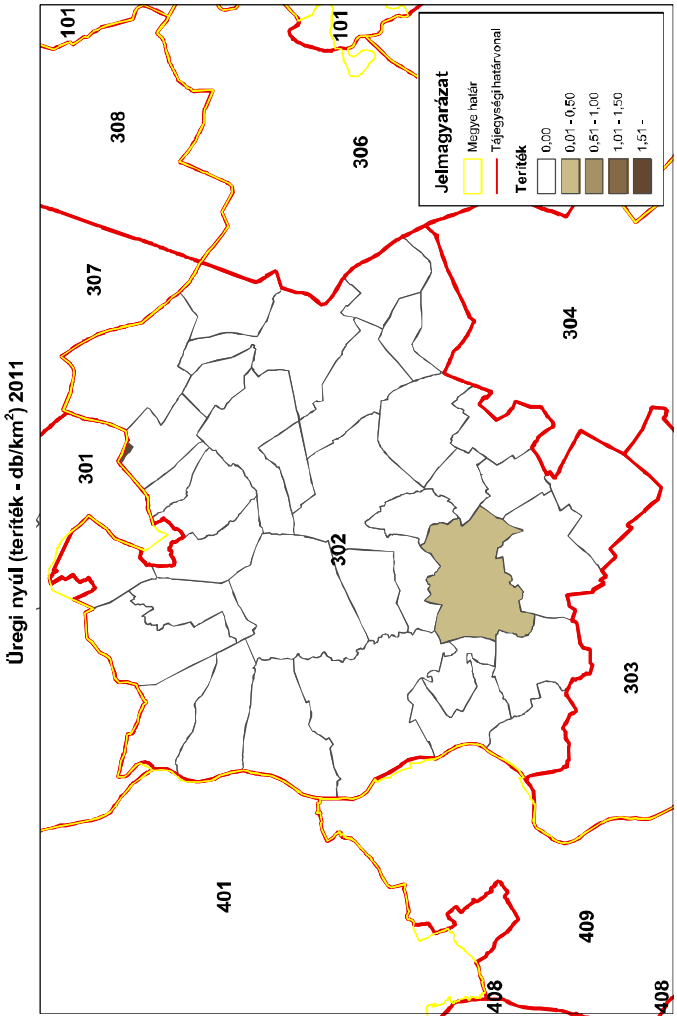
Üregi nyúl (terítéк - db/km²) 2011
101
308
307
306
301
302
304
401
303
409
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

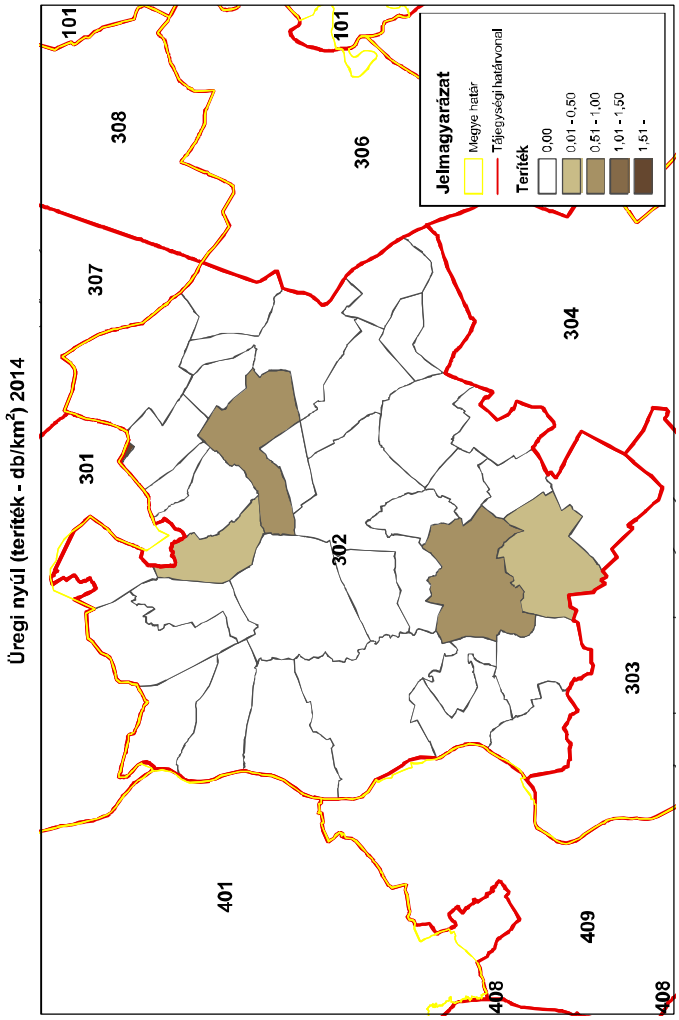
Üregi nyúl (terítéк - db/km²) 2014
101
308
307
306
301
302
304
401
303
409
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

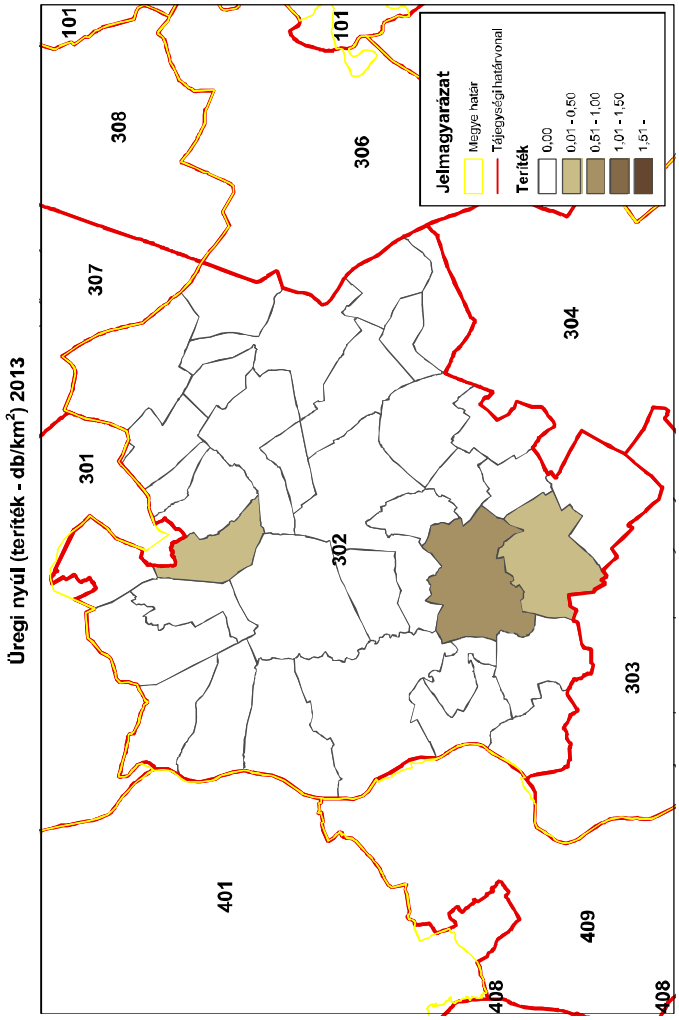
Üregi nyúl (terítéк - db/km²) 2013
101
308
307
306
301
302
304
401
303
409
408
Jelmagyarázat
Megye határ
Tájegységi határvonal
Teríték
0,00
0,01 - 0,50
0,51 - 1,00
1,01 - 1,50
1,51 -
ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- **Dolmányos varjú:** Terítéke ingadozó volt (700-1800 pld.).
- **Szarka:** A szarka lelövések száma hullámzó képet mutatott (1600-5200 pld.).
- **Szajkó:** A szajkó elejtések száma ingadozó volt (400-850pld.).
- **Róka**: A róka terítéke ingadozó képet mutatott (1200-2700 pld.).
- **Borz**: Vadászhatóvá nyilvánítása óta lelövése dinamikusan emelkedett (9 → 590 pld.).
- **Kóbor kutya**: A lelövések száma a töredékére csökkent (-81%).
- **Kóbor macska:** A lelövések száma a felére csökkent.
- **Házi görény:** Terítéke jelentéktelen, 0 és 42 pld. között változik a tájegységben.
- **Nyest**: Terítéke jelentéktelen, 0 és 32 pld. között változik a tájegységben.
- **Üregi nyúl:** 2000 és 2008 között nem volt elejtés a vadgazdálkodási tájegységben. 2009-óta az éves átlagos teríték 135 példány, és növekvő trendet mutat (69 → 162).
- **Pézsmapocok:** Az utolsó elejtések (2 pld) még 2002-ben voltak, nincs jelentősége a fajnak a tájegységben.
- **Aranysakál**: 2006-ban jelent meg a tájegységben, terítéke azóta folyamatos és növekvő (1 → 45 pld). A teríték nagyságrendje és növekedése a faj megtelepedését bizonyítja a tájegységben.
- **Nyestkutya**: Nincs terítéke a vadgazdálkodási tájegységben. Esetleges elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.
- **Mosómedve**: 2009-ben és 2013-ban 1-1 példány került terítékre. Elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.

Az egyéb apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben

- Az **Észak-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegységben (302)** legfontosabb vadfajaink közül a mezei nyúl terítéke az átlag feletti, a fácáné az átlag feletti negyedbe, míg a gímé és a vaddisznóé az átlag alatti negyedbe tartozik. Az üregi nyúl szerepe 2009-óta növekszik. Ezért a tájegységen belül egyaránt fontos a varjúfélék (dolmányos varjú, szarka), a kistestű menyétfélék (közönséges görény és nyest), valamint a közönséges tömeges szőrmés ragadozó fajok (róka és borz) gyérítése. E fajok gyérítésére a tájegységben a jelenleginél nagyobb figyelmet kell fordítani, különösen ott ahol a fontos apróvadfajok jelenléte számottevő. A róka gyérítése az őz szaporulatának védelme érdekében is fontos. A tájegység középső területeire alacsonyabb (0.5 pld/km^2, vagy annál kevesebb) a nyugati és keleti területeire magasabb terítéksűrűség jellemző. A kóbor kutya és kóbor macska kilövések száma nem a háziállatok tartásának javulása miatt csökken. Az aranysakál állományának csökkentéséhez legalább a 2-es gyérítési ráta elérése szüksége. A tájegységben a mosómedve jelenlétére különöse figyelmet kell fordítani. A ragadozó, vagy rabló életmódú fajokra nemcsak az apróvad védelme érdekében kell a jövőben nagyobb nyomást gyakorolni a tájegységben, aminek lehetőségeit a gazdálkodási ajánlások rész ismerteti.

A káros apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **302**

Év	Dolmányos varjú	Szarka	Szajkó	Róka	Borz	Kóbor kutya	Kóbor macska	Házi görény	Nyest	Üregi nyúl	Pézsmapocok	Arany sakál	Nyestkutya	Mosómedve
1998	831	4 339	508	1 167	0	801	831	3	0	34	15	0	0	0
1999	841	5 205	716	1 389	0	905	1 344	2	1	42	0	0	0	0
2000	1 064	2 953	552	1 463	0	806	963	20	0	0	1	1	0	0
2001	800	3 024	601	1 822	0	804	1 126	3	3	0	0	0	0	0
2002	759	2 468	529	2 727	9	826	988	0	5	0	2	0	0	0
2003	772	1 972	462	2 634	45	862	887	0	4	0	0	0	0	0
2004	704	1 646	473	2 159	66	392	390	0	4	0	0	0	0	0
2005	681	1 794	407	1 793	82	483	622	0	6	0	0	0	0	0
2006	711	1 736	443	1 682	187	454	625	42	8	0	0	1	0	0
2007	1 025	2 152	465	1 928	163	423	812	4	6	0	0	3	0	0
2008	681	3 525	507	1 942	123	248	525	4	6	0	0	3	0	0
2009	802	3 450	471	2 232	232	260	438	3	11	69	0	5	0	1
2010	749	3 459	430	2 024	248	257	375	12	28	329	0	3	0	0
2011	1 074	3 291	653	2 297	395	276	379	20	22	60	0	18	0	0
2012	1 312	3 241	696	1 936	590	222	182	2	11	86	0	22	0	0
2013	1 553	2 865	837	1 845	460	247	485	9	21	104	0	22	0	1
2014	1 766	3 303	851	2 191	524	155	420	15	32	162	0	45	0	0
Változás	112,5%	-23,9%	67,5%	87,7%	5722,2%	-80,6%	-49,5%	400,0%	3100,0%	376,5%	-100,0%	4400,0%	-	-100,0%
Minimum	681	1 646	407	1 167	0	155	182	0	0	0	0	0	0	0
Maximum	1 766	5 205	851	2 727	590	905	1 344	42	32	329	15	45	0	1
Átlagos	948,5	2966,1	564,8	1954,8	183,8	495,4	670,1	8,2	9,9	52,1	1,1	7,2	0,0	0,1

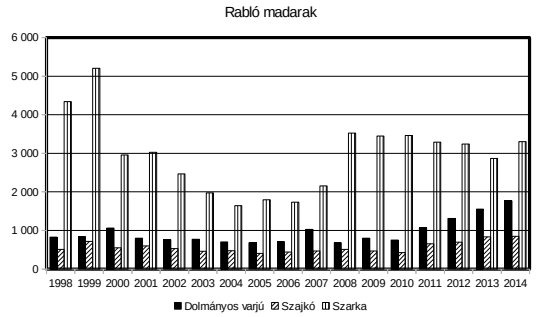

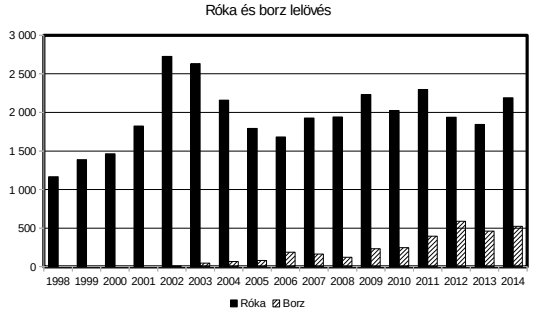

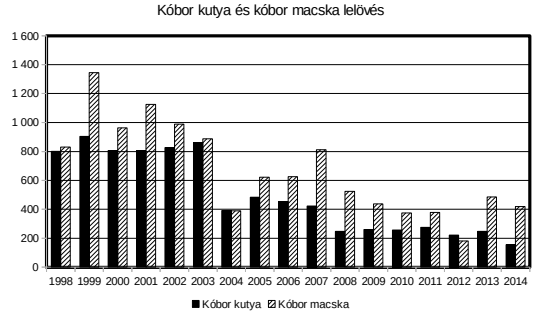

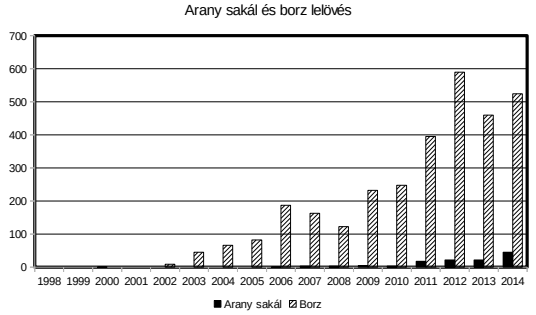

Róka (teríték - db/km^2) 2007

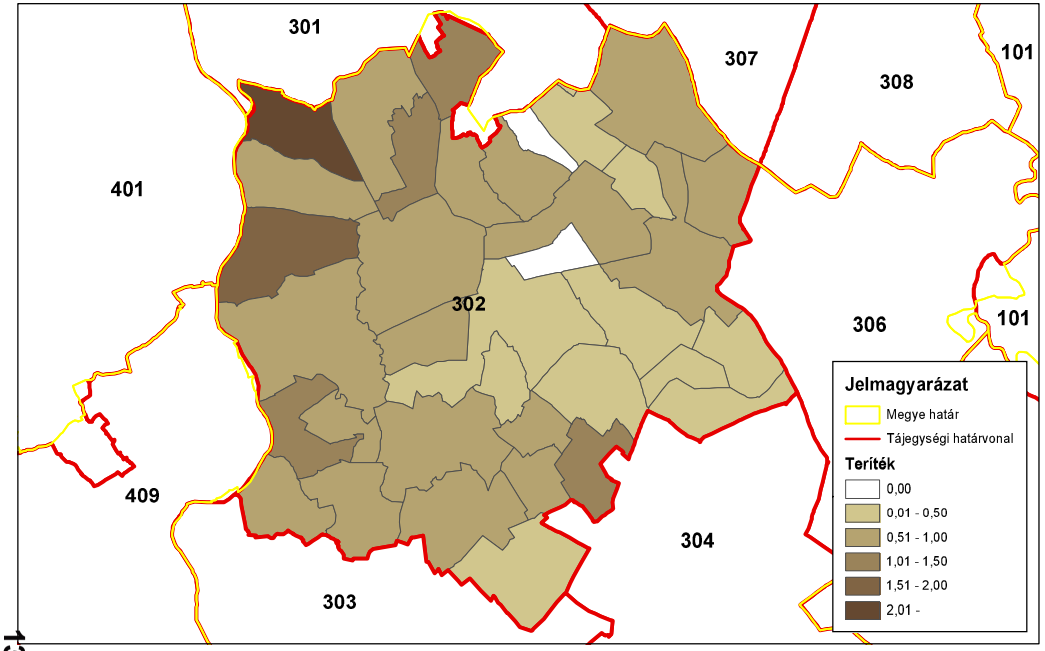

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2008

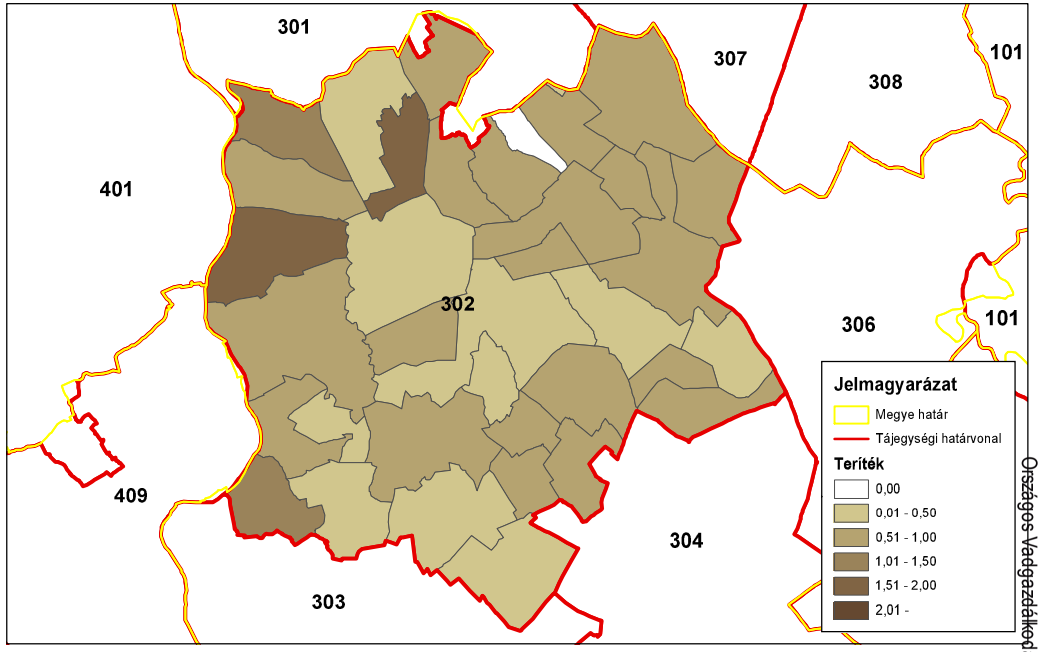

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2009

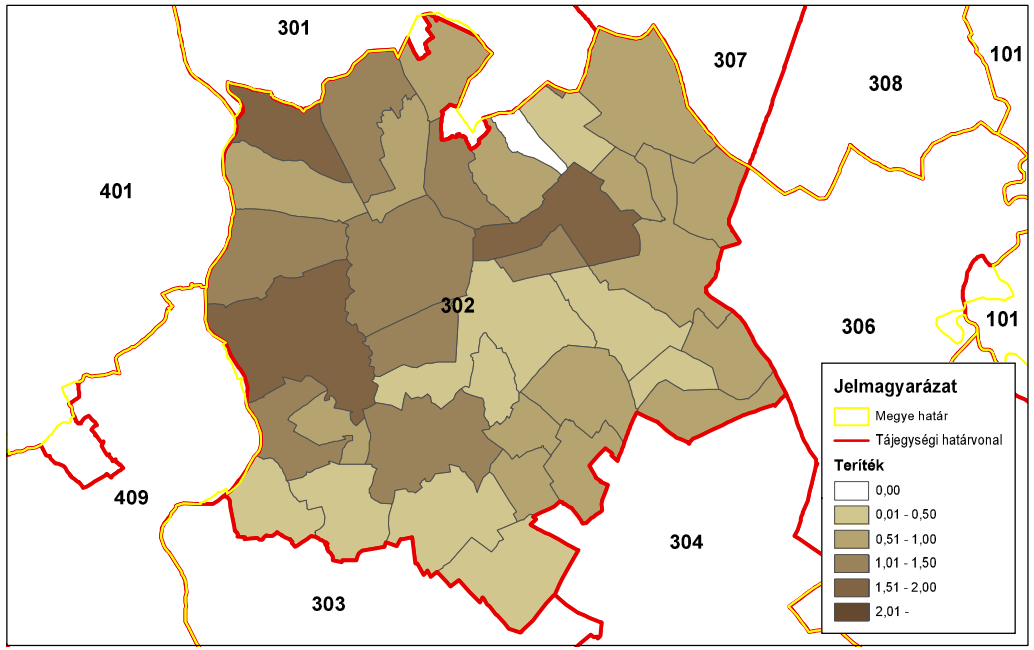

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2010

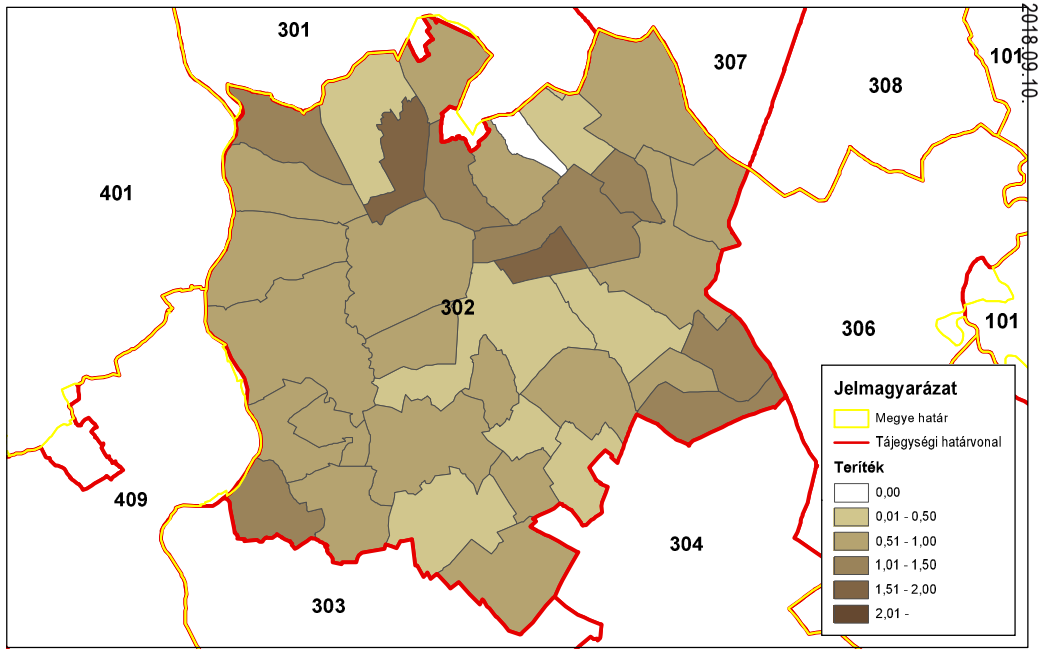

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Róka (teríték - db/km^2) 2011

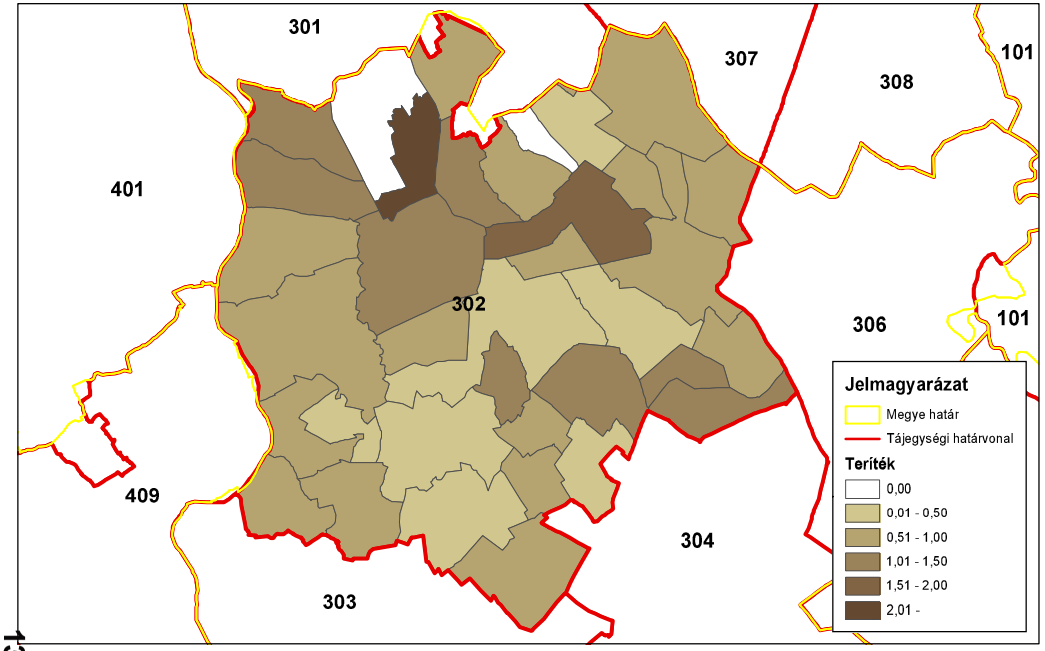

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2012

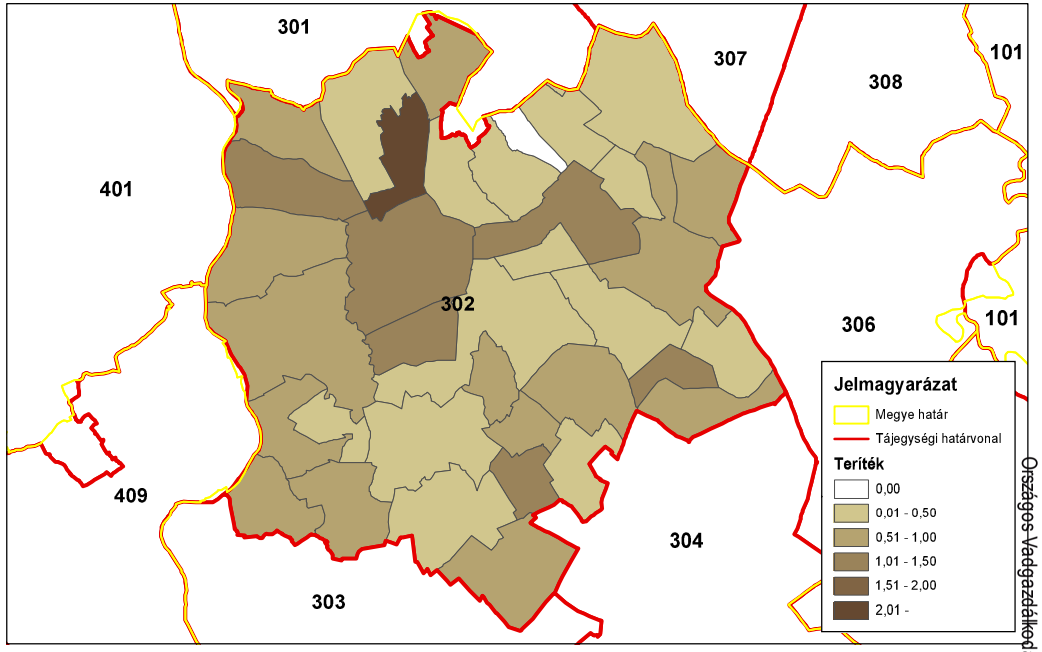

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2013

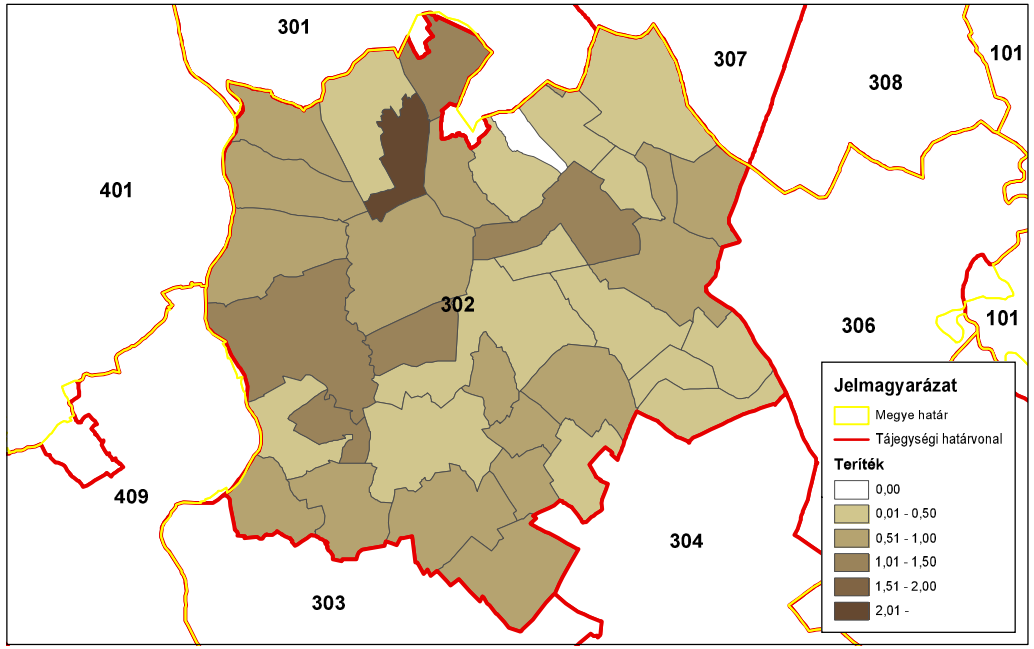

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2014

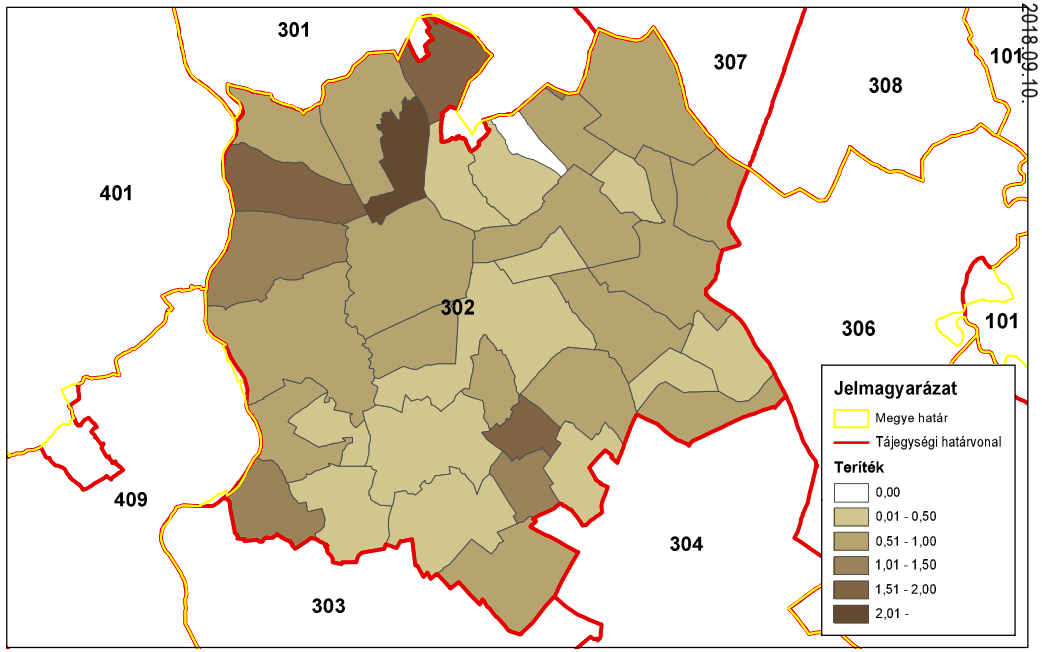

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Nagyvadgazdálkodás

A gímszarvas-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

- Az Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben (302) a gímszarvas állomány mennyiségét tekintve kis jelentőségű. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatában az alsó negyedben (35/52 és 35/52) helyezkedik el. A gímszarvas a tájegység déli határvonala mentén az ott található nagyobb erdőfoltoknak köszönhetően fordul elő, további terjeszkedése északi irányban láthatóan megkezdődött.

Az állomány minőségének értékelése

- Az állomány a vadgazdálkodási tájegységek trófeabírálati rangsorolási táblázatában az alsó harmadban (38/52) helyezkedik el. Az állomány minősége az alacsony számú, és döntően fiatal egyedek miatt ítélhető meg reálisan, de országos viszonylatban nem jelentős.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A tájegység területén a gímszarvas jelentett létszáma 1998-2014 között emelkedett (208 → 281 pld. +35,1%), ezzel párhuzamosan, azonban ezt meghaladó mértékben a hasznosítás is növekedett (18 → 60 pld. +233,3%).
- A teljes időszak átlagában megfigyelhető az alacsony, 18,4%-os hasznosítási arány, ami az utolsó öt év átlagában sem változott (18,5%). Illetve a tehenek esetében a teljes időszakra vonatkozó átlag 14,3% (az utolsó öt év során átlag 15%) is mind azt mutatja, hogy az állományt kifejezetten kímélik.
- A térített mezőgazdasági vadkár 1998 és 2014 közötti növekedésében a gímszarvas vélhetően nem játszik jelentős szerepet. Ennek reális értékelését azonban csak vadgazdálkodási egység szintjén lehet elvégezni.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám:100 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 200 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- A gímállomány tájegységben történő terjeszkedése a terítéktérképek alapján jól látható. Ezt alapvetően a gímszarvasnak már kedvező élőhelyi feltételek (erdősültség 17,6%) tették lehetővé, és az elmúlt évek hasznosítási stratégiája is nagyban segíthette. Ugyanakkor a jövőben a tájegységben döntően állománystabilizáló, a további terjeszkedést kizáró gazdálkodást célszerű folytatni.
- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos terítéknövelés (30-35%-ig) és a teríték összetételének – megbízhatóbb adatokra alapozott – kiegyensúlyozása révén elérhető egy egyensúlyi állapot, amikor az állomány hasznosítása a populáció-biológiai jellemzőkkel összhangban áll, továbbá a

A gímszarvas-gazdálkodás alapvonalai
hasznosítás összetétele is biztosítja egy stabil, kisebb állomány fenntartását. • Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag indokolt arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie. • Az állománybecslési módszerek közül a rendszeres, monitoringszerűen végrehajtott szinkronszámlás alkalmazása javasolt a tájegység gímszarvasos területein. Ez hosszabb távon kiegészíthető az állományok testtömeg értékeinek és kondíciójára vonatkozó jellemzőinek (vesezsírindex) rendszeres vizsgálatával, valamint a felnevelt szaporulatra vonatkozó adatok gyűjtésével. Ezen információkból az állomány változásának trendje, általános állapota és szaporodási teljesítménye is megismerhető. • Az állomány kívánatos korösszetétele alapesetben: 25% idős, 35% középkorú, 40% fiatal. Az 1998-2014 közötti időszak bikahasznosítása alapján feltételezhető, hogy az állomány a megtelepedés és megerősödés állapotában van, amikor a fiatal korosztályok fordulnak elő a legnagyobb arányban, de kisebb mértékben már megjelennek a középkorú, középkor végén járó egyedek is.
Élőhely-javítási javaslatok
• A tájegység vonatkozásában a gímszarvas szempontjából megfogalmazható általános élőhely-kezelési javaslat az állomány jelenlegi szintjén nincs.
A génmegőrzési kezelésű területek
• A tájegység területén belül nincs gímszarvas génmegőrzési rendeltetésű vadászterület (Mellékletekben csatolt táblázat).

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

- A dámszarvas jelentett létszáma az **Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység (302)** területén hullámzóan változott (**+44%**). A hasznosítás növekedett (**+440%**). A hasznosítási arány jobbára alacsony volt (1-24%).
- Kezdetben a bikákat kímélték, ez később átfordult a nőivar és a szaporulat kíméletébe. Az utolsó években kiegyenlítődés indult meg a három csoport között. Kérdéses, hogy a vadgazdálkodási egységek összegzett hasznosítási adatai mennyire értelmezhetők-e vadgazdálkodási tájegységi szinten.
- Előfordulása tájegység Pest megyével határos északi részére koncentrálódik. A teríték sűrűségének növekedése és enyhe területi terjeszkedés is érzékelhető. A szabad területi állomány 30-40%-a.
- Kérdéses, hogy a növekvő gímszarvas, a vaddisznó, az őzállomány mellett a dámszarvas milyen mértékben egyeztethető össze a mező- (67% szántó + rét-legelő) és erdőgazdálkodási (18% erdő) érdekekkel és tűrőképességgel.
- Az állomány a létszám alapján **(26/52)** az **átlag feletti negyedbe,** a terítékalapján **(28/52)** is az **átlag alatti negyedbe** tartozik a tájegységek rangsorában. A trófeák tájegységi rangsorolása szerint még nem értékelhető (**NÉ**).
- A dámszarvas a vadgazdálkodási tájegység területén "**növekvő jelentőségű**" nagyvad.

Az állomány minőségének értékelése

- A bírált trófeák mintegy ⅔-a kerti származású. Ezért a trófeák minősége a szabad területen élő állományra nem megbízható forrás. Az érmes arány egyébként viszonylag egyenletesen nőtt.
- „**Közepes**" minőségű állomány.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A szabad területi dámszarvasnak az **Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** kicsi/növekvő a vadgazdálkodási jelentősége. A növekvő szabad területi állomány hasznosítása kicsi. Lényegében állomány-növelő gazdálkodás folyt és folyik.

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai
• Kérdés, hogy a tájegységben indokolt-e a dámszarvas megtelepítése vagy megtelepedésének elősegítése és nagyobb létszámú állomány számára az élőhelyi feltételek adottak-e. Ugyancsak kérdés, hogy 18% erődsültség mellett a gímszarvas, a dámszarvas és a vaddisznó jelenlegi állománya fennmaradhat-e. • A tájegységi kezelését ezért a többi csülkös vadhoz viszonyított értéke és/vagy szerepe határozza meg, valamint a dámszarvas élőhelyén érvényesülő erdő- és mezőgazdasági érdekek és tűrőképesség. A tájegységben a térített mezőgazdasági vadkártérítés az elmúlt években jelentősen nőtt, 16-20 millió Ft/év között alakult. • Indokolt a szabad területi kezelés felülvizsgálata. Feltételezhető, hogy az állomány nagyobb a jelentettnél és a szintén növekvő gímszarvas és vaddisznó állomány a dámszarvassal együtt tetemes mezőgazdasági vadkárokat okozhat. Elsősorban a peremterületek és az újonnan elfoglalt területek képezhetik az állomány-csökkentés súlypontját.
Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám
• Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 200 egyed • Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 300 egyed
Állománykezelési elvek/modellek
• A tájegységben döntően állomány-csökkentő, a további növekedést és terjeszkedést meggátló gazdálkodást célszerű folytatni. A tájegységben a hasznosítás jelentős növekedése ellenére tovább nőtt a jelentett létszám, ami a megfelelő adatok (szaporulat, ivararány és állomány trend) hiányát is jelzi. • Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag indokolt arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie. • Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése is elég, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak (pl. összehangolt szinkronszámlálások). • A felmérések adatokat szolgáltatnak az ivarararányra és a felnevelt szaporulatra vonatkozóan is, amiből meghatározható az állomány realizált szaporodóképessége. A

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai
realizált szaporulatot összehasonlítva a kiinduló szaporodási mutatókkal (sárgatestek száma, magzatszám) megbecsülhető a felnevelési veszteség, a ragadozók hatása és a borjúlövés hatása is. Az állomány trendjének ismeretében megítélhető a hasznosítás és a természetes folyamatok kölcsönhatása, amik alapján növelhető/csökkenthető a lelövések száma.
Élőhely-javítási javaslatok
• Az **Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** a dámszarvas számára külön élőhelyi fejlesztés nem indokolt. • A vadetetésnek a károsított területektől való elterelés lehet a célja vagy a vadászati sikeresség növelése; a kihelyezett takarmány mennyiségének és minőségének ehhez kell igazodnia. Az állomány növelését célzó etetés kerülendő. • A vad számára jelentős természetes táplálékot biztosító szegélyterületek, árok- és csatornapartok, fasorok, bokrosok, gyepek megőrzése alapvető, mert ez csökkentheti a kultúrnövényekre nehezedő vadnyomást. • A megfelelő mennyiségű és minőségű (kiegészítő) vízellátásról a nagyvadfajok sajátos igényeire tekintettel célszerű dönteni. • A sózók létesítése és fenntartása az ásványi anyag ellátás érdekében szükséges. • Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vadfajok sajátos, természetes igényeihez igazodjanak. A vadföldművelés tényleges céljának elérését (hasznosítás növelése, trófeaminőség javítása, vadkár csökkentése) és a befektetett költségek megtérülését elemezni szükséges.
Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása
• A **Mellékletekben** található jegyzék tartalmazza.

Az őzgazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

Az őz az **Észak-bács-kiskuni** vadgazdálkodási tájegységben a mennyiségi viszonyokat nézve "**jelentős**" nagyvad. A tájegységek rangsorolási táblázatában a jelentett létszámot (**31/52**) tekintve az átlag alatti negyedben, a terítéket (**37/52**) nézve szintén az átlag alatti negyedben található. Gazdálkodási szempontból (teríték, bevételek, károk) helyét az határozza meg, hogy az őzön kívül a másik 3 nagyvad is megtalálható a tájegységben. A gímszarvas kisebb számban, a dámszarvas és a vaddisznó pedig növekvő számban van jelen.

Az állomány minőségének értékelése

Az őzagancsok minősége az **Észak-bács-kiskuni** vadgazdálkodási tájegységben "**közepes**". A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolásában az átlag alatti negyedben, az átlaghoz közel helyezkedik el (**28/52**).

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- Az Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység területén az őz jelentett létszáma 1998-2007 közt emelkedett, majd visszaesett és végül 2010 óta egyenletesen nőtt (**+47%**). Az őz hasznosítása csaknem folyamatosan emelkedett (**+277% emelkedés**). A rendelkezésre álló adatok alapján a vadgazdálkodási tájegységben hosszú távon 3400-3800 őz hasznosítása is fenntartható lehet.
- Az őz hasznosítási aránya alacsony szintről indult és az egész értékelt időszakban zömében 25-30% között alakult. Figyelembe véve az őz jellemzőit és a tapasztalatokat, a 35% közötti hasznosítási szint itt is biztonságosan tartható lehet, ha a suta- és gidalelövés is egyensúlyba kerül. A tájegységi adatok alapján a suták hasznosítási aránya (15-20%), jóval kisebb a bakoknál és a gidáknál. Ennek megfelelően a bakok (30-40%) és a gidák (35-40%) terítéken belüli aránya magasabb volt, mint a sutáké (25-30%). A sutakímélet lehet a növekvő teríték ellenére emelkedő állomány alapja.
- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a suta-és a gidateríték óvatos növelése megengedhető. Az őzállomány hasznosítása a vadgazdálkodási tájegységben a biológiai lehetőségekhez valószínűleg közel áll, de a stabil állapot elérése azért is szükséges, mert a nagyobb sűrűségű állományokban előbb-utóbb megjelennek azok a sűrűségfüggő hatások (testsúly, kondíció, agancsméretek csökkenése), amik az állomány teljesítményét visszavetik.
- Az őz száma miatt fontos nagyvad a vadgazdálkodási tájegységben. A tájegységben a gímszarvason és vaddisznón túl a szabad területen a dámszarvas is megtalálható. A vadgazdálkodási tájegységben a térített mezőgazdasági kár is növekedett, a térített erdei vadkárok pedig erősen emelkedtek az értékelt időszakban. A mezőgazdasági károk a vaddisznóhoz jobban köthetők, az őz helyi jelentőségű lehet.
- Az Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység a területéről bemutatott érmes agancsok aránya alapján a VGTE országosan az átlag alatti állományok közé tartozik (28/52). Az érmesek aránya 1-7% között hullámzott. Az állományban a trófeák minősége többségében gyenge, de évről évre előfordulnak jobb egyedek is.
- A vadgazdálkodási tájegységben a baklelövés növekedésével egyidejűleg a lőtt őzek korösszetétele is átalakult. A "fiatal" korcsoport részesedése nagyon stabil volt (40-45%), a „középkorú" csoportba tartozott 30-45%, és az „öreg" bakok aránya 20-30% volt. Az Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység a területéről bemutatott érmes agancsok aránya alapján az országos átlag alatti állományok közé tartozik (38/52). Az

érmesek aránya 1-7% között ingadozott.

- Az Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben az őzbakok agancsainak szárhossza (átlagosan) a 4 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, majd az 5-8 éves korban azonos szinten marad. Az átlagos agancssúly 5-8 éves kor között van a maximumon; utána csökkennek, illetve erősen szóródnak az átlagok. Az elejtések megítélésekor itt is figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is igen nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. Az agancsnövekedést a számos átlagos év közepes értékei alapján, és nem a kiugró értékek, a „jó" évek eredményei alapján lehet megítélni.

Állománykezelési elvek/modellek

- Az őzgazdálkodás céljait 4 fő szempont értékelése alapján célszerű meghatározni:
  1. Megfelel-e az állomány mennyiségi hozama az elvárásoknak? (vadászati lehetőség és bevétel, vadhús árbevétele)
  2. Megfelel-e az agancsok minősége az élőhelyi lehetőségeknek és a várakozásoknak? (agancsok nagysága, érmesek száma/aránya)
  3. Kell-e a vadkárral foglalkozni? (mezőgazdasági, erdei kár, vadbalesetek)
  4. Mik a célokkal kapcsolatos biológiai és gazdálkodási korlátok? (pl. a környezet tűrőképessége)
- Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: Az őzállományok létszámának pontos felmérésére nincs módszer. A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése a cél, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak. Ezek a felmérések adatokat szolgáltatnak az ivararányra és a felnevelt szaporulatra vonatkozóan is, amiből meghatározható az állomány realizált szaporodóképessége. A realizált szaporulatot összehasonlítva a kiinduló szaporodási mutatókkal (sárgatestek száma, magzatszám) megbecsülhető a felnevelési veszteség, a ragadozók hatása és a gidalövés hatása is. Az állomány trendjének ismeretében megítélhető a hasznosítás és a természetes folyamatok kölcsönhatása, amik alapján növelhető/csökkenthető a lelövések száma. Az elmúlt 2 évtized országosan és a tájegységben is bizonyította, hogy a lelövések fokozatos növelése (ebben a vadgazdálkodási tájegységben: **+277%**) miatt az őzállományok nem omlanak össze.
- Az őzállomány állapotának legfontosabb és minden esetben gyűjthető jellemzői: a lőtt őzek testtömege és a testtömeg megoszlásának változása, az agancsok súlyának és súly szerinti eloszlásának változásai, valamint a szaporulat számának és megoszlásának változásai (magzatszám, felnevelt szaporulat).
- Az őzállományokban bak territórium foglalási viselkedése miatt erős a nyomás az 1:1-től erősen eltérő ivararány kialakulására (1:2-3 bak:suta). Ez növeli az állomány számszerű szaporodóképességét, ami „elfiatalodó" koreloszláshoz vezethet, ami a suták és a gidák megfelelően erős hasznosítása nélkül nem akadályozható meg. Ennek elmaradásakor a sűrűségfüggés hamarosan lecsökkenti az őzek súlyát és szaporulatát.
- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos terítéknövelés (≈35-40%-ig) és a teríték összetételének kiegyensúlyozás (1:1:1) révén el lehet érni olyan egyensúlyt, amikor az őzállomány hasznosítása a biológiailag megalapozott, továbbá a hasznosítás összetétele is biztosítja a kedvező létszám/teríték fenntartását.
- A szabályos korösszetételű (élő) állomány eloszlását figyelembe véve a bakteríték javasolt összetétele 60±10% fiatal, 20±5% középkorú és 10±5% öreg bak. A populációdinamika összefüggéseit figyelembe véve, ettől lényegesen eltérő korösszetétel torzu-

lások nélkül tartósan nem vehető ki egy állományból sem.

- Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, ivarra és korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.
- Az őzbakok agancsainak szárhossza már a 4-5 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, és ezt követően a 8 éves korig azonos szinten marad. Az átlagos 24 órás agancssúly 6-8 éves kor között van a maximumon; utána csökkenni és erősen szóródni kezdenek az átlagok. Az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is igen nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. Az agancsnövekedést az „átlagos" évek közepes értékei alapján, és nem a kiugró értékek, a „jó" évek eredményei alapján lehet megítélni.

Élőhely-javítási javaslatok

- A vadgazdálkodási tájegységben elsősorban az apróvad határozza meg az élőhelyi beavatkozásokat és fejlesztéseket. A számukra végzett beavatkozások az őznek is kedvezőek, ha a kialakuló növényzet táplálkozási igényeinek megfelelő. Az őz koncentrátum válogató kérődző, amely a magas táplálóanyag-tartalmú, nyersfehérjében gazdag, alacsony rosttartalmú növényeket részesíti előnyben. Csak az őz igényeit kielégítő élőhelyi beavatkozások, vadföldek létesítése nem várható. Az igényeinek megfelelő pillangós növények (p.: herefélék, szarvaskerep, csillagfürt) alkalmazása azonban az őz számára is hasznos.
- A szegélyek, csenderesek, vadrejtők fenntartása és megőrzése az őz számára is fontos, rejtőhely és táplálkozás szempontjából is. Az őz számára az agrár környezetben a szegélyek és vonalas élőhelyi elemek a territóriumok kijelölése és fenntartása miatt is fontosak.
- Az őz kiegészítő takarmányozása szélsőséges körülmények között indokolt, de a rossz minőségű vagy igényeinek nem megfelelő takarmányok kihelyezése káros.
- Az ásványi anyagellátás kiegészítésére sózók fenntartása/létesítése az őz érdekében is szükséges.

Ragadozók kezelése

- A vadászható ragadozókkal való gazdálkodás az őz szempontjából is fontos. Főleg az ellés után a gidák veszteségeit okozhatja a róka, a kóbor kutya, az aranysakál és a vaddisznó is.
- A róka korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (>1,5 gyérítési rátára van szükség) kell kivenni a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia.
- Az aranysakál esetében a hatékonyabb utódnevelés miatt, a rókáét meghaladó vadászati hatékonyságra van szükség.
- A kóbor kutyák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani.

A génmegőrzési kezelésű területek

Nincs a vadgazdálkodási tájegységben.

A muflongazdálkodás alapvonalai
Az állomány mennyiségének értékelése
Az **Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység** területén a muflon szabad területen nem fordul elő. Vadgazdálkodási és vadászati jelentősége **nincs**.
Az állomány minőségének értékelése
A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő.
Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása
A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő.
Állománykezelési elvek/modellek
A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő. Esetleges természetes megtelepedése vagy szándékos betelepítése sem támogatható. A tájegység természeti és vadgazdálkodási adottságai folytán a muflon megtelepedésének elősegítése nem kívánatos.
Élőhely-javítási javaslatok
Nem alkalmazható szempont.
A génmegőrzési kezelésű területek
Nem alkalmazható szempont.
Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása
Muflon zárt kertben sem található a vadgazdálkodási tájegységben.

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

Az **Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben (302)** a vaddisznó "**közepes**" jelentőségű. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorában a jelentett létszám (**32/52**) és a teríték (**37/52**) alapján is az **átlag alatti negyed**ben helyezkedik el.

Az állomány minőségének értékelése

A vaddisznó trófeák minőségét nem értékeljük, mert csak szelektált minta áll rendelkezésre (>15 cm méretű agyarakat kell bíráltatni), a vadaskerti és a szabad területi agyarak nincsenek elkülönítve és egy túlszaporodott, jelentős problémákat okozó vad esetében a minőség védelmének jelenleg nincs különleges indoka.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- Az **Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi jelentett létszáma 1998-2014 között ütemesen emelkedett (**+147%**), eközben a teríték a **kilencszeresére** nőtt (**+829%**). A tájegységet 2007-2014 között a vaddisznó teljesen belakta, de zömében a 0.0-1.0 db/km^2 sűrűség a jellemző.
- A hasznosítási arány az értékelt időszakban végig alacsony volt (**27→83%**) és csupán 2014-ben haladta meg a 100%-ot! A tájegységben f**olyamatos állománynövelő gazdálkodás folyt. Ez a vadászati nyomás közel sem volt ahhoz, ami elég lehetett volna az állomány növekedésének megállítására.**
- A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben a kanokhoz viszonyítva (16-26%) sokkal kisebb arányú kocát lőttek (4-16%) és a süldő és malac lelövés kevés (45-60%) volt. A kocák lelövéseken belüli ekkora aránya mellett a szaporulat lövése (süldő+malac) nem elegendő a vaddisznó állománynövekedésének megakadályozására.
- A tájegység területén a szántó és a rét-legelő művelési ág aránya 67%, az erdő 17.6%. A jelenlegi vadkárhelyzet még nem veszélyes, de az állomány jelentős csökkentésének elmaradása súlyos kockázatokat jelent. A kártérítések előbb-utóbb ellehetetleníthetik az érintett vadgazdálkodókat. A mezőgazdasági területekre a nagyobb erdősült részekről kiáramló vaddisznók kezelése / visszaszorítása tájegységi szintű összehangolást kíván.
- **Az eddigi hasznosítási gyakorlat nem volt eredményes, ezért a vaddisznólétszám csökkentése érdekében a lelövéseket maximalizálni kell és a kocakilövések minél magasabb arányát kell elérni.**

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 300 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 1200 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

Az **Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi létszámát a következő 10 évben mintegy felére (40-60%) kell csökkenteni, amihez az alábbiak szükségesek:

- **Az évente meghatározott lelövési tervek teljesítése, a nőivar és a szaporulat védelmének megszüntetése.**

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

- Az irreális értékek korrekciójának biztosítása (virtuális túlhasznosítás, ivar- és korcsoportok adatainak ellenőrizhető hitelessége). Ennek érdekében a tájegység szintjén egységes vadállomány-felmérési (monitorozási) és tervezési módszertan kidolgozása és bevezetése (pl. szinkronizált számlálási rendszer, összehangolt testtömeg és szaporodási adatgyűjtési és értékelési rendszer kialakítása a vadgazdálkodási tájegységben).
- **Az éves tervben a meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korra, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva szükséges meghatározni.**
- A vadgazdálkodási egységek között a vadászati nyomás összehangolt ellenőrzése, hogy **a vaddisznót gyengébben hasznosító területek ne legyenek a visszatöltődés forrásai. Az állomány csökkentés egyik fő eleme az alacsony sűrűségű, legfrissebben elfoglalt területek hatékony kezelése.**
- A **felülről nyitott** lelövési tervszámok alkalmazása, azaz a nőivar és a szaporulat lelövését nem szükséges felülről korlátozni.
- A rendelkezésre álló adatok alapján a **100-150% hasznosítási arány** jó esetben a szinten tartáshoz volt elegendő. A 2017-től kezdődő 3-5 évben az érzékelhető **állománycsökkentéshez tartósan >150% hasznosítási arányt szükséges fenntartani.**
- A teríték összetételét az állomány csökkentése érdekében úgy célszerű meghatározni, hogy **a kifejlett kocák lelövése határozottan nagyobb legyen a kanokénál (1.5-2 koca : 1 kan) és az összes lelövés >75%-a malac+süldő legyen.** A malac+süldő lelövésből **>25% malac** legyen (<50% süldő).

Élőhely-javítási javaslatok

- A vaddisznó etetésének csak a vadászat megkönnyítése (szórók), illetve a károsított területektől való elterelés lehet a célja; a kihelyezett takarmány mennyiségének és minőségének ehhez kell igazodnia. Az állomány növelését célzó etetés kerülendő. A szórók és etetők helyét úgy kell megválasztani, hogy a takarmányozás a természeti vagy gazdasági értékekben a károkozás veszélyét ne növelje.
- Szükséges a vadhatás-monitoring rendszeres alkalmazása. A károsítás és a túrás mértékének és mintázatának rendszeres felmérésével a hasznosítás mennyiségének és tér-időbeli eloszlásának tervezése és megvalósítása az élőhelyen mérhető paraméterekhez igazítható. Így a tervezett élőhely- és vadállomány-kezelési javaslatok teljesülése és sikerességük is nyomon követhető és értékelhető.
- A megfelelő mennyiségű és minőségű (kiegészítő) vízellátásról a vaddisznó jellemző igényeire is tekintettel célszerű dönteni.
- Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vad sajátos igényeihez igazodjanak. A vadföldművelés tényleges céljának elérését (hasznosítás növelése, vadkár csökkentése) és a befektetett költségek megtérülését elemezni szükséges.

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Apróvadgazdálkodás

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

Az **Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben (302)** a mezei nyúl "**közepes jelentőségű**" vadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatban a jelentett létszám (18/52) és a teríték (23/52) alapján is az átlag feletti negyedben helyezkedik el. A mezei nyúl állománya és terítéke helyileg esetleg számosabb is lehet. Nem meghatározó jelentőségű faj.

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány (24915-ről 19689-re) csökken.
- A hasznosítás (3211-ről 3464-re) stagnál, míg a hasznosítási arány (12.9%-ról 17.6%-ra) növekszik.
- A befogás csökken, míg a lelövés nő, így a lelövések uralják a hasznosítást (86% - 14%-ról 97% - 3%-ra).

Állománykezelési elvek/modellek

- A mezei nyúl gazdálkodásban az alkalmazkodó hasznosítás bevezetése szükséges. Kötelezővé kellene tenni egy elfogadott létszámbecslési módszer (javasolt az éjszakai reflektoros létszámbecslés) használatát tél végén-kora tavasszal és ősszel, a vadászatok megkezdése előtt. Az őszi becslés alapján, amennyiben szükséges, módosítani lehet a tervezett hasznosítandó mennyiséget.A hasznosítás mennyiségét egy hasznosítási modell segítségével kell meghatározni: a Kovács-Heltay modell vagy a SZIE VMI modellje alapján számítsák ki.
- A hasznosítható mennyiséget havi bontásban kellene megadni az első vadászat előtt a vadászati hatóság számára, a tervezett mennyiség ¾-ét október hónapban illetve november első hetében kellene elejteni. A fegyveres vadászat lehet engedélyezett.
- A mezei nyúl szempontjából a róka jelent komolyabb hatást a tájegységben, az összefüggések hiánya ellenére is. A vaddisznó jelenléte a térségben nem kedvező, egyrészt látszik a térített mezőgazdasági vadkár emelkedésén, hogy nő a vaddisznó létszáma a tájegységben, ami negatív hatással lehet a vadgazdálkodók gazdálkodására. Ugyanakkor az erdősült területek magasabb aránya miatt nem valószínű, hogy meg lehetne szüntetni a jelenlétét a tájegységben. Viszont a disznó lelövések növelése szükséges, hogy a nyúl állomány csökkenését megakadályozzuk hosszabb távon. Látszik is az összefüggés, miszerint több elejtett vaddisznó mellett több nyulat tudnak hasznosítani a gazdálkodók. Ennek megfelelően a vaddisznó visszaszorítása kiemelt cél.

Élőhely-javítási javaslatok

- Az erdők magasabb aránya (18%) a vaddisznó állomány miatt nem kedvező, de az itteni vadföldeken is lehet a mezei nyúl számára kedvező legelőkeverékeket vetni. A szőlő magas aránya (7%) a mezőgazdasági területek és a gyepek mellett kedvezhet a mezei nyúl állománynak, de a jelenlegi kordonos művelés, gépesített művelési módok, és vegyszerezés mellett a szőlőültetvények már nem feltétlenül kedvezőek a mezei nyúl számára. A szántóterületek aránya (47 %) nem túl nagy, de vannak nagy arányban gyepek a tájegységben (19 %), ezért az alábbi szempontok szerint lehet az élőhelyet javítani a mezei nyúl számára:

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai

- A növényborítás nélküli területek minimalizálása (másodvetés, tarlóvetés). Ehhez a következő növények javasoltak: őszi káposztarepce, takarmánykáposzta, takarmánykel, tarlórépa, olajretek, mohar, köles. (KAP Zöldítés kihasználása)
- A táblaméretek csökkentése a vetésszerkezet változatosságának növelése, ha ez lehetséges (KAP Zöldítés, AKG kihasználása).
- A még meglévő természetes élőhelyfoltok zöldfolyosókkal (KAP Zöldítés – táblaszegélyek, fasorok), elsősorban füves élőhelyekkel, vagy takarmánytermő sávokkal való összekötése.
- Változatos lágyszárú növény fajösszetétel kialakítása (fajszám: 30 <).
- A vadászterület minden részére legyen hatással az élőhelyfejlesztés (több, kisebb, a területen szétszórt, elnyújtott, sávszerű vagy amorf kialakítás)
- Szélfogó cserjesorok, -foltok, magasfüves (kaszálatlan) területek kialakítása (KAP Zöldítés).
- Vadföldeken többéves vetőmagkeverékek telepítése ajánlott (Biodiverzitás vetőmag keverék; CL 1300 őz és nyúl keverék). Egynyári kultúrák esetén a vetésváltást több, kisebb részletben, hetes, hónapos különbségekkel végezzük.
- Kaszálások során vadriasztó lánc használata szükséges, valamint a kaszálást mindig a tábla közepétől a szélei felé haladva végezzük.
- A meglévő gyepek (19 %) kedveznek a mezei nyúlnak, amennyiben ez megmarad és nem legeltetik túl háziállatokkal. Ezek fenntartása és összekötése zöld sávokkal szintén javasolható.

- Az agrárkörnyezet-gazdálkodási programok (AKG) zöldugar kezelésére vonatkozó szabályok a mezei nyúl élőhely kezelése során is alkalmazhatók, ahogy a kaszálás szabályai a vadlegelőkön és egyéb füves élőhelyeken is alkalmazhatók.
- Ha az élőhelyfejlesztés nem lehetséges, akkor mindenképpen szükséges a nyári kiegészítő takarmányozás a vadgazdálkodási egységek területén már az aratást megelőzően, majd utána folyamatosan az őszi vadászatig. Az etetőhelyeket a teljesen üres táblákat szegélyező gyepsávokban, fasorokban érdemes kijelölni. Az etetőhelyeket egymástól 100-150 méter távolságban érdemes kialakítani. A takarmányféleségek közül – a mezei nyúl vegetációs vízigényét figyelembe véve – elsősorban a lédús takarmányokat javasoljuk. Ezek a takarmányrépa, tarlórépa, cukorrépa, sárgarépa, káposztafélék, kukorica szilázs. A lédús takarmányokon túl a jó minőségű lucerna- és réti széna kijuttatásáról is érdemes gondoskodni.

Ragadozók állománykezelése

- Az Észak-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben a róka állomány korlátozása a legfontosabb a mezei nyúl szempontjából. Legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről.
- A kistestű menyétfélék (nyest, közönséges görény) csapdázása idényen kívül is javasolt a vadászati hatóság engedélye esetén.
- A kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani. Lásd a ragadozókra vonatkozó részt.

A fácángazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

Az **Észak-Bács-Kiskuni** vadgazdálkodási tájegységben a fácán "**közepes jelentőségű**" apróvadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatában a jelentett létszám (17/52) szerint az átlag feletti negyedben, a teríték (34/52) szerint az átlag alatti negyedben helyezkedik el, a fácán állománya és terítéke helyileg esetleg számosabb is lehet. Nem meghatározó jelentőségű faj vagy a nagyobb hasznosítás a kibocsátástól függő.

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány enyhén csökkenő (-23.7%).
- A hasznosítás mértéke ingadozó (4 ezer - 10.6 ezer); a jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás összességében növekedő (66.7%); a kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás ingadozó (71-190.6%).
- A kibocsátott fácánok száma összességében növekvő (8.6 ezer → 12.9 ezer; 50.7%); a kibocsátás mértéke a jelentett állomány méretének mintegy 15-40%-a; a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás ingadozó (8.3-33.5%), egyes években már fennállhatott a szabadterületi állomány túlhasznosításának veszélye.

Állománykezelési elvek/modellek

- A fácángazdálkodás tervezéséhez a következő változókról szükséges helyi, vagy egyéb vizsgálatokból felhasználható információ: a költő felnőtt madarak (törzsállomány) márciusi száma; a felnevelt szaporulat száma a felnevelés végéig; a populáció szeptemberi száma; elejtett egyedek száma (tyúk, kakas külön). Amennyiben kibocsátás történik, akkor a kibocsátott fácánok megtérülési aránya a kibocsátáskor jelölt fácánok alapján.
- A hasznosítási tervet a felnevelt szaporulatra (szabadterületi állomány) és a kibocsátott fácánok várható megtérülése (korábbi évek adatai) alapján elkülönítve célszerű megtervezni. A kibocsátott fácánok és a vad származású fácánok nem egyenértékűek.
- A szabadterületi vad állományra gyakorolt vadászati nyomás maradjon 25-40% alatt. Az őszi populációból a kakasok akár 75%-os, míg a tyúkok max. 20%-os hasznosítása biztosíthatja a fenntartható hozamot, de vegyes kibocsátások esetén a tyúkok hasznosítása ilyen mértékben sem ajánlott. A tojók hasznosítását célszerűbb kerülni, mivel a fácánállomány legértékesebb részét a szaporulatot biztosító életképes tyúkok alkotják.
- Javasolt, hogy alapvetően csak kakasok kerüljenek kibocsátásra, amivel a vad tyúkokra a visszavadászás során gyakorolt járulékos vadászati nyomás csökkenthető, ill. a jobb szaporodási teljesítményt nyújtó vad tyúkpopulációt sem hígítják fel a kibocsátott tyúkok. A ragadozók csoportosulási válaszának elkerülése érdekében a kiscsoportos kihelyezést kellene előtérbe helyezni.
- A kibocsátott egyedeket szükséges megjelölni (megfelelő minőségű lábgyűrű, szárnyjelölő), hogy a visszavadászási arány és a vad fácánokra gyakorolt vadászati nyomás mérhető legyen.

A fácángazdálkodás alapvonalai

Élőhely-javítási javaslatok

- Javasolt – lehetőség szerint – minél nagyobb arányban olyan területek kialakítása, ahol a fészkelési időszakban nem, vagy alig folyik olyan tevékenység, amely a fészkelést akadályozná. Ilyenek: őszi búza és árpa, tritikále, rozs, vadföld és ugar. Kedvezőnek tekinthető még: repce, borsó, vörös here, bíborhere, mézontófű.
- Fontos a fás, cserjés vegetációk megfelelő területaránya is. Javasolható a bodza, a kökény, gyepűrózsa jelenléte, illetve az ilyen növényzetű foltok, sávok megőrzése.
- Alapvető a fészkelőhelyek védelme vagy kialakítása, elsősorban füves élőhelyek és pillangós zöldtakarmánynövények tábláinak biztosításával.
- Természetbarát kaszálási módszereket kell alkalmazni a fészkelőhelyeken (fészkelési időt elkerülő munkálatok, alternáló kasza és vadriasztó lánc használata, bentről kifelé és lassú haladás, max. 3 m munkaszélesség, búvósáv-rendszer meghagyása).
- Gyom- és rovartáplálék biztosítása szükséges a szegélyvegetáció védelmével.
- Téli túlélést vadföldekkel (1-3 ha/100 ha; kelkáposzta, lenmag, gabonafélék, köles, repce, esetleg kukorica és cirok), gabonafélék önetetőből történő etetésével (1 db/ha) segíteni kell.

Ragadozók állománykezelése

- A róka állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről az év első felére koncentrálva.
- A fácán fészkelőterületein a borz állományának csökkentéséhez 0.7-es gyérítési rátát kell elérni.
- Az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdázás javasolt.
- A fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is fontos a fácán szaporodási időszakában, így szükséges lehet engedélyt kérni az idényen kívüli vadászatukhoz és csapdázásukhoz.
- A kóbor kutyák és macskák jelenlétét is minimálisra kell szorítani a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával. Az apróvad szempontjából a macskák hatását általában alulértékelik.
- A növekvő vaddisznó állomány szabályozása is alapvető lehetséges fészekpredációjuk csökkentése miatt.

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
Az állomány számszerű hasznosításának és területi megoszlásának értékelése
• **Észak-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegység (302):** • **Üregi nyúl**: Terítéke emelkedő trendet mutat. Elejtése 2009-óta folyamatos a tájegységben, amely területi eloszlását tekintve elsősorban a déli részeket érinti. Elejtést évente egy-négy darab vadgazdálkodási egység jelent. • **Fogoly**: Vadászati jelentősége elhanyagolhatóvá vált. • **Tőkés réce**: Terítéke jelentős. • **Nyári lúd**: A rendelkezésre álló adatok alapján helyzete még nem megítélhető. • **Vetési lúd**: Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Nagy lilik**: Terítéke emelkedett. Vadászati jelentősége erősödött. • **Kanadai lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Nílusi lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Szárcsa**: Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Örvös galamb**: Terítéke másodlagos jelentőségű. • **Balkáni gerle**: Terítéke jelentős.
Állománykezelési elvek/modellek

• Jogszabályban meghatározott korlátozások (2016. júniusi állapot szerint):
  • Fogoly a vadászati idényben azokon a vadászterületeken vadászható, ahol az adott vadászati évben legalább 500 példány fogoly kibocsátása történt, a vadászati hatóság által a vad zárttéri tartásáról és kibocsátásáról adott engedélyben foglaltak szerint. Az engedélyben meg kell határozni a kibocsátás feltételeit, a hasznosítás mértékét, mely legfeljebb negyven százalék lehet, továbbá a vadászat kibocsátóhelytől mért körzetét.
  • Tőkés récére augusztus 15-től augusztus 31-ig kizárólag húzáson és a vízparttól – azaz a vízzel borított terület és a szárazföld találkozásától – számított 50 méteren kívül szabad vadászni. Tőkés récéből és szárcsából naponta, személyenként összesen legfeljebb nyolc darab ejthető el. Tenyésztett tőkés réce tilalmi időben is napi terítékkorlátozás nélkül lőhető.
  • Nyári lúdból, vetési lúdból és nagy lilikből naponta, személyenként összesen legfeljebb hat darab ejthető el, melyből a nyári ludak száma nem lehet több kettőnél.
  • Az elejtett kanadai lúdról és nílusi lúdról fotódokumentációt kell készíteni,

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
melyet meg kell küldeni a Nyugat-Magyarországi Egyetemnek. Az elejtett példányt a fotódokumentáció elküldését követő két munkanapig meg kell őrizni. • A tájegység legfontosabb ragadozói a róka és a borz, megjelent és szaporodik az aranysakál. Az egyéb hasznos apróvadfajok védelme érdekében a ragadozó fajokkal kapcsolatos vadgazdálkodási tevékenységeket a tájegységi terv *"A ragadozógazdálkodás alapvonalai"* c. részében leírtak alapján javasolt végrehajtani. • Az üregi nyúl jelentősége miatt az érintett területeken a kistestű menyétfélék gyérítésére fokozott figyelmet kell fordítani. • Fogoly és tőkésréce kibocsátása esetén a kibocsátott egyedek jelölése javasolt.
Élőhely-javítási javaslatok
Az Észak-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegységben a balkáni gerlénekés a tőkés récének van nagyobb vadászati jelentősége, de az üregi nyúl terítéke is növekszik és előfordul még a fogoly is. A balkáni gerle élőhelyi (elsősorban táplálkozási lehetőségét) a mezőgazdasági termelés biztosítja. A tájegység azon részein, ahol a fogoly előfordul olyan búvóhelyek kialakítása a cél, amely alól a fogoly ki tud látni (ernyőszerű védelem a ragadozó madár fajok ellen). Fontos, hogy a búvóhelyek az őszi-téli időszakban is védelmet nyújtsanak. Ehhez jó megoldás a cserjesávok alsó részének (50-100 cm magasságig) sűrítése, zártabbá tétele, akár szalmabálákkal is. A megfelelő búvóhelyek kialakítása az esetleges kibocsátó helyeken is fontos. A vízi vadfajok megtartását elősegítik, ha az alacsonyabban fekvő részeken, hosszabb-rövidebb ideig a csapadékvíz visszatartására törekszünk. Ugyanezen fajok számára a gabona és pillangós növényekből álló vadföldek megfelelőek tudnak lenni. A vadföldek kialakítása a röptetett réce kibocsátó helyek közelében is fontos. Egyebekben a fácán és a mezei nyúl gazdálkodás során leírt élőhely- és vadföldgazdálkodási javaslatok az egyéb hasznos apróvadfajok számára is kedvezőbb élőhelyi környezetet teremtenek.

A ragadozógazdálkodás alapvonalai

Az állományok számszerű csökkentésének és a területi megoszlás értékelése

- **Róka:** Az **Észak-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegység (302)** legfontosabb ragadozója. Állománya csak akkor befolyásolható, ha a tájegység egészében egységes szemlélettel és megfelelő intenzitással gyérítik. Megfelelő célkitűzés lehet a kevésbé erőteljes vadászati nyomást gyakorló vadgazdálkodási egységek felzárkóztatása a tájegység északi részén alkalmanként tapasztalható kiemelkedő terítéksűrűséghez (> 2 pld./km^2).
- **Borz:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Aranysakál:** Állományváltozását tájegységi szinten nyomon kell követni. Állományának jelentős növekedése esetén a gyérítést és a szükséges élőhelyi kezeléseket tájegységi szinten kell elvégezni.
- **Nyest:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Házi görény:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Pézsmapocok:** Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nyestkutya:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos.
- **Mosómedve:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos.
- **Kóbor kutya:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani.
- **Kóbor macska:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani.
- **Dolmányos varjú:** Állományának csökkentése az egész tájegységben, de az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein kiemelten fontos feladat.
- **Szarka:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
- **Szajkó:** Vadászati jelentősége másodlagos.

Állománykezelési elvek/modellek

- A tájegységben a mezei nyúl terítéke az átlag feletti negyedbe, a fácáné, az őzé, a gímé és a vaddisznóé az átlag alatti negyedbe tartozik. A tájegységben az átlagosnál fontosabb vadászati szerepet tölt be az üregi nyúl. A tájegység ragadozó fajaival való gazdálkodást ennek megfelelően kell tervezni és végrehajtani.

A ragadozógazdálkodás alapvonalai

- Az Észak-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegység legfontosabb ragadozó faja a róka. Állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1,5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia. Lehetőleg meg kell akadályozni, hogy a szukák lefialjanak. Az ennek ellenére keletkezett fialó kotorékokat kiásással kell megszüntetni. A süldő rókák már nem hagyhatják el a kotorékot - a gabona tarlókon való vadászat a süldő rókákra, már nem csökkenti az apróvadfajok szaporulatában a kártételt. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdák alkalmazása egyaránt javasolt.
- A borz állományának stabilizálásához (a további növekedés megakadályozásához) 0,5, állományának csökkentéséhez 0,7-es gyérítési rátát kell elérni. Állománycsökkentése elsősorban a fácán fészkelő területein indokolt. Szükség esetén, idényen kívüli vadászati engedélyt kell kérni a vadászati hatóságtól. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett, a kotorékhoz kötött vadászati módok és a csapdázás javasolt.
- A fészkelő helyek valamint az üregi nyulas területek környezetében a kistestű menyétfélék (nyest, görény) csapdázása és szükség esetén a vándorpatkány csapdázása javasolt. Ez utóbbi faj esetében elsősorban az etetőhelyek környékén, akár a járatkezelésen alapuló mérgezés is meggondolandó lehet.
- Ugyanezeken a területeken kiemelten fontos a fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is. Jelentős fészkelő állomány mellett az idényen kívüli vadászathoz és csapdázáshoz engedélyt kell kérni a vadászati hatóságtól.
- Az apróvadas vadászterületeken a kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani. Az élvefogó csapdák alkalmazása e fajok esetében kifejezetten hatékony és egyben a felesleges konfliktus lehetőségeket is csökkenti.
- Az apróvadas vadászterületeken a vaddisznó is ragadozó és így folyamatosan gyérítendő fajnak számít, megtelepedését, állománynövekedését lehetőleg meg kell akadályozni.
- A tájegységben megjelent és szaporodik az aranysakál. Állományának csökkentéséhez legalább a 2-es gyérítési ráta elérése javasolt. Vadászati módjai a csapdázás és az egyéni fegyveres vadászat.
- A tájegységben az elmúlt évek adatai alapján fokozott figyelmet kell fordítani a mosómedvére. Megjelenése esetén csapdázással és egyéni vadászattal annak megakadályozása javasolt.

4. Mellékletek

- **A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe**
- **A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke**
- **A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján**
- **A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei**
- **Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai**

A 302 számú vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási egységei

É

0 2,5 5 10 Km

Vadgazdálkodási egységek
Külterülethatárok
Autópálya
Vasutak
Műutak
Vízfolyások
Folyók és tavak
Erdő

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2018

Készült: 2018.08.23.
A vadgazdálkodási egységek határvonalainak pontosítása még folyamatban van.

A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke

VGTE	Megye	Kód	Név	Telephely	Város	Közterület	Isz.
302	03	600150	Darányi Ignác Vt.	Tass	Tass	Erkel F.u.4.	6098
302	03	600250	Szalkszentmártoni Petőfi Vt.	Szalkszentmárton	Tass	Kisrét dűlő 3.	6098
302	03	600350	Dunamenti Kossuth Vt.	Apostag	Apostag	Bajcsy-Zs.u. 65/B.	6088
302	03	600450	Solti Vécsey Vt.	Solt	Solt	Havas u.8.	6320
302	03	600550	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	Kunszentmiklós	Kecskemét	Liszt F.u.19.	6000
302	03	600650	Kunszentmiklósi Természetvédő Petőfi Vt.	Kunszentmiklós	Kunszentmiklós	Baksay S.u.12.	6090
302	03	600750	Szabadszállási Bársony István Vt.	Szabadszállás	Szabadszállás	Duna u.11. Pf.37.	6080
302	03	600850	Kunpeszéri Vt.	Kunpeszér	Kunpeszér	Béke u.22.	6096
302	03	600950	Róna Vadásztársaság	Kunadacs	Kunadacs	Rákóczi út 2.	6097
302	03	601050	KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Észak-Kiskunsági	Kecskemét	József A. u. 2.	6000
302	03	601150	Dózsa Vt. Kerekegyháza	Kerekegyháza	Kerekegyháza	Arany J. u. 35.	6041
302	03	601250	Fülöpházi Vt.	Fülöpháza	Fülöpháza	Mező I.u.16.	6042
302	03	601350	Bene-Baracs Vt.	Lajosmizse	Lajosmizse	Kálvin u.5.	6050
302	03	601410	KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Észak-Kiskunsági	Kecskemét	József A. u.2.	6000
302	03	601550	Aranyhomok Vt.	Lajosmizse	Lajosmizse	Pf.42.	6050
302	03	601660	Hírös Vadásztársaság	Kecskemét	Kecskemét	Gárdonyi G.u.6.	6000
302	03	602150	MAKUKA Vadásztársaság	Állampuszta	Dunaújváros	Fiastyúk u.8.	2400
302	03	602250	Szelid Vt.	Dunapataj-Szelid	Dunapataj	Szelid Kastély u.3.	6328
302	03	602260	Hartavad Vadgazdálkodási,Kereskedelmi, Szolg.	Harta	Harta	Kékesi út 7. Pf.23.	6326
302	03	602350	Kiskun Vt.	Fülöpszállás	Fülöpszállás	Mártírok u.4/a.	6085
302	03	602450	Csengődi Kossuth Vt.	Csengőd	Csengőd	Kiscsengőd 186. Pf.2.	6222
302	03	602460	Akasztói Vadásztársaság	Akasztó	Akasztó	Pf.21.	6221
302	03	602550	Izsáki Hubertus Vt.	Izsák	Izsák	Szabadság tér 16.	6070
302	03	602650	Mondok Kft.	Izsák	Izsák	Rákóczi u.464/10.hrsz.	6070
302	03	602750	Páhi Gazdák Vt.	Páhi	Páhi	Rákóczi út 32.	6075
302	03	602850	Kaskantyúi Nimród Vt.	Tabdi	Tabdi	Petőfi S.u.48.	6224
302	03	602950	Helvécia-Köncsög Vt.	Ballószög	Helvécia	Gazdasági Dűlő 17/A.	6034
302	03	603050	Orgoványi Vt.	Orgovány	Orgovány	Kölcsey u. 2.	6077
302	03	603150	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	Bócsa	Kecskemét	Liszt F. u. 19.	6000
302	03	603350	Jakabkörnyéki Vt.	Jakabszállás	Jakabszállás	Petőfi S.u.26.	6078
302	03	603450	Kiskunsági Erdőkerülő Vt.	Kecskemét	Kecskemét	Máriahegy tanya 80/A.	6000
302	03	604450	Pataj Vt.	Dunapataj-Szelid	Dunapataj	Petőfi u.10.	6328
302	03	604750	Kiskőrösi Széchenyi Zs. Vt.	Kiskőrös	Kiskőrös	Kertész u. 20.	6200
302	03	604950	Kossuth Vt	Soltvadkert	Soltvadkert	Pf.14.	6230
302	03	607650	Fülöpjakabi Aranyfácán Vt.	Fülöpjakab	Fülöpjakab	Tanya 414.	6116
302	03	609550	Kecskemét Petőfi Vt.	Helvécia	Helvécia	Korhánközi dűlő 20/A.	6034

A gímszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	46.8	49	AN	45.0	50	AN			
102	Maros-csongrádi	42.0	41	AN	41.0	40	AN			
103	Békési	40.0	39	ÁAN	40.0	39	ÁAN			
104	Szarvasi	42.8	44	AN	43.3	45	AN			
105	Körös-berettyói	33.0	33	ÁAN	33.0	33	ÁAN	31.7	34	AH
106	Nagykunsági	46.5	48	AN	45.0	49	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	37.0	37	ÁAN	37.8	37	ÁAN	13.0	12	FH
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	42.5	43	AN	43.8	46	AN			
109	Nyírségi	34.0	34	ÁAN	33.8	34	ÁAN	37.0	37	AH
110	Felső-tiszavidéki	28.3	28	ÁAN	31.5	32	ÁAN	18.3	18	KH
111	Tiszamenti	44.0	45	AN	43.0	44	AN			
112	Sárrét-bihari	44.5	47	AN	44.0	47	AN			
201	Börzsöny-gödöllői	13.0	15	ÁFN	13.3	14	ÁFN	27.5	31	AH
202	Nógrád-cserháti	19.5	19	ÁFN	18.3	17	ÁFN	26.0	28	AH
203	Bükki	16.0	16	ÁFN	18.5	18	ÁFN	32.0	35	AH
204	Cserehát-aggteleki	21.5	21	ÁFN	25.3	25	ÁFN	22.3	24	KH
205	Bükkalja-taktaközi	39.5	38	ÁAN	37.8	38	ÁAN	36.0	36	AH
206	Zemplén-bodrogközi	24.5	25	ÁFN	25.8	27	ÁAN	19.3	20	KH
301	Pesti-síksági	31.5	31	ÁAN	30.8	31	ÁAN	14.3	14	KH
302	Észak-bácskiskuni	35.0	35	ÁAN	35.3	35	ÁAN	38.0	38	AH
303	Illancs-bugaci	16.3	17	ÁFN	20.3	21	ÁFN	15.8	15	KH
304	Közép-bács-kiskuni	29.3	30	ÁAN	30.8	30	ÁAN	26.0	29	AH
305	Alsó-tiszamenti	36.8	36	ÁAN	36.3	36	ÁAN	30.0	33	AH
306	Kiskunsági	42.0	42	AN	42.0	42	AN			
307	Közép-pesti	41.3	40	AN	42.8	43	AN			
308	Tápió-vidéki	47.3	51	AN	45.0	52	AN			
309	Jászsági	47.0	50	AN	45.0	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.3	46	AN	41.0	41	AN			
311	Tisza-tói	47.3	52	AN	44.0	48	AN			
401	Mezőföldi	32.3	32	ÁAN	30.0	29	ÁAN	16.0	16	KH
402	Külső-somogyi	11.8	13	FN	12.3	12	FN	7.0	6	FH
403	Kapos-tolnai	25.3	26	ÁFN	22.5	22	ÁFN	26.3	30	AH
404	Zselic-közép-somogyi	19.8	20	ÁFN	19.0	20	ÁFN	9.5	8	FH
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	3.3	2	FN	4.5	3	FH
406	Mecseki	7.3	5	FN	7.0	6	FN	8.3	7	FH
407	Dél-baranyai ártéri	9.3	8	FN	13.5	15	ÁFN	2.8	1	FH
408	Tolnai-hegyháti	2.0	2	FN	3.3	3	FN	6.0	5	FH
409	Gemenci	28.8	29	ÁAN	26.8	28	ÁAN	12.3	11	FH
410	Dél-balatoni	8.3	7	FN	5.0	5	FN	9.5	9	FH
501	Hanság-mosoni	24.0	23	ÁFN	22.8	23	ÁFN	21.3	23	KH
502	Vas-soproni-síksági	12.3	14	ÁFN	9.8	9	FN	24.5	27	AH
503	Alpokaljai	16.5	18	ÁFN	9.8	10	FN	19.5	21	KH
504	Rába-menti-kemenesháti	6.3	4	FN	3.3	4	FN	18.8	19	KH
505	Zalai-dombsági	10.5	11	FN	7.8	7	FN	3.0	2	FH
506	Zala-kisbalatoni	10.3	10	FN	10.3	11	FN	5.5	4	FH
507	Bakonyi	2.8	3	FN	3.0	1	FN	13.3	13	FH
508	Marcal-medencei	9.5	9	FN	9.8	8	FN	10.3	10	FH
509	Bakonyalja-komáromi	24.3	24	ÁFN	25.0	24	ÁFN	28.0	32	AH
510	Vértes-hegységi	7.3	6	FN	13.3	13	FN	24.3	26	KH
511	Velencei	26.3	27	ÁAN	25.5	26	ÁFN	23.0	25	KH
512	Dunazugi	11.5	12	FN	13.8	16	ÁFN	17.5	17	KH
513	Balaton-felvidéki	21.5	22	ÁFN	18.5	19	ÁFN	20.0	22	KH

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | felső harmad **FH** | középső harmad **KH**

átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN** | alsó harmad **AH**

A dámszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéк	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	43.0	45	AN	40.8	43	AN			
102	Maros-csongrádi	42.3	44	AN	41.0	45	AN			
103	Békési	14.0	10	FN	11.8	10	FN	11.5	10	AF
104	Szarvasi	31.8	31	ÁAN	33.0	34	ÁAN			
105	Körös-berettyói	3.5	3	FN	3.8	4	FN	5.0	3	FF
106	Nagykunsági	44.5	49	AN	41.5	50	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	14.5	12	FN	8.5	8	FN	6.0	4	FF
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobág	35.8	37	ÁAN	35.3	36	ÁAN			
109	Nyírségi	27.3	28	ÁAN	32.3	32	ÁAN		NÉ	NÉ
110	Felső-tiszavidéki	19.0	18	ÁFN	20.5	20	ÁFN	9.7	9	AF
111	Tiszamenti	18.3	17	ÁFN	19.0	19	ÁFN		NÉ	NÉ
112	Sárrét-bihari	39.8	42	AN	35.8	38	ÁAN			
201	Börzsöny-gödöllői	30.5	29	ÁAN	28.8	29	ÁAN		NÉ	NÉ
202	Nógrád-cserháti	20.8	23	ÁFN	15.3	14	ÁFN		NÉ	NÉ
203	Bükki	33.8	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN			
204	Cserehát-aggteleki	45.0	51	AN	40.8	44	AN			
205	Bükkalja-taktaközi	35.0	36	ÁAN	35.8	37	ÁAN			
206	Zemplén-bodrogközi	39.3	41	AN	41.3	46	AN			
301	Pesti-síksági	31.5	30	ÁAN	32.8	33	ÁAN			
302	Észak-bácskiskuni	24.3	26	ÁFN	28.3	28	ÁAN		NÉ	NÉ
303	Illancs-bugaci	38.5	39	ÁAN	40.3	42	AN			
304	Közép-bács-kiskuni	7.5	6	FN	9.0	9	FN	7.3	6	FF
305	Alsó-tiszamenti	20.3	21	ÁFN	25.5	25	ÁFN		NÉ	NÉ
306	Kiskunsági	43.5	46	AN	41.3	47	AN			
307	Közép-pesti	4.3	5	FN	6.5	6	FN	16.0	13	AF
308	Tápió-vidéki	37.3	38	ÁAN	39.3	41	AN			
309	Jászsági	44.8	50	AN	41.5	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	45.0	52	AN	41.5	52	AN			
311	Tisza-tói	43.8	47	AN	41.5	48	AN			
401	Mezőföldi	41.0	43	AN	35.8	39	ÁAN			
402	Külső-somogyi	9.3	8	FN	8.3	7	FN	9.0	8	AF
403	Kapos-tolnai	4.0	4	FN	3.5	3	FN	6.3	5	FF
404	Zselic-közép-somogyi	16.0	14	ÁFN	12.8	12	FN	16.7	14	AF
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	2.0	1	FN	12.8	11	AF
406	Mecseki	18.0	16	ÁFN	17.8	17	ÁFN		NÉ	NÉ
407	Dél-baranyai ártéri	24.5	27	ÁAN	23.8	24	ÁFN		NÉ	NÉ
408	Tolnai-hegyháti	1.8	2	FN	2.0	2	FN	7.5	7	FF
409	Gemenci	39.0	40	AN	38.5	40	AN			
410	Dél-balatoni	20.0	20	ÁFN	22.5	23	ÁFN			
501	Hanság-mosoni	44.0	48	AN	41.5	49	AN			
502	Vas-soproni-síksági	14.0	11	FN	22.0	22	ÁFN			
503	Alpokaljai	19.8	19	ÁFN	14.5	13	FN			
504	Rába-menti-kemenesháti	22.8	25	ÁFN	26.0	26	ÁFN			
505	Zalai-dombsági	32.0	32	ÁAN	26.0	27	ÁAN			
506	Zala-kisbalatoni	33.5	33	ÁAN	34.8	35	ÁAN			
507	Bakonyi	15.3	13	FN	15.5	15	ÁFN	14.3	12	AF
508	Marcal-medencei	16.0	15	ÁFN	15.8	16	ÁFN		NÉ	NÉ
509	Bakonyalja-komáromi	21.5	24	ÁFN	21.0	21	ÁFN		NÉ	NÉ
510	Vértes-hegységi	10.0	9	FN	12.3	11	FN		NÉ	NÉ
511	Velencei	8.3	7	FN	4.8	5	FN	3.3	2	FF
512	Dunazugi	20.3	22	ÁFN	18.3	18	ÁFN	2.0	1	FF
513	Balaton-felvidéki	34.5	35	ÁAN	31.0	30	ÁAN			

felső negyed **FN**

átlag feletti negyed **ÁFN**

FF felső fél **FF**

AF alsó fél **KH**

NÉ Nem értékelhető **NÉ** >30 bemutatott trófea

átlag alatti negyed **ÁAN**

alsó negyed **AN**

Az őz állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	8.8	6	FN	14.5	10	FN	5.3	4	FN
102	Maros-csongrádi	10.5	10	FN	13.5	8	FN	12.3	12	FN
103	Békési	10.3	9	FN	25.3	24	ÁFN	6.0	5	FN
104	Szarvasi	12.5	12	FN	22.8	18	ÁFN	4.5	3	FN
105	Körös-berettyói	4.5	1	FN	10.5	6	FN	8.8	8	FN
106	Nagykunsági	23.5	25	ÁFN	28.0	27	ÁAN	7.0	6	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	16.0	15	ÁFN	36.3	39	ÁAN	11.0	10	FN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	28.0	28	ÁAN	46.8	51	AN	1.8	1	FN
109	Nyírségi	11.0	11	FN	28.5	28	ÁAN	10.8	9	FN
110	Felső-tiszavidéki	16.5	18	ÁFN	30.0	34	ÁAN	15.8	17	ÁFN
111	Tiszamenti	16.3	16	ÁFN	31.0	35	ÁAN	13.0	14	ÁFN
112	Sárrét-bihari	37.5	38	ÁAN	47.3	52	AN	3.3	2	FN
201	Börzsöny-gödöllői	47.3	50	AN	29.3	31	ÁAN	34.5	34	ÁAN
202	Nógrád-cserháti	51.8	52	AN	36.8	42	AN	37.3	37	ÁAN
203	Bükki	42.8	43	AN	36.3	40	AN	38.5	40	AN
204	Cserehát-aggteleki	46.8	48	AN	46.3	50	AN	27.8	26	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	43.0	44	AN	45.8	49	AN	25.5	25	ÁFN
206	Zemplén-bodrogközi	41.3	41	AN	37.0	43	AN	29.3	29	ÁAN
301	Pesti-síksági	45.0	47	AN	44.5	48	AN	37.5	38	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.0	31	ÁAN	32.8	37	ÁAN	28.5	28	ÁAN
303	Illancs-bugaci	17.3	19	ÁFN	22.5	17	ÁFN	24.5	23	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	21.3	20	ÁFN	23.8	19	ÁFN	37.5	39	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	13.8	13	FN	5.8	4	FN	15.3	15	ÁFN
306	Kiskunsági	23.5	26	ÁFN	20.3	15	ÁFN	22.0	21	ÁFN
307	Közép-pesti	28.0	29	ÁAN	14.8	11	FN	35.3	35	ÁAN
308	Tápió-vidéki	36.0	37	ÁAN	28.5	29	ÁAN	20.8	18	ÁFN
309	Jászsági	22.3	23	ÁFN	24.3	23	ÁFN	7.5	7	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	22.8	24	ÁFN	20.3	14	ÁFN	12.8	13	ÁFN
311	Tisza-tói	21.3	21	ÁFN	36.8	41	AN	11.8	11	FN
401	Mezőföldi	31.8	32	ÁAN	43.8	47	AN	22.3	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	35.8	35	ÁAN	29.5	32	ÁAN	43.5	45	AN
403	Kapos-tolnai	8.5	5	FN	30.0	33	ÁAN	35.3	36	ÁAN
404	Zselic-közép-somogyi	30.8	30	ÁAN	29.3	30	ÁAN	39.5	41	AN
405	Belső-somogyi	35.8	36	ÁAN	27.5	26	ÁFN	47.8	50	AN
406	Mecseki	32.0	34	ÁAN	23.8	20	ÁFN	41.5	42	AN
407	Dél-baranyai ártéri	21.8	22	ÁFN	37.5	44	AN	20.8	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	7.5	3	FN	20.8	16	ÁFN	43.0	44	AN
409	Gemenci	6.3	2	FN	24.0	21	ÁFN	28.3	27	ÁAN
410	Dél-balatoni	38.0	39	ÁAN	35.3	38	ÁAN	44.3	46	AN
501	Hanság-mosoni	8.3	4	FN	3.0	2	FN	30.8	30	ÁAN
502	Vas-soproni-síksági	9.5	8	FN	2.0	1	FN	32.3	33	ÁAN
503	Alpokaljai	31.8	33	ÁAN	8.0	5	FN	45.0	48	AN
504	Rába-menti-kemenesháti	39.0	40	AN	10.5	7	FN	51.5	52	AN
505	Zalai-dombsági	43.3	45	AN	13.5	9	FN	49.5	51	AN
506	Zala-kisbalatoni	43.3	46	AN	24.0	22	ÁFN	44.5	47	AN
507	Bakonyi	41.3	42	AN	14.8	12	FN	47.3	49	AN
508	Marcal-medencei	16.3	17	ÁFN	3.5	3	FN	20.8	20	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	13.8	14	ÁFN	15.0	13	FN	24.5	24	ÁFN
510	Vértes-hegységi	9.0	7	FN	26.0	25	ÁFN	31.0	31	ÁAN
511	Velencei	26.8	27	ÁAN	32.3	36	ÁAN	15.5	16	ÁFN
512	Dunazugi	46.8	49	AN	42.5	46	AN	31.5	32	ÁAN
513	Balaton-felvidéki	51.3	51	AN	42.3	45	AN	42.5	43	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A muflon állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás							
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang
101	Tiszazugi								
102	Maros-csongrádi								
103	Békési								
104	Szarvasi								
105	Körös-berettyói								
106	Nagykunsági								
107	Hajdúsági Erdőspuszták								
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy								
109	Nyírségi	20.0	21	AF	14.0	16	AF		
110	Felső-tiszavidéki								
111	Tiszamenti								
112	Sárrét-bihari								
201	Börzsöny-gödöllői	7.8	8	FF	7.0	7	FF	7.5	2
202	Nógrád-cserháti	5.8	6	FF	4.0	4	FF	5.0	5
203	Bükki	2.5	2	FF	3.0	3	FF	2.5	6
204	Cserehát-aggteleki	15.0	17	AF	15.3	15	AF		
205	Bükkalja-taktaközi								
206	Zemplén-bodrogközi	3.0	3	FF	2.5	1	FF	2.8	7
301	Pesti-síksági	13.5	12	AF	12.0	11	FF		
302	Észak-bácskiskuni								
303	Illancs-bugaci								
304	Közép-bács-kiskuni								
305	Alsó-tiszamenti								
306	Kiskunsági								
307	Közép-pesti								
308	Tápió-vidéki								
309	Jászsági								
310	Mátra-alja-dél-hevesi	12.5	11	FF	16.0	19	AF		
311	Tisza-tói	18.5	20	AF	19.0	22	AF		
401	Mezőföldi								
402	Külső-somogyi	14.5	16	AF	14.0	14	AF		
403	Kapos-tolnai								
404	Zselic-közép-somogyi	13.5	13	AF	16.3	18	AF		
405	Belső-somogyi	18.0	19	AF	18.0	20	AF		
406	Mecseki	20.5	22	AF	20.0	21	AF		
407	Dél-baranyai ártéri								
408	Tolnai-hegyháti								
409	Gemenci								
410	Dél-balatoni								
501	Hanság-mosoni								
502	Vas-soproni-síksági	14.3	15	AF	16.0	17	AF		
503	Alpokaljai	10.8	10	FF	10.5	10	FF		
504	Rába-menti-kemenesháti								
505	Zalai-dombsági								
506	Zala-kisbalatoni	8.5	9	FF	8.8	8	FF		
507	Bakonyi	3.0	4	FF	4.3	5	FF	4.1	3
508	Marcal-medencei	13.8	14	AF	12.3	12	AF		
509	Bakonyalja-komáromi	16.3	18	AF	13.5	13	AF		
510	Vértes-hegységi	4.8	5	FF	5.0	6	FF	5.0	4
511	Velencei	7.5	7	FF	9.5	9	FF		
512	Dunazugi	2.3	1	FF	2.8	2	FF	1.9	1
513	Balaton-felvidéki								

felső fél
FF

alsó fél
AF

>30 bemutatott trófea

A vaddisznó állományának és terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Átlag rangpont / rang / besorolás					
		Jelentett	Rang		Teríték	Rang	
101	Tiszazugi	49.3	49	AN	47.5	46	AN
102	Maros-csongrádi	48.8	47	AN	48.5	49	AN
103	Békési	48.8	48	AN	48.3	48	AN
104	Szarvasi	49.3	50	AN	48.5	50	AN
105	Körös-berettyói	38.0	38	ÁAN	40.3	40	AN
106	Nagykunsági	42.8	43	AN	40.0	39	ÁAN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	31.0	30	ÁAN	31.3	30	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	38.5	39	ÁAN	40.5	41	AN
109	Nyírségi	34.5	35	ÁAN	33.5	34	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	27.0	28	ÁAN	28.3	28	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	41	AN	41.8	42	AN
112	Sárrét-bihari	50.8	52	AN	50.0	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	6.0	6	FN	7.3	7	FN
202	Nógrád-cserháti	13.0	13	FN	5.0	1	FN
203	Bükki	11.3	10	FN	11.0	11	FN
204	Cserehát-aggteleki	12.0	11	FN	8.0	8	FN
205	Bükkalja-taktaközi	37.8	37	ÁAN	32.3	32	ÁAN
206	Zemplén-bodrogközi	23.8	24	ÁFN	20.3	21	ÁFN
301	Pesti-síksági	33.0	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.8	32	ÁAN	37.0	37	ÁAN
303	Illancs-bugaci	25.5	25	ÁFN	29.8	29	ÁAN
304	Közép-bács-kiskuni	31.8	33	ÁAN	37.3	38	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	42.3	42	AN	43.0	43	AN
306	Kiskunsági	43.3	44	AN	44.3	44	AN
307	Közép-pesti	30.8	29	ÁAN	32.8	33	ÁAN
308	Tápió-vidéki	46.3	46	AN	49.5	51	AN
309	Jászsági	49.3	51	AN	46.3	45	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.8	45	AN	47.8	47	AN
311	Tisza-tói	39.8	40	AN	35.8	36	ÁAN
401	Mezőföldi	35.3	36	ÁAN	33.8	35	ÁAN
402	Külső-somogyi	5.0	5	FN	11.8	12	FN
403	Kapos-tolnai	25.8	27	ÁAN	25.0	25	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	18.0	19	ÁFN	22.5	23	ÁFN
405	Belső-somogyi	2.8	1	FN	5.5	4	FN
406	Mecseki	6.3	7	FN	6.3	6	FN
407	Dél-baranyai ártéri	15.5	16	ÁFN	17.5	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	6.3	8	FN	13.5	15	ÁFN
409	Gemenci	31.0	31	ÁAN	25.5	26	ÁFN
410	Dél-balatoni	11.0	9	FN	12.8	14	ÁFN
501	Hanság-mosoni	21.0	20	ÁFN	22.0	22	ÁFN
502	Vas-soproni-síksági	12.3	12	FN	9.5	9	FN
503	Alpokaljai	22.3	22	ÁFN	10.0	10	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	14.3	14	ÁFN	5.3	3	FN
505	Zalai-dombsági	16.5	18	ÁFN	12.0	13	FN
506	Zala-kisbalatoni	14.5	15	ÁFN	15.3	16	ÁFN
507	Bakonyi	3.8	2	FN	5.3	2	FN
508	Marcal-medencei	16.0	17	ÁFN	16.5	18	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	25.5	26	ÁFN	26.5	27	ÁAN
510	Vértes-hegységi	4.0	3	FN	15.8	17	ÁFN
511	Velencei	23.5	23	ÁFN	24.5	24	ÁFN
512	Dunazugi	4.8	4	FN	6.3	5	FN
513	Balaton-felvidéki	21.5	21	ÁFN	18.8	20	ÁFN

felső negyed
FN

átlag feletti negyed
ÁFN

átlag alatti negyed
ÁAN

alsó negyed
AN

A mezei nyúl és a fácán állományának és terítékének, valamint a róka terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Mezei nyúl: átlag rangpont / rang						Fácán: átlag rangpont / rang						Róka: átlag rangpont / rang		
		Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Terítéken	Rang	
101	Tiszazugi	2.8	3	FN	2.8	1	FN	7.5	7	FN	9.5	8	FN	17.0	14	ÁFN
102	Maros-csongrádi	6.3	5	FN	5.0	3	FN	11.5	11	FN	10.5	9	FN	9.3	4	FN
103	Békési	2.5	2	FN	9.0	7	FN	1.0	1	FN	4.3	3	FN	14.0	6	FN
104	Szarvasi	1.3	1	FN	4.8	2	FN	3.0	3	FN	1.8	1	FN	10.0	5	FN
105	Körös-berettyói	9.0	10	FN	15.3	15	ÁFN	2.5	2	FN	8.5	7	FN	17.8	16	ÁFN
106	Nagykunsági	8.3	7	FN	12.8	13	FN	11.0	9	FN	7.0	5	FN	14.8	8	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	25.0	25	ÁFN	25.8	26	ÁFN	19.8	18	ÁFN	22.0	20	ÁFN	32.0	34	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	19.0	19	ÁFN	26.3	27	ÁAN	24.3	24	ÁFN	29.0	31	ÁAN	17.8	17	ÁFN
109	Nyírségi	15.8	14	ÁFN	16.3	16	ÁFN	11.3	10	FN	21.8	19	ÁFN	27.3	31	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	20.5	20	ÁFN	21.3	22	ÁFN	9.0	8	FN	25.3	24	ÁFN	33.8	36	ÁAN
111	Tiszamenti	13.8	13	FN	17.0	18	ÁFN	14.5	14	ÁFN	16.5	17	ÁFN	32.0	35	ÁAN
112	Sárrét-bihari	10.5	11	FN	14.0	14	ÁFN	14.5	15	ÁFN	22.5	23	ÁFN	23.8	25	ÁFN
201	Börzsöny-gödöllői	36.0	36	ÁAN	33.5	33	ÁAN	41.8	41	AN	35.3	36	ÁAN	44.8	47	AN
202	Nógrád-cserháti	39.5	39	ÁAN	40.0	40	AN	41.0	40	AN	13.3	12	FN	46.3	48	AN
203	Bükki	31.8	33	ÁAN	27.3	28	ÁAN	33.5	33	ÁAN	26.8	27	ÁAN	41.3	42	AN
204	Cserehát-aggteleki	45.3	45	AN	43.3	43	AN	48.5	48	AN	48.8	51	AN	51.5	52	AN
205	Bükkalja-taktaközi	29.5	28	ÁAN	24.3	25	ÁFN	31.5	31	ÁAN	30.3	32	ÁAN	42.5	45	AN
206	Zemplén-bodrogközi	30.8	31	ÁAN	31.3	30	ÁAN	33.5	34	ÁAN	35.3	35	ÁAN	46.8	49	AN
301	Pesti-síksági	23.5	23	ÁFN	10.5	11	FN	27.8	29	ÁAN	22.3	21	ÁFN	23.3	24	ÁFN
302	Észak-bácskiskuni	17.8	18	ÁFN	21.5	23	ÁFN	18.8	17	ÁFN	33.8	34	ÁAN	26.8	30	ÁAN
303	Illancs-bugaci	16.0	15	ÁFN	18.8	20	ÁFN	14.0	12	FN	28.8	29	ÁAN	16.8	13	FN
304	Közép-bács-kiskuni	17.3	17	ÁFN	19.8	21	ÁFN	20.8	20	ÁFN	28.8	30	ÁAN	26.5	29	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	10.8	12	FN	5.3	4	FN	5.8	5	FN	14.3	15	ÁFN	18.3	19	ÁFN
306	Kiskunsági	8.3	8	FN	10.0	9	FN	4.0	4	FN	14.0	14	ÁFN	24.3	27	ÁAN
307	Közép-pesti	25.8	26	ÁFN	18.5	19	ÁFN	25.8	27	ÁAN	14.3	16	ÁFN	18.5	21	ÁFN
308	Tápió-vidéki	21.3	22	ÁFN	12.0	12	FN	26.5	28	ÁAN	25.8	26	ÁFN	17.3	15	ÁFN
309	Jászsági	8.8	9	FN	10.0	10	FN	14.3	13	FN	5.5	4	FN	7.3	3	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	5.3	4	FN	6.0	5	FN	6.0	6	FN	10.8	10	FN	16.0	12	FN
311	Tisza-tói	7.8	6	FN	9.5	8	FN	16.8	16	ÁFN	3.3	2	FN	3.3	1	FN
401	Mezőföldi	29.5	29	ÁAN	31.8	31	ÁAN	21.8	21	ÁFN	7.3	6	FN	21.0	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	45.3	46	AN	40.0	41	AN	42.3	42	AN	41.0	42	AN	31.8	33	ÁAN
403	Kapos-tolnai	32.3	34	ÁAN	35.0	35	ÁAN	25.5	26	ÁFN	39.0	39	ÁAN	15.8	10	FN
404	Zselic-közép-somogyi	48.5	49	AN	45.8	45	AN	43.0	44	AN	37.8	37	ÁAN	41.3	43	AN
405	Belső-somogyi	50.5	52	AN	49.5	50	AN	50.8	52	AN	51.5	52	AN	48.3	50	AN
406	Mecseki	44.0	44	AN	47.5	49	AN	44.5	47	AN	48.3	50	AN	24.0	26	ÁFN
407	Dél-baranyai ártéri	42.3	41	AN	46.0	46	AN	36.3	38	ÁAN	42.5	43	AN	26.3	28	ÁAN
408	Tolnai-hegyháti	32.3	35	ÁAN	38.8	39	ÁAN	33.8	35	ÁAN	43.8	45	AN	18.3	20	ÁFN
409	Gemenci	20.5	21	ÁFN	22.8	24	ÁFN	20.3	19	ÁFN	25.8	25	ÁFN	15.8	11	FN
410	Dél-balatoni	50.0	51	AN	47.3	48	AN	39.0	39	ÁAN	27.8	28	ÁAN	34.3	39	ÁAN
501	Hanság-mosoni	16.0	16	ÁFN	6.5	6	FN	24.3	25	ÁFN	11.0	11	FN	6.5	2	FN
502	Vas-soproni-síksági	24.3	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	35.3	36	ÁAN	32.8	33	ÁAN	15.0	9	FN
503	Alpokaljai	37.8	38	ÁAN	36.0	36	ÁAN	43.5	45	AN	37.8	38	ÁAN	29.3	32	ÁAN
504	Rába-menti-kemenesháti	48.3	48	AN	45.8	44	AN	49.8	50	AN	44.8	46	AN	41.3	44	AN
505	Zalai-dombsági	45.8	47	AN	50.8	52	AN	35.3	37	ÁAN	45.3	47	AN	34.5	40	AN
506	Zala-kisbalatoni	48.8	50	AN	50.3	51	AN	32.5	32	ÁAN	39.3	40	AN	34.0	37	ÁAN
507	Bakonyi	43.0	42	AN	47.0	47	AN	50.0	51	AN	47.5	49	AN	44.0	46	AN
508	Marcal-medencei	30.3	30	ÁAN	34.0	34	ÁAN	22.8	22	ÁFN	19.3	18	ÁFN	21.8	23	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	28.8	27	ÁAN	27.8	29	ÁAN	30.0	30	ÁAN	22.3	22	ÁFN	18.0	18	ÁFN
510	Vértes-hegységi	36.0	37	ÁAN	37.3	38	ÁAN	42.3	43	AN	40.3	41	AN	34.0	38	ÁAN
511	Velencei	31.0	32	ÁAN	32.5	32	ÁAN	22.8	23	ÁFN	13.8	13	FN	14.5	7	FN
512	Dunazugi	43.3	43	AN	36.3	37	ÁAN	48.8	49	AN	47.3	48	AN	40.0	41	AN
513	Balaton-felvidéki	40.5	40	AN	41.5	42	AN	44.3	46	AN	43.3	44	AN	48.5	51	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A fontosabb bevételi és kiadás tételek rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben (1000 Ft/km² alapján)

VGTE	Név	Külföldi bérlelövés bevétele			Belföldi bérlelövés bevétele			Élővad értékesítés			Lőtt vad értékesítés			Térített erdei kár			Térített mezőgazdasági kár		
		Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás
101	Tiszazugi	28.3	26	ÁFN	27.3	26	ÁFN	7.5	7	FN	39.5	37	ÁAN	38.3	45	AN	38.8	39	ÁAN
102	Maros-csongrádi	30.0	28	ÁAN	35.8	39	ÁAN	2.5	2	FN	35.0	33	ÁAN	38.0	43	AN	36.5	32	ÁAN
103	Békési	35.5	38	ÁAN	44.8	48	AN	2.0	1	FN	38.5	36	ÁAN	38.0	44	AN	37.8	35	ÁAN
104	Szarvasi	24.0	25	ÁFN	31.0	32	ÁAN	3.5	3	FN	33.3	31	ÁAN	40.3	50	AN	37.0	33	ÁAN
105	Körös-berettyói	20.8	19	ÁFN	26.8	25	ÁFN	7.5	8	FN	31.0	29	ÁAN	32.0	35	ÁAN	38.0	36	ÁAN
106	Nagykunsági	33.0	33	ÁAN	31.5	33	ÁAN	4.0	4	FN	41.0	43	AN	34.0	38	ÁAN	41.5	44	AN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	30.0	29	ÁAN	22.8	20	ÁFN	22.8	16	ÁFN	40.0	39	ÁAN	29.3	26	ÁFN	27.8	28	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	38.3	42	AN	36.5	41	AN	27.3	25	ÁFN	39.5	38	ÁAN	40.0	48	AN	49.0	51	AN
109	Nyírségi	30.0	30	ÁAN	43.0	47	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN	29.3	27	ÁAN	39.3	40	AN
110	Felső-tiszavidéki	35.3	37	ÁAN	26.0	22	ÁFN	30.5	32	ÁAN	40.8	42	AN	30.5	31	ÁAN	27.5	27	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	43	AN	38.0	42	AN	19.3	13	FN	42.8	46	AN	40.5	51	AN	45.3	48	AN
112	Sárrét-bihari	43.3	45	AN	45.5	49	AN	11.5	9	FN	45.0	48	AN	36.5	40	AN	49.8	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	36.3	39	ÁAN	15.8	13	FN	23.5	18	ÁFN	14.0	15	ÁFN	14.5	12	FN	18.0	16	ÁFN
202	Nógrád-cserháti	20.8	20	ÁFN	5.5	3	FN	36.0	41	AN	9.0	9	FN	10.0	8	FN	20.5	20	ÁFN
203	Bükki	45.8	47	AN	12.5	9	FN	29.3	29	ÁAN	20.0	20	ÁFN	15.5	16	ÁFN	28.3	29	ÁAN
204	Cserehát-aggteleki	49.5	51	AN	22.5	19	ÁFN	36.5	42	AN	28.8	28	ÁAN	19.3	20	ÁFN	18.8	18	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	50.8	52	AN	41.5	46	AN	22.8	17	ÁFN	50.8	52	AN	32.5	37	ÁAN	40.5	42	AN
206	Zemplén-bodrogközi	44.8	46	AN	21.8	18	ÁFN	26.5	23	ÁFN	32.5	30	ÁAN	25.0	23	ÁFN	25.0	25	ÁFN
301	Pesti-síkságí	42.3	44	AN	27.8	27	ÁAN	31.0	34	ÁAN	40.3	40	AN	28.0	25	ÁFN	32.0	31	ÁAN
302	Észak-bács-kiskuni	46.0	48	AN	35.0	38	ÁAN	32.0	36	ÁAN	40.3	41	AN	36.8	41	AN	37.5	34	ÁAN
303	Illancs-bugaci	33.5	36	ÁAN	29.3	30	ÁAN	20.5	14	ÁFN	25.5	25	ÁFN	34.8	39	ÁAN	23.5	24	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	32.8	31	ÁAN	5.3	2	FN	24.5	21	ÁFN	21.3	22	ÁFN	39.3	47	AN	38.3	37	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	29.8	27	ÁAN	30.8	31	ÁAN	13.0	10	FN	33.8	32	ÁAN	30.8	32	ÁAN	39.8	41	AN
306	Kiskunsági	37.0	41	AN	49.3	51	AN	28.0	26	ÁFN	42.0	45	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN
307	Közép-pesti	46.0	49	AN	31.8	35	ÁAN	27.0	24	ÁFN	37.8	34	ÁAN	29.8	29	ÁAN	42.3	45	AN
308	Tápió-vidéki	46.0	50	AN	47.3	50	AN	32.5	37	ÁAN	45.3	49	AN	40.5	52	AN	47.8	49	AN
309	Jászsági	33.3	35	ÁAN	39.8	43	AN	7.0	6	FN	47.5	51	AN	30.8	33	ÁAN	44.3	46	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	36.5	40	AN	41.3	45	AN	15.5	11	FN	45.5	50	AN	37.3	42	AN	47.8	50	AN
311	Tisza-tói	21.8	22	ÁFN	26.5	23	ÁFN	5.3	5	FN	38.0	35	ÁAN	40.0	49	AN	40.8	43	AN
401	Mezőföldi	21.3	21	ÁFN	16.3	14	ÁFN	23.8	19	ÁFN	41.3	44	AN	32.0	36	ÁAN	38.5	38	ÁAN
402	Külső-somogyi	17.3	16	ÁFN	17.3	16	ÁFN	29.3	30	ÁAN	16.0	16	ÁFN	5.8	4	FN	4.3	3	FN
403	Kapos-tolnai	21.8	23	ÁFN	26.5	24	ÁFN	35.3	40	AN	21.5	23	ÁFN	31.3	34	ÁAN	18.3	17	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	8.8	8	FN	17.5	17	ÁFN	37.3	45	AN	9.5	10	FN	15.0	14	ÁFN	10.0	8	FN
405	Belső-somogyi	5.3	3	FN	8.8	6	FN	28.3	27	ÁAN	3.5	2	FN	14.8	13	FN	1.8	1	FN
406	Mecseki	17.0	15	ÁFN	11.3	8	FN	37.0	43	AN	7.0	6	FN	14.3	11	FN	11.5	13	FN
407	Dél-baranyai ártéri	22.8	24	ÁFN	36.0	40	AN	31.8	35	ÁAN	17.8	18	ÁFN	22.0	22	ÁFN	12.0	14	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	3.3	1	FN	12.8	10	FN	34.3	39	ÁAN	4.5	3	FN	7.5	6	FN	7.0	7	FN
409	Gemenci	33.0	34	ÁAN	31.5	34	ÁAN	16.8	12	FN	27.0	26	ÁFN	30.0	30	ÁAN	30.0	30	ÁAN
410	Dél-balatoni	14.5	12	FN	14.8	12	FN	22.5	15	ÁFN	7.8	7	FN	4.3	1	FN	4.3	4	FN
501	Hanság-mosoni	14.8	13	FN	14.5	11	FN	25.0	22	ÁFN	21.0	21	ÁFN	17.0	18	ÁFN	26.0	26	ÁFN
502	Vas-soproni-síkságí	12.5	10	FN	23.3	21	ÁFN	37.5	48	AN	6.5	5	FN	27.0	24	ÁFN	14.5	15	ÁFN
503	Alpokaljai	7.0	4	FN	49.8	52	AN	40.8	50	AN	13.0	14	ÁFN	11.5	9	FN	10.0	9	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	3.8	2	FN	34.0	37	ÁAN	42.0	51	AN	6.3	4	FN	5.3	3	FN	4.3	5	FN
505	Zalai-dombsági	7.3	5	FN	28.3	28	ÁAN	42.8	52	AN	9.8	11	FN	8.5	7	FN	3.5	2	FN
506	Zala-kisbalatoni	10.3	9	FN	16.3	15	ÁFN	37.3	46	AN	12.8	13	FN	12.5	10	FN	5.8	6	FN
507	Bakonyi	8.5	7	FN	9.5	7	FN	29.3	31	ÁAN	2.8	1	FN	5.0	2	FN	10.5	10	FN
508	Marcal-medencei	7.3	6	FN	40.0	44	AN	39.5	49	AN	8.5	8	FN	17.5	19	ÁFN	10.5	11	FN
509	Bakonyalja-komáromi	20.3	18	ÁFN	32.5	36	ÁAN	24.3	20	ÁFN	28.5	27	ÁAN	19.3	21	ÁFN	22.3	23	ÁFN
510	Vértes-hegységi	15.5	14	ÁFN	8.5	5	FN	37.0	44	AN	16.0	17	ÁFN	5.8	5	FN	19.3	19	ÁFN
511	Velencei	13.8	11	FN	5.5	4	FN	30.5	33	ÁAN	18.8	19	ÁFN	39.0	46	AN	21.0	21	ÁFN
512	Dunazugi	18.0	17	ÁFN	2.5	1	FN	33.3	38	ÁAN	10.5	12	FN	15.3	15	ÁFN	11.0	12	FN
513	Balaton-felvidéki	32.8	32	ÁAN	29.0	29	ÁAN	37.3	47	AN	24.8	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	21.8	22	ÁFN

felső negyed FN | átlag feletti negyed ÁFN | átlag alatti negyed ÁAN | alsó negyed AN

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

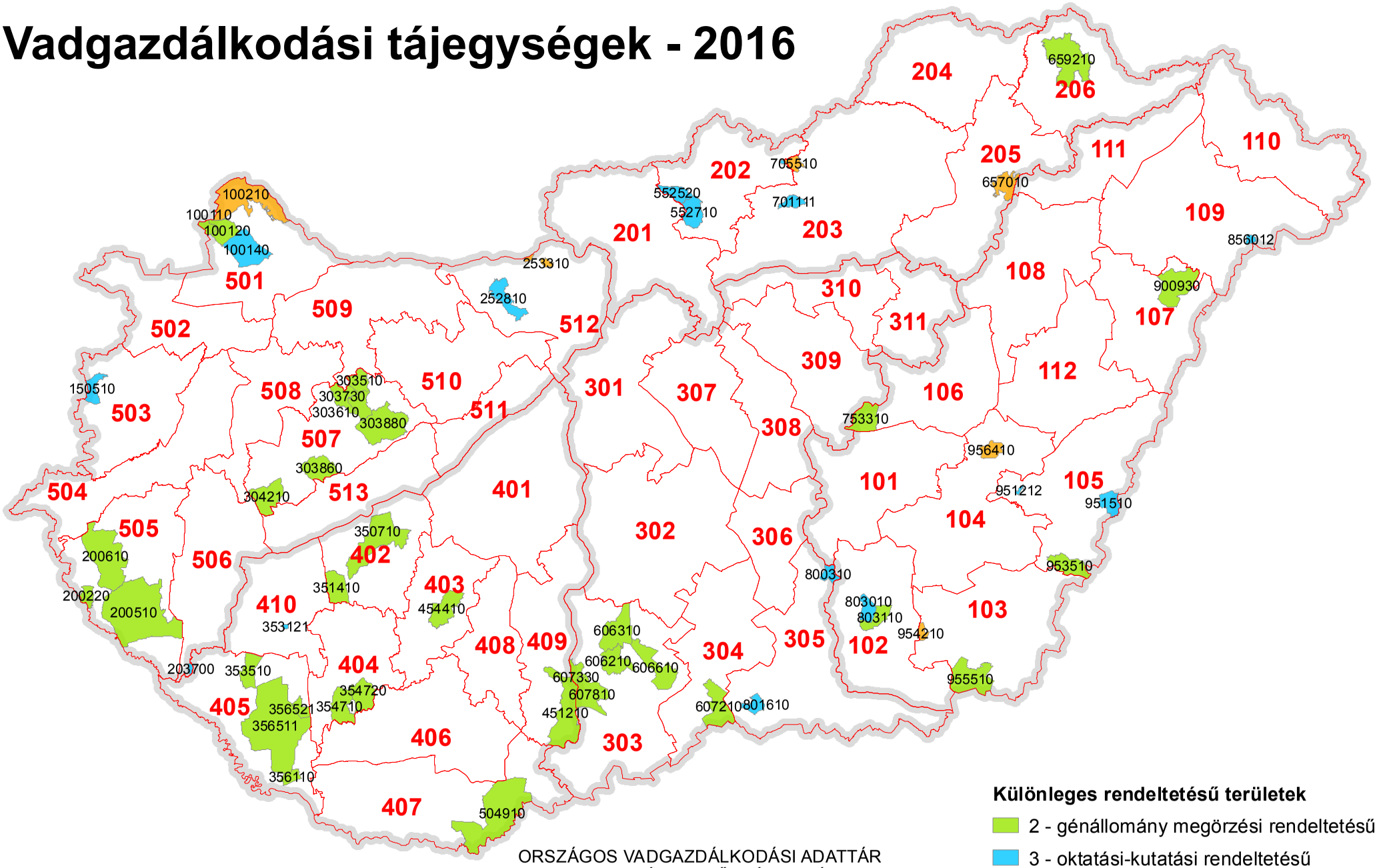

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.08.02.

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
102	803110	CSON	2 - génállomány megőrzési	DALERD ZRT.-Tompahát	Szeged
102	803010	CSON	3 - oktatási-kutatási	Derekmező ZRT.	Derekegyház
102	803650	CSON	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	955510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.	Mezőhegyes
103	954260	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	954860	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
104	956450	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
105	953510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	DALERD Zrt. Gyulai Erd. Gyulai Vter.	Szeged, Zsótér u. 4/B.
105	951212	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Ladány-erdei Vadászter.	Szeged
105	951510	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Biharugrai Vadászter.	Szeged
106	753310	SZOL	2 - génállomány megőrzési	Hofi Géza Vadásztársaság Egyesület	Tiszapüspöki
106	755750	SZOL	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
108	901750	HAJD	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
109	856012	SZAB	3 - oktatási-kutatási	Bátortrade KFT.	Nyírbátor
202	550110	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Bárna-Vad Kft.	Bárna
202	552520	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Nyugat-Cserhát Vadásztársaság	Cserhátsurány
202	552710	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Sasbérc Vadásztársaság Egyesület	Buják
202	552010	NOGR	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
203	701111	HEVE	3 - oktatási-kutatási	Baláta Vadásztársaság	Bodony
203	705510	HEVE	4 - természetvédelmi	Istenmezeje Vadásztársaság	Istenmezeje
204	651700	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
205	653300	BORS	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
205	657010	BORS	4 - természetvédelmi	657010 FTVK	Kesznyéten, Szamárhát
206	659210	BORS	2 - génállomány megőrzési	Északerdő ZRt.	Pálháza
206	658901	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
303	606210	BACS	2 - génállomány megőrzési	Hajósi Földtulajdonosok Vadászó Közössége	Hajós
303	606310	BACS	2 - génállomány megőrzési	Homokmégyi Dózsa Vt.	Kalocsa
303	606610	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt Kecskemét	Kecskemét
303	607330	BACS	2 - génállomány megőrzési	Gemenc ZRt. Lenes- Karasz	Baja
303	607810	BACS	2 - génállomány megőrzési	Kékhegyi Vt.	Sükösd
304	607210	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt.	Kelebia
305	800310	CSON	3 - oktatási-kutatási	Bársony I. Mg. Szakközépiskola	Csongrád
401	403950	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
401	403650	FEJE	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
402	350710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG ZRt. Szántód	Szántód

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
402	351410	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Tuskósi Vadászegyesület	Somogybabod
404	354710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Nyugat-Zselici Vadászterület	Bőszénfa
404	354720	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Kelet-Zselici Vadászterület	Kaposvár
405	353510	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Sefag Zrt. Segesd	Segesd
405	356110	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Barcs	Barcs
405	356511	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt Lábodi Vadászerdészete	Lábod
405	356521	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Mike és Környéke Földtulajdonosai Vt.	Mike
405	356060	SOMO	4 - természetvédelmi	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	Pécs
406	500460	BARA	2 - génállomány megőrzési	Szentgyörgyvölgy Farm Mg. Ker. és Idegenforg. Kft.	Budapest
407	504910	BARA	2 - génállomány megőrzési	Bóly ZRT	Bóly
409	451210	TOLN	2 - génállomány megőrzési	Gemenc Zrt.	Baja
410	353121	SOMO	3 - oktatási-kutatási	Fauna-Jagd Kft.	Libickozma
501	100110	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Három Fenyő Vadásztársaság	Várbalog-Albertkázmérpuszta
501	100120	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Lajta-Mosonszolnok Földtulajdonosi Közösség	Mosonmagyaróvár
501	100140	GYOR	3 - oktatási-kutatási	Lajta Hanság Zrt.	Mosonmagyaróvár
501	100210	GYOR	4 - természetvédelmi	Felső-szigetközi Vadászszövetség	Mosonmagyaróvár
502	103850	GYOR	4 - természetvédelmi	Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság	Sarród
503	150510	VAS	3 - oktatási-kutatási	Alpokaljai Vadászati Közösség VT.	Kőszeg
505	200220	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Földtulajdonosok Vadászati Közössége	Letenye-Gosztola
505	200510	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa-Bánokszentgyörgy-Leteny
506	203700	ZALA	3 - oktatási-kutatási	Kanizsa-Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa
506	202850	ZALA	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
507	303510	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Cuhai Vén Róka Vadásztársaság	Borzavár
507	303610	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Királykúti Vadásztársaság	Zirc
507	303730	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Magas-Bakony Vadgazdálkodás Sport- és Környez	Csesznek
507	303860	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Kabhegy 2004 Nonprofit Kft.	Pétfürdő
507	303880	VESZ	2 - génállomány megőrzési	VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.	Veszprém
507	304210	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Budapesti Erdőgazdaság Zrt.	Budapest
511	404550	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
512	252810	KOMA	3 - oktatási-kutatási	Gyarmatpusztai FVK	Bajna
512	252920	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
512	253310	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
513	303360	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	303950	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	304050	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak

Magyarország vadgadálkodási tájegységei

A vadaskertek száma a vadgazdálkodási egységekben

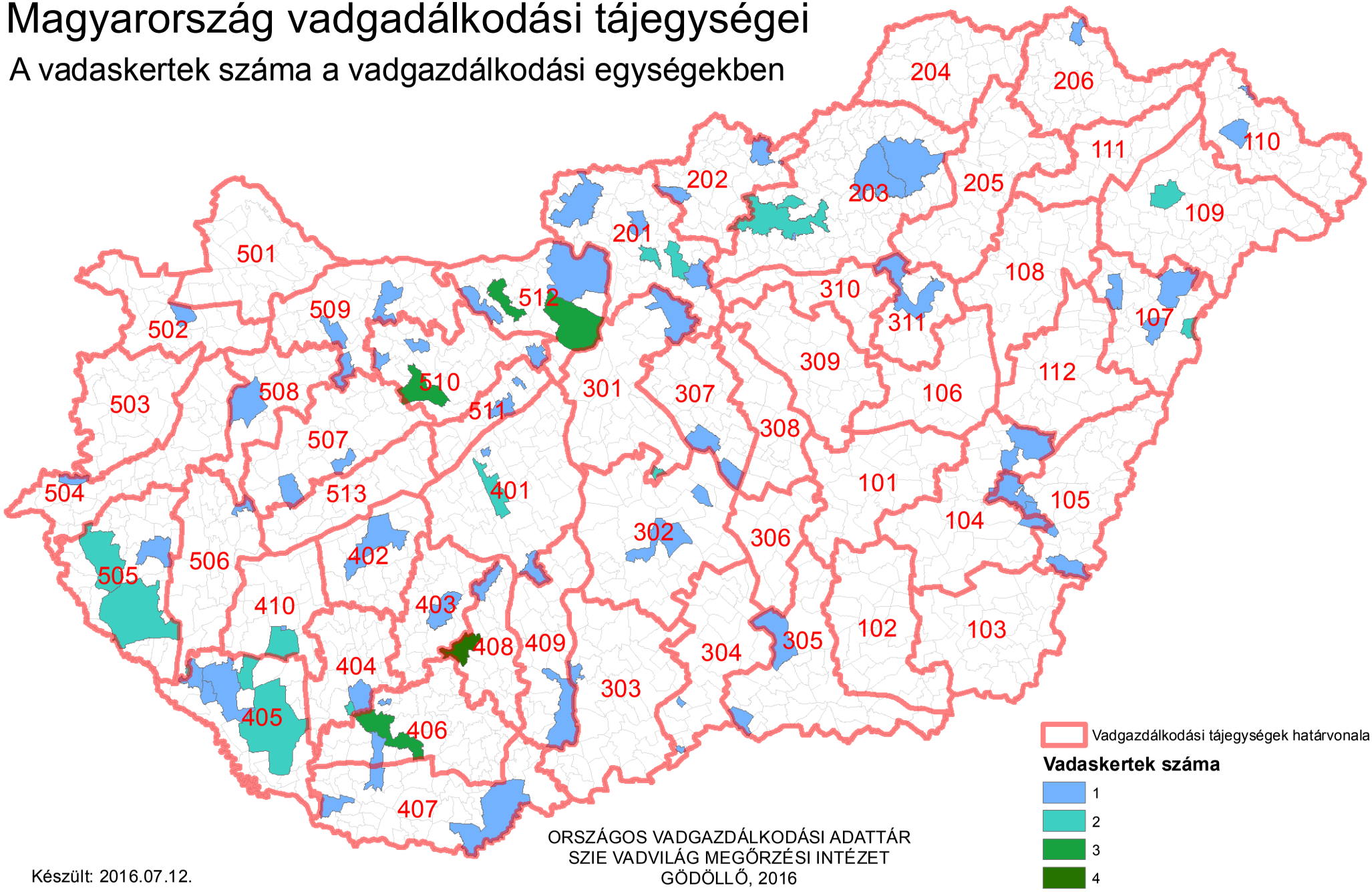

Készült: 2016.07.12.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2016.09.10.

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
104	950450	Füzesgyarmati Vt.	Füzesgyarmat	Füzesgyarmati dámoskert	190.00		X			
104	950750	Töviskesi Vt.	Szeghalom	Töviskesi vaddisznóskert	120.00				X	
104	956650	Hidashát-Bélmegyer Vadgazdálkodási Társaság	Bélmegyer	Bélmegyer-Vadas-i vaddisznó és muflon kert	200.25				X	X
105	951212	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Szeged	Körösladányi vaddisznóskert	418.00				X	
107	900930	Nyírerdő ZRT.	Nyírabony-Gúthpuszta	Nyírmártonfalvai vaddisznóskert	204.64				X	
107	903050	Nyírerdő ZRT.	Haláp	Monostorpályi vaddisznóskert	478.70				X	
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Magoskereszti vegyesvadas kert	425.90		X		X	X
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Csikóslaposi vaddisznóskert	335.00				X	
201	553260	Cserháti Szent Hubertus Vt.	Balassagyarmat	Alsópetényi vadaskert	210.20				X	X
201	570450	Ipoly Erdő Zrt.	Balassagyarmat	Honti muflonoskert	297.00					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Püspökszilágyi muflonkert	201.50					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Kisnémedi vaddisznóskert	269.60				X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Galgamácsai vegyes nagyvadas kert	282.60	X			X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Kálló-Galgamácsai vaddisznóskert	439.30				X	
201	571750	Virágospuszta Vt.	Kartal	Dámkert	209.39		X			
202	550110	Bárna Vad KFT	Bárna	Bárnai vadaskert	231.90	X	X	X	X	X
202	550210	Salgótarjáni FTK, Ipoly Erdő Zrt. Salgótarjáni Erdészete	Kazár	Kazári vaddisznóskert	275.60				X	
202	552520	Nyugat-Cserhát Vt.	Cserhátsurány	Cserhátsurányi vadaskert	210.00				X	X
203	652350	Északerdő Zrt.	Kisgyőr	Kisgyőr-Mocsolyás, dámoskert	119.80		X			
203	700650	Egererdő Zrt.	Szilvásvárad	Szilvásváradi vadaskert	284.90				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Baláta vadaskert	228.71				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Keselyű fészek vaddisznóskert	254.82				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Kisnána	Verpeléti vadaskert	1183.90				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Gyöngyössolymos	Gyöngyössolymosi (Mátrafüredi) vadaskert	348.30				X	X
203	701850	Mátra- Hunting Kft.	Pálosvörösmart	Tekeres(Abasári) vadaskert	253.90	X			X	X
206	659400	Táltosok Vt	Füzérkomlós	Szonta Safari vegyesvadas kert	511.43	X	X	X	X	X
301	572850	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Isaszegi vaddisznóskert	880.00	X			X	
301	579350	SAE Sarlóspuszta Agrár- Erdész Kft.	Tatárszentgyörgy	Sarlóspusztai vaddisznóskert	203.27				X	
302	601410	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Kecskemét-Hetényegyháza	Nyíri-erdei vadaskert	1235.20		X	X	X	
303	607320	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Hajós	Hajósi vaddisznóskert	462.30				X	
303	607330	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Dusnok, Lenes	Lenesi vaddisznóskert	453.30				X	
304	607251	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Tompa	Mélykút-Tinójárás vegyesvadas kert	606.00		X		X	
304	607252	Kunbajai Vadaskert Vt.	Bácsalmás	Bácsszöllős-Kunbajai vadaskert	601.00	X	X	X	X	
305	800660	Kisteleki Vt.	Kistelek		216.34				X	X
305	801710	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Ásotthalom	Ásotthalmi vaddisznóskert	687.30		X		X	
307	578550	Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Szolnok	Pusztavacsi vegyesvadas kert	500.90		X		X	
307	579460	Vadker Kft. / Nefag Zrt. / Csókáserdei Vt.	Szolnok	Nagykőrösi vegyesvadas kert	676.10		X		X	
311	703610	Tepélypusztai Vadászati Társaság	Mezőtárkány-Tepélypuszta	Besenyőteleki vadaskert	274.00				X	X
401	403950	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Belsőbárándi vadaskert	155.67				X	
401	403970	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Táci vadaskert	404.70				X	
401	403970	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Soponyai (Csiripi) vaddisznóskert	436.00		X	X	X	
401	450610	Gyulaj Zrt. Németkér TK	Pincei Erdészet	Kistápéi vaddisznóskert	267.00				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Tótokilapi vaddisznóskert	258.20				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Kereki vaddisznóskert	211.50				X	
402	350730	Revír Vt.	Siófok	Kási vaddisznóskert	210.60				X	
403	454400	Gyulaj Zrt. Tamási	Tamási	Gyulaji dámrezervátum	7376.00		X		X	
404	354710	SEFAG Zrt. Nyugat Zselic	Kaposvár	Sásostói vaddisznóskert	299.20				X	
404	354720	SEFAG Zrt. Kelet Zselic	Kaposvár	Tótfalusi vaddisznóskert	186.90				X	
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vadászkert	805.81	X	X			X
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vaddisznóskert	399.00				X	
405	353310	SEFAG Zrt. Iharos	Iharos	Ciperesi vaddisznóskert	300.00				X	
405	353450	Kaszó Zrt.	Kaszó	Iharosi vaddisznóskert	250.00				X	
405	353460	Újmajori Vt.	Csurgó	Újmajori vaddisznóskert	322.20				X	
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Lapodi dámoskert	128.60	X	X			X

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Csöpröndi vaddisznóskert	249.00				X	
406	500350	Királykút Vt.	Szászvár	Királykúti vegyesvadaskert	506.99	X	X	X	X	X
406	500411	Szentgyörgyvölgy Farm Kft.	Budapest	Gödrei vegyesvadas kert	762.40	X	X		X	X
406	501110	Mecseki Erdészeti Zrt.	Pécs	Sasréti vegyesvadas kert	800.00	X		X	X	X
406	501151	Mecsekerdő Zrt.	Pécs	Sasréti vaddisznóskert	400.00				X	
406	501570	Bükkösd Bikkmány	Bükkösd	Bükkösd	526.40	X	X	X	X	X
407	504910	Bólyi Mg. Termelő és Szolg. Zrt.	Bóly	Békáspusztai vaddisznóskert	301.34				X	
408	453410	Gyulaj Zrt. Pincehely TK	Nagyszékely	Nagyszékelyi vadaskert	701.20	X	X		X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csurgó	Csurgói vaddisznóskert	716.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert I.	387.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert komplexum	747.10				X	
408	453710	Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.	Papd	Papdi vadaskert	228.78				X	
409	451210	Gemenci Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Baja	Gemenci vadászterület	13298.10	X		X	X	
410	353121	Fauna Jagd Kft	Nagybajom	Háromházi vaddisznóskert	312.20				X	
410	356610	Dél Dunántúli Fauna Vt.	Nagybajom	Csikóta vaddisznóskert	216.00				X	
502	104750	Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.	Győr	Gálici vaddisznóskert	300.00				X	
504	153650	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	Szombathely	Gasztony-Csákánydoroszlói vaddisznóskert	524.90	X	X	X	X	
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Bánokszentgyörgyi dámoskert	92.20		X			
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Homokkomárom-Zsigárdi vaddisznóskert	205.70				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Kerkakutasi vaddisznóskert	237.50				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Hernyéki vaddisznóskert	329.00				X	
505	201250	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Pölöskei vaddisznóskert	210.30				X	
506	203700	SEFAG Zrt.		Liszói vadaskert	624.85	X	X	X	X	
506	203700	Kanizsa Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa	Sági vadaskert	621.93	X	X	X	X	X
507	303150	Bakonyerdő Zrt.	Pápa	Sáskai vaddisznóskert	416.20				X	
507	303890	Koronás Szarvas Kft	Pétfürdő	Koronás Szarvas Kft	3891.40	X	X	X	X	X
508	301250	Marcal-Bitvaközi Vt.	Pápa	Dabronyi vaddisznóskert	248.10				X	
509	102050	Kisalföldi Erdőgazdaság	Győr	Sokorópátkai-Ravazdi vaddisznóskert	247.20				X	
509	105800	Bakonyi Erdészeti és Faipari Zrt.	Pápa	Gici vaddisznóskert	322.60				X	
510	250750	Feketevíz Vt.	Győr	Rédei vegyesvadas kert	522.10	X	X		X	
510	251850	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Császári vadaskert	216.32	X	X		X	X
510	253550	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Dolinai vadaskert	366.00				X	
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Fehérvárcsurgói vadas kert	1197.00	X		X	X	X
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Tímári vegyesvadas kert	972.00	X	X	X	X	
510	400351	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Vadhányási vadaskert	510.00	X		X	X	
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Vérti vegyesvadas kert	970.55	X	X	X	X	X
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Ginzai vadaskert	291.16				X	X
511	403550	Tradicionális Vt.	Budapest	Lovasberényi vaddisznóskert	338.30				X	
511	404510	VADEX Mezőf. Zrt.	Vál	Váli vegyesvadas kert	653.00	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Muflonkert (Bagolyhegyi vadaskert)	122.50					X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Történelmi kert	322.80	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Rókási vaddisznóskert	300.80	X		X	X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budakeszi-Páty vegyes nagyvadas fotó szafari és vadaskert	1745.00	X	X		X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Postaréti vadaskert					X	
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budapest-Budakeszi vegyes nagyvadas vadaskert	336.00	X	X	X	X	X

Az agrárminiszter

11/2018. (VII.3.) AM rendelete

a Duna-Tisza közi Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

4. melléklet a 11/2018. (VII.3.) AM rendelethez

A vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati irányelvei

Az elejtés szakszerűtlenségének minősítése során, a táblázatokban részletezett hibapont megítélése a megadott trófeajellegek együttes értékelésével kell végezni, a hibapont besorláshoz minden paraméternek teljesülnie kell!

I. A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei

A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei a 301. számú Pesti-síksági, 302. számú Észak-bács-kiskuni, 304. számú Közép-bács-Kiskuni, 305. számú Alsó-tiszamenti vadgazdálkodási tájegységekben					
Hiba-pont	**Felrakás** (bika kora év)	**Trófea tömeg legalább (kg)**	**Szárhossz legalább (cm)**	**Főág hossza legalább (cm)**	**Jellege**
1	**1.** (2.)	1,3	25	-	szabályos
	2. (3.)	2,8	50	15	szabályos, min. 10 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	3,0	60	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	4,5	75	20	szabályos, min. 3-as koronák, koronákban min. 2 db 10 cm-es ággal, esetleg egyik oldalon villával, villában min. 20 cm-es ágakkal
	6.-7. (7.-8.)	6,2	85	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	8.-9. (9.-10.)	8,0	95	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
2	**1.** (2.)	1,7	35	-	szabályos, egyéb ág
	2. (3.)	3,2	55	15	szabályos, min. 10 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	3,6	65	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	4,8	80	20	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	6.-7. (7.-8.)	6,8	90	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	8.-9. (9.-10.)	9,2	100	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 20 cm-es ággal
3	**1.** (2.)	2,2	45	-	szabályos, egyéb ág, vagy korona
	2. (3.)	3,6	60	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	4,0	70	20	szabályos, min. 20 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	5,2	80	25	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	6.-7. (7.-8.)	7,2	95	30	szabályos, minimum 3-as koronák, min. 15 cm-es koronaágakkal
	8.-9. (9.-10.)	9,5	100	35	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 20 cm-es ággal

A Duna- Tisza közi Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeiben érett az a szarvasbika, amely elérte a 11. éves életkort, agancsa szabályos főágakkal (szemág, középág), és a minimum 3-as koronákban összesen legalább 5 db hosszú (15 cm-t meghaladó) ággal vagy kehelykoronával rendelkezik, az agancs tömege meghaladja a 8,50 kg-ot.

II. A dámszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei

A dámszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei a 302. számú Észak-bács-kiskuni, 304. számú Közép-bács-Kiskuni, 307. számú Közép-pesti vadgazdálkodási tájegységekben							
Hiba-pont	**Felrakás** (bika kora év)	**Szemág** (jelleg, hossz)	**Lapát hossz/szélesség** (cm)		**Tömeg / pont** (kg) / IP		**Lapát jellege**
1	**1.** (2.)	-	-	-	-		szabályos, min. 15 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	van	-	-	1,8		szabályos, elágazó, ellaposodó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	van	30	15	3		szabályos, zárt, csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	van	35	15	3,5		szabályos, zárt, jól csipkézett lapát
2	**1.** (2.)		-	-	-		szabályos, min. 20 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	van	-	-	2		szabályos, min. 30 cm-es szár, kanalas, elágazó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	20 cm	35	15	3,3		szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	20 cm	40	20	4		szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
3	**1.** (2.)		-	-	-		szabályos, min. 25 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	15 cm	-	-	2,2		szabályos, min. 45 cm-es szár, kanalas, elágazó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	20 cm	38	17	3,5		szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	20 cm	40	23	4,5		szabályos, zárt, erősen csipkézett lapát

A Duna- Tisza közi Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeiben érett az a legalább 10 éves dámbika, amelynek agancsa közel szimmetrikus, legalább 30 cm hosszú és 14 cm széles, zárt lapáttal rendelkezik, amelynek tömege eléri a 3 kg-ot.

III. Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei

Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei a 302. számú Észak-bács-kiskuni, 303. számú Illancs-bugaci, 306. számú Kiskunsági, 309. számú Jászsági, 311. számú Tiszatavi vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási tájegységekben.				
Hibapont	**Felrakás** (bak kora)	**Trófea tömeg legalább (g)**	**Ágak hossza legalább (cm)**	**Általános jelleg**
1	**1.** (1)	160		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es villás, tompa ágvég
	2. (2)	220	2	szabályos hatos
	3. (3)	300	3	szabályos hatos
	4. (4)	350	4	szabályos hatos
	5. (5)	400	5	szabályos hatos
2	**1.** (1)	250		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es hatos, tompa ágvég
	2. (2)	330	3	szabályos hatos
	3. (3)	380	4	szabályos hatos
	4. (4)	430	5	szabályos hatos
	5. (5)	480	5	szabályos hatos
3	**1.** (1)	280		megadott tömeggel 15 cm-es hatos, tompa ágvég
	2. (2)	350	3	szabályos hatos
	3. (3)	400	4	szabályos hatos
	4. (4)	450	5	szabályos hatos
	5. (5)	500	5	szabályos hatos

Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

Ádámfi, T. (1976): Vadállománybecslés. MAVOSz füzetek. Magyar Vadászok Országos Szövetsége, Budapest

Bencze, L. (1966): Vadgazdálkodástan. Erdészeti technikusok tankönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1972): Vadgazdálkodásunk természeti adottságai. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1979): A vadállomány fenntartásának lehetőségei. A vadászati ökológia alapjai. Akadémiai Kiadó, Budapest

Berdár, B. (szerk.) (1983): Az őz és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Beregi, A. (2011): Vadegészségtan. Jegyzet vadgazda mérnök szakos hallgatók részére. Vadvilág Megőrzési Intézet, Szent István Egyetem, Gödöllő

Bicsérdy, Gy., Egri, B., Sugár, L. és Sztojkov, V. (2000): Vadbetegségek. Sugár, L. (szerk.). Mezőgazda Kiadó, Budapest

Bod, L. (1994): A somogyi szarvas. Lipták Vadászati és Kereskedelmi Bt., Balatonfenyves, Kaposvár

Csányi, S. (2007): Vadbiológia. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Heltai, M. (szerk.) (2010): Vadbiológiai olvasókönyv. Szemelvények a vadbiológia új eredményeiről a Vadvilág Megőrzési intézet munkatársainak ismeretterjesztő cikkei alapján. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Majzinger, I. (2018): Az őz: ökológia és alkalmazkodó gazdálkodás. Szent István Egyetemi Kiadó, Gödöllő

Csányi, S. és Mátrai, K. (1988): Őzállományok ökológiája. A nemzetközi őzkutatások eredményei. Csányi, S. (szerk.). Állami Gazdaságok Országos Egyesülése, Vadgazdálkodási Bizottság, Budapest

Demeter, A. és Kovács, Gy. (1986): Állatpopulációk nagyságának és sűrűségének becslése. Bernát, G. (szerk.). Korunk tudománya. Akadémiai Kiadó, Budapest

Faragó, S. (1995): Mezei és vizi élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem. Erdőmérnöki Kar. Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Faragó, S. (szerk.) (2007): Magyar vadász enciklopédia. Totem Kiadó, Budapest

Faragó, S. (szerk.) (2012): A LAJTA Project. Egy tartamos mezei vad és ökoszisztéma vizsgálat 20 éve. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron

Faragó, S., Dittrich, G., Faludiné Blickle, B., Gosztonyi, L., Jánoska, F., Kolics, L., Mohácsi, S. és Papp, S. (2013): Program a fogoly (*Perdix perdix*) védelmére Magyarországon. Magyar Apróvad Közlemények, 11: 167-202

Faragó, S. és Náhlik, A. (1997): A vadállomány szabályozása. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Farkas, D. (2004): Nézd és lásd! Kézikönyv az őzről. Szekszárdi Nyomda Kft., Szekszárd

Feiszt, O. és Varga, E. (2016): A zalai gímszarvas. Zalai Gímszarvasért Alapítvány

Heltai, M. (2002): Emlős ragadozók magyarországi helyzete és elterjedése. PhD értekezés, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Szent István Egyetem, Gödöllő

Heltai, M. (2004): Élőhelyfejlesztés és -javítás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (szerk.) (2010): Emlős ragadozók Magyarországon. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Heltai, M. (2014): Élőhelyfejlesztés mezőgazdasági területeken. Jegyzet vadgazda mérnöki szakos

hallgatók részére. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (2018): Az aranysakál állományával való gazdálkodás problémái. Nimród Vadászújság, 106 (5): 12-13

Heltai, M. és Lanszki, J. (2015): Az aranysakálról röviden, de tényszerűen. Nimród Vadástújság, 103 (5): 16-17

Heltay, I. (1989): A róka ökológiája és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Heltay, I. és Kabai, P. (szerk.) (2006): Hivatásos vadászok kézikönyve. I-II. Országos Magyar Vadászkamara, Budapest

Kőhalmy, T. (1990): Vadgazdálkodás. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Kőhalmy, T. (1995): Vadbefogás, vadtelepítés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Sopron

Kőhalmy, T. (szerk.) (1995): Vadászati enciklopédia. Mezőgazda Kiadó, Budapest, (1. kiadás)

Kőhalmy, T. (1995): Erdei élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Kőhalmy, T., Mészáros, K. és Völgyi, L. (2002): A vad által és a vadban okozott károk, valamint a vadászati kár. Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron

Kovács, Gy. és Heltay, I. (1985): A mezeinyúl. Ökológia, gazdálkodás, vadászat. Hubertus Bt. és a Magyar Mezőgazdaság Kft. kiadványa, Budapest (2. kiadás)

Majzinger, I. és Csányi, S. (2017): Útmutató az adatokon alapuló mezei nyúl gazdálkodáshoz. Szent István Egyetemi Kiadó, Hódmezővásárhely — Gödöllő. 70pp.

Mátrai, G. (1980): A muflon és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Mátrai, G. (2004): Erdei élőhelyfejlesztés. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Mátrai, G. (2004): Vadföld- és legelőgazdálkodás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Nagy, E. (1984): A fácán és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Náhlik, A. (szerk.) (2014): A vaddisznóállomány helyzete és a gazdálkodás perspektívái Magyarországon. NYME Kiadó, Sopron

Páll, E. (szerk.) (1985): A gímszarvas és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Páll, E. (2001): A vaddisznó. Nimród Vadászakadémia. 8. kötet. Nimród Alapítvány, Budapest

Sárkány, P. és Vallus, P. (szerk.) (1971): A vadászat kézikönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szabolcs, J. (1975): A dámvad. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2., átdolgozott kiadás)

Szederjei, Á. (1963): A vad etetése, óvása, befogása. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. és Studinka, L. (1962): Nyúl, fogoly, fácán. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1959): Őz. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1965): Szarvas. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2. kiadás)

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): A csapdázás elmélete és gyakorlata. Vad-Ész Mérnökiroda Bt., Gödöllő

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): Ragadozógazdálkodási stratégia - a jövő lehetőségei. Magyar Apróvad Közlemények, 6: 59-78

Szunyoghy, J. (1963): A magyarországi szarvas. Kandidátusi értekezés, Természettudományi Múzeum, Budapest